New York Times bestseleris

HARLAN COBEN

APGAUK MANE KARTĄ

HARLAN
COBEN

APGAUK MANE KARTĄ

Iš anglų kalbos vertė Dalia Paslauskienė

Jotema

UDK 821.111(73)-31
Co-05

Harlan Coben
FOOL ME ONCE
Dutton, New York, 2016

Coben, Harlan
Co-05 Apgauk mane kartą: [detektyvinis romanas] / Harlan Coben; iš anglų kalbos vertė Dalia Paslauskienė. — Kaunas: Jotema, [2016]. — 320 p.
ISBN 978-9955-13-605-7

Buvusi specialiųjų operacijų pilotė Maja, grįžusi iš darbo, pamato protu nesuvokiamą vaizdą, nufilmuotą slapta kamera auklei stebėti. Ekrane Maja mato, kaip jos dvejų metų dukrytė žaidžia su savo tėvu, kuris prieš dvi savaites buvo žiauriai nužudytas. Paslaptis kelia provokuojantį klausimą: ar gali tikėti viskuo, ką matai, net jei beviltiškai to nori? Kad rastų atsakymą, Maja galiausiai turi susitaikyti su tamsiomis savo širdies paslaptimis bei apgaule ir tik tada pripažinti nesuvokiamą tiesą apie savo vyrą — ir save pačią.

UDK 821.111(73)-31

Redaktorius *Jonas Vabuolas*
Viršelio dailininkas *Audrius Arlauskas*
Maketavo *Elvyra Laipanova*

SL 250. 20 sp. l. Užsak. Nr. 16.0581
UAB „Jotema", Algirdo g. 54, 50157 Kaunas
Tel. 337695, el. paštas: info@jotema.lt
http://www.jotema.lt
Spausdino UAB „Spindulio spaustuvė", B. Brazdžionio g. 23, 48184 Kaunas

Šarlotei,
nesvarbu kiek tau metų,
tu vis vien esi mano mažoji mergytė

I

Džo buvo palaidotas praėjus trims dienoms po jo nužudymo.

Maja vilkėjo juodai, kaip ir pridera gedinčiai našlei. Įniršusi saulė nenumaldomai plieskė iš dangaus ir priminė jai dykumoje praleistus mėnesius. Šeimos pastorius bėrė banalybes, bet Maja jo nesiklausė. Ji akimis nuklydo į kitapus gatvės plytintį mokyklos kiemą.

Taip, kapinės buvo priešais pradžios mokyklą.

Maja pro čia buvo važiavusi nesuskaičiuojamai daug kartų — kapinės iš kairės, mokykla iš dešinės; ir visgi ji niekada iš tikro nesuvokė, kaip tai yra keista, tiesiog nederama. Kas atsirado pirmiau, mąstė ji, mokykla ar kapinės? Kas gi toks sugalvojo įkurti mokyklą šalia kapinių ar atvirkščiai? Ar ši keista priešprieša — pasibaigusių ir prasidedančių gyvenimų — kam nors rūpėjo, ar kažkas manė, kad tai gana pikantiška? Mirtis visada yra šalia, nutolusi nuo mūsų tik per menką atodūsį, tad gal ir išmintinga dar mažus vaikus supažindinti su jos sąvoka.

Panašioms kvailystėms besisukant galvoje, Maja stebėjo, kaip Džo karstas išnyksta duobėje. Atsiribok. Tai svarbiausia. Iškęsk visa tai.

Juodoji suknelė graužė. Per pastarąjį dešimtmetį Maja dalyvavo gausybėje laidotuvių, tačiau dabar pirmą kartą ji privalėjo vilkėti juodai. Jai tai nepatiko.

Jai iš dešinės Džo artimieji — motina Džudita, brolis Nilas, sesuo Kerolaina — leipo nuo nepakeliamo karščio ir gilaus sielvarto. Iš kairės, pasinaudodama Majos ranka kaip sūpynėmis, nerimo bepradedanti irzti jos (ir Džo) dvejų metukų dukra Lilė. Įprasta sakyti,

kad motinystė neatsiranda drauge su vaikų naudojimo instrukcija. Šiandien, kaip niekada, ji pritarė šiai minčiai. Kaip, klausė savęs Maja, derėtų tokiomis aplinkybėmis pagal etiketą elgtis? Gal reikėtų palikti dvimetį vaiką namuose? Ar dera jį vestis į tėvo laidotuves? Tokie dalykai neaptarinėjami tuose visažinių supermamyčių tinklapiuose, sprendžiančiuose bet kokias problemas. Įniršusi nuo savigailos, Maja vos nepaklausė internete: „Ei, kas gali patarti? Neseniai nužudė mano vyrą. Ar galima vestis dvejų metų dukrą į kapines, ar palikti ją namie? Oi, ir dar — patarkite, kaip apsirengti. Visiems ačiū.“

Į laidotuves susirinko šimtai žmonių, ir Majos menkai apšviestame smegenų užkaboryje blykstelėjo suvokimas, kad Džo tai būtų patikę. Džo mėgo žmones. Žmonės mėgo Džo. Žinoma, vien tik populiarumas tokios minios nepaaiškina. Gedėtojus viliojo šiurpi galimybė prisiartinti prie tragedijos — buvo šaltakraujiškai nušautas jaunas vyras, turtingos Berketų šeimos palikuonis, tarptautinio skandalo suteptos moters sutuoktinis.

Lilė apsivijo motinos koją rankomis. Pasilenkusi Maja sušnibždėjo:

— Pakentėk truputį, mieloji, jau neilgai. Gerai?

Lilė linktelėjo, bet dar stipriau prisispaudė prie motinos.

Maja stovėjo įsitempusi, rankomis lygindama odą graužiančios juodosios suknelės, kurią buvo pasiskolinusi iš Ailinos, šonus. Džo nepatiktų ją matyti juodai apsirengusią. Jam patiko ją matyti dėvint paradinę karišką uniformą dar tuomet, kai ji buvo armijos kapitonė Maja Stern. Vos išvydęs Mają Berketų šeimos labdaros pokylyje, Džo, pasipuošęs fraku, iškart priėjo prie jos, gundančiai nusišypsojo (iki tol Maja nelabai suprato, kaip šypsomasi gundančiai) ir tarė:

— Oho, o aš maniau, kad tik uniformuoti *vyrai* yra seksualu.

Bandymas „pakabinti“ nuskambėjo apgailėtinai, tačiau to pakako, kad Maja šyptelėtų — ko toks vaikinas kaip Džo ir telaukė. O Dieve, koks jis buvo gražus. Nuo tos minties net ir dabar, stovėdama tvankiame karšyje už šešių pėdų nuo savo negyvo vyro, Maja nusi-

šypsojo. Po metų jiedu susituokė. Netrukus gimė Lilė. O štai dabar, lyg prasukus gyvenimo juostą į priekį, ji stovi čia, prie savo vyro ir vienintelio vaiko tėvo kapo.

„Visos meilės istorijos baigiasi tragedijomis", — kartą seniai pasakė jai tėvas.

Tuomet Maja, purtydama galvą, pratarė: „O Dieve, tėti, kaip šiurpu." — „Taip, — patvirtino jis, — bet pati pagalvok: dažniausiai meilė praeina, o jei net tau pasisekė nugyventi ganėtinai ilgą gyvenimą, galiausiai neišvengiamai teks laidoti savo sielos draugą."

Maja įsivaizdavo tėtį, sėdintį virtuvėje prie geltono plastikinio stalo jų namelyje Brukline, apsivilkusį savo mėgstamą susegamą megztinį (visų profesijų atstovai turi uniformas, ne tik kariškiai), priešais pasiskleidusį krūvelę studentų darbų, kuriuos turėjo įvertinti. Tėtis su mama jau seniai buvo mirę, vienas po kito per kelis mėnesius, bet, tiesą pasakius, Majai ir dabar dar buvo sunku nuspręsti, kokiai tragedijos kategorijai priklausė tėvų meilės istorija.

Pastoriui ir toliau dudenant, Džudita Berket, Džo motina, suspaudė Majos ranką su sielvarto palaužto žmogaus jėga.

— Tai dar baisiau, — sumurmėjo vyresnė moteris.

Maja neprašė paaiškinti. Jai to nereikėjo. Jau antrą kartą Džuditai Berket teko laidoti savo vaiką. Du iš jos trijų sūnų buvo negyvi — vienas dėl galimai tragiško įvykio, kitas nužudytas. Maja pažvelgė į savojo vaiko viršugalvį ir pagalvojo, kaip motina sugeba išgyventi tokį skausmą.

Lyg suprasdama, ką Maja galvoja, vyresnioji moteris sušnibždėjo:

— Jau niekada nesijausi kaip anksčiau, — jos paprasti žodžiai perskrodė orą lyg pjautuvas, — niekada.

— Tai mano kaltė, — pratarė Maja.

Ji nemanė taip pasakysianti. Džudita pažvelgė į ją.

— Man reikėjo...

— Tu nieko negalėjai padaryti, — paguodė Džudita.

Tačiau jos žodžiai nuskambėjo kažkaip keistai. Maja tai suprato, nes ir kitiems tikriausiai taip pat atrodė. Praeityje Maja Stern buvo išgelbėjusi daug gyvybių. Kodėl ji neišgelbėjo savo vyro?

— Dulke buvai, dulke pavirsi...

Ar tikrai pastorius bėrė nuvalkiotus žodžius, ar Majai tik taip atrodė? Ji nelabai ir klausėsi. Niekada nesiklausydavo per laidotuves. Kadangi jai per dažnai tekdavo susidurti su mirtimi, Maja žinojo paslaptį, kaip ją ištverti: nejausk, neklausyk, nežiūrėk. Tegu visi garsai ir vaizdai neatpažįstamai susimaišo.

Pasiekęs dugną, Džo karstas trinktelėjo į žemę. Garsas nuaidėjo per nejudantį orą. Džudita atsišliejo į Mają ir tyliai suaimanavo. Maja vis dar stovėjo kariškai įsitempusi — galva pakelta, nugara tiesi, pečiai atlošti. Neseniai ji skaitė vieną saviauklos straipsnį — tokių dažnai gauna elektroniniu paštu — apie „galios laikysenas" ir kaip jos padeda gyvenime. Kariuomenė jau seniai žino šią tiesą. Karys stovi pagal komandą „ramiai" dėl to, kad tam tikra prasme ši stovėsena suteikia jam galios, arba, kas taip pat svarbu, priešams ir draugams sukelia įspūdį, kad jis yra galingas.

Akimirką Maja mintimis grįžo į parką — metalo blyksnis, šūvio garsas, krintantis Džo, kruvina Majos palaidinukė, klupinėjimas tamsoje, tolimų automobilių šviesų ūkanotos aureolės...

„Padėkite... kas nors padėkite... mano vyras..."

Ji užsimerkė ir bandė nustumti nuo savęs prisiminimą.

Laikykis, pasakė Maja sau dabar. *Tiesiog išgyvenk.*

Ir ji laikėsi.

O po to reikėjo priimti visų užuojautas.

Yra dvi progos, kai šeimininkai privalo visiems svečiams paspausti rankas, — tai vestuvės ir laidotuvės. Matyt, šis veiksmas turi gilią jausminę prasmę, tačiau Maja neįsivaizdavo kokią.

Ji neturėjo supratimo, kiek žmonių pro ją praėjo, tačiau jau-

tė, kad tai trunka valandas. Gedėtojai slinko vorele kaip zombiai iš siaubo filmo, kur herojus juos vis žudo, o jie vis iš kažkur randasi.

Tiesiog tegul slenka.

Daugelis tyliai pratardavo „Užjaučiu dėl jūsų netekties", kas Majai rodėsi visiškai tinkama sakyti tokia proga. Kiti per daug šnekėjo. Jie pradėdavo nuo to, kokia baisi tai tragedija, kokia netektis, kaip šis miestas ritasi bedugnėn, kaip jie vos nebuvo apiplėšti vidury baltos dienos (pirma taisyklė — niekada tokiais atvejais nekalbėkite apie save), kaip jie tikisi, jog policija gerai paspirgins tuos gyvulius, kurie tai padarė, kaip Majai pasisekė, kaip Dievas ją apsaugojo (šnekėtojas, matyt, turėjo galvoje, kad Džo Dievas taip gerai nenusaugojo), kaip viskam yra dieviškasis planas, priežastis to, kas vyksta (Maja stebėjosi, kaip ji išlaikė netrenkusi tokiems šnekėtojams).

Išsekusi Džo šeima prisėdo. Bet ne Maja. Ji išsitempusi stovėjo, kiekvienam gedėtojui tvirtai spaudė ranką ir žiūrėjo į akis. Pasinaudodama subtilia ir nelabai subtilia kūno kalba, ji rodė savo priešiškumą tiems, kas ketino išraiškingiau pademonstruoti sielvartą bučiniu ar apsikabinimu. Kad ir kokie būtų lėkšti žodžiai, Maja jų klausėsi atidžiai, linkčiojo galva, tokiu pačiu pusiau nuoširdžiu tonu dėkojo už tai, kad atėjo, po to atsisukdavo į kitą priėjusį gedėtoją.

Kita geležinė užuojautos reiškimo per laidotuves taisyklė: nekalbėkite daug. Trumpi, kad ir lėkšti žodžiai apsaugos jus nuo tikimybės prišnekėti nesąmonių. Jei jaučiate poreikį pasakyti daugiau, gražiai, bet trumpai paminėkite velionį. Niekuomet nedarykite to, ką, pavyzdžiui, darė Džo teta Edita. Ji isteriškai raudojo ir atkreipė visų dėmesį į save — štai aš, labiausiai kenčianti gedėtoja, ir niekada nesakykite sielvartaujančiai našlei tokios šiurpinančios kvailystės, kaip „oi tu vargše mergyte, pirmiau sesuo, o dabar ir vyras..."

Akimirką pasaulis sustojo, kai teta Edita garsiai pasakė tai, apie ką galvojo visi, ypač girdint mažam Majos sūnėnui Danieliui ir dar mažesnei dukterėčiai Aleksai. Kraujas sustingo gyslose, ir Majai prireikė nežemiškos stiprybės, kad susivaldytų negriebusi tetai Editai už gerklės ir neišrovusi jos balso stygų.

Užuot tai padariusi, Maja pusiau nuoširdžiai pasakė:

— Dėkui, kad atėjote.

Šeši buvę Majos dalinio draugai, įskaitant Šeiną, stebėjo netoliese ir saugojo Mają nuo netikėtumų. Tokia buvo jų pareiga, patinka tai ar ne. Jiems būnant kartu, sargyba, regis, tęsdavosi. Jie nestojo į eilę spausti rankos. Jie buvo prisiėmę kitą pareigą. Jie buvo jos tylūs sargybiniai, vien savo buvimu reikšdami vienintelę tikrą užuojautą šią siaubingą dieną.

Kartkartėm Maja, regis, girdėjo tolimą savo dukters kikenimą, — seniausia Majos draugė Ailina Fin buvo nusivedusi mergaitę pažaisti į mokyklos kiemą kitoje gatvės pusėje, — nors gal jai tik rodėsi, kad girdi Lilę. Tokiomis aplinkybėmis vaikų juokas skamba ir kaip įžeidimas, ir kaip gyvenimo triumfas. Ji ir norėjo to juoko klausytis, ir negalėjo jo pakęsti.

Danielis ir Aleksa, Klerės vaikai, buvo paskutinieji priėję prie Majos. Ji apsikabino abu kartu, norėdama, kaip visuomet, apsaugoti juos nuo blogio. Edis, jos svainis... ar taip reikėjo jį vadinti? Kaip vadinti vyrą, kuris buvo vedęs jūsų seserį prieš ją nužudant? „Buvęs svainis“ skamba kaip iš skyrybų bylos. Gal kreiptis „ekssvainis“, o gal tiesiog kaip vadinote, taip ir vadinti — svainiu?

Nesąmonės padeda užsimiršti.

Edis nedrąsiai prisiartino. Ant veido kuokštais žėlė plaukeliai ten, kur skustuvas nebuvo jų užgriebęs. Edis pabučiavo Mają į skruostą. Burnos skalavimo skysčio mėta stelbė bet kokį kitą nuo jo galėjusį sklisti kvapą, tačiau argi ne tam ir skalaujama burna.

— Man labai truks Džo, — sumurmėjo Edis.

— Žinau, kad truks. Jis tave mėgo, Edi.

— Jei galėtume kuo nors tau padėti...

Galėtum geriau rūpintis savo vaikais, pagalvojo Maja, tačiau įprasto pykčio Edžiui ji nebejautė, panieka subliūško kaip pradurta guminė valtis.

— Mes gerai laikomės, ačiū.

Edis nutilo, lyg perskaitęs jos mintis — gal šiuo atveju taip ir buvo.

— Gailiuosi, kad nemačiau tavo pastarųjų rungtynių, — pasakė Maja Aleksai, — bet rytoj aš ateisiu.

Staiga visi trys pasijuto nejaukiai.

— Tikrai neprivalai ateiti, — tarė Edis.

— Viskas gerai, bent prasiblaškysiu.

Edis linktelėjo ir, pasikvietęs Danielį su Aleksa, nuėjo prie automobilio. Aleksa atsigręžė į ją. Maja raminamai nusišypsojo. *Niekas nepasikeitė*, sakė šypsena, *aš visada būsiu su tavimi, kaip pažadėjau tavo mamai.*

Maja stebėjo, kaip Klerės šeima sėdasi į mašiną. Danielis, draugiškas keturiolikmetis, atsisėdo priekyje. Dvylikametė Aleksa vieniša sėdėjo ant galinės sėdynės. Nuo motinos mirties ji pradėjo visąlaik krūpčioti, lyg laukdama smūgio. Edis pamojavo, liūdnai šyptelėjo ir įslinko į vairuotojo vietą.

Maja laukė, kol mašina nuvažiuos. Jai pranykus, ji pastebėjo tolumoje stovintį Niujorko policijos departamento Žmogžudysčių skyriaus detektyvą Rodžerį Kyrsą, atsirėmusį į medį. Net šiandien. Net dabar. Jai knietėjo prieiti prie jo ir pareikalauti atsakymų, bet Džudita vėl sugriebė jai už rankos.

— Norėčiau, kad judvi su Lile važiuotumėte su mumis į Farnvudą.

Berketai visada vadino savo namą vardu. Iš to buvo galima spręsti, kokia būtų tapusi Maja, sykį nutekėjusi į tokią šeimą.

— Ačiū, — atsakė Maja, — bet Lilei reikia namo.

— Jai reikia šeimos. Jums abiem reikia.

— Esu jums dėkinga.

— Tikrai, Lilė visada bus mūsų anūkė, tu visada liksi mums dukra.

Džudita spustelėjo jai ranką, lyg norėdama sustiprinti savo žodžius. Labai miela, kad Džudita taip pasakė, lyg skaitydama suflerio

žodžius televizoriaus ekrane per labdaros pokylį, bet, antra vertus, tai nebuvo tiesa — bent jau apie Mają. Nė vienas, susituokęs su Berketu, netampa niekuo daugiau, nei vos toleruojamu prašalaičiu.

— Kada nors kitą kartą, — pasakė Maja, — tikiuosi, jūs suprantate.

Džudita linktelėjo ir atsainiai ją apkabino. Džo brolis ir sesuo irgi priėjo apsikabinti. Ji stebėjo, kaip sielvarto sugniuždytais veidais jie slenka link limuzino, nuvešiančio juos į Berketų šeimos dvarą.

Buvę būrio draugai vis dar buvo šalia. Ji pažiūrėjo Šeinui į akis ir nežymiai linktelėjo. Jie suprato. Draugai ne šiaip išėjo, o tiesiog išnyko, savo kelyje neužkliudydami nieko. Dauguma jų vis dar tarnavo armijoje. Po įvykių prie Sirijos ir Irano sienos Maja buvo „padrąsinta" garbingai atsistatydinti. Nematydama kitos realios išeities, ji taip ir padarė. Taigi dabar, užuot vaikiusi, ar bent mokiusi, naujus šauktinius, atsargos kapitonė Maja Stern, buvęs trumpalaikis naujosios armijos veidas, dirbo skraidymo instruktore Teterboro oro uoste Naujojo Džersio šiaurėje. Kartais darbas būdavo visai pakenčiamas. Dažniausiai ji ilgėjosi tarnybos labiau, nei galėjo įsivaizduoti.

Pagaliau Maja stovėjo visai viena prie žemės kauburėlio, uždengusio jos vyrą.

— O, Džo, — sudejavo ji garsiai.

Ji mėgino pajusti buvimą. Taip dariusi ji buvo ir anksčiau — nesuskaičiuojamus kartus gedėdama bandė pajusti gyvybės po mirties buvimą, bet niekada nieko nejuto. Kai kas tikėjo, kad mirus turi išlikti bent mažytė dalelė gyvybinės jėgos, kad energija ir judėjimas negali visiškai dingti, kad siela yra amžina, kad materijos neįmanoma sunaikinti negrįžtamai, ir panašiai. Gal taip ir yra, bet kuo daugiau negyvėlių matė Maja, tuo stipriau ji jautė, kad nieko, visiškai nieko nebelieka po mirties.

Ji stovėjo prie kapavietės, kai atėjo Ailina ir atsivedė Lilę iš žaidimų aikštelės.

— Pasiruošusi? — paklausė Ailina.

Maja dar kartą žvilgtelėjo į duobę žemėje. Jai norėjosi pasa-

kyti Džo ką nors reikšminga, kažką, kas jiems abiem — ar tikrai? — suteiktų pabaigos jausmą, bet niekas neatėjo į galvą.

Ailina vežė jas namo. Lilė užmigo automobilio kėdutėje, kuri atrodė taip, lyg būtų sukurta kosminei stočiai. Maja sėdėjo priekinėje keleivio vietoje ir spoksojo pro langą. Kai jos privažiavo prie namo, — Džo norėjo jų namui duoti vardą, tačiau Maja užprotestavo, — ji kažkaip sugebėjo atnarplioti sudėtingus diržus ir išlaisvino Lilę iš kėdutės. Prispaudusi vaiko galvytę sau prie krūtinės, Maja stengėsi jos nepažadinti.

— Ačiū, kad parvežei, — sušnibždėjo Maja.

Ailina išjungė variklį.

— Ar galiu trumpam užeiti?

— Mums viskas bus gerai.

— Net neabejoju, — Ailina atsisegė saugos diržą, — tik norėjau tau kai ką duoti. Dviem minutėms?

Maja laikė kažkokį daiktą rankose.

— Skaitmeninis nuotraukų rėmelis?

Ailina buvo rusvaplaukė blondinė strazdanotu veidu ir plačia šypsena. Jos veidas, apšviečiantis tamsiausią kambarį vos jai įėjus, tarsi kaukė slėpė vidinę kančią.

— Ne, čia kamera auklei filmuoti, paslėpta rėmelyje.

— Pakartok.

— Dabar, kai dirbsi visą dieną, tau teks geriau stebėti, kas vyksta aplink, ar ne?

— Greičiausiai.

— Kur Izabela dažniausiai žaidžia su Lile?

Maja mostelėjo dešinėn:

— Šeimos kambaryje.

— Nagi ateik, parodysiu.

— Ailina...

Paėmusi rėmelį iš Majos, Ailina pakvietė:

— Sek paskui mane.

Minėtas šeimos kambarys buvo šalia virtuvės, skliautuotomis lubomis ir išmuštas šviesiu medžiu. Ant sienos kabėjo didelis televizoriaus ekranas. Kampe stovėjo dvi pintinės, iki kraštų prikrautos ugdomųjų žaislų Lilei. Dar vienas žaislų krepšys stovėjo prieš sofą vietoje anksčiau čia buvusio gražaus raudonmedžio staliuko kavai. Deja, kavos staliukas buvo nedraugiškas mažam vaikui, todėl jį teko išnešti.

Ailina nuėjo prie knygų lentynos. Suradusi vietą rėmeliams, ji prijungė juos prie šalia esančio kištukinio lizdo.

— Aš jau įkėliau keletą jūsų šeimos nuotraukų. Skaitmeniniai rėmeliai jas paeiliui rodys. Ar Izabela paprastai žaidžia su Lile prie sofos?

— Taip.

— Gerai. — Ailina pasuko rėmelius į tą pusę. — Šiame daikčiuke yra įtaisyta plataus objektyvo kamera, todėl gerai matysi visą kambarį.

— Ailina...

— Aš ją mačiau laidotuvėse.

— Ką?

— Tavo auklę.

— Izabelos šeima seniai dirba Džo šeimai. Jos motina buvo Džo auklė. Jos brolis yra šeimos sodininkas.

— Rimtai?

Maja truktelėjo pečiais.

— Turtuoliai.

— Jie kitokie.

— Tai jau tikrai.

— Na tai kaip — tu ja pasitiki?

— Kuo, Izabela?

— Taip.

Maja vėl gūžtelėjo pečiais.

— Tu mane pažįsti.

— Pažįstu.

Iš pradžių Ailina buvo Klerės draugė, abi buvo paskirtos gyventi kartu Vasaro koledže. Tačiau netrukus visos trys merginos artimai susidraugavo.

— Tu nepasitiki niekuo, Maja.

— Aš taip nepasakyčiau.

— Gerai. Tuomet kai kalbama apie tavo vaiką?

— Kai kalbama apie mano vaiką, — sutiko Maja, — taip, gerai, niekuo.

Ailina šyptelėjo:

— Todėl ir įtaisau tau šitą dalyką. Klausyk, manau tikrai nieko neaptiksi. Izabela — puiki auklė.

— Bet geriau apsidrausti, nei paskui gailėtis, ar ne?

— Tiksliai. Negaliu apsakyti, kaip man buvo ramiau su kamera, kai turėjau auklei palikti Kailą ir Misę.

Maja susimąstė — ar Ailina naudojosi kamera tik auklei sekti, ar sukurpti bylą prieš visai kitą žmogų. Bet tuo tarpu susilaikė nieko nepasakiusi.

— Ar turi kompiuteryje SD kortelės jungtį? — paklausė Ailina.

— Nesu tikra.

— Nesvarbu. Atnešiau tau SD kortelės skaitytuvą, kurį galima įjungti į bet kokį USB lizdą. Tiesiog įjunk ją į kompiuterį ar planšetę. Tikrai, nieko negali būti lengviau. Baigiantis dienai, išimk kortelę iš rėmelio — ji ten, matai?

Maja linktelėjo.

— Įkišk kortelę į skaitytuvą. Vaizdas iššoks ekrane. Kortelėje telpa trisdešimt du gigabitai, tad jos lengvai užteks kelioms dienoms. Ten dar yra judesio jutiklis, todėl kamera neįrašinėja tuščio kambario ar panašiai.

Maja negalėjo sulaikyti šypsenos.

— Tik pažiūrėk į save.

— Ką? Nepatinka apsikeisti vaidmenimis?

— Truputį. Pati turėjau tuo pasirūpinti.

— Stebiuosi, kad nepasirūpinai.

Maja pažiūrėjo žemyn draugei į akis. Ailinos ūgis gal siekė penkias pėdas ir du colius. Pačios Majos ūgis buvo arti šešių pėdų, bet, būdama tiesi kaip kartis, ji atrodė aukštesnė.

— Ar savo kameroje ką nors tokio matei?

— Turi galvoje, ką nors tokio, ko nebūčiau norėjusi matyti?

— Aha.

— Ne, — pasakė Ailina. — Ir žinau, ką galvoji. Jis nebuvo grįžęs. Jo aš nemačiau.

— Aš neteisiu tavęs.

— Nė trupučio?

— Kokia aš būčiau draugė, jei nė kiek neteisčiau?

Priėjusi Ailina apsikabino Mają. Ši irgi ją apsikabino. Ailina nebuvo kokia nors mandagumą rodanti pusiau pažįstama. Į Vasaro koledžą Maja įstojo metai po Klerės. Trys merginos kartu nugyveno daugelį ramios palaimos dienų, iki Majai įstojant į Fort Rakerio karinės aviacijos mokyklą Alabamoje. Vis dar Ailina kartu su Šeinu buvo artimiausi Majos draugai.

— Žinai, kaip tave myliu.

Maja linktelėjo:

— Žinau.

— Ar tikrai nenori, kad pasilikčiau?

— Tu turi savo šeimą.

— Na nieko, — tarė Ailina, nykščiu rodydama į skaitmeninį rėmelį, — aš vis tiek tave seku.

— Juokinga.

— Ne visai. Tik žinau, kad privalai atsipūsti. Jei ko nors prireiks, skambink. Tiesa, nesirūpink vakariene. Jau užsakiau kinų maisto. Atneš už dvidešimties minučių.

— Žinai, kad tave myliu.

— Aha, žinau, — pasakė Ailina eidama prie durų. — Žinau. — Ji stabtelėjo. — Oho!

— Kas yra?

— Turi svečių.

2

Svečias buvo žemas, gausiai apžėlęs Niujorko policijos departamento Žmogžudysčių skyriaus detektyvas Rodžeris Kyrsas. Detektyvas įžengė į namą, visomis išgalėmis spinduliuodamas pasitikėjimą, žvalgydamasis į šalis ir, kaip farams būdinga, murmėdamas „gražūs namai".

Maja susiraukė, nesirūpindama slėpti susierzinimo.

Kyrsas šiek tiek panėšėjo į urvinį žmogų. Jis buvo žemas ir platus, per trumpomis jo kūnui rankomis. Vyro veidas atrodė neskustas net iškart jam nusiskutus. Krūminiai antakiai priminė paskutiniąją vikšro metamorfozės fazę, o plaštakų gaurai garbanojosi, lyg būtų ką tik susukti karštomis žnyplėmis.

— Tikiuosi, nesutrukdžiau.

— Kuo gi galėtumėt trukdyti? — nusišaipė Maja. — O, tiesa, aš ką tik palaidojau savo vyrą, ir panašiai.

— Suprantu, laikas nelabai tinkamas, — apsimetė apgailestaująs Kyrsas.

— Manote?

— Bet rytoj jau einate į darbą, o be to, kada gi laikas būna tinkamas?

— Tai jau tikrai. Kuo galėčiau padėti, detektyve?

— Nieko prieš, jei atsisėsčiau?

Maja mostelėjo į sofą šeimos kambaryje. Jai toptelėjo baugi mintis: šis susitikimas, — faktiškai kaip ir bet kuris susitikimas šiame kambaryje, — bus įrašinėjamas slapta kamera auklei filmuoti. Kaip keista taip galvoti. Žinoma, ji gali išjungti ir įjungti prietaisą, bet kas gi kasdieną norėtų ar prisimintų tuo užsiimti? Jai buvo įdomu, ar kamera įrašinėja ir garsą. Reikės paklausti Ailinos, arba palauks ir sužinos, kai tikrins įrašą.

— Gražūs namai, — pagyrė Kyrsas.

— Aha, jau įeidamas sakėte.

— Kelintais metais namas statytas?

— Kažkada paskutiniu dvidešimto amžiaus dešimtmečiu.

— Jūsų velionio vyro šeimos? Jiems priklauso namas?

— Taip.

Kyrsas atsisėdo, Maja liko stovėti.

— Taigi, kuo galiu padėti, detektyve?

— Tiesiog kai ką norėjau patikrinti.

— Patikrinti?

— Išklausykite mane, gerai? — Kyrsas nusišypsojo Majai, kaip jis pats manė, nuginkluojančia šypsena. Įspūdžio nepadarė. — Kurgi padėjau... — Pasirausęs vidinėje kišenėje, jis ištraukė nušiurusią užrašų knygutę. — Neprieštarausite, jei dar kartą viską prisiminsime?

Maja nežinojo, ką galvoti, o to greičiausia Kyrsas ir norėjo.

— Ką norėtumėte sužinoti?

— Pradėkime nuo pradžių, gerai?

Ji prisėdo ir skėstelėjo rankomis, lyg sakytų „pirmyn".

— Kodėl judu su Džo susitikote Centriniame parke?

— Jis manęs paprašė.

— Telefonu, taip?

— Taip.

— Ar tai įprasta?

— Taip, teko ir anksčiau ten susitikti.

— Kada?

— Nežinau. Keletą kartų. Jau sakiau jums. Tai jauki parko vieta. Mes pasitiesdavome paklotą arba eidavome priešpiečių į „Boathouse"... — atsipeikėjusi ji nutilo ir atsikrenkštė. — Tiesiog jauki vietelė.

— Dienos metu taip. Tačiau vakare ten šiek tiek nuošalu, kaip manote?

— Visada jaučiausi ten saugiai.

Jis nusišypsojo:

— Garantuoju, kad saugiai jaučiatės beveik visur.

— Ką turite omenyje?

— Na, palyginti su tomis vietomis, kur jums yra tekę būti, manau, parkas nėra didelio pavojaus zona. — Kyrsas kostelėjo į kumštį. — Kad ir kaip ten būtų... Taigi, jūsų vyras paskambino jums ir pasakė: „Susitikime parke“, ir jūs susitikote.

— Tikrai taip.

— Tik kad, — Kyrsas žvilgtelėjo į užrašus, paseilėjo pirštą ir ėmė vartyti puslapius, — jis jums neskambino.

Detektyvas pažiūrėjo į ją.

— Atsiprašau?

— Sakėte, Džo jums paskambino, ir sakėte, kad jūs susitikote parke.

— Ne, jūs taip sakėte. Aš sakiau, kad Džo telefonu pasiūlė susitikti.

— Bet tada aš perklausiau: „Jis jums paskambino“, o jūs atsakėte: „Tikrai taip.“

— Jūs žaidžiate žodžiais, detektyve. Juk turite to vakaro pokalbių telefonu ataskaitas, tiesa?

— Taip, turiu.

— Ir ten yra užfiksuotas mano vyro pokalbis su manimi?

— Yra.

— Aš neatsimenu, kas kam paskambino — jis man, ar aš jam. Bet jis pasiūlė susitikti mūsų mėgstamoje vietoje. Gal aš pati pasiūliau, nemanau, kad tai svarbu. Iš tikro, būčiau pasiūliusi, jei jis nebūtų to padaręs pirmiau.

— Ar kas nors gali paliudyti, kad judu su Džo įprastai ten susitikinėdavote?

— Nemanau. Bet taip pat nemanau, jog tai svarbu.

Kyrsas nenuoširdžiai nusišypsojo:

— Ir aš nemanau. Taigi, judėkime pirmyn?

Sukryžiavusi kojas, Maja laukė.

— Jūs nupasakojote du vyrus, kurie prisiartino prie jūsų iš šiaurės pusės. Teisingai?

— Taip.

— Jie dėvėjo slidininkų kaukes?

Maja jau daugybę kartų buvo atsakiusi į šiuos klausimus.

— Taip.

— Juodas kaukes, ar aš teisus?

— Jūs teisus.

— Ir jūs sakėte, kad vieno jų ūgis buvo apie šešios pėdos. Koks jūsų ūgis, ponia Berket?

Ji kone atsikirto, kad detektyvas vadintų ją kapitone — nekentė būti vadinama ponia, — tačiau šis laipsnis jai nebepriklausė.

— Vadinkite mane Maja. Mano ūgis yra šešios pėdos.

— Taigi vienas vyras buvo jūsų ūgio.

Maja bandė susivaldyti:

— Aha, taip.

— Jūs gana tiksliai apibūdinote užpuolikus. — Kyrsas ėmė skaityti iš užrašų knygutės: — Vienas vyras buvo šešių pėdų. Kitas, jūsų nuomone, buvo apie penkių pėdų ir aštuonių colių. Vienas dėvėjo juodą striukę su gobtuvu, džinsus ir avėjo raudonus „Converse“ sportbačius. Kitas buvo apsivilkęs žydrais marškinėliais be užrašo, užsidėjęs kuprinę, apsiavęs juodais bėgimo bateliais, bet kokios firmos — nepastebėjote.

— Tikrai taip.

— Vyras raudonais sportbačiais, kaip tiktai jis šovė į jūsų vyrą?

— Taip.

— O po to jūs ėmėte bėgti?

Maja nieko neatsakė.

— Pasak jūsų parodymų, jie ketino jus apiplėšti. Jūs sakėte, kad Džo neskubėjo atiduoti piniginės. Ir dar jūsų vyras segėjo labai brangų laikrodį. Regis, „Hublot“.

Majai perdžiūvo gerklė.

— Taip, tikrai taip.

— Kodėl jis tiesiog visko neatidavė?

— Aš manau... manau, jis taip ir būtų padaręs.

— Bet?..

Ji papurtė galvą.

— Maja?

— Ar jums į veidą kada nors buvo nutaikytas ginklas, detektyve?

— Ne.

— Tuomet gal nesuprasite.

— Ko nesuprasiu?

— Vamzdžio. Vamzdžio skylės. Kai kažkas nukreipia vamzdį jums į veidą, kai kažkas grasina paspausti gaiduką — ta juoda skylė nežmoniškai išsiplečia, regis, tuoj praris. Kai kurie žmonės, tai pamatę, sustingsta lyg paralyžiuoti.

Dabar Kyrsas prakalbo tyliai:

— Ir Džo... buvo kaip tik toks žmogus?

— Akimirką.

— Akimirką per ilgai?

— Šiuo atveju taip.

Kelias ilgas sekundes jiedu sėdėjo tylėdami.

— Ar galėjo ginklas iššauti netyčia? — paklausė Kyrsas.

— Abejoju.

— Kodėl taip sakote?

— Dėl dviejų priežasčių. Pirma, tai buvo revolveris. Ar žinote ką nors apie revolverius?

— Ne kažin kiek.

— Kad revolveris iššautų, reikia atlaužti nuleistuką arba labai stipriai spausti gaiduką. Ne, revolveris netyčia nešauna.

— Supratau. O antra priežastis?

— Antroji priežastis akivaizdesnė, — pasakė Maja. — Šaulys šovė dar dukart. Negali tris kartus iššauti netyčia.

Kyrsas linktelėjo ir vėl pasižiūrėjo į užrašus.

— Pirmoji kulka kliudė jūsų vyro kairį petį. Antroji įstrigo į dešinį raktikaulį.

Maja užsimerkė.

— Kaip toli stovėjo šaulys, kai iššovė?

— Už maždaug dešimties pėdų.

— Mūsų medicinos ekspertas patvirtino, kad nė vienas tų šūvių nebuvo mirtinas.

— Taip, jau man tai sakėte, — patvirtino Maja.

— Tai kas tuomet atsitiko?

— Aš mėginau jį išlaikyti.

— Džo?

— Žinoma, Džo, — ji nesusilaikė, — o ką dar?

— Atleiskite. Kas paskui nutiko?

— Aš... Džo susmuko ant kelių.

— Būtent tuomet užpuolikas šovė trečią kartą?

Maja nieko neatsakė.

— Trečią kartą, — pakartojo Kyrsas, — trečią kartą, kuris buvo mirtinas.

— Jau esu viską papasakojusi.

— Papasakojusi ką?

Maja pakėlė akis, ir jų žvilgsniai susitiko.

— Aš neatsimenu trečio šūvio.

Kyrsas linktelėjo.

— Teisingai, — pratarė jis lėtai, — nes tuomet jūs jau bėgote.

„Padėkite... prašau... kas nors... mano vyras...“

Jai užgniaužė kvapą. Garsai — šūviai, sraigtasparnių ūžimas, agonijos klyksmai — visi vienu metu ėmė griaudėti jos galvoje. Maja užsimerkė ir kelis kartus giliai įkvėpė, bandydama suvaldyti veido išraišką.

— Maja?

— O taip, aš ėmiau bėgti. O kaip kitaip? Du ginkluoti vyrai. Aš bėgau. Puoliau šalin, palikusi savo vyrą, ir tik vėliau, — nežinau, — praėjus penkioms, gal dešimčiai sekundžių, išgirdau trenksmą, ir dabar suprantu iš jūsų pasakojimo, kad kai aš jį palikau, tas pats šaulys nukreipė pistoletą mano vis dar klūpančiam vyrui į galvą ir iššovė.

Ji nutilo.

— Niekas jūsų nekaltina, Maja.

— Aš jūsų neklausiau, ar niekas nekaltina, detektyve, — iškošė Maja pro sukąstus dantis. — Ko iš manęs norite?

Kyrsas ėmė vartyti užrašus.

— Be to, kad labai detaliai apibūdinote užpuolikus, jūs pasakėte, jog vienas jų, tas su raudonais sportbačiais, turėjo 686-o modelio „Smith&Wesson“ revolverį, o jo partneris buvo ginkluotas devinto modelio „Beretta“, — Kyrsas pakėlė galvą. — Tikrai įspūdinga. Šitaip atpažinti ginklus.

— Aš to mokiausi.

— Kariniai mokymai, ar ne taip?

— Tarkime, esu pastabi.

— Na, manau, jūs kuklinatės, Maja. Visi girdėjome apie jūsų žygdarbius užjūryje.

Ir apie mano nuopuolį, norėjo pridurti Maja.

— Ta parko dalis nėra labai gerai apšviesta. Vos kelios tolimos šviesoforų šviesos.

— Man užteko apšvietimo.

— Užteko konkretiems ginklų modeliams pamatyti?

— Aš nusimanau apie šaunamuosius ginklus.

— Žinoma, teisingai. Juk jūs esate prityręs snaiperis, ar ne?

— Snaiperė.

Klaidą ji pataisė automatiškai. Kyrsas globėjiškai nusišypsojo.

— Suklydau, atleiskite. Ir vis dėlto buvo tamsu...

— Revolveris buvo nerūdijančio plieno, o ne juodas. Tokį nesunku pamatyti tamsoje. Taip pat girdėjau, kaip jis pakėlė saugiklį. Tai būdinga revolveriams, o ne pusiau automatiniams pistoletams.

— O „Beretta“?

— Negaliu tiksliai pasakyti dėl modelio, tačiau jo vamzdis buvo slankusis, toks, kaip „Beretta“.

— Kaip žinote, jūsų vyro kūne buvo rastos trys kulkos. Trisdešimt aštunto kalibro, atitinkančios „Smith&Wesson“ revolverį, — tarsi giliai susimąstęs, detektyvas pasitrynė veidą. — Jūs turite ginklų, ar ne taip, Maja?

— Turiu.

— O gal turite ir 686-o modelio „Smith&Wesson"?

— Pats žinote, — atsiliepė Maja.

— Iš kur aš galiu žinoti?

— Pagal Naujojo Džersio įstatymą visi valstijoje pirkti šaunamieji ginklai privalo būti įregistruoti. Taigi jūs viską žinote. Nebent būtumėte visiškai nekompetentingas, detektyve Kyrsai, o toks tikrai nesate. Jūs, be abejo, iškart patikrinote mano turimų ginklų registraciją. Tai gal baigiam tuos žaidimus ir kalbamės rimtai?

— Kaip toli, jūsų nuomone, yra ta vieta, kur parkrito jūsų vyras, nuo Betesdos fontano?

Pakeista tema išmušė ją iš vėžių.

— Esu tikra, jūs pamatavote.

— Pamatavome. Susidaro maždaug trys šimtai jardų su visais posūkiais ir įlinkiais. Aš nubėgau tą kelią. Nesu tokios geros formos kaip jūs, bet užtrukau vos minutę.

— Ir?

— Na, yra viena smulkmena. Keletas liudininkų tvirtina, kad jie išgirdo šūvius, o po minutės ar dviejų pamatė jus. Kaip galėtumėte tai paaiškinti?

— Kodėl turėčiau aiškinti?

— Tai teisėtas klausimas.

Ji net nemirktelėjusi paklausė:

— Ar manote, kad nušoviau savo vyrą, detektyve?

— Ar nušovėte?

— Ne. Ir žinote, kaip galiu tai įrodyti?

— Kaip?

— Eikime į šaudyklą.

— Kuria prasme?

— Kaip ir sakėte, esu patyrusi snaiperė.

— Taip mums pasakojo.

— Tuomet jūs žinote.

— Ką žinau?

Maja palinko į priekį ir pažiūrėjo jam į akis.

— Man neprireiktų trijų kulkų nušauti vyrą iš tokio nuotolio, net užrištomis akimis.

Jos žodžiai privertė Kyrsą nusišypsoti.

— Geras atsakymas. Ir atsiprašau už tardymą, kadangi aš tikrai nemanau, kad nušovėte savo vyrą. Iš tikro, beveik tiksliai galiu įrodyti, kad nenušovėte.

— Ką turite omenyje?

Kyrsas atsistojo.

— Ar ginklus laikote namie?

— Taip.

— Galėtumėte parodyti?

Pirmiausia Maja nusivedė jį prie rūsyje įrengto ginklų seifo.

— Jūs, regis, esate didelė Antrosios pataisos gerbėja, — pasakė Kyrsas.

— Nedalyvauju politikoje.

— Bet mėgstate ginklus, — Kyrsas pažvelgė į seifą. — Nematau kodų spynelės. Ar atsirakina raktu?

— Ne. Durelės atsidaro tik nuskaičius nykščio atspaudą.

— Suprantu. Taigi, spyna užprogramuota taip, kad tik jūs galėtumėte ją atidaryti, ar taip?

Patylėjusi Maja atsakė:

— Dabar jau taip.

— O, — Kyrsas staiga susivokė, — ir jūsų vyras?

Ji linktelėjo.

— Ar kas nors, be judviejų, turėjo priėjimą prie ginklų?

— Niekas.

Ji pridėjo nykštį prie durelių spynos. Garsiai trakštelėjusios jos atsidarė. Maja pasitraukė nuo angos.

Žvilgtelėjęs vidun, Kyrsas tyliai sušvilpė.

— Kam jums viso šito reikia?

— Man nieko iš čia nereikia. Aš mėgstu šaudyti, tai mano pramoga. Daugumai žmonių tai nepatinka arba jie nesupranta. Man nerūpi.

— Taigi, kuris 686-o modelio „Smith&Wesson" revolveris?

Ji parodė į ginklą:

— Štai.

Kyrsas prisimerkė.

— Ar galiu jį išsinešti?

— Būtent šitą revolverį?

— Jeigu jūs nieko prieš.

— Maniau, kad manęs neįtariate.

— Neįtariu. Tačiau pamaniau, kad galėtume išteisinti ne tik jus, bet ir jūsų ginklą. Ką į tai pasakysite?

Maja išėmė „Smith&Wesson". Kaip ir visi geri šauliai, ji buvo pamišusi dėl ginklų valymo, išrinkimo, surinkimo, užtaisymo bei priežiūros. O tai reiškia, kad ji itin atidžiai rūpinosi, kad ginklai būtų saugomi neužtaisyti. Šis toks ir buvo.

— Duosiu jums kvitą, — pasakė Kyrsas.

— Galėčiau, žinoma, pareikalauti teismo orderio.

— Ir aš veikiausiai jį gaučiau, — atsakė detektyvas.

Ir tai tiesa. Ji padavė jam revolverį.

— Detektyve?

— Ką?

— Jūs kažko man nepasakote.

Kyrsas susišypsojo.

— Aš su jumis susisieksiu.

3

Izabela, Lilės auklė, atvyko kitą rytą septintą valandą.

Per pakasynas Izabelos šeima buvo tarp pačių jausmingiausių

gedėtojų. Ypač sielvartavo jos motina Roza, Džo vaikystės auklė, rankose spausdama nosinę ir nuolat besiramsčiuodama į savo vaikus, Izabelą ir Hektorą. Net ir dabar Maja pastebėjo nuo vakarykščių ašarų paraudusias auklės akis.

— Man labai gaila, ponia Berket.

Maja buvo ne kartą prašiusi Izabelą vadintą ją vardu, o ne ponia Berket, bet auklė tik pritariamai linkčiojo ir toliau ją vadino ponia Berket, todėl Maja apie tai nebeužsimindavo. Jei darbinėje aplinkoje auklei buvo patogiau elgtis formaliai, negi Maja galėtų tai uždrausti?

— Ačiū, Izabela.

Lilė, pilna burna nesukramtytų javainių, nušoko nuo virtuvės kėdės ir atbėgo, šaukdama Izabelą.

Auklės veidas nušvito ir ji, tvirtai apkabinusi mažąją mergaitę, prispaudė prie savęs. Majai, dirbančiai motinai, dilgtelėjo širdį: ji buvo laiminga, kad dukrelė taip myli savo auklę, bet kartu ir nelaiminga dėl to.

Ar ji pasitikėjo Izabela?

Atsakymas būtų „taip", kaip ji ir sakė vakar — tiek, kiek ji galėtų patikėti savo vaiką „svetimam" žmogui. Žinoma, Izabelą pasamdė Džo. Maja nebuvo visai tikra, ar norėtų auklės. Ji buvo girdėjusi apie vaikų darželį Porterio gatvėje, kuris vadinosi „Augame". Pavadinimą Maja suprato, kaip duoklę Briuso Springstino dainai. Graži, besišypsanti panelė vardu Kitė Šam („*Vadinkite mane panele Kite*") aprodė Majai darželį, pavedžiojo po švarius, blizgančius, spalvingus, aktyvumą skatinančius kambarius, prikimštus įvairių kamerų ir saugumo įrangos, kuriuose sukiojosi kitos besišypsančios panelės bei, žinoma, žaidė Lilės amžiaus vaikai, tačiau Džo užsispyrė samdyti auklę. Jis priminė Majai, kad Izabelos motina „*faktiškai mane užaugino*", o Maja pajuokavo „*Ar čia pliusas jos gyvenimo aprašymui*?" Bet kadangi tuo metu Maja ruošėsi išvykti į pusės metų užsienio komandiruotę, ji nelabai galėjo pasisakyti šiuo klausimu, o ir nebuvo priežasties nesutikti.

Maja pabučiavo Lilę į viršugalvį ir išvažiavo į darbą. Reikėjo pasiimti dar kelias laisvas dienas ir pasilikti namuose su dukrele. Jai tikrai netrūko pinigų — net ir pasirašiusi vedybų sutartį ji bus labai turtinga našlė, — tačiau Maja nebuvo klasikinė motina perekšlė. Maja bandė panirti į supermamyčių pasaulį su visomis popietės kavutėmis, šnekomis apie vaiko pratinimą prie tualeto, geriausius vaikų darželius, saugiausių vežimėlių reitingus bei nuoširdaus susidomėjimo kupinu gėrėjimusi kasdieniais savo vaiko pasiekimais. Maja tiesiog sėdėdavo ir šypsodavosi, mintimis grįždama į Iraką, dažniausiai atgaivindama vieną ypatingą krauju persunktą atsiminimą apie Džeiką Evansą, devyniolikmetį vaikinuką iš Fajetvilio, Akranzaso, vis dar kažkaip gyvą po to, kai apatinė jo kūno dalis susprogo. Ir ji bandydavo susitaikyti su nesuvokiamu faktu, kad šios apkalbomis pripildytos kavutės popietės gyvavo toje pačioje planetoje kaip ir krauju persunkti mūšio laukai.

Kartais, bendraudama su kitomis mamomis, užuot mintyse atgaivinusi šiurpius vaizdus, ji girdėdavo sraigtasparnių motorų ūžesį. Ironiška, kartais pagalvodavo Maja, kad tokia akivaizdi, bekompromisė motinystė dar vadinama „helikopterine".

Jos visos net neįsivaizdavo.

Eidama link automobilio savo kiemo įvažoje, Maja įvertino aplinką ir pastebėjo visus užkaborius, kur galėtų slėptis priešas ir ruoštis netikėtai atakai. Tokio elgesio priežastis buvo paprasta — seni įpročiai sunkiai miršta. Sykį karys, visada karys.

Nė ženklo priešo, įsivaizduojamo ar tikro.

Maja žinojo, kad buvimas *ten* sukėlė jai kažkokį vadovėliuose aprašytą psichikos sutrikimą, bet, tiesą sakant, niekas iš ten negrįžo be randų. Jai šis sutrikimas prilygo nušvitimui. Dabar ji suprato pasaulį. Kiti — ne.

Kariuomenėje Maja skraidė sraigtasparniais, dažniausiai atlikdama žvalgybą ir saugodama į priekį žygiuojančius sausumos būrius. Iš pat pradžių ji skraidė „UH-60 Black Hawk" sraigtasparniu Fort Kambelo bazėje, rinkdama pakankamą mylių skaičių, kad galėtų pa-

siprašyti perkeliama į prestižinį 160-ąjį Specialiųjų operacijų aviacinį pulką SOAR Artimuosiuose Rytuose. Kareiviai sraigtasparnius įprastai vadindavo „paukščiais" ir tas žodis čia tiko, bet mažai kas taip erzindavo, kaip jį vartojantys civiliai. Maja planavo pasilikti tarnyboje, greičiausiai iki gyvenimo pabaigos, bet po to vaizdo įrašo, kuris buvo išplatintas „Korio švilpuko" internetinėje svetainėje, šis jos planas susprogo lygiai taip pat, kaip Džeikas Evansas, užmynęs ant savadarbio sprogmens.

Šiandienos skraidymo pamokos vyks „Cessna 172", vienmotoriu, keturviečiu, pačiu sėkmingiausiu skraidančiu prietaisu per visą istoriją. Mokant skraidyti, tenka valandų valandas praleisti ore kartu su mokiniu. Majos darbas būdavo daugiau „žiūrėti ir matyti", nei aktyviai instruktuoti.

Skristi ar tiesiog būti piloto kabinoje aukštai virš žemės Majai prilygo meditacijai. Ji jausdavo, kaip atsileidžia įsitempę pečių raumenys. Ne, mokomieji skrydžiai nesukeldavo tokio greičio pojūčio ar, būkim atviri, jaudulio, koks apimdavo skriejant „UH-60 Black Hawk" sraigtasparniu virš Bagdado ar būnant pirmąja moterimi, pilotuojančia „Boeing MH-6 Little Bird" kovinį sraigtasparnį. Niekas nepripažindavo juos apimančios kovos ekstazės, stipriam narkotikui lygaus adrenalino pliūpsnio poveikio. Nepadoru „mėgautis" mūšiu, jausti spengimą ausyse, suvokti, kad nieko gyvenime nebus panašaus į tą jausmą. Šios baisios paslapties niekas nedrįsdavo išsakyti. Taip, karas yra baisus dalykas ir nė vienas žmogus neturėtų jo patirti. Maja paaukotų savo gyvenimą, kad karas nepriartėtų prie Lilės. Tačiau neskelbta tiesa yra tokia: dalelė tavo esybės ilgisi pavojaus. Tu jo nenori. Tau nepatinka, kaip šis jausmas tave apibūdina. Mėgti pavojų reiškia iš prigimties būti smurtingam ar stokoti empatijos, ar dar kokią nesąmonę. Tačiau baimė išugdo priklausomybę. Namie gyveni santykinai ramų, taikų, kasdienį gyvenimą. Bet nuvyksti ten, išgyveni moralinę baimę, o po to grįžti namo, ir visi tikisi, kad vėl gyvensi ramų, taikų, kasdienį gyvenimą. Žmogiškasis mechanizmas taip neveikia.

Būdama ore su mokiniu, Maja visada palikdavo telefoną persirengimo patalpoje, spintelėje, nes nenorėjo, kad ją blaškytų. Nenumatytu atveju su ja buvo galima susisiekti per radiją. Per priešpiečius patikrinusi telefoną, ji rado keistą žinutę nuo sūnėno Danielio.

Aleksa nenori, kad ateitum į futbolo varžybas.

Maja surinko numerį. Danielis atsiliepė po pirmo signalo:

— Alio?

— Kas atsitiko?

Kai Maja patapšnojo Aleksos futbolo treneriui per petį, didysis vyras taip staigiai atsisuko, kad švilpukas, kabantis jam ant kaklo, vos netrinktelėjo jai per veidą.

— Ko? — riktelėjo jis.

Treneris, — vadinosi jis Filu, o jo dukra Petė buvo pagarsėjusi patyčių meistrė, — visą laiką beveik nesustodamas rėkavo ir žingsniavo pirmyn atgal, apimtas pykčio priepuolio. Maja pažinojo muštro seržantų, kurie laikytų pertekliniu tokį elgesį net su užkietėjusiais kariais, o ką jau kalbėti apie dvylikametes mergaites.

— Esu Maja Stern.

— Žinau, kas esate, bet, — treneris Filas teatriškai mostelėjo į aikštelę, — dabar esu užsiėmęs šiuo žaidimu. Turėtumėte tai gerbti, kary.

Kary?

— Turiu vieną klausimą.

— Dabar neturiu laiko klausimams. Prieikite prie manęs po žaidimo. Visi žiūrovai privalo būti kitoje aikštelės pusėje.

— Lygos taisyklės?

— Tiksliai.

Treneris Filas abejingai atsuko Majai plačią nugarą. Maja nejudėjo.

— Antras kėlinys, — pasakė Maja.

— Ką?

— Lygos taisyklės reikalauja, kad kiekviena mergaitė pražaistų po pusę žaidimo, — paaiškino Maja. — Jau antras kėlinys. Trys mergaitės net nepradėjo žaisti. Net jei dabar jas leistumėte į aikštelę visam likusiam žaidimui, vis vien nesusidarytų pusės viso žaidimo.

Trenerio Filo šortai jam tiko tik gal prieš kokius dešimt ar penkiolika svarų. Raudoni marškinėliai su užrašu „treneris", užsiūtu ant kairės krūties, irgi buvo pakankamai prigludę ir priminė dešros apvalkalą. Jis atrodė kaip gyvenimo pavėtytas buvęs atletas. Gal taip ir buvo, pagalvojo Maja. Jis buvo didelis ir grėsmingas, savo dydžiu žmonėms keliantis baimę.

Atsukęs jai nugarą, treneris Filas prasižiojo puse lūpų:

— Jūsų žiniai, žaidžiame lygos čempionato pusfinalį.

— Žinau.

— Mes pirmaujame tik vienu įvarčiu.

— Aš peržiūrėjau lygos taisykles, — pasakė Maja, — nepastebėjau išimčių pusės žaidimo taisyklei. Jūs ne visoms mergaitėms leidote žaisti pusę žaidimo laiko ir per ketvirtfinalį.

Jis vėl visu stotu atsisuko į ją. Pasitaisęs kepurės snapelį, įžengė į Majos asmeninę erdvę. Maja nežingtelėjo atgal. Visą pirmą kėlinį sėdėdama su tėvais ir klausydama šio vyruko tiradų, nukreiptų ir prieš mergaites, ir prieš teisėjus, ji ne kartą matė, kaip treneris trenkia savo kvailą kepurę į grindis. Jis panėšėjo į dvimetį traukulių kamuojamą vaiką.

— Mes nebūtume net į pusfinalį patekę, — paaiškino treneris Filas, lyg išspjaudamas stiklo šukes, — jei būčiau toms mergaitėms leidęs žaisti šį žaidimą.

— Norite pasakyti, kad būtumėte pralaimėję, jei būtumėte laikęsi taisyklių?

Petė, trenerio dukra, sukikeno:

— Norime pasakyti, kad jos užknisa.

— Gerai, Pete, pakaks. Eik, pakeisk Amandą.

Kvailai šypsodamasi Petė nuėjo link taškų skaičiavimo staliuko.

— Jūsų dukra, — pasakė Maja.

— Ką dukra?

— Ji kabinėjasi prie kitų mergaičių.

Treneris su pasišlykštėjimu susiraukė.

— Ar taip pasakė jūsų Alisa?

— Aleksa, — pataisė Maja. — Ne, ne ji.

Danielis buvo pasakęs.

Pasilenkęs arti prie Majos, treneris dvelktelėjo tuno salotų kvapu.

— Klausyk, kareivi...

— Kareivi?

— Juk jūs kareivis, ar ne? O gal buvęs kareivis? — jis nusišiepė. — Girdėjau gandus, kad pati nesidrovėjote laužyti taisyklių.

Ji suspaudė kumštį ir atleido, suspaudė ir atleido.

— Kaip buvęs karys, — tęsė jis, — jūs turėtumėte tai suprasti, paprastai ir aiškiai.

— Kodėl gi?

Treneris Filas truktelėjo aukštyn šortų juosmenį.

— Tai, — mostelėjo į aikštelę, — yra mano mūšio laukas. Aš esu generolas, o jos — mano kariai. Juk jūs nepasodintumėte kokio buko nevykėlio prie *F-16*, ar kaip ten jie vadinasi, vairo? Juk nepasodintumėte?

Maja pajuto, kaip ėmė virti kraujas venose.

— Paaiškinkite man, — ji kažkaip sugebėjo nekelti balso, — negi jūs lyginate futbolo varžybas su mūšiais, kuriuose mūsų kariai dalyvauja Afganistane ir Irake?

— Jums taip neatrodo?

Suspausk, atleisk, suspausk, atleisk. Kvėpuok ramiai.

— Tai sportas, — pasakė treneris Filas, vėl mostelėdamas aikštelės link. — Rimtas, konkurencinis sportas ir, taip, šiek tiek primenantis karą. Aš nepopinu šitų mergaičių. Tai yra jos jau ne penktoje klasėje, kur vien vaivorykštės ir saldėsiai. Jos šeštokės. Jau laikas gyventi realiame pasaulyje. Ar suprantate, ką sakau?

— Bet tinklapyje lygos taisyklės...

Filas taip pasilenkė, kad net kepurės snapelis kliudė jai galvą.

— Man nusispjauti, kas rašoma tinklapyje. Jei turite nusiskundimų, pateikite oficialią paraišką futbolo valdybai.

— Kurios prezidentas esate jūs.

Treneris Filas plačiai nusišypsojo.

— Dabar man reikia vadovauti mergaičių žaidimui. Taigi, ate ate, — tai taręs, vyrukas žaismingai pamojavo pirštais ir nusisuko į aikštelę.

— Jums nederėtų atsukti man nugaros, — pasakė Maja.

— Ir ką gi jūs padarysit?

Jai nereikėtų to daryti. Ji žinojo, kad nereikėtų. Būtų geriausia palikti viską ramybėje. Dėl Aleksos nereikėtų aštrinti situacijos.

Suspausk, atleisk, suspausk...

Dar šioms teisingoms nuorodoms beskambant galvoje, Majos rankos jau turėjo savo planų. Judėdama žaibo greičiu, ji pasilenkė, čiupo už trenerio šortų ir, melsdama, kad jis dėvėtų apatinius, nusmaukė jas iki pat čiurnų.

Gana trumpa seka įvyko keli dalykai.

Minia draugiškai aiktelėjo. Treneris, mūvintis aptemtomis baltomis kelnaitėmis, irgi judėdamas žaibo greičiu, pasilenkė užsitraukti šortų, bet, kojai užkliuvus už klešnės, parvirto ant žemės.

Visi pratrūko juoktis.

Maja laukė.

Treneris Filas mikliai atgavo pusiausvyrą. Pašokęs atsistojo, užsitraukė trumpikes ir puolė ją. Įsiūčio ir sutrikimo raudonis užliejo jo skruostus kaip raudonasis kekšės žibintas.

— Tu, kale.

Maja pasiruošusi ramiai laukė, bet nepajudėjo.

Treneris Filas atsivėdėjo kumščiu.

— Pirmyn, — paragino Maja, — suteik man progą tave išjungti.

Treneris stabtelėjo, pažvelgė jai į akis ir, matyt, kažką ten įžiūrėjęs, nuleido ranką.

— Ech, nesi verta.

Pakaks, pagalvojo Maja.

Maja jau beveik gailėjosi savo poelgio, kuriuo pamokė dukterėčią, kad smurtas yra visa ko sprendimas. Iš visų žmonių būtent ji turėtų suprasti, kad taip nėra. Bet kai pažvelgė į Aleksą, tikėdamasi, kad jos romioji dukterėčia bus išsigandusi ir pasibaisėjusi, mažame mergaitės veidelyje Maja pamatė plačią šypseną. Tai nebuvo pasitenkinimo ar net malonumo dėl trenerio pažeminimo šypsena. Šypsena reiškė kažką kita.

Ji dabar žino, pamanė Maja.

Maja to išmoko armijoje, bet, žinoma, tas pats principas galioja ir realiame gyvenime. Bičiuliai kariai privalo jausti, kad tu dengi jų užnugarį. Tai yra pirmoji taisyklė, pirmoji pamoka, pirmoji ir svarbiausioji. Jei priešas medžioja tave, jis medžioja ir mane.

Gal Maja ir pasikarščiavo, o gal ir ne, tačiau dabar Aleksa žinos: kad ir kas būtų, teta visuomet už ją kovos.

Kai prasidėjo visas sąmyšis, Danielis buvo bežengiąs link jos, norėdamas savo ruožtu kažkaip padėti. Jis irgi linktelėjo Majai, jis irgi suprato.

Jų motina buvo mirusi. Jų tėvas buvo girtuoklis.

Bet Maja dengė jų užnugarį.

Maja pastebėjo, kad ją seka.

Ji vežė Danielį ir Aleksą namo ir, kaip buvo įpratusi, atliko žvalgybos veiksmus, skenuodama aplinką ir dairydamasi ko nors neįprasta, kai užpakalinio vaizdo veidrodėlyje pastebėjo raudoną „Buick Verano" automobilį.

Kol kas mašina nekėlė įtarimų. Buvo nuvažiavusi tik mylią, tačiau pastebėjo, kaip tas pats automobilis kartu su ja pajudėjo nuo futbolo aikštelės. Galėjo nereikšti nieko. Greičiausiai nieko ir nereiškė.

Šeinas buvo pasakojęs apie šeštąjį kareivio jausmą, kai kartais

kažkokiu būdu tiesiog žinai. Visiška nesąmonė. Maja buvo įtikėjusi tais paistalais, kol gyvenimas siaubingu būdu parodė, jog taip nebūna.

— Teta Maja?

Į ją kreipėsi Aleksa.

— Kas yra, brangioji?

— Ačiū, kad atėjai į varžybas.

— Buvo smagu. Puikiai žaidei.

— Neee. Petė teisi, mano žaidimas užknisa.

Danielis nusijuokė. Aleksa irgi.

— Baik tokias šnekas. Tau juk patinka futbolas?

— Jo, bet šie metai mano paskutiniai.

— Kodėl?

— Aš per prasta žaisti kitąmet.

Maja papurtė galvą

— Ne čia esmė, juk taip?

— A?

— Sporto esmė yra jaudulys ir fizinė treniruotė.

— Tu tuo tiki?

— Taip, tikiu.

— Teta Maja?

— Taip, Danieli.

— Ar tu taip pat tiki ir Velykų kiškučiu?

Danielis ir Aleksa vėl susijuokė. Maja papurtė galvą ir nusišypsojo. Ji žvilgtelėjo į veidrodėlį.

Raudonasis „Buick Verano" vis dar važiavo iš paskos.

Jai pasirodė, kad čia treneris Filas nori atsirevanšuoti. Spalva jam tiko, bet didysis vyrukas vairuotų mažą penį kompensuojančią sportinę mašiną arba net „Hummer", ar kažką panašaus.

Kai ji sustojo prie Klerės namo, — net tiek laiko praėjus po jos nužudymo, Maja vis dar laikė namą sesers nuosavybe, — raudonasis biuikas nestabteldamas pravažiavo pro šalį. Gal visgi jos nesekė. Gal tai buvo tiesiog dar viena šeima, kuri dalyvavo futbolo varžybose ir gyveno kaimynystėje. Tai galima paaiškinti.

Maja prisiminė pirmą kartą, kai Klerė parodė jai ir Ailinai šį namą. Jis atrodė panašiai kaip ir dabar — kiemas apžėlęs žole, dažai nusilupę, plytelės suskilinėjusios, gėlės apvytusios. „Ką manote?“ — tuomet paklausė Klerė. *„Šiukšlynas.“* Klerė nusišypsojo: *„Tiksliai. Ačiū. O dabar stebėkite.“*

Majai trūko kūrybiškumo tokiems dalykams. Ji neįžvelgė namo galimybių. O Klerė įžvelgė. Ji turėjo tokį jausmą. Jau neilgai trukus, privažiuojant prie namo, mintyse iškildavo du žodžiai „linksma“ ir „namai“. Namas atrodė lyg laimingo vaiko kreidelėmis nupieštas paveikslėlis su nuolat šviečiančia saule ir už duris aukštesnėmis gėlėmis.

Dabar visa tai buvo dingę.

Edis pasitiko juos prie durų. Jis buvo namo atspindys — vienoks prieš Klerės mirtį ir nuvytęs bei nublukęs po jos žūties.

— Kaip sekėsi? — paklausė jis dukters.

— Mes pralaimėjome, — atsakė Aleksa.

— O, kaip gaila.

Kartu su Danieliu įbėgdama pro duris, Aleksa pabučiavo tėvą į skruostą. Paabejojęs Edis pasitraukė nuo praėjimo, įleisdamas Mają vidun. Jis vilkėjo raudonos medvilnės marškinius bei džinsus, ir vėl Maja pajuto nuo jo sklindantį per stiprų burnos skalavimo skysčio kvapą.

— Būčiau galėjęs juos parsivežti, — lyg gindamasis pasakė jis.

— Ne, — paprieštaravo Maja, — nebūtum.

— Tai yra... Išgėriau vieną taurelę, kai pasakei, kad juos parveši.

Ji nieko neatsakė. Kampe vis dar buvo prikrauta dėžių. Klerės daiktai. Edis jų neišnešė nei į rūsį, nei į garažą. Jos tiesiog kėpsojo svetainėje. Lyg priklausytų išprotėjusiam daiktų kaupikui.

— Ne, tikrai, aš nevairuoju išgėręs.

— Tu šaunuolis, Edi.

— Tyčiojiesi?

— Vargiai.

— Maja?

— Klausau.

Ant smakro ir dešinio skruosto vis dar matėsi apyilgiai šeriai — nenuskustos barzdos liekanos. Klerė būtų tai pastebėjusi, pasakiusi jam, sužiūrėjusi, kad neišeitų iš namų netvarkingas.

Jis tyliai pasakė:

— Aš negėriau, kai ji buvo gyva.

Maja nežinojo, ką jam atsakyti, todėl tylėjo.

— Ta prasme, žinoma, aš kartais išgerdavau, tačiau...

— Suprantu, ką sakai, — Maja jį nutraukė. — Taigi, aš turbūt jau važiuosiu. Žiūrėk vaikus.

— Man paskambino iš miestelio Futbolo asociacijos.

— Tikrai?

— Regis, tu šiandien sukėlei nemažą audrą.

Maja truktelėjo pečiais.

— Mes su treneriu tik aptarinėjome taisykles.

— Kas tau davė tokią teisę?

— Tavo sūnus, Edi. Jis man paskambino ir paprašė padėti tavo dukrai.

— Ir manai, kad padėjai?

Maja nieko neatsakė.

— Manai, kad toks šiknius kaip Filas pamiršta nuoskaudas? Manai, jis neras būdų, kaip atsigriebti ant Aleksos?

— Tegu geriau nebando.

— Ir ką padarysi? — Edis atrėžė. — Dar ką nors iškrėsi?

— Taip, Edi. Jei reikės. Aš ją tol ginsiu, kol Aleksa galės apsiginti pati.

— Nusmaukdama treneriui kelnes?

— Darydama bet ką, ką manysiu reikalinga.

— Ar bent pati girdi, ką sakai?

— Garsiai ir aiškiai. Sakiau, kad ginsiu ją. Žinai kodėl? Todėl, kad niekas kitas negins.

Jis stengėsi...

— Lauk iš mano namų.

— Puiku. — Maja patraukė prie durų, sustojo ir atsisuko į jį. — Tavo namai, beje, primena išvietę. Apsitvarkyk.

— Sakiau, lauk. Ir gal kurį laiką nebeatvažiuok.

Ji stabtelėjo.

— Atsiprašau?

— Nenoriu tavęs prie savo vaikų.

— Savo vaikų? — Maja priėjo arčiau. — Gal paaiškintum?

Visas pyktis, kad ir koks buvo, išgaravo jam iš akių. Edis gurktelėjo, nusuko žvilgsnį ir pasakė:

— Tu nesupranti?

— Ko nesuprantu?

— Tu vienintelė kovojai tam, kad mums visiems nereikėtų kovoti. Šalia tavęs būdavo saugu.

— Būdavo?

— Taip.

— Nesuprantu, — tęsė Maja.

Pagaliau jų žvilgsniai susitiko.

— Paskui tave seka mirtis, Maja.

Ji tiesiog stovėjo. Tolumoje kažkas įjungė televizorių. Ji girdėjo prislopintus šūksnius.

Edis pradėjo skaičiuoti, lenkdamas pirštus:

— Karas. Klerė. Dabar Džo.

— Tu kaltini mane?

Jis prasižiojo, užsičiaupė ir vėl prasižiojo:

— Gal, nežinau. Gal mirtis surado tave kokioje nors šiknaskylėje dykumoje. O gal ji visada tūnojo tavyje ir kažkaip tu ją išleidai, o gal ji atsekė tave iki namų.

— Kalbi nesąmones, Edi.

— O gal ir ne. Klausyk, aš mėgau Džo. Jis buvo geras žmogus. O dabar jo irgi nebėra, — Edis pažvelgė į Mają. — Nenoriu, kad kas nors, ką myliu, būtų kitas.

— Tu gi žinai, kad niekam neleisiu nuskriausti Danielio ar Aleksos.

— Manai, turi tiek galios, Maja?

Ji nieko neatsakė.

— Tu taip pat nebūtum leidusi nuskriausti Klerės arba Džo. Ar jiems tai padėjo?

Suspausk, atleisk.

— Šneki nesąmones, Edi.

— Išeik iš mano namų. Išeik iš mano namų ir nebegrįžk.

4

Po savaitės raudonasis „Buick Verano“ sugrįžo.

Maja važiavo namo po skraidymo pamokų dienos, kuri užsitęsė per ilgai. Buvo pavargusi ir alkana, tik norėjo kuo greičiau grįžti namo ir paleisti Izabelą. Bet ji pamatė tą prakeiktą raudoną biuiką.

Kaip jai elgtis?

Tik jai pradėjus svarstyti įvairias galimybes, biuikas apsisukęs nuvažiavo tolyn. Vėl sutapimas? O gal vairuotojas suprato, jog ji grįžta namo? Majai pastaroji galimybė atrodė labiau tikėtina.

Jai sustojus prie namo, Izabelos brolis Hektoras jau laukė savo pikape. Paprastai, baigęs darbus sode, jis parveždavo Izabelą namo.

— Sveika, ponia Berket.

— Labas, Hektorai.

— Tik užbaigiau gėlių lysves. — Jis užsisagstė iki kaklo striukę, keistai atrodančią tokiame karštyje. — Patinka?

— Atrodo puikiai. Ar galiu paprašyti paslaugos?

— Žinoma.

— Reikėtų šiek tiek aptvarkyti mano sesers namą. Jei papildomai sumokėčiau, kaip manai, ar galėtum nupjauti žolę ir truputį apvalyti kiemą?

Dėl jos pasiūlymo Hektoras pasijuto nejaukiai. Jis dirbo išskirtinai tik Berketų šeimai. Jie mokėjo jam atlyginimą.

— Pirmiausia atsiklausiu Džuditos, — užtikrino Maja.

— Tuomet, žinoma, su malonumu.

Majai einant prie namo, dzingtelėjo jos telefonas. Žinutė nuo Aleksos.

Šeštadienį futbolas, ar būsi?

Nuo praeitos savaitės susikirtimo su treneriu Filu Maja vis rasdavo priežastį neatvažiuoti pas vaikus. Kad ir koks, jos nuomone, Edis būtų neteisus, svainio kaltinimas ją be paliovos persekiojo. Ji suprato, kokie nepamatuoti buvo visi tie jo „mirtis tave seka" kliedesiai. Bet gal tėvas dėl savo vaikų turėjo teisę elgtis nepamatuotai — bent retkarčiais.

Prieš daug metų, kai gimė Danielis, Klerė su Edžiu paskyrė Mają iš pradžių Danielio, o po to ir abiejų savo vaikų globėja tuo nelabai tikėtinu atveju, jei kas nors nutiktų Klerei ir Edžiui. Bet net anuomet, dar prieš Klerei suprantant, kaip viskas negerai baigsis, ji pasivedė Mają į šalį ir pasakė:

— Jei kas nors bloga nutiks tik man, Edis nesusitvarkys.

— Kodėl taip manai? — paklausė tuomet Maja.

— Jis geras žmogus, bet nėra stiprus. Nepaisant nieko, tu turi likti su mano vaikais.

Jai nereikėjo prašyti „pažadėk man" ar panašiai. Klerė žinojo. Maja žinojo. Maja rimtai prisiėmė atsakomybę bei perėmė sesers rūpesčius, ir nors ji dabar ketino trumpam paklausyti Edžio draudimo, net jis turėjo numanyti, kad tai nesitęs amžinai.

Ji atsakė Aleksai: *Deja, negaliu. Krūva darbo. Iki greito. Bučkis.*

Einant užpakalinių durų link, Majai atmintyje iškilo ta diena Kemp Arifdžane Kuveite. Kai paskambino, bazėje buvo vidurdienis, o namuose — penkta ryto.

„*Čia aš,* — pasakė Džo lūžinėjančiu balsu, — *turiu blogų žinių.*"

Kaip keista, pagalvojo ji, užliūliuota trumpos akimirkos prieš žlungant pasauliui, būti kitame linijos gale, taip sakant. Paprastai tie siaubingi skambučiai pasigirsdavo iš priešingos pusės — blogos žinios pareidavo iš Artimųjų Rytų ir keliaudavo į Vakarus, į Jungtines Valstijas. Žinoma, pati ji niekada neskambindavo. Tam buvo

protokolas. „Mirties pranešimo“ karininkas, — o taip, buvo tokios pareigos, — pranešdavo šeimai. Savanorių šiam reikalui nebūdavo — kariuomenės žargonu kalbant, pareigos buvo skiriamos savanoriškai priverstinai. Mirties karininkas apsivilkdavo paradinę uniformą, įsisodindavo pastorių į automobilį, prieš pasibelsdamas į duris būdavo išmokęs mirties pranešimo tekstą atmintinai.

„Kas atsitiko?“ — paklausė ji Džo. Tyla. Blogiausia tyla, kokią tik jai teko girdėti.

„Džo?“

„Klerė“, — ištarė Džo, ir Maja pajuto, kaip kažkas jos viduje sudužo.

Ji įėjo pro užpakalines duris. Lilė gulėjo ant sofos ir piešė žalia kreidele. Ji nepakėlė galvos, motinai pasirodžius, bet nieko tokio. Lilė buvo iš tų vaikų, kurie moka neįtikimai sukaupti dėmesį. O dabar visas dėmesys buvo sutelktas į piešinį. Izabela lėtai pakilo, lyg bijodama ją pažadinti, ir žengė per kambarį.

— Ačiū, kad pasilikai iki vėlumos, — padėkojo Maja.

— Viskas gerai.

Lilė pakėlė galvą ir joms nusišypsojo. Jiedvi irgi nusišypsojo mergaitei.

— Kaip Lilė šiandien elgėsi?

— Ji yra grynas džiaugsmas, — pasakė Izabela, ilgesingai pažvelgusi į Lilę. — Neįsivaizduojamas vaikas, — taip ar panašiai ji sakydavo kaskart.

— Pasimatysime rytoj ryte, — atsisveikino Maja.

— Taip, ponia Berket.

Atsisėdusi šalia dukros, Maja išgirdo Hektorą nuvažiuojant. Ji stebėjo, kaip keitėsi vaizdai rėmelyje-kameroje, suvokdama, kad viskas, ką ji daro, yra filmuojama. Ji tikrino įrašus daugumą dienų, tik norėdama įsitikinti, kad Izabela ne... ką Izabela — ne? Kad ir kaip būtų, įrašai nebuvo labai nuotykingi. Maja niekada nežiūrėdavo, kaip ji pati žaidžia su vaiku — per daug keista. Bet vėlgi, keis-

ta buvo turėti stebėjimo kamerą namuose, tarsi privalėtum dėl jos kitaip elgtis. Ar kamera iš dalies diktavo jos pačios bendravimą su Lile? Taip, tikriausiai.

— Ką pieši? — paklausė Maja.

— Nesimato?

Ji apžiūrėjo kreivus brūkšnelius.

— Ne.

Lilė atrodė užsigavusi.

Maja gūžtelėjo pečiais.

— Ar negali man pasakyti?

— Dvi karves ir vikšrą.

— Karvė žalia?

— Čia vikšras.

Ačiū Dievui, suskambo telefonas. Pažiūrėjusi į telefoną, pamatė, kad skambina Šeinas.

— Kaip laikais? — paklausė jis.

— Gerai.

Tyla. Praėjo trys sekundės, kol Šeinas vėl prakalbo:

— Man patinka ši nejauki tyla, — šyptelėjo jis, — o tau?

— Nuostabu. Na, tai kaip sekasi?

Jie buvo pernelyg artimi, kad skirtų dėmesį visokiems „kaip sekasi“ formalumams. Jie tiesiog netilpo į jų santykius.

— Reikia pašnekėti, — pasakė Šeinas.

— Šnekėkime.

— Aš atvažiuosiu. Ar tu alkana?

— Nelabai.

— Iš „Visų geriausiojo“ nupirksiu picos su vištiena ir aštriu padažu.

— Po velnių, paskubėk.

Ji padėjo ragelį. Kemp Arifdžane beveik per kiekvieną maitinimą duodavo picos, bet padažo skonis buvo lyg surūgusio kečupo, o padas savo konsistencija priminė dantų pastą. Nuo tada, kai grįžo

namo, ji negalėjo jos atsivalgyti, ir niekas neprilygo „Visų geriausiojo“ plonapadei picai.

Šeinui atvažiavus, jie visi susėdo virtuvėje ir sušlamštė picą. Lilė mėgo Šeiną. Visi vaikai mėgo Šeiną. Kaip tik su suaugusiais jam ne taip gerai sekėsi. Jo nerangumas, savotiškas tiesmukumas atstumdavo daugelį žmonių, jaučiančių poreikį atrodyti geriau, nei jie yra, bei dirbtinai šypsotis. Šeinas negalėjo pakęsti kalbų apie nieką ir kitokio moderniai visuomenei būdingo šūdo.

Kai pabaigė valgyti picą, Lilė išsireikalavo, kad Šeinas, ne Maja, paguldytų ją į lovą.

Šeinas papūtė lūpas:

— Bet skaityti vaikams yra taip nuobodu.

Lilė plyšo juoku. Pagriebusi jo ranką, ji ėmė tempti Šeiną laiptų link.

— Ne, labai prašau! — rėkė Šeinas, nugriuvęs ant grindų.

Lilė ėmė dar garsiau juoktis ir stipriau jį tempti. Visą kelią Šeinas energingai protestavo. Lilė užtruko dešimt minučių, kol nusivarė jį laiptais į viršų.

Kai jiedu pagaliau pasiekė miegamąjį, Šeinas paskaitė jai knygutę ir Lilė užparpė taip greitai, kad Maja įtarė, ar tik Šeinas nebus uždavęs jai migdomųjų.

— Čia tai bent greitis, — nustebo Maja, jam grįžus į virtuvę.

— Toks ir buvo mano planas.

— Koks planas?

— Dešimt minučių tempti mane laiptais į viršų. Ji pavargo.

— Sumanu.

— Na, taip.

Iš šaldytuvo pasičiupę po skardinę šalto alaus, jiedu nuėjo į užpakalinį kiemelį. Jau buvo sutemę. Drėgmė slėgė, bet kai esi pabuvojęs dykumos karštyje su keturiasdešimties svarų įranga ant nugaros, jokia kitokia kaitra, kad ir kaip ją pavadintum, nebevargino.

— Gražus vakaras, — pasakė Šeinas.

Susėdę prie baseino, jie gėrė alų. Tarp jų buvo atsiradęs kažkoks plyšys. Majai tai nepatiko.

— Baik.

— Ką baigti?

— Elgiesi su manimi kaip...

— Kaip?

— Kaip su našle. Liaukis.

Šeinas linktelėjo:

— Gerai. Kaltas.

— Na tai apie ką norėjai pašnekėti? — paklausė ji.

Jis truktelėjo alaus.

— Gal tai tik menkniekis.

— Bet?

— Sklando žvalgybos pranešimas. — Šeinas vis dar tarnavo armijoje ir vadovavo vietiniam karo policijos padaliniui. — Regis, Koris Rudzinskis yra grįžęs į Valstijas.

Šeinas laukė reakcijos. Maja giliai įkvėpė, nugėrė didelį gurkšnį alaus ir tylėjo.

— Mes manome, kad prieš dvi savaites jis kirto Kanados sieną.

— Ar yra išduotas arešto orderis?

— Faktiškai ne.

Koris Rudzinskis sukūrė „Korio švilpuko" internetinę svetainę, kur informatoriai galėjo saugiai talpinti konfidencialią medžiagą. Svetainės sumanymas buvo viešinti nelegalią valdžios ar stambaus verslo veiklą. Atsimenate tą Pietų Amerikos vyriausybės pareigūną, ėmusį duoklę iš naftos kompanijų? Informacija nutekėjo į „Korio švilpuką". O policijos korupcijos byla dėl rasistinio turinio elektroninių žinučių? „Korio švilpukas". Smurtavimas prieš kalinius Aidahe, užglaistyta branduolinė avarija Azijoje, apsaugos karininkai ir jų perkamos eskorto paslaugos? „Korio švilpukas".

Ir, žinoma, civilių mirtys dėl karinio sraigtasparnio pilotės perteklinio stropumo?

Aha, atspėjote.

Visas „sensacijas“ tiekė Korio konfidencialūs informatoriai.

— Maja?

— Jis nebegali man pakenkti.

Šeinas pakreipė galvą.

— Ką?

— Nieko.

— Jis negali man pakenkti, — pakartojo Maja. — Jis jau paskelbė tą įrašą.

— Ne visą.

Ji siurbtelėjo alaus.

— Man nerūpi, Šeinai.

Jis atsilošė.

— Gerai. Kodėl manai, kad jis to nepadarė?

— Ko nepadarė?

— Nepaviešino garso įrašo.

Šis klausimas ją persekiojo baisiau, nei Šeinas galėtų įsivaizduoti.

— Koris yra informatorius, — pasakė Šeinas, — tai kodėl jis jo nepaviešino?

— Nežinau.

Šeinas abejodamas pažvelgė į Mają. Ji pažinojo tą jo žvilgsnį.

— Manau, turi teoriją? — paklausė ji.

— Turiu.

— Nagi, išklausykime.

— Koris jį taupė tinkamam laikui, — pasakė Šeinas.

Maja susiraukė.

— Pirmiausia jis užsiundo didžiąją spaudą ant pradinio pranešimo. Po to, kai jam prireikia šviežio viešumo, jis išleidžia likusią informaciją.

Ji papurtė galvą.

— Jis yra ryklys, — pasakė Šeinas. — Ryklius reikia nuolat maitinti.

— Ką tai reiškia?

— Kad jo veikla būtų sėkminga, Koris Rudzinskis stengiasi ne tik sužlugdyti tuos, kurie, jo nuomone, yra korumpuoti, bet ir pasiekti kuo didesnį viešumą.

— Šeinai?

— Taip?

— Man tikrai nesvarbu. Aš nebetarnauju armijoje. Aš net esu — o Dieve — našlė. Tegu daro blogiausia.

Kažin, ji mąstė, ar Šeinas patikėjo jos apsimestine drąsa? Bet, antra vertus, jis juk nežino visos tiesos, ar ne?

— Na ir puiku, — Šeinas pabaigė alų. — Ar žadi man pasakyti, kas iš tikrųjų vyksta?

— Ką turi omenyje?

— Dėl tavęs atlikau tą ekspertizę, be jokių klausimų.

Ji linktelėjo:

— Ačiū.

— Atėjau čia ne dėl padėkų, juk žinai.

Maja žinojo.

— Atlikdamas tą ekspertizę, sulaužiau priesaiką. Nevyniojant žodžių į vatą, pažeidžiau įstatymą. Juk supranti?

— Pamiršk, Šeinai.

— Ar žinojai, kad Džo gresia pavojus?

— Šeinai...

— O gal tu buvai tikrasis taikinys?

Akimirką Maja užsimerkė. Ją užplūdo garsai.

— Maja?

Atsimerkusi, ji lėtai atsisuko į Šeiną:

— Ar pasitiki manimi?

— Neįžeidinėk manęs. Tu man išgelbėjai gyvybę. Esi geriausias ir drąsiausias mano sutiktas karys.

Ji papurtė galvą.

— Geriausieji ir drąsiausieji grįžo namo karstuose.

— Ne, Maja, ne. Jie užmokėjo didžiausią kainą, taip. Bet iš es-

mės jiems labiausiai nepasisekė. Abu tai žinome. Tiesiog jie atsidūrė netinkamoje vietoje netinkamu laiku.

Tai buvo tiesa. Nėra taip, kad patys profesionaliausi kariai turi daugiau šansų išgyventi. Karas nesirenka aukų pagal gabumus ar nuopelnus.

Tamsoje Šeinas kalbėjo tyliai:

— Juk mėginsi tai padaryti pati viena, ar ne?

Maja nieko neatsakė.

— Mėginsi pati nubausti Džo žudikus.

Tai nebuvo klausimas. Tyla kybojo ore lygiai kaip ir drėgmė.

— Juk žinai, kad visada tau padėsiu?

— Žinau, — atsakė, o po to tęsė: — Ar pasitiki manimi, Šeinai?

— Kaip savo gyvybe.

— Tuomet palik ramybėje.

Baigęs alų, Šeinas pasuko prie durų.

— Dar vienas dalykas, — ištarė Maja ir įdavė jam popieriaus lapelį.

— Kas čia?

— Raudono „Buick Verano“ registracijos numeriai. Man reikia žinoti, kam jis priklauso.

Šeinas nutaisė miną.

— Neįžeidinėsiu nė vieno iš mūsų ir neklausiu, kam tau jo reikia, — pasakė jis, — bet čia jau paskutinė nemokama paslauga.

Tėviškai pabučiavęs Majai į viršugalvį, jis išėjo.

Maja užlipo į viršų pažiūrėti miegančios dukrelės. Paskui nušlepsėjo į aukštųjų technologijų prigrūstą treniruoklių kambarį, kurį Džo įrengė, kai tik jie įsikėlė į namą. Ji šiek tiek pakilnojo svarmenis — rankų, kojų raumenims, pilvo presui, — po to užlipo ant bėgimo takelio. Namas visada jai rodėsi per didelis, per daug prašmatnus. Jos šeima anaiptol nebuvo varginga, tačiau tokio dydžio namas jai netiko. Maja nesijautė jame jaukiai, niekada, tačiau

tai buvo įprasta Berketams. Niekas neišsikeldavo iš šeimos būstų, jų nekilnojamasis turtas tik plėtėsi.

Ji gerokai suprakaitavo. Fiziniai pratimai visuomet padėdavo jaustis geriau. Baigusi treniruotę, Maja užsimetė ant sprando rankšluostį ir išsiėmė apšerkšnijusį alų. Ji priglaudė butelį prie kaktos. Gera ir šalta.

Pajudinusi pelę, pažadino kompiuterį ir atsidarė internetą. Įrašiusi svetainės adresą, Maja prisijungė prie „Korio švilpuko" ir laukė, kol pasikraus. Kitų svetainių, kaip antai *WikiLeaks*, dizainas buvo rimtas — nuobodžiai vienodas, vienspalvis, informatyvus. Korio pasistengta sukurti kur kas vaizdingesnį. Pagrindinis užrašas skirtingo dydžio raidėmis skelbė: „Mes duodame švilpuką, bet pučiate jį jūs."

Svetainė spindėjo spalvomis. Buvo daug nuorodų į vaizdo įrašus. Jo varžovai stengėsi vengti bet kokių hiperbolių, o Koris naudojosi niekingiausia terminologija bei itin masinančiomis antraštėmis. „Dešimt būdų, kuriais valdžia jus stebi — Nr. 7 nuneš protą"; „Volstritas kėsinasi į jūsų žaliuosius... ir net neįsivaizduojate, kas bus"; „Manote, kad farai jus saugo? Dar kartą pagalvokite"; „Mes žudome civilius. Kodėl keturių žvaigždučių generolas mūsų nekenčia?"; „Dvidešimt požymių, kad jūsų bankas jus apiplėšinėja"; „Turtingiausi pasaulio žmonės nemoka mokesčių. Dabar tai galite ir jūs"; „Į kurį despotą esate panašiausias? Atlikite testą dabar".

Atsidariusi archyvą, Maja susirado senus vaizdo įrašus. Pati nežinojo, kodėl tų įrašų lenda į Korio svetainę. *YouTube* buvo jų pilna įvairiomis variacijomis. Paprasčiau būtų buvę ten pasižiūrėti, bet ji nujautė, kad kažkaip teisingiau bus susipažinti su pirminiu šaltiniu.

Kažkas nutekino Koriui Rudzinskiui informaciją apie misiją, prasidėjusią kaip gelbėjimo operacija. Keturi kareiviai, įskaitant tris, kuriuos Maja pažinojo ir mylėjo, buvo nužudyti pasaloje Alkaime, netoli Sirijos ir Irako sienos. Du, apsupti priešo ugnies, buvo dar

gyvi. Juodas visureigis važiavo jų pribaigti. Maja ir Šeinas, skrisdami visu greičiu lengvuoju koviniu sraigtasparniu „Boeing MH-6 Little Bird", išgirdo paklaikusius dviejų gyvųjų kareivių pagalbos šauksmus. Abiejų balsai buvo jauni, tokie velniškai jauni, ir Maja žinojo, kad keturių žuvusiųjų balsai būtų buvę tokie patys jauni.

Aptikę taikinį, jie laukė patvirtinimo, ir nors visi mano, kad karinė technika yra be priekaištų, tądien radijo signalas iš Jungtinės operacijų vadavietės Alasade juos pasiekdavo su pertraukom. Ne taip, kaip tų dviejų kareivių, maldaujančių juos išgelbėti. Maja ir Šeinas laukė. Jie keikėsi į radijo siųstuvą, reikalaudami atsakymo iš vadavietės, kai išgirdo abu dar gyvus kareivius klykiant.

Kaip tik tada Maja paleido iš savo sraigtasparnio *AGM-114* raketą į juodąjį visureigį. Šis išlėkė į orą. Pėstininkai įsiveržė ir išgelbėjo kareivius. Abu buvo sužeisti, bet išgyveno.

Tuomet Maja jautėsi ganėtinai teisuoliškai.

Suskambo Majos mobilusis. Ji stagiai uždarė svetainę, lyg pagauta stebint pornografiją. Telefono ekrane užsižiebė „Farnvudas", Berketų šeimos dvaras.

— Alio?

— Maja, čia Džudita.

Džo motina. Praėjo daugiau nei savaitė po Džo mirties, bet jos tonas tebebuvo apsunkęs, tarsi kiekvienas ištartas žodis buvo pareiga, prievolė, skausmas.

— O sveika, Džudita.

— Norėjau pasiteirauti, kaip judviem su Lile sekasi.

— Ačiū už rūpestį. Mes laikomės kaip ir galima tikėtis.

— Džiaugiuosi girdėdama, — pasakė Džudita. — Taip pat skambinu priminti, kad rytoj Heterė Hauel skaitys Džo testamentą Farnvudo Bibliotekoje lygiai devintą ryto.

Turtingieji duoda vardus net kambariams.

— Būsiu laiku, ačiū.

— Gal tau atsiųsti automobilį?

— Nereikia, pati atvažiuosiu.

— Kodėl tau neatsivežus Lilės? Norėtume ją pamatyti.

— Pažiūrėsim rytoj, gerai?

— Žinoma... tik kad tikrai pasiilgau jos. Ji tokia panaši į... Na, pasimatysime rytoj.

Džudita susilaikė neapsiverkusi, kol nebaigė pokalbio.

Maja sėdėjo susimąsčiusi. Gal ir vešis Lilę. Kartu su Izabela. Tuomet prisiminė, kad reikėtų peržiūrėti stebėjimo kameros įrašus. Maja jų nežiūrėjo jau dvi dienas, bet, antra vertus, koks skirtumas? Buvo pavargusi. Įrašai palauks rytojaus.

Maja nusiprausė. Ji atsisėdo į didelę kėdę miegamajame — Džo kėdę — ir atsivertė knygą. Ji skaitė naująją brolių Raitų biografiją. Maja bandė sutelkti dėmesį į skaitymą, bet mintys atsisakė paklusti.

Koris Rudzinskis grįžo į Jungtines Valstijas. Ar tai sutapimas?

„Mėginsi tai padaryti viena pati, ar ne?"

Ji pajuto kylant įspėjimo signalus. Užvertusi knygą, greitai įlindo į lovą.

Pirmiausia apsipylė prakaitu, vėliau užplūdo vizijos — tačiau visada labiausiai ją žeidė garsai. Garsai. Nenutylantys triukšmai, nuolatinė sraigtasparnio motorų kakofonija, trūkčiojantys balsai radijo imtuve, šūvių papliūpos ir, žinoma, žmonių keliami garsai — juokas, pašaipos, panika, klyksmai.

Maja prispaudė pagalvę tvirtai prie ausų, bet nuo to paliko tik blogiau. Visi šie garsai ne šiaip ją supo. Jie ne šiaip aidėjo ir skambėjo. Jie plėšė jai galvą. Išdraskė jai smegenis, suaižė jos sapnus, mintis ir norus nelyginant karštos skeveldros.

Maja susilaikė neklykusi. Ši naktis bus sunki. Šiąnakt jai reikės pagalbos.

Maja ištraukė naktinio staliuko stalčių. Išėmusi buteliuką, išgėrė dvi klonozepamo tabletes.

Vaistai garsų neišjungė, bet ilgiau palaukus juos pritildė tiek, kad Majai pavyko užmigti.

5

Vos tik prabudusi, Maja pagalvojo: *patikrink kamerą*.

Ji visada keldavosi lygiai 4.58. Pažįstantys ją žmonės sakydavo, kad ji savo vidinį žadintuvą sykį nusistatė 4.58 ir nebegali jo išjungti netgi tais rytais, kai būdavo iš vakaro užsisėdėjusi ir alpdavo dėl kelių papildomų miego minučių, ir jei bandydavo pasukti keliomis minutėmis anksčiau ar vėliau, tasai žadintuvas vis vien sugrįždavo prie 4.58.

Šis įprotis radosi per pradinius mokymus. Muštruojantis seržantas keldavo kareivius lygiai penktą valandą, ir kai jos draugai dejuodavo bei stenėdavo keldamiesi, Maja jau būdavo geros dvi minutės pasiruošusi neišvengiamam ir retai maloniam seržanto pasirodymui.

Jei Maja užmigdavo (tai yra išsijungdavo), taip negyvai ir pramiegodavo visą naktį. Keista, tačiau kad ir kokie demonai tūnotų joje, jie retai kankindavo ją naktimis — Maja miegodavo be košmarų, be vartymosi lovoje, be prabudimų apsipylus šaltu prakaitu. Ji niekada neatsimindavo sapnų, o tai reiškė, kad arba ji miegodavo ramiai, arba kad ir kas benutiktų sapnuose, sąmonė gailestingai leisdavo jai užsimiršti.

Pagriebusi gumelę nuo naktinio staliuko, Maja sukėlė plaukus į uodegą. Džo uodega patikdavo.

„Man patinka tavo veido struktūra, — sakydavo jis. — Noriu kuo daugiau jo matyti.“

Jis taip pat mėgo žaisti su jos plaukų uodegėle ir net retkarčiais už jos švelniai tampyti, bet tai jau visai kas kita.

Ji paraudo nuo prisiminimų.

Maja patikrino žinutes telefone. Nieko svarbaus. Nuleidusi kojas, iššoko iš lovos ir nušlepsėjo koridoriumi. Lilė dar miegojo. Čia nieko stebėtina. Kalbant apie genetinį vidinį žadintuvą, Lilė panėšėjo į savo tėvą. Miegok iki paskutinės minutės.

Lauke buvo vis dar tamsu. Virtuvėje kvepėjo kepiniais, akivaizdžiai gamintais Izabelos. Maja nevirė, nekepė ar kitaip nedalyvavo kulinarijos procese, nebent būtų priversta. Daugelis jos draugių rimtai užsiėmė maisto ruošimu, ir tai Majai atrodė keista, kadangi per žmonijos kartas, faktiškai per visą jos istoriją, maisto gaminimas buvo laikomas nuobodžiu bei sekinančiu užsiėmimu, kurio visi stengėsi vengti. Istorijos knygose retai perskaitysi apie monarchus ar valdovus, ar bet kokį kitą, kad ir menkiausią elito atstovą, besisukantį virtuvėje. Valgymas? O taip. Skani vakarienė su vynu? Be abejo. Tačiau valgio ruošimas? Šį juodą darbą atlikdavo žemiausios kastos tarnai.

Maja svarstė galimybę išsikepti kiaušinienės su šonine, bet nusprendė, kad paprasčiau bus užsipilti šalto pieno ant dribsnių. Ji sėdėjo prie stalo ir stengėsi negalvoti apie Džo testamentą, kurį šiandien teks išklausyti. Ji nemanė, kad laukia kokie nors netikėtumai. Maja buvo pasirašiusi vedybų sutartį („Čia Berketų tradicija. Jei kas nors nepasirašo — netenka palikimo“), bet kai tik gimė Lilė, Džo viską taip patvarkė, kad vyro mirties atveju visas jo turimas turtas atitektų jų dukros patikos fondui. Majai tai atrodė gana teisinga.

O kur dribsniai? Velnias... Izabela aiškino, kad juose per daug cukraus, bet negi ji bus išdrįsusi išmesti? Maja patraukė link šaldytuvo, bet stabtelėjo.

Izabela.

Vaizdo kamera.

Keista, kodėl Maja atsibudo galvodama apie ją? Žinoma, dažniausiai ji peržiūrėdavo įrašus, bet ne kasdien. Tai neatrodė svarbu. Niekada nekilo nė menkiausia abejonė. Paprastai Maja sparčiau persukdavo vaizdą. Izabela vis šypsojosi ir buvo linksma, o tai jau savaime kėlė nerimą, nes tokia nuotaika nebuvo jai įprasta. Šalia Lilės ji pralinksmėdavo, tačiau šiaip Izabelos veidas panėšėjo į totemą. Ji nebuvo greita šypsotis.

Ir vis dėlto įrašuose Izabela visada šypsojosi. Ji visąlaik buvo

tobula auklė, o, būkime atviri, niekas nėra tobulas. Niekas. Mes visi kartkartėmis rodome nuotaikas, ar ne?

Ar Izabela žinojo apie kamerą?

Majos nešiojamasis kompiuteris su SD kortele, kurią buvo davusi Ailina, saugiai gulėjo kuprinėje. Kurį laiką ji nešiojo karišką kuprinę — nailoninį smėlio spalvos krepšį su daugybe kišenių, — bet pastaruoju metu per daug žmonių susižavėjo kareiviška mada ir užsisakė panašias kuprines internetu, todėl Maja nusprendė: tokie dalykai pernelyg krinta į akis. Jos nešiojamajam kompiuteriui Džo buvo nupirkęs „Tumi" firmos „Kevlar" kuprinę. Ji manė, kad Džo permokėjo, bet po to pamatė, kiek tos kariškosios mados prekės kainavo internete.

Paėmusi nuotraukų rėmelį, ji nuspaudė šoninį mygtuką ir išsiėmė SD kortelę. Tarkime, Izabela numanė. Visų pirma, tokia galimybė nėra neįtikima. Visai ne. Nuovokus žmogus, — o Izabela tokia ir buvo, — pagalvos, kam šeimininkei staiga prireikė pirkti naują nuotraukų rėmelį. Nuovokus žmogus, — vėlgi Izabela tokia ir buvo, — nusistebėtų, kad šis naujas nuotraukų rėmelis atsirado namuose kitą dieną po nužudyto šeimininkės vyro laidotuvių.

Bet nuovokus žmogus gal nieko ir nepastebėtų. Kas žino?

Maja įstatė kortelę į skaitytuvą ir įjungė jį į USB lizdą. Kas jai kėlė nerimą? Jei Izabela susivokė, kad naujasis nuotraukų rėmelis nėra tik šeimos vaizdelių rinkinys, tuomet, žinoma, Maja tepamatys nepriekaištingo elgesio auklę. Ji nebus tokia kvaila, kad keltų įtarimus. Slaptos kameros visa esmė ir yra tokia — kad ji *slapta*. Kai tik auklė sužino apie ją, visas sumanymas eina šuniui ant uodegos.

Maja paleido vaizdo įrašą. Dėl judesio jutiklio, vaizdas prasidėjo tik tuomet, kai Izabela įėjo į kambarėlį, nešina kavos puodeliu, žinoma, uždengtu apsauginiu dangteliu. Ji nerizikuotų, kad nors lašelis karšto skysčio užtikštų mergaitei ant odos. Pakėlusi pliušinę Lilės žirafą, Izabela grįžo į virtuvę ir išnyko iš vaizdo.

— Mamyte.

Kadangi ši kamera neįrašinėjo garso, Maja atsisukusi pamatė

dukrelę, stovinčią ant laiptų. Pažįstama šiluma užliejo ją. Apskritai ji ciniškai žiūrėjo į motinystės procesą, tačiau tą jausmą, kai, pažvelgus į savo vaiką, likęs pasaulis išnyksta, kai viskas, išskyrus vaiko veidelį, tampa tik tolimo fono dalis — tą jausmą ji suprato.

— Labas, brangute.

Maja kažkur buvo skaičiusi, kad dvimečio vaiko žodyną vidutiniškai sudaro penkiasdešimt žodžių. Panašu, kad tiesa. „Dar" yra svarbus žodis mažųjų žodyne. Maja nuskubėjo laiptais aukštyn, atkėlė saugos vartelius ir paėmė Lilę ant rankų. Mergaitė laikė suspaudusi nesunaikinamą kartoninę knygutę, šiuokart Dr. Suso klasiką „Viena žuvis, dvi žuvys, raudona žuvis, mėlyna žuvis". Pastaruoju metu ji visur nešiojosi šią knygutę, panašiai kaip kiti vaikai nešiojasi pliušinį meškutį. Jau geriau knyga, o ne kimštas žaislas, patenkinta nusprendė Maja.

— Nori, kad mamytė paskaitytų knygutę?

Lilė linktelėjo.

Maja nusinešė dukrą žemyn ir pasodino prie virtuvės stalo. Vaizdo įrašas vis dar sukosi. Maja buvo išmokusi vieną dalyką — maži vaikai mėgsta pasikartojimus. Jie dar nenori naujų potyrių. Lilė turėjo ištisą biblioteką kartoninių knygelių. Majai patiko P. D. Istmeno pasakojimų veržlumas, kaip antai jo „Ar tu mano mama?" arba „Žuvis iš vandens" su bauginančiais siužeto posūkiais ir nenuspėjama pabaiga. Lilė atidžiai klausydavosi — jai bet kokia knygutė būdavo geriau nei jokios — bet visuomet grįždavo prie Dr. Suso meniško ritmo. Ir iš tikro, kas galėtų ją kaltinti?

Vaizdo įrašui besisukant, Maja žvilgtelėjo į ekraną. O jame abi, Lilė ir Izabela, sėdėjo ant sofos. Izabela maitino Lilę žuvies formos sausainėliais, siūlydama vieną po kito, lyg stintas ruoniui už gerai atliktą triuką. Paskatinta vaizdo, Maja ištraukė iš spintelės sausainių maišelį ir pabėrė ant stalo. Lilė ėmė valgyti juos vieną po kito.

— Gal nori ko nors kito?

Lilė papurtė galvytę ir pirštu dūrė į knygutę:

— Skaityk.

— Ne „skaityk", o prašau, mamyte, paskaityti...

Maja nutilo. Gana. Ji paėmė knygutę, atvertė ją ir pradėjo ties pirma žuvyte, po to antra, o paskui pervertė puslapį. Ji buvo bepradedanti skaityti apie riebią žuvį su geltona kepure, kai kažkas kompiuterio ekrane patraukė jos žvilgsnį.

Maja nustojo skaityti.

— Dar, — pareikalavo Lilė.

Maja palinko į ekraną.

Kamera įsijungė, bet vaizdas buvo visiškai užstotas. Bet kaip? Maja spėjo, jog tai buvo Izabelos nugara. Mergina stovėjo tiesiai prieš kamerą, todėl Maja nieko nematė.

Bet ne.

Izabela buvo per žema. Galva gal ir užstotų, bet nugara? Niekaip. Be to, Maja atpažino spalvą. Vakar Izabela dėvėjo raudoną palaidinę. Spalva ekrane buvo žalia.

Miško žalumo.

— Mamyte?

— Vieną minutę, brangioji.

Žmogus, kad ir kas jis būtų, pajudėjo nuo rėmelio ir dingo iš ekrano. Dabar Maja gerai matė sofą. Lilė sėdėjo viena. Rankose ji laikė tą pačią knygutę ir vartė lapus, apsimesdama, kad skaito.

Maja laukė.

Iš kairės, nuo virtuvės pusės, kažkas įėjo. Ne Izabela.

Tai buvo vyras.

Bent jau atrodė, kad vyras. Jis stovėjo per arti kameros ir tokiu kampu, kad nesimatė veido. Akimirką Maja pamanė, jog tai Hektoras, galbūt įėjęs vidun atsipūsti, atsigerti vandens ar panašiai. Bet Hektoras dėvėjo kombinezoną ir sportinį nertinį. Šis vyrukas buvo apsivilkęs mėlynus džinsus ir žalius — miško žalumo — marškinius...

Ekrane Lilė nuo sofos pažiūrėjo į galbūt vyrą. Jai nusišypsojus, Maja pajuto, kaip akmenėja jos širdis. Lilė nebuvo draugiška nepažįstamiems žmonėms. Taigi, kad ir kas ten būtų, kad ir kas dėvėtų tuos pažįstamus miško žalumo marškinius...

Vyras patraukė link sofos. Jo nugara, atsukta į kamerą, užstojo Majai dukters vaizdą. Lilei dingus iš ekrano, Maja supanikavo ir, pasisukdama tai į kairę, tai ir dešinę, tarsi mėgino pažvelgti pro vyro šoną ir įsitikinti, kad jos dukrelė vis dar saugiai sėdi ant sofos, rankose laikydama tą pačią knygutę. Majai regėjosi, kad dukrelei gresia pavojus ir grės tol, kol ji bent dar kartą ją pamatys ir galės stebėti. Pavojus, aišku, buvo nesąmonė. Maja tai žinojo. Ji matė įvykusio veiksmo vaizdą, o ne stebėjo jį gyvai, ir dukrelė sėdėjo šalia, sveika bei akivaizdžiai laiminga, arba bent jau buvo laiminga iki tol, kol mamytė užtilo ir įsistebeilijo į kompiuterio ekraną.

— Mamyte?

— Sekundėlę, brangioji, gerai?

Vyras pažįstamais miško žalumo marškiniais, — kaip tik taip jis juos visada apibūdindavo: ne žali ar tamsiai žali, ne ryškiai žali, o miško žalumo, — akivaizdžiai nenuskriaudė ar nepagrobė jos dukrelės, nieko panašaus nepadarė, todėl dabar Majos juntamas nerimas regėjosi nepamatuotas ir perdėtas.

Ekrane vyras žengtelėjo į šalį.

Maja vėl matė Lilę. Ji tikėjosi, kad baimė dabar jau atlėgs. Bet neatlėgo. Vyras pasisuko ir prisėdo ant sofos visai šalia Lilės. Jis pažiūrėjo į kamerą ir nusišypsojo.

Kažkaip Maja susilaikė nesuklykusi.

Suspausk, atleisk, suspausk...

Maja, visada rami per mūšį, visada randanti savyje jėgų nuslopinti šuoliuojantį pulsą ir apmalšinti paralyžiuojančius adrenalino pliūpsnius, dabar bandė atrasti tas jėgas. Pažįstami drabužiai, mėlyni džinsai ir ypač tie miško žalumo marškiniai paruošė ją galimybei, — o šiuo atveju „galimybė“ reiškė „neįmanoma“, — pamatyti tai, ką regėjo dabar. Taigi ji neklykė. Maja net neaiktelėjo.

Tik jai taip stipriai suspaudė krūtinę, kad net neįstengė kvėpuoti. Kraujas sustingo gyslose. Lūpos ėmė virpėti.

Čia, kompiuterio ekrane, Maja stebėjo, kaip Lilė užropoja ant jos mirusio vyro kelių.

6

Vaizdo įrašas netruko ilgai.

Vos tik Lilė užlipo jam ant kelių, „Džo“ atsistojo ir nusinešė ją iš ekrano. Po trisdešimties sekundžių judesio daviklis išjungė kamerą.

Viskas.

Kamera vėl susiaktyvino, kai Izabela ir Lilė atėjo iš virtuvės į kambarį ir ėmė žaisti, lygiai taip, kaip daug kartų anksčiau. Maja pasuko įrašą į priekį, bet visą likusią dieną vaizdas nedaug tesikeitė. Izabela ir Lilė. Nei mirusio vyro, nei ko nors kito.

Ji atsuko įrašą antrąkart, po to trečią.

— Knyga!

Lilė nekantravo. Maja atsigręžo į dukrelę, nežinodama, kaip paklausti.

— Brangute, — pratarė ji lėtai, — ar matei tėtį?

— Tėtį?

— Taip, Lile. Ar matei tėtį?

Mergaitė staiga nusiminė.

— Kur tėtis?

Maja nenorėjo liūdinti dukrelės, bet, teko pripažinti, įvykiai pasisuko netikėtai. Kaip elgtis? Maja neįsivaizdavo kaip. Ji dar kartą paleido įrašą ir parodė Lilei. Lilė apstulbusi stebėjo. Kai ekrane pasirodė Džo, ji džiaugsmingai klyktelėjo:

— Tėtis!

— Taip, — linktelėjo Maja, stumdama šalin sąžinės priekaištus dėl vaiko entuziazmo. — Ar matei tėtį?

Lilė parodė į ekraną:

— Tėtis!

— Taip, čia tėtis. Ar jis čia buvo vakar?

Mergaitė tiesiog žiūrėjo į ją.

— Vakar, — pasakė Maja.

Ji atsisėdo ant sofos, lygiai į tą pačią vietą, kur buvo sėdėjęs „Džo“ — be kabučių ji negalėjo mintyse ištarti jo vardo.

— Ar tėtis vakar čia buvo?

Lilė nesuprato. Maja stengėsi kalbėti linksmai, lyg visa tai būtų žaidimas ar pramoga, o ne neviltis, tačiau arba jos kūno kalba buvo netiksli, arba mergaitės nuojauta buvo silpnesnė, nei Maja tikėjosi.

— Mamyte, baik.

Tu ją trikdai.

Maja nutaisė plačią netikrą šypseną ir čiupo dukrą į glėbį. Laiptais užlipo kikendamos ir šokdamos. Lilės veidelis atsileido po apačioje patirto nejaukumo. Paguldžiusi vaiką ant lovos, Maja įjungė televizorių. Rodė serialą „Burbulinės gupijos“, Lilės mėgstamiausią. Taip, ji buvo žadėjusi nenaudoti televizoriaus vietoj auklės — visi tėvai taip prisižada ir netesi, — bet gal nieko baisaus kelioms minutėms atitraukti vaiko dėmesį.

Nuskubėjusi prie Džo spintos, Maja stabtelėjo jos neatidarydama. Nebuvo net pravėrusi nuo vyro mirties. Per daug skaudu. Bet dabar, žinoma, nebebuvo tokiems dalykams laiko. Lilei stebeilijant į ekraną, Maja atvėrė spintą ir įjungė šviesą.

Džo mėgo puoštis ir rūpinosi drabužiais taip, na, taip, kaip Maja rūpinosi ginklais. Kostiumai tvarkingai kabėjo lygiai per tris colius vienas nuo kito. Marškiniai išdėlioti pagal spalvas. Kelnėms jis naudojo tokius pakabus, kurie suspaudžia atvartus taip, kad kelnės kabėtų tiesiai, ir niekada nesirinko tokių, kurie perlenkia drabužį perpus ir gali suglamžyti.

Džo mėgo pats pirktis rūbus. Jam beveik niekada nepatikdavo, ką Maja dovanodavo iš garderobo. Buvo tik viena išimtis — miško žalumo šukuotos saržos susagstomi marškiniai, kuriuos ji buvo užsakiusi iš norvegų kompanijos „Moods“. Būtent šiuos marškinius, jei akys jos neapgavo, nors visai tikėtina, kad taip ir buvo nutikę, dėvėjo „Džo“ iš vaizdo įrašo. Maja žinojo, kur vyras juos laikė.

Jų ten nebuvo.

Ir vėl, nei klyksmo, nei aiktelėjimo. Bet dabar ji tikrai žinojo. Kažkas buvo apsilankęs name. Kažkas buvo įlindęs į Džo spintą.

Po dešimties minučių Maja stebėjo atvažiuojant vienintelį žmogų, galintį tučtuojau viską paaiškinti.

Izabela.

Izabela čia buvo vakar, prižiūrėjo Lilę ir tikrai turėjo matyti tokį dalyką, kaip, tarkim, mirusį Majos vyrą, besirausiantį savo spintoje ar žaidžiantį su dukra.

Pro miegamojo langą Maja stebėjo, kaip Izabela eina takeliu. Ji stengsi įvertinti artėjančią auklę, lyg būtų vertinusi priešą. Izabela neatrodė ginkluota niekuo daugiau, kaip tik savo rankine, nors ten galėjo būti paslėptas ginklas. Ji tvirtai gniaužė rankinę lyg kas mėgintų ją išplėšti iš rankų, nors Izabela visada taip buvo pratusi. Auklė nebuvo itin šiltas žmogus, išskyrus, žinoma, svarbesnius atvejus. Su Lile. Ji mylėjo Džo taip, kaip ištikimi darbuotojai myli savo geradarius, nors Mają tik toleravo kaip įsibrovėlę. Kartais taip nutinka ištikimiems darbuotojams. Tarsi gindamiesi jie elgiasi šalčiau su tais, kurie, jų nuomone, yra pašaliniai, nei su savo turtingais darbdaviais.

Ar Izabela atrodė neįprastai įsitempusi?

Sunku pasakyti. Izabela visada atrodė įsitempusi, lakstančiu žvilgsniu, sustingusia veido išraiška, šykščia kūno kalba. Bet ar šiandien ji buvo dar labiau susikausčiusi? O gal tai tebuvo Majos vaizduotė, temdanti sveiką protą?

Savo raktu Izabela atsirakino užpakalines duris. Maja stovėjo viršuje ir laukė.

— Ponia Berket?

Tyla.

— Ponia Berket?

— Tuoj nusileisime.

Pagriebusi pultelį, Maja išjungė televizorių. Jau tikėjosi, kad

Lilė protestuos, bet nieko panašaus neįvyko. Lilė išgirdo Izabelos balsą ir jau nekantravo bėgti žemyn. Paėmusį dukrą ant rankų, Maja ėmė leistis laiptais.

Prie kriauklės Izabela plovė kavos puodelį. Išgirdusi žingsnius, atsigręžė. Žvilgsniu surado Lilės — tik Lilės — akis, ir jos įtarus veidas pražydo šypsena. Graži šypsena, pamanė Maja, bet gal jai trūksta įprasto švytėjimo?

Užteks.

Lilė ištiesė rankytes į Izabelą. Ši užsuko vandenį, nusisausino rankas į pašluostę ir žengė jų link. Auklė irgi ištiesė rankas į Lilę, suburkavo ir ėmė krutinti pirštus, tarsi sakydama „ateik, ateik pas mane".

— Kaip laikaisi, Izabela? — paklausė Maja.

— Gerai, ponia Berket, ačiū.

Izabela vėl ėmė siekti Lilės, ir Maja vos nepatraukė vaiko nuo jos. Ailina kartą klausė, ar ji pasitiki šia moterimi. Tiek, kiek iš viso galiu pasitikėti dėl vaiko, atsakė ji tuomet. Bet dabar, po to, ką ji matė vaizdo įraše...

Izabela pagriebė Lilę jai iš rankų. Maja paleido dukrą. Nieko netarusi, auklė nusinešė Lilę į šeimos kambarį. Abi susėdo ant sofos.

— Izabela?

Tarsi išsigandusi, auklė pažvelgė į Mają.

— Taip, ponia Berket?

— Ar galėčiau su tavim pasikalbėti?

Lilė sėdėjo jai ant kelių.

— Dabar?

— Taip, prašau, — linktelėjo Maja. Jos balsas jai pačiai nuskambėjo keistai. — Norėčiau tau kai ką parodyti.

Izabela švelniai pasodino Lilę šalia savęs. Įdavusi vaikui kartoninę knygutę, ji atsistojo ir susiglostė sijoną. Prie Majos ėjo lėtai, lyg tikėdamasi antausio.

— Klausau, ponia Berket.

— Ar vakar kas nors buvo atėjęs į namus?

— Nelabai suprantu, ką turite galvoje?

— Turiu galvoje, — Maja stengėsi nekelti balso, — ar vakar nieko nebuvo šitame name, išskyrus judvi su Lile?

— Ne, ponia Berket, — žvilgsnis sustingo. — Kas galėjo būti?

— Bet kas, kas nors. Pavyzdžiui, ar Hektoras buvo įėjęs vidun?

— Ne, ponia Berket.

— Tai niekas nebuvo įėjęs?

— Niekas.

Maja žvilgtelėjo į kompiuterį, po to vėl pažiūrėjo į Izabelą.

— Ar buvai išėjusi?

— Išėjusi iš namo?

— Taip.

— Mudvi su Lile buvome nuėjusios į žaidimų aikštelę. Kaip ir kasdien.

— Ar dar buvai išėjusi iš namo?

Izabela žiūrėjo į viršų, tarsi mėgindama prisiminti.

— Ne, ponia Berket.

— O ar buvai nors kartą išėjusi iš namo viena?

— Be Lilės?! — perklausė ji, staigiai įkvėpusi oro, tarsi tai būtų įžeidžiausia įmanoma mintis. — Ne, ponia Berket, žinoma, ne.

— Ar buvai ją bent trumpam palikusi vieną?

— Aš jūsų nesuprantu.

— Tai paprastas klausimas, Izabela.

— Aš nieko nesuprantu, — pasakė auklė. — Kodėl klausinėjate tokių dalykų? Jums nepatinka, kaip aš dirbu?

— Aš taip nesakiau.

— Aš niekada nepalieku Lilės vienos. Niekada. Gal nebent, kai ji miega pogulio viršuje, aš nusileidžiu žemyn pasitvarkyti...

— Ne apie tai kalbu.

Izabela tyrinėjo Majos veidą.

— Tuomet apie ką?

Ilgiau nebebuvo prasmės atidėlioti.

— Noriu tau kai ką parodyti.

Kompiuteris buvo padėtas ant virtuvinio stalo. Maja ištiesė ranką link jo, o Izabela priėjo artyn.

— Kambaryje turiu stebėjimo kamerą, — tarė Maja.

Izabela atrodė nustebusi.

— Draugė man davė, — lyg teisindamasi paaiškino Maja, bet iš tikro ar jai derėjo aiškintis? — Filmuojama viskas, kas vyksta, kai manęs nėra namie.

— Kamera?

— Taip.

— Bet aš nemačiau jokios kameros, ponia Berket.

— Tu ir neturėtum jos matyti, ji paslėpta.

Izabela žvilgsniu nuklydo į kambarį.

— Kamera auklei stebėti, — tęsė Maja. — Matei naują nuotraukų rėmelį ant lentynos?

Ji stebėjo, kaip Izabela akimis susirado lentyną.

— Taip, ponia Berket.

— Štai kamera.

Izabela atsigręžė į Mają.

— Tai jūs mane sekėt?

— Aš stebėjau savo vaiką, — atsakė Maja.

— Bet manęs neperspėjot.

— Ne, neperspėjau.

— Kodėl ne?

— Nereikia gintis, niekas tavęs nepuola.

— Ne? — aštriai atkirto Izabela. — Jūs manimi nepasitikėjote.

— O tu ar pasitikėtum?

— Ką?

— Kalbu ne apie tave, Izabela. Lilė yra mano vaikas. Esu atsakinga už jos gerovę.

— Ir manote, kad sekdama mane ją užtikrinate?

Maja nustatė ekraną geriausiu kampu ir įjungė įrašą.

— Iki šio ryto maniau, kad nepakenks.

— O dabar?

Maja atsuko ekraną į Izabelą.

— Žiūrėk.

Maja nesivargino dar sykį stebėti vaizdo įrašą. Pakankamai jau prisižiūrėjo. Ji sutelkė visą dėmesį į Izabelos veidą ir ieškojo apgaulės ar įtampos požymių.

— Ką turėčiau matyti?

Maja žvilgtelėjo į ekraną. Netikras Džo ką tik buvo išėjęs iš ekrano po to, kai savo nugara dengė kamerą.

— Tiesiog žiūrėk, — paragino Maja.

Izabela prisimerkė. Maja mėgino kvėpuoti lygiai. Sakoma, kad niekada nežinai, kaip kitas reaguos į metamą granatą. Gali tik numanyti: stovi sau su ginklo draugais ir staiga prie kojų nukrinta granata. Kuris jų bėgs? Kuris kris ant žemės? Kuris puls ant granatos ir pasiaukos? Gali mėginti nuspėti, bet kol granata nenumesta, niekada tikrai nesužinosi.

Maja daug kartų įrodė savo ginklo draugams, ko esanti verta. Jie žinojo, kad mūšio įkarštyje ji išliks rami, šaltakraujiška, susikaupusi. Ji buvo vadė, daugelį kartų rodžiusi šias savybes.

Keista, bet lyderystė ir šaltakraujiškumas nepersidavė į realųjį pasaulį. Ailina buvo jai pasakojusi apie savo sūnelį Kailą, tokį tvarkingą ir švarų Montesori mokyklėlėje ir tokį apsikuitusį namie. Kažkas panašaus darėsi ir Majai.

Taigi, kai jai stovint ir stebint Izabelą šios veido išraiška nepasikeitė net Džo pasirodžius ekrane ir pasisodinus Lilę ant kelių, kažkas Majos viduje nutrūko.

— Na? — paklausė ji.

— Kas „na“?

Majai akyse aptemo.

— Ką nori pasakyti tuo „kas na?“

Izabela nuolankiai susigūžė.

— Kaip paaiškinsi tai?

— Nesuprantu, ką sakote.

— Baik žaisti su manimi, Izabela.

Izabela atsitraukė per žingsnį.

— Vis tiek nieko nesuprantu.

— Juk ką tik žiūrėjai įrašą.

— Na taip.

— Tuomet matei tą vyrą?

Izabela nieko neatsakė.

— Juk matei tą vyrą?

Izabela vis dar tylėjo.

— Aš tavęs klausiu, Izabela.

— Nesuprantu, ko iš manęs norite.

— Bet juk matei?

— Ką?

— Kaip tai, ką? Džo! — Maja ištiesė ranką ir sugriebė Izabelai už apykaklės. — Kaip, po velnių, jis atsirado šiame name?

— Prašau, ponia Berket! Jūs mane gąsdinate!

Maja prisitraukė auklę.

— Nematei Džo?

Izabela žiūrėjo jai į akis.

— O jūs matėte? — kalbėjo ji tyliai, beveik pašnibždomis. — Negi sakote, kad šiame įraše matėte Džo?

— Tu... tu nematei?

— Prašau, ponia Berket, — Izabela maldavo. — Man skauda.

— Palauk, negi...

— Paleiskite mane!

— Mamyte...

Lilės balselis. Maja pažvelgė į dukrą. Pasinaudojusi pertraukėle, Izabela atstūmė ją ir griebėsi už gerklės lyg springdama.

— Viskas gerai, brangute, — ramino Lilę Maja. — Viskas gerai.

Mergaitė stebėjo jas abi.

Izabela vis dar laikė dešinę ranką ant kaklo, pernelyg dramatiškai jį trindamasi. Maja atsisuko į ją. Izabela iškėlė kairį delną, tarsi mėgindama ją sulaikyti.

— Man reikia atsakymų, — pareikalavo Maja.

Izabela įstengė linktelėti.

— Gerai, — pasakė ji, — bet pirmiau man reikia atsigerti vandens.

Padvejojusi Maja nuėjo prie kriauklės. Atsuko čiaupą, atidarė spintelę, išėmė puoduką. Staiga jai šovė mintis.

Juk kamerą jai davė Ailina.

Svarstydama šią mintį, ji pakišo puodelį po srove ir buvo jau pusiau pripylusi, kai išgirdo keistą šnypštimą.

Maja suklykė, ir skausmas — baltai įkaitęs skausmas — ją pasiglemžė.

Rodėsi, kad jai į akis grūda smulkias stiklo šukeles. Majos keliai neatlaikė, ir ji griuvo ant grindų.

Šnypštimas.

Iš kažkur, iš už skausmo ir agonijos debesies, atėjo atsakymas.

Izabela kažkuo papurškė jai į veidą.

Pipiriniu purškikliu.

Pipirinių dujų balionėlis ne tik nudegina akis, bet ir sukelia nosies, burnos bei plaučių gleivinės uždegimą. Maja mėgino nekvėpuoti, kad purškalas nepatektų į plaučius, stengėsi tankiai mirksėti, kad ašaros išplautų nuodus. Bet kol kas palengvėjimas dar neatėjo.

Maja nepajėgė pajudėti.

Ji girdėjo, kaip kažkas bėga, kaip užsidaro durys.

Izabelos nebebuvo.

— Mamyte?

Maja kažkaip sugebėjo nueiti į vonią.

— Mamytei viskas gerai, brangute. Nupiešk man piešinėlį. Aš tuoj ateisiu.

— Izabela?

— Izabelai irgi viskas gerai. Ji irgi greitai grįš.

Atsigauti užtruko ilgiau, nei Maja tikėjosi. Pyktis degė viduje,

kaip ir akys. Dešimt minučių ji buvo visiškai išvesta iš rikiuotės, visiškai neįgali apsiginti nuo priešo. Galiausiai deginimas ir sausas žiaukčiojimas praėjo. Maja galėjo atsikvėpti. Ji praskalavo akis ir indų plovikliu nusiprausė odą. Po to apibarė save.

Atsukti nugarą priešui. Kaip neprofesionalu.

Kaip galėjo taip kvailai pasielgti?

Maja siuto, daugiausia ant savęs. Ji beveik patikėjo Izabelos vaidyba, buvo bepradedanti galvoti, gal tikrai ko nors nesuprato. Tuomet prarado budrumą. Tik akimirką. Ir štai rezultatas.

Negi nėra mačiusi, kaip slystelėjimas, sekundė prarasto susitelkimo kainuodavo gyvybes? Negi nebuvo išmokusi šios akivaizdžiausios pamokos?

Tai niekuomet nebepasikartos.

Gerai, užteks save plakti. Laikas atsiminti, mokytis ir judėti pirmyn.

Taigi, kas toliau?

Atsakymas buvo gana akivaizdus. Palauk dar penkias minutes. Atgauk visas jėgas. Tuomet susirask Izabelą ir priversk ją kalbėti.

Kažkas paskambino į lauko duris.

Dar kartą prasiskalavusi akis, Maja nuėjo atidaryti. Svarstė, gal pirmiau pasiimti ginklą — daugiau jokių netikėtumų, — bet prie durų ji pamatė detektyvą Kyrsą.

Kol įleido pro duris, jis spoksojo į Mają.

— Kas, po velnių, jums nutiko?

— Man papurškė pipirinių dujų.

— Pakartokite?

— Izabela, mano auklė.

— Jūs rimtai?

— Ne, tiesiog esu talentinga komikė. Niekas labiau neprajuokina minios, kaip tik pokštai apie pipirines dujas purškiančias aukles.

Prieš vėl pažvelgdamas į Mają, Rodžeris Kyrsas akimis apmetė kambarį.

— Kodėl?

— Aš peržiūrėjau kameros įrašą.

— Jūs turite kamerą auklei sekti?

— Turiu. — Ji vėl pagalvojo apie Ailiną, davusią jai tą kamerą ir liepusią padėti būtent į tą vietą. — Ji paslėpta nuotraukų rėmelyje.

— O Dieve. Ar pamatėte... ar pamatėte Izabelą, darančią kažką jūsų?..

— Ką? — pasibaisėjo Maja, bet, aišku, ji suprato, ką iškart pamanė detektyvas. — Ne, visai ne tai.

— Tuomet nelabai suprantu.

Maja mąstė, kokiu keliu pasukti, tik ji žinojo, kad pats tiesiausias kelias galiausiai bus pats saugiausias.

— Bus paprasčiau jums parodyti.

Ji nuėjo prie kompiuterio, padėto ant virtuvinio stalo. Kyrsas sekė iš paskos. Jis atrodė sumišęs. Na, pamanė Maja, netrukus tas sumišimas pakils dešimtuoju laipsniu.

Pasukusi ekraną į detektyvą, Maja įjungė įrašą.

Nieko.

Ji pažvelgė į USB lizdą. SD kortelė buvo dingusi.

Maja apžiūrėjo stalą ir grindis aplink. Bet ji žinojo.

— Kas yra? — paklausė Kyrsas.

Maja giliai, ramiai įkvėpė. Jai reikėjo nusiraminti. Bandė apskaičiuoti du ar tris žingsnius į priekį, vėl lyg atlikdama misiją. Negali vien tik galvoti, kaip iššaudyti žemyn visą apkabą į juodą visureigį, turi pasvarstyti veiksmus, turi surinkti visą informaciją, prieš darydama staigius, gyvybes gelbėjančius ar mirtį nešančius judesius.

Maja numanė, kaip tai nuskambės. Jei staiga išpliurptų, ką mačiusi įraše, Kyrsas pamanytų, jog jai pasimaišė protas. Po velnių, netgi mintyse atkurtas vaizdas atrodė kaip bepročio sapnas. Nuo pipirinio purškalo dar buvo likę žymių. Kas iš tikro įvyko? Ar ji tikrai neišsikraustė iš proto?

Neskubėk

— Ponia Berket?

— Sakiau vadinti mane Maja.

Jos pamišimo įrodymas, SD kortelė, buvo dingusi. Izabela ją išsinešė. Turbūt protingiausia būtų Majai pačiai viską išnarplioti. Bet, antra vertus, jei ji taip ir pasielgtų, jei nieko jam nepasakytų, o viskas išplauktų vėliau...

— Izabela ją pasiėmė.

— Ką pasiėmė?

— Kortelę.

— Ką, papurškusi dujų?

— Taip, — pasakė Maja, iš visų jėgų stengdamasi, kad jos balsas skambėtų valdingai.

— Taigi, ji papurškia į jus, čiumpa atminties kortelę ir išbėga?

— Taip.

Kyrsas linktelėjo.

— Tai kas ten buvo?

Maja žvilgtelėjo į kambarį. Lilė palaimintai dėliojo milžinišką keturių figūrų zoologinį galvosūkį.

— Aš mačiau vyrą.

— Vyrą?

— Taip. Vaizdo įraše. Laikantį Lilę ant kelių.

— Oho, — pertraukė Kyrsas. — Numanau, kad vyras buvo nepažįstamas?

— Ne.

— Jūs jį pažinote?

Maja linktelėjo.

— Tai kas buvo tas vyras?

— Nepatikėsite manimi. Jūs teisėtai pamanysite, kad aš išprotėjau.

— Pamėginkit.

— Ten buvo Džo.

Jo garbei tenka pasakyti, kad Kyrsas nekrustelėjo, nesušuko ir net nepažiūrėjo taip, tarsi Maja būtų didžiausia beprotė žmonijos istorijoje.

— Suprantu, — pasakė jis, tarytumei irgi mėgindamas išlikti ramus. — Tai ten buvo senas įrašas?

— Prašau?

— Jūs jį įrašėte, kai Džo dar buvo gyvas ir, na, aš nežinau, pamanėte, kad užrašėte kitą vaizdą ant viršaus, arba...

— Aš tą kamerą gavau tik po žmogžudystės.

Kyrsas tiesiog stovėjo.

— Data buvo vakarykštė, — tęsė Maja.

— Bet...

Tyla.

— ... to negali būti, jūs suprantate?

— Suprantu, — pasakė Maja.

Jie žiūrėjo vienas į kitą. Nebuvo prasmės jį įtikinėti. Maja pakeitė temą:

— Kokiu reikalu atėjote?

— Paprašyti, kad užeitumėte į skyrių.

— Kam?

— Negaliu pasakyti. Bet labai svarbu.

7

Tądien darželyje budėjo toji pati besišypsanti panelė.

— Oi, aš jus prisimenu, — pasakė ji ir pasilenkė prie Lilės. — Ir tave prisimenu. Sveika, Lile.

Lilė nieko neatsakė. Palikusios ją prie kaladėlių, moterys nuėjo į raštinę.

— Esu pasiruošusi ją užrašyti, — tarė Maja.

— Nuostabu! Kada norėtumėte pradėti?

— Dabar.

— Hm, šiek tiek neįprasta. Mums paprastai reikia dviejų savaičių popieriams sutvarkyti.

— Mano auklė netikėtai turėjo išeiti.

— Apgailestauju, bet...

— Panele... atleiskite, pamiršau jūsų vardą.

— Kitė Šam.

— Teisingai, panelė Kitė, atleiskit. Kite, ar matote ten tą žalią automobilį?

Mergina pažvelgė pro langą. Ji prisimerkė.

— Ar tas asmuo jus užkabinėja? Ar iškviesti policiją?

— Ne, tai nepažymėta policijos mašina. Mano vyras neseniai buvo nužudytas.

— Skaičiau apie tai, — pasakė Kitė. — Užjaučiu dėl netekties.

— Ačiū. Matote, tas policininkas vežasi mane į nuovadą. Nežinau kodėl. Jis atvažiavo manęs paimti. Taigi, galiu rinktis — arba laikyti Lilę prie savęs, kol policija klausinės apie jos tėvo nužudymą, arba...

— Ponia Berket?

— Maja.

— Maja, — Kitė ir toliau žiūrėjo į Kyrso automobilį, — ar žinote kaip parsisiųsti mūsų telefono programėlę?

— Žinau.

Kitė linktelėjo.

— Vaikui bus geriau, jei atsisveikinsite ne per daug jausmingai.

— Ačiū.

Jiems atvažiavus į Centrinio parko nuovadą, Maja paklausė:

— Tai gal dabar galite pasakyti, kodėl mes čia?

Visą kelionę Kyrsas vargu ar ištarė bent žodį. Majai tai netrukdė. Jai reikėjo laiko viskam pergalvoti — kamera, vaizdo įrašas, Izabela, miško žalumo marškiniai.

— Noriu, kad pabūtumėte per dvi akistatas.

— Kieno akistatas?

— Nenorėčiau daryti įtakos jūsų atsakymui.

— Juk ne apie šaulius šnekate. Sakiau jums. Jie dėvėjo kaukes.

— Juodas kaukes, sakėte. Tik su skylėmis burnai ir nosiai?

— Taip.

— Gerai. Eikite su manimi.

— Nesuprantu.

— Pamatysite.

Jiems einant, Maja peržiūrėjo darželio programėlę. Per ją buvo galima apmokėti sąskaitą, susitarti dėl vaiko priežiūros valandų, apžvelgti vaiko „veiklos tvarkaraštį", paskaityti visų auklėtojų biografijas. Bet geriausia programėlės dalis, — ir ji buvo ta priežastis, dėl kurios Maja pasirinko būtent šį vaikų priežiūros centrą, — buvo viena specifinė funkcija. Maja nuspaudė jos mygtuką. Užsižiebė trys pasirinkimai — raudonasis kambarys, žaliasis kambarys, geltonasis kambarys. Lilės amžiaus vaikai buvo geltonajame. Ji nuspaudė geltoną piktogramą.

Kyrsas atidarė duris.

— Maja?

— Vieną sekundę.

Telefono ekranas atgijo, parodydamas jai geltonąjį kambarį realiuoju laiku. Galima būtų pamanyti, kad Majai jau užteko sekimo kamerų vienai dienai. Bet ne. Ji pasuko telefoną šonu, kad padidėtų vaizdas. Lilė buvo kambaryje. Saugi. Auklytė, — vėliau Maja susiras ir perskaitys jos biografiją, — kartu su Lile ir jos amžiaus berniuku tvarkė kaladėles.

Maja pajuto, kaip ją užplūsta palengvėjimas. Ji vos nenusišypsojo. Seniai reikėjo užsispirti ir leisti Lilę į tokį darželį. Turėdamas auklę, priklausai nuo vieno be priežiūros palikto, menkai kontroliuojamo žmogaus. Darželyje pilna liudininkų, apsaugos kamerų, aplink lakstančių vaikų. Turėtų būti saugiau, ar ne tiesa?

— Maja?

Vėl Kyrsas. Maja išjungė programėlę ir įsikišo telefoną į kišenę. Jie abu įžengė į vidų. Kambaryje buvo dar du žmonės — priskirta bylai apygardos prokurorė bei advokatas. Maja bandė sutelkti dė-

mesį, bet galva dar svaigo nuo kameros vaizdų ir Izabelos. Pipirinio purškalo poveikį vis juto plaučiuose ir nosyje. Ji šniurkščiojo lyg narkomanė.

— Aš norėčiau dar kartą užregistruoti savo protestą, — tarė advokatas. Jo plaukai, surišti į uodegą, kabojo per pusę nugaros. — Ši liudytoja prisipažino, kad nematė jų veidų.

— Taip ir pažymėta, — pasakė Kyrsas. — Sutinkame.

Arklio Uodega išskėtė rankas.

— Tai kokia prasmė?

Maja irgi norėjo žinoti.

Kyrsui patraukus virvelę, uždanga pakilo. Pasilenkęs prie mikrofono, detektyvas paliepė:

— Įveskite pirmąją grupę.

Į kambarį įėjo šeši žmonės. Visi buvo su kaukėmis.

— Kvaila, — pasakė Arklio Uodega.

Maja to nesitikėjo.

— Ponia Berket, — raiškiai pasakė Kyrsas, tarsi įrašinėdamas ką kalba, beje, Majos nuomone, taip ir buvo, — ar atpažįstate ką nors šiame kambaryje?

Jis žiūrėjo į ją ir laukė.

— Ketvirtą numerį, — pasakė Maja.

— Absurdas, — pratarė Arklio Uodega.

— Ir kaipgi jūs atpažįstate ketvirtą numerį?

— „Atpažįstu" galbūt per stipriai pasakyta, — paaiškino Maja, — bet jis tokio pat ūgio ir sudėjimo, kaip ir žmogus, šovęs į mano vyrą. Be to, jis dėvi tokius pačius rūbus.

— Dar keli žmonės čia dėvi tokius pačius rūbus, — tarstelėjo Arklio Uodega, — Kaip galite būti tikra?

— Kaip ir sakiau, kiti ne tokio ūgio ir sudėjimo.

— Esate tikra?

— Taip. Antras numeris yra panašiausias, bet jis avi mėlynais sportbačiais. Žmogus, nušovęs mano vyrą, avėjo raudonais.

— Pasiaiškinkime, — pertarė Arklio Uodega. — Jūs negalite

būti tikra, kad ketvirtas numeris yra žmogus, nušovęs jūsų vyrą. Galite tik sakyti, kad atsimenate, jog žmogus buvo panašaus ūgio ir sudėjimo bei dėvi panašius drabužius...

— Ne panašius, — savo ruožtu pertraukė Maja, — tuos pačius.

Arklio Uodega pakreipė galvą:

— Tikrai?

— Taip.

— Jūs negalite tikrai to žinoti, ponia Berket. Neabejoju, kad galima rasti daugiau nei vieną porą raudonų „Converse", ar ne taip? Turiu omenyje, jei padėčiau prieš jus keturias poras raudonų sportbačių, ar galėtumėte nurodyti, kuriais tiksliai avėjo užpuolikas tą naktį?

— Ne.

— Ačiū.

— Bet drabužiai nėra „panašūs". Nėra taip, kad jis avėtų baltais sportbačiais vietoj raudonų. Ketvirtas numeris dėvi lygiai tokius pat drabužius, kaip ir šaulys.

— Tuomet kitas klausimas, — tęsė Arklio Uodega. — Jūs negalite tvirtinti, kad čia šaulys, ar ne tiesa? Gal vyras su slidininko kauke tik dėvi tokius pat tokio paties dydžio drabužius, kaip ir šaulys. Ar gali taip būti?

— Teisingai, — linktelėjo Maja.

— Ačiū.

Arklio Uodega baigė. Kyrsas palinko prie mikrofono:

— Galite eiti. Įveskite antrą grupę.

Įėjo dar šeši vyrai su kaukėmis. Maja juos tyrinėjo.

— Greičiausiai tai penktas numeris.

— Greičiausiai?

— Antras numeris dėvi tokius pat drabužius ir yra beveik tokio pat ūgio bei sudėjimo. Iš prisiminimų atrodytų, kad tai būtų penktas numeris, tačiau negalėčiau prisiekti, nes jiedu atrodo panašiai.

— Ačiū, — padėkojo Kyrsas. Jis vėl palinko prie mikrofono. — Viskas, visiems ačiū.

Maja išsekė paskui detektyvą.

— Kas čia vyksta?

— Mes suėmėme du įtariamuosius.

— Kur juos radote?

— Pagal jūsų apibūdinimą.

— Parodysite man?

Kiek padvejojęs Kyrsas tarė:

— Gerai, eime.

Jis nusivedė Mają prie stalo su dideliu ekranu, veikiausiai trisdešimties colių ar daugiau. Jiedu susėdo. Kyrsas ėmė spausdinti.

— Mes peržiūrėjome visas stebėjimo kameras žmogžudystės vakarą, ieškodami dviejų vyrų, atitinkančių jūsų apibūdinimą. Kaip galite įsivaizduoti, šiek tiek užtrukome. Žodžiu, tarp Septyniasdešimt ketvirtosios gatvės ir Penktojo aveniu yra namas. Pažvelkite. — Kamera buvo iš viršaus nufilmavusi du vyrus. — Ar tai jie?

— Taip, — pasakė Maja, — o gal man padaryti teisinį pareiškimą apie jų sutampantį ūgį ir sudėjimą bei panašius rūbus?

— Ne, čia ne protokolui. Kaip matote, jie nedėvi slidininkų kaukių. Mes ir nemanėme, kad dėvėtų jas gatvėje. Pritrauktų per daug dėmesio.

— Ir vis dėlto, — stebėjosi Maja, — kaip juos atpažinote iš tokio kampo?

— Žinau kaip. Kamera pakabinta velniškai aukštai. Nervina. Net neįsivaizduojate, kaip dažnai mes gauname neaiškų vaizdą. Kameros kabo aukštai, o nusikaltėliai įtraukia smakrus ar dėvi kepures, tad negalime įžiūrėti jų veidų. Bet pamatę šį vaizdą buvome tikri, kad jie kažkur bastosi aplink. Tiesiog ieškojome ir radome.

— Jūs vėl juos pamatėte vaizdo kameroje?

Spausdindamas Kyrsas linktelėjo.

— Štai, vėl jie, šįkart „Duane Reade“ parduotuvėje pusvalandžiu vėliau.

Jis parodė vaizdą. Šiuokart jis buvo spalvotas. Nufilmuota nuo kasos aparato pusės. Dabar aiškiai matėsi vyrukų veidai. Vienas juodukas. Kitas šviesesnės odos, gal pietų amerikietis. Jie mokėjo grynaisiais.

— Šalta, — pasakė Kyrsas.

— Ką?

— Pažiūrėkite į laiką. Įrašas darytas praėjus penkiolikai minučių po to, kai jie nušovė jūsų vyrą. Ir štai jie čia, už pusės mylios nuo įvykio vietos, perka „Red Bull" ir „Doritos".

Maja tiesiog spoksojo.

— Kaip ir sakiau, šalta.

Ji atsigręžė į jį.

— Arba aš ne taip supratau.

— Nepanašu. — Kyrsas sustabdė įrašą, kuriame sustingo du vyrai.

Taip, vyrai. Labai jauni, bet Maja pakankamai metų ištarnavo šalia daugybės tokio amžiaus vyriškių, kad pavadintų šiuodu vaikinais.

— Pažiūrėkite į šitą.

Jis nuspaudė klaviatūroje strėlytę. Kamera pritraukė ir išdidino vaizdą. Kyrsas apsistojo ties pietų amerikiečiu.

— Tai antrasis vyrukas? Tas ne šaulys?

— Taip.

— Pastebite ką nors?

— Nelabai.

Jis dar arčiau pritraukė, vaizdas susitelkė ties vaikino juosmeniu.

— Geriau pažiūrėkite.

Maja linktelėjo:

— Ginklas.

— Tikrai, jis turi pasislėpęs ginklą. Jei išdidintumėt vaizdą, pamatytumėt rankeną.

— Nelabai subtilu, — tarstelėjo Maja.

— Ne. Ei, įdomu, kaip jūsų atvirai ginklą nešiojantys patriotai bičiuliai reaguotų į šiuos vaikinukus, vaikščiojančius po gatves taip išsipusčiusius.

— Nemanau, kad šis ginklas legaliai įsigytas, — pasakė Maja.

— Jis ir nėra.

— Radote jį?

— Pati žinote, — atsidusęs, detektyvas atsistojo. — Susipažinkite, Emilijas Rodrigas. Kaip toks jaunas pankelis, turi įspūdingą nusižengimų sąrašą. Jiedu abu. Ponas Rodrigas turėjo „Beretta M9", kai mes jį sulaikėme. Nelegalų. Turės už tai atsėdėti.

Jis nutilo.

Maja paragino:

— Girdžiu neištartą „bet"...

— Gavome orderį ir apieškojome abiejų būstus. Ten ir radome tuos drabužius, kuriuos buvote nupasakojusi ir šiandien atpažinote.

— Ar teismui tie parodymai tiks?

— Abejotina. Kaip čia mūsų uodeguotasis ponas yra pasakęs — tai raudoni „Converse", daug kas tokius avi. Be to, mes neradome slidininko kaukių, ir tai man pasirodė keista. Turiu omenyje, drabužius tai jie pasiliko. Kodėl išmetė kaukes?

— Nežinau.

— Turbūt išmetė jas į šiukšlių konteinerį. Suprantate, iškart. Jie šauna, bėga, nusitraukia kaukes ir meta šalin.

— Tikėtina.

— Aha, tik kad mes apieškojome visus aplinkinius šiukšlių konteinerius. Vis dėlto galėjo būti ir kita vieta — kanalizacijos vamzdis ar panašiai.

Kyrsas dvejojo.

— Kas yra?

— Reikalas tas, kad mes radome „Beretta", kaip ir sakiau. Bet neradome nužudymo įrankio. Trisdešimt aštuntojo.

Maja atsilošė.

— Būtų stebėtina, jei būtų jį pasilikę, ar jums taip neatrodo?

— Matyt. Tik kad...

— Tik kad — ką?

— Tokie pašlemėkai kaip šie neišmeta ginklų. O turėtų. Bet neišmeta. Nes jie vertingi. Jais galima ir toliau naudotis. Arba parduoti draugeliams. Ar panašiai.

— Bet šis atvejis garsiai nuskambėjo, tiesa? Aukšto lygio, daug žiniasklaidos dėmesio?

— Teisybė.

Maja stebėjo detektyvą.

— Bet jūs tuo netikite, ar ne? Turite kitą teoriją.

— Turiu, — Kyrsas nežiūrėjo į ją. — Bet ji neturi prasmės.

— Kas neturi?

Jis pasikasė ranką. Nervinis niežulys ar panašiai.

— Trisdešimt aštuntojo kulkos, kurias radome jūsų vyro kūne. Padarėme balistinę ekspertizę. Žinote. Patikrinti, ar jos neatitinka jokio kito nusikaltimo mūsų duomenų bazėje.

Maja pažiūrėjo į jį. Kyrsas kasėsi.

— Iš jūsų išraiškos suprantu, — pasakė ji, — kad radote atitikmenį.

— Na taip.

— Taigi tie vyrukai, jie ir anksčiau žudė.

— Nemanau.

— Bet ką tik pasakėte...

— Tas pats ginklas dar nereiškia tų pačių vyrukų. Faktiškai Fredas Keitenas, kurį jūs atpažinote kaip šaulį, turi nepaneigiamą alibi pirmajai žmogžudystei. Tuo metu jis sėdėjo kalėjime. Niekaip negalėjo žudyti.

— Kada?

— Kas kada?

— Kada įvykdyta pirmoji žmogžudystė?

— Prieš keturis mėnesius.

Kambaryje atšalo. Kyrsui nereikėjo sakyti — jis suprato, kad

ir Maja suprato. Kyrsas neįstengė pažvelgti jai į akis, savo žvilgsnį buvo nusukęs į šalį. Linktelėjęs tarė:

— Tuo pačiu ginklu, kuriuo nužudė jūsų vyrą, buvo nužudyta ir jūsų sesuo.

8

— Kaip jaučiatės? — paklausė Kyrsas.

— Viskas gerai.

— Žinau, sunku suvokti.

— Nereikia globėjiško tono, detektyve.

— Atleiskit, jūs teisi. Peržvelkime viską iš naujo, gerai?

Maja linktelėjo. Ji stebeilijo tiesiai priešais save.

— Pažiūrėkime į viską visiškai kitu kampu. Šios dvi žmogžudystės rodėsi atsitiktinės ir tarpusavyje nesusijusios, bet dabar, kai žinome, kad tuo pačiu ginklu...

Maja nieko nesakė.

— Kai jūsų seserį nušovė, jūs tarnavote Artimuosiuose Rytuose, teisingai?

— Kemp Arifdžane, — pasakė ji, — Kuveite.

— Žinau.

— Ką?

— Mes patikrinome. Tik norėdami įsitikinti.

— Įsitikinti?.. — Maja vos nenusišypsojo. — O. Ta prasme, įsitikinti, kad aš kažkaip slapta neparvykau namo, nenušoviau savo sesers ir negrįžau į Kuveitą, o tuomet, palaukusi keturis mėnesius, nenušoviau savo vyro?

Į jos žodžius Kyrsas nereagavo. To ir nereikėjo.

— Viskas pasitvirtino. Jūsų alibi kaip uola.

— Puiku.

Maja mintimis grįžo prie Džo skambučio. Ašaros. Šokas. Tas skambutis. Tas prakeiktas skambutis buvo Majos gyvenimo, kokį

pažinojo, pabaiga. Po to niekas nebebus kaip buvo. Tiesiog nuostabu, kai pagalvoji. Keliauji per pusę pasaulio į kažkokią Dievo pamirštą skylę kovoti su pasiutusiu priešu. Manytum, štai iš kur kyla pavojus, štai iš kur tikra grėsmė — iš ginkluoto susirėmimo. Manytum, jei jau gyvenimas sprogs, tai sprogs nuo savadarbės ar prieštankinės granatos arba nuo fanatiko su kalašnikovu rankose.

Bet ne. Kaip ir dera priešui, jis smogė ten, kur ji mažiausiai tikėjosi — namie, gerojoje senojoje Amerikoje.

— Maja?

— Aš klausau.

— Pareigūnai, kurie tyrė jūsų sesers nužudymą, manė, jog tai buvo įsilaužimas. Ji... Ar žinote detales?

— Pakankamai.

— Apgailestauju.

— Sakiau, nereikia globėjiško tono.

— Nebandau būti globėjiškas. Tik esu žmogus. Ką jie padarė jūsų seseriai...

Maja išsiėmė telefoną. Norėjo pamatyti dukrelės veidą. Jai reikėjo ko nors stabilaus. Tačiau programėlės neįsijungė. Ne. Ne dabar. Nepainiok į šį reikalą Lilės. Net pačiu nekalčiausiu būdu.

— Tirdami žmogžudystę farai atkreipė dėmesį į Klerės vyrą, jūsų svainį... — Kyrsas ėmė raustis popieriuose.

— Edis.

— Teisingai, Edvardas Vokeris.

— Jis negalėjo to padaryti. Jis ją mylėjo.

— Na, jis švarus, — pasakė Kyrsas. — Bet dabar mums teks iš arčiau paanalizuoti jų namų gyvenimą. Turime viską peržiūrėti šviežiu žvilgsniu.

Dabar Maja suprato. Ji nusišypsojo, bet šypsenoje nebuvo nei linksmumo, nei šilumos.

— Ar seniai, detektyve?

Jis sėdėjo nuleidęs galvą.

— Atsiprašau?

— Ar seniai jūs žinojote apie balistinę ataskaitą?

Kyrsas ir toliau skaitė bylą.

— Jau kuris laikas žinojote, ar ne? Apie vieną ginklą, kuriuo buvo nužudyti abu, Džo ir Klerė?

— Kodėl taip sakote?

— Kai atėjote į mano namus pasižiūrėti „Smith&Wesson" revolverio — manau, norėjote įsitikinti, jog tai ne žmogžudysčių įrankis, kad jis nebuvo panaudotas nė vienai iš jų.

— Tai nieko nereiškia.

— Ne, bet sakėte, kad manęs nebeįtariate. Atsimenate?

Jis nieko nepasakė.

— Dėl to, kad žinojote mane turint puikų alibi. Jūs žinojote, kad tuo pačiu ginklu buvo nužudyta Klerė. Ir jūs žinojote, kad aš tarnavau užjūryje, kai Klerė buvo nušauta. Prieš tai, na, dar nebuvote radę tų dviejų kaukėtų vyrukų. Gal aš juos buvau išgalvojusi. Bet kai gavote balistinę ataskaitą, jums tereikėjo pasiteirauti kariškių, kur aš tuomet buvau. Jūs pasiteiravote. Žinau procedūrą. Tai ne tik vienas skambutis. Taigi, ar seniai gavote balistinę ataskaitą?

Kyrsas atsakė labai tyliai:

— Nuo laidotuvių.

— Na taip. O kada jūs aptikote Emiliją Rodrigą su Fredu Keitenu bei gavote patvirtinimą, kad aš Kuveite?

— Vakar vėlų vakarą.

Maja linktelėjo — taip ji ir galvojo.

— Nagi, Maja, nebūkite naivi. Kaip ir sakiau, mes stebėjome jūsų svainį po jūsų sesers nužudymo. Šiuo atveju — jokios lyčių nelygybės. Pati pagalvokite. Esate sutuoktinė. Parke jūs vieni. Jei būtumėte mano vietoje, ką pirmiausia įtartumėte?

— Ypač, — pridūrė Maja, — kad sutuoktinė tarnavo armijoje ir, jūsų nuomone, yra pamišusi dėl ginklų?

Kyrsas nesivargino apsiginti. Bet jis ir neprivalėjo. Ir buvo teisus. Visuomet pirmiausia įtariami sutuoktiniai.

— Na, dabar, kai viską išsiaiškinome, — pasakė Maja, — ką darome toliau?

— Ieškome sąsajų, — atsakė Kyrsas, — tarp jūsų sesers ir vyro.

— Didžiausia sąsaja — aš.

— Taip, bet yra ir daugiau.

Maja linktelėjo:

— Jie dirbo kartu.

— Tiksliai. Džo pasamdė jūsų seserį dirbti jo investicinėje firmoje. Kodėl?

— Nes Klerė buvo protinga, — jau vien tariant jos vardą, Majai skaudėjo. — Nes Džo žinojo, kad ji darbšti ir patikima, ir atsakinga.

— Ir kad ji — šeima?

Maja apmąstė.

— Taip, bet nieko bendra su nepotizmu.

— O tai kaip?

— Berketai yra didelė šeima. Tarsi klanas, kaip būdavo senajame pasaulyje.

— Jie nepasitiki pašaliniais?

— Jie *nenori* pasitikėti pašaliniais

— Gerai, suprantu, — pasakė Kyrsas, — bet jei *man* reikėtų kiekvieną dieną dirbti su *savo* svaine... fu, baisu. Suprantate mane?

— Suprantu.

— Žinoma, manoji yra pasaulinio lygio, olimpinio masto šiknė. Esu tikras, jūsų sesuo... — jis užsikirto, atsikrenkštė. — Taigi, jie dirbo kartu, Džo ir Klerė. Ar buvo įtampos?

— Aš dėl to nerimavau, — ėmė aiškinti Maja. — Mano dėdė turėjo verslą. Labai sėkmingą. Kiti giminaičiai irgi panoro būti versle ir jis jiems leido. Ir verslas nusirito velniop. Niekada nereikia painioti kartu šeimos ir pinigų. Visada kam nors kas nors nepatiks.

— Bet šiuo atveju taip nebuvo?

— Kaip tik atvirkščiai. Klerė ir Džo atrado naują, smagų ryšį — darbą. Jie visąlaik kalbėdavo apie reikalus. Ji skambindavo jam pa-

siūlyti idėjų. Jis prisimindavo, ką reikėtų padaryti rytoj, ir puldavo rašyti jai žinutės, — Maja truktelėjo pečiais. — Bet vėlgi...

— Bet vėlgi?

Maja pažvelgė į detektyvą.

— Manęs dažnai nebūdavo.

— Jūs buvote išsiųsta į užjūrį.

— Tikrai taip.

— Ir visgi, — mąstė Kyrsas, — daug kas nesueina. Kas būtų užsakęs nužudyti Klerę, keturis mėnesius pralaikęs revolverį, o paskui įdavęs tam Keitenų vyrukui nužudyti Džo?

— Ei, Kyrsai?

Į detektyvą kreipėsi kitas nuovados policininkas. Jaunesnis vyras pasilenkė prie detektyvo, ir jiedu ėmė šnibždėtis. Maja stebėjo. Jai vis dar sukosi galva, bet mintys vis grįždavo prie to, kas, regis, visai nesujaudino Kyrso.

Kamera auklei stebėti.

Natūralu, pamanė ji. Jis nematė to įrašo. Kyrsas buvo užsiėmęs faktais ir, nors jis nenumojo ranka į jos pasakojimą kaip į pamišėlės kliedesius, bet įvertino jį kaip pernelyg įaudrintos vaizduotės padarinį ar kažką panašaus. Tiesą sakant, net pati Maja svarstė tokią galimybę.

Pabaigęs pokalbį, Kyrsas priėjo prie Majos.

— Kas atsitiko?

Pagriebęs švarką, jis persimetė jį per petį kaip Sinatra „Sands" koncerte.

— Parvešiu jus namo, — pasakė Majai. — Galime baigti šį pokalbį važiuodami.

Po dešimties minučių tylos važiuojant Kyrsas pasakė:

— Matėt, kaip kalbėjau su tuo faru prieš mums išvykstant?

— Mačiau.

— Kalbėjome apie jūsų, e, situaciją. — Jis žiūrėjo tiesiai į ke-

lią. — Turiu omenyje, ką sakėte apie kamerą ir pipirinį purškiklį, apie visa tai.

Taigi, jis nepamiršo.

— Ir ką?

— Žiūrėkite, kol kas nekalbėsime apie įrašo turinį, gerai? Kol nepamatysiu to įrašo ir mes jo neaptarsime, nėra reikalo paneigti ar patvirtinti, kas buvo užfiksuota... Tai buvo USB?

— Atminties kortelė.

— Teisingai, kas buvo užfiksuota atminties kortelėje. Kol kas nėra reikalo svarstyti neapčiuopiamų dalykų. Bet tai nereiškia, kad mes nieko negalime daryti.

— Pamečiau mintį.

— Jus užpuolė. Tai faktas. Žiūrėkit: aiškiai jums buvo papurkšta pipirinės emulsijos ar panašiai veikiančios medžiagos. Akys vis dar paraudusios. Vis dar matau jūsų organizme liekamuosius reiškinius. Taigi, kad ir kuo mes tikėtume, viena aišku — jums kažkas nutiko.

Pasukdamas automobilį, Kyrsas vogčiomis dirstelėjo į Mają.

— Sakėt, kad jus užpuolė jūsų dukros auklė, Izabela, ar taip?

— Taip.

— Pasiunčiau žmogų į jos namus. Suprantate, pasiaiškinti dėl jūsų pareiškimo.

Pareiškimo. Geras žargonas.

— Tai ar jūsų žmogus buvo su ja susitikęs?

Kyrsas neatitraukė akių nuo kelio.

— Pirmiausia leiskite kai ko paklausti.

Jai nepatiko toks atsakymas.

— Klauskite.

— Ar šio vaido metu, — atsargiai rinkdamas žodžius kalbėjo jis, — mėginote grasinti Izabelai Mendez ar smaugti ją?

— Ar taip ji pasakė?

— Tai paprastas klausimas.

— Ne, nei grasinau, nei smaugiau.

— Jūs jos nelietėte?

— Gal ir paliečiau, bet...

— Gal ir palietėte?

— Klausykit, detektyve. Gal paliečiau ją, kad atkreiptų dėmesį. Kaip kad padarytų dvi moterys.

— Dvi moterys, — Kyrsas beveik šypsojosi. — Tai dabar dangstotės moteriškumu?

— Aš jos neužgavau, nieko panašaus.

— Ar čiupote jai už drabužių?

Maja jautė, kur link suka detektyvas.

— Ir ką, ji teigia, kad apipurškė mane savigynos tikslais?

— Panašiai. Ji sakė, kad ėmėte elgtis neprotingai.

— Būtent kaip?

— Sakė, kad kliedėjote mačiusi Džo ekrane.

Maja mąstė, kaip elgtis.

— Ką dar ji sakė?

— Kad jūsų išsigando. Sakė, kad čiupote ją už palaidinės, už gerklės, lyg grasindama.

— Suprantu.

— Ar ji sakė tiesą?

— Ar ji minėjo, kad parodžiau jai įrašą?

— Taip.

— Ir?

— Ji sakė, kad ekranas buvo tuščias.

— Oho, — tarstelėjo Maja.

— Ji susijaudino, nes manė, kad jūs pamišote. Sakė, kad tarnavote armijoje ir dažnai nešiojatės ginklą. Sakė, kad viską sudėjus — gyvenimo istoriją, kliedesius, pamišimą, užpuolimą...

— Užpuolimą?

— Pati prisipažinote, kad palietėt ją, Maja.

Ji susiraukė, bet nutylėjo.

— Izabela pasakė, kad jautė grėsmę, todėl papurškė jums į veidą ir pabėgo.

— Ar jūsų žmogus nepaklausė apie dingusią atminties kortelę?

— Paklausė.

— Leiskite spėti. Izabela jos neėmė ir nieko apie ją nežino.

— Tiksliai, — taip pasakęs, Kyrsas įjungė posūkio signalą. — Ar vis dar norite pateikti kaltinimą?

Bet Maja žinojo, kaip viskas atrodytų. Prieštaringos reputacijos buvusi pareigūnė ginklų maniakė klykia, jog vaizdo įraše matė savo mirusį vyrą, kuris žaidė su dukrele ant kelių, griebia auklę už apykaklės, o paskui apkaltina pastarąją — kuo? Kad ši neteisėtai panaudojo purkštuką? O, ir dar pavogė vaizdo įrašą su mirusiu vyru.

Taip, visi patikės.

— Dar ne dabar, — pratarė Maja.

Kyrsas privežė ją prie namų. Pažadėjo pranešti, jei nutiks kas nauja. Maja jam padėkojo. Ji svarstė, gal pasiimti Lilę iš darželio, bet tik pažvelgusi į programėlę pamatė, kad dabar pasakų laikas ir kad Lilė, kiek jos matėsi ekranėlyje, įsijautusi klausėsi, todėl Maja nusprendė palaukti.

Telefone žybsėjo dešimtys praleistų skambučių ir atsiųstų žinučių, daugiausia iš Džo šeimos. Velnias! Ji praleido testamento skaitymą. Jai tai nebuvo svarbu, bet Džo šeima tikriausiai bus užsiutusi. Maja tuojau pat surinko Džo motinos numerį.

Džudita atsiliepė po pirmo signalo:

— Maja?

— Labai gailiuosi dėl šiandienos.

— Ar tau viskas gerai?

— Viskas gerai, — atsakė Maja.

— O Lilė?

— Irgi viskas gerai. Atsirado netikėtų reikalų. Nemaniau, kad sukelsiu jums rūpesčių.

— Ar turėjai reikalų, svarbesnių už...

— Policija surado užpuolikus, — pertraukė ją Maja, — man reikėjo juos atpažinti.

Maja girdėjo, kaip Džudita įkvėpė.

— Ar atpažinai?

— Taip.

— Ar jie sulaikyti? Viskas baigta?

— Viskas daug sudėtingiau, — atsakė Maja. — Šiuo metu jie dar neturi pakankamai įkalčių juos suimti.

— Aš nesuprantu.

— Jie dėvėjo slidininko kaukes, todėl aš nemačiau jų veidų. O sudėjimo ir drabužių nepakanka.

— Tai... juos paleido? Du vyrai, nužudę mano sūnų, gali laisvai vaikščioti gatvėmis?

— Vieną jie sulaikė, apkaltinę nelegaliu ginklo laikymu. Kaip ir sakiau, viskas daug sudėtingiau.

— Gal galėsime apie tai pašnekėti, kai atvažiuosi rytoj ryte? Heterė Hauel pamanė, kad bus geriau atidėti skaitymą, kol susirinks visos šalys.

Heterė Hauel buvo šeimos advokatė. Maja atsisveikino, išjungė telefoną ir liko sėdėti, spoksodama į virtuvę. Viskas buvo glotnu ir nauja, ir, Dieve, kaip jai trūko to seno plastikinio stalo iš Bruklino virtuvės.

Ką ji, po velnių, daro šiame name? Ji niekada nesijautė čia kaip namuose.

Maja nuėjo prie kameros, paslėptos rėmeliuose. Gal atminties kortelė vis dar viduje? Neįsivaizdavo, kaip tai galėjo nutikti, tačiau buvo linkusi sutikti su beveik bet kokiu paaiškinimu. Ar ji tikrai matė Džo įraše? Ne. Ar kažkaip galėtų jis būti gyvas? Ne. Gal ji viską tik įsivaizdavo?

Ne.

Majos tėtis buvo didžiulis detektyvų gerbėjas. Jis skaitydavo sero Arturo Konano Doilio raštus Majai ir Klerei, susėdusioms prie plastikinio virtuvinio stalo. Kaip sakė Šerlokas Holmsas? „Kai at-

metate tai, kas neįmanoma, viskas, kas lieka, kad ir kaip atrodytų neįtikėtina, yra tiesa."

Paėmusi nuotraukų rėmelį, Maja pažvelgė už nugarėlės.

Atminties kortelės nebuvo.

„Kai atmetate tai, kas neįmanoma..."

Atminties kortelė dingo. Ergo, Izabela ją paėmė. Ergo, Izabela melavo. Izabela pasinaudojo pipiriniu purškikliu išvesti Mają iš rikiuotės tam, kad galėtų paimti SD kortelę. Izabela tame dalyvavo.

Kame dalyvavo?

Vienas žingsnis vienu metu.

Maja jau norėjo padėti rėmelį atgal ant lentynos, kai kažkas ją sustabdė. Ji spoksojo į rėmelį, į skaitmenines nuotraukas, kurias Ailina buvo parinkusi kamerai, kai mintis vėl toptelėjo galvon.

Visų pirma, kodėl iš viso Ailina davė jai tą kamerą?

Juk Ailina paaiškino, tiesa? Dabar Maja buvo viena. Lilė liko su aukle. Kamera pateisinama. Geriau pasisaugoti, nei vėliau gailėtis. Viskas aišku, ar ne?

Maja spoksojo į rėmelį. Įsižiūrėjusi pamatė adatos galvutės dydžio skylutę juodo rėmelio viršuje. Keista, kai pagalvoji: žinoma, kamera auklei stebėti buvo dar viena saugumo užtikrinimo priemonė, bet kai įsileidi kamerą į namus...

Ar dar ką nors įsileidi į namus?

Ar gali būti, kad kažkas stebi jus?

Gerai, nusiramink, liaukis. Nėra reikalo būti paranojiškai.

Bet dabar bemąstydama Maja suprato, kad kažkas čia ne taip. Prie daugumos šitų daikčiukų galima prisijungti ir tiesiogiai stebėti — kažkokiu būdu matyti veiksmą gyvai. Gal taip ir nebuvo, bet potencialiai tai įmanoma. Per slaptai įrengtas užpakalines dureles galima kiekvieną dieną sekti, kas vyksta, lygiai taip, kaip Maja seka Lilę darželyje per telefono programėlę.

Ot, šūdas. Kodėl ji įsileido į namus tokį dalyką?

Maja išgirdo Ailiną sakant: *„Tai tu pasitiki ja?"*, o po to: *„Tu niekuo nepasitiki, Maja..."*

Ji pasitikėjo. Ji pasitikėjo Šeinu. Pasitikėjo Klere. Ir Ailina?

Ji susipažino su Ailina per Klerę. Maja dar paskutinius metus mokėsi gimnazijoje, kai Klerė, metais vyresnė, išvyko į Vasaro koledžą. Ji nuvežė Klerę į universitetą ir padėjo jai išsipakuoti. Ailina buvo priskirta Klerei kambario drauge. Maja prisiminė, kokia šauni jai pasirodė Ailina. Ji buvo miela ir juokinga, ir keikėsi kaip jūrininkas. Ji buvo triukšminga, nenustygstanti, nuožmi. Kai Klerė ją pasikviesdavo į Brukliną atostogų, Ailina valandomis ginčydavosi su tėčiu, nelabai šiam nusileisdama.

Maja manė, kad ji atlapaširdė, pašėlusi kietuolė. Bet gyvenimas keičia žmones. Gyvenimas užsmaugia moterų polėkius. Laikas jas nuramina. Ta stragi mergaitė, kurią pažinojai mokykloje — kur ji dabar? Berniukai dažnai išauga į visatos valdovus. O sėkmės lydimos mergaitės? Jas, regis, lėta mirtimi uždusina visuomenė.

Tai kodėl Ailina įdavė Majai kamerą?

Nėra prasmės spėlioti. Laikas veikti ir išsiaiškinti, kas čia, po velnių, darosi. Maja nusileido į rūsį. Pridėjusi pirštą prie spynos, ji atidarė seifą. „Beretta M9“ gulėjo tiesiai po nosimi, bet ji paėmė „Glock 26“. Mažesnis. Lengviau paslepiamas.

Maja nemanė, kad jai reikės ginklo, bet vėlgi — niekas nemano, kad reikės.

9

Atvažiavusi Maja rado Ailiną priekiniame kiemelyje, palinkusią prie rožių. Maja sustabdė automobilį. Ailina pamojavo. Maja irgi pamojavo ir išlipo.

Maja niekada neturėjo daug draugių.

Jiedvi su Klere užaugo dviejuose apatiniuose namo aukštuose Bruklino Grinpointo rajone. Jos tėvas profesoriavo Niujorko universitete. Motina šešerius metus dirbo teisme advokate, bet galiausiai išėjo iš darbo auginti dviejų savo dukrų. Jos tėvai nebuvo nei

pacifistai, nei socialistai, nieko panašaus, tačiau aiškiai laikėsi kairiųjų pažiūrų. Savo dukras vasaromis siųsdavo į Brendaiso universiteto stovyklą. Jie skatino vaikus groti pučiamaisiais instrumentais ir skaityti klasiką. Mergaitės buvo formaliai mokomos religijos, bet tėvai visada pabrėžė savitą tikėjimą tuo, kad bažnytinės tiesos tėra alegorijos ir mitai, bet ne faktai. Jie nelaikė ginklų. Jie nežvejojo, nemedžiojo ir neturėjo kiek nors su gamta susijusių pomėgių.

Mają nuo mažumės traukė mintis skraidyti lėktuvais. Niekas nežinojo, kodėl ir kaip jai kilo tas noras. Niekas šeimoje neskraidė ir visiškai nesidomėjo skraidymu, mechanizmais ar bet kuo, nors šiek tiek priklausančiu šiai sričiai. Tėvai buvo tikri, kad dukra išaugs šią maniją. Bet neišaugo. Tėvai nei smerkė, nei skatino jos pasiryžimą dalyvauti JAV armijos elitinėje pilotų programoje. Jie tiesiog negalėjo tuo patikėti.

Per pagrindinius apmokymus jai davė „Beretta M9" ir, nors daugelis žmonių ieško sudėtingų psichologinių priežasčių, kodėl taip būna, Maja tiesiog pamėgo šaudyti. Taip, ji žinojo, kad tas ginklas gali žudyti, suprato jo destrukcinę prigimtį ir matė, kaip kiti žmonės, ypač vyrai, kvailai ar pavojingai naudoja ginklus savam nevisavertiškumui kompensuoti. Ji matė, kad kai kurie žmonės mėgsta ginklus dėl jų keliamo jausmo, dėl kažkokio nesveiko prieraišumo, ir dažniausiai tai baigdavosi labai blogai.

Bet ne jos atveju. Majai paprasčiausiai patiko šaudyti. Ji šaudė gerai ir mėgo tą daryti. Kodėl? Kas, po velnių, žino? Matyt, dėl tos pačios priežasties, kodėl kiti žmonės mėgsta krepšinį ar plaukymą, ar rinkti senienas, šokinėti parašiutu.

Ailina atsistojo ir nusipurtė nuo kelnių žemes. Ji nusišypsojo ir patraukė link Majos.

— Ei, sveikutė! — sušuko Ailina.

— Kodėl man davei auklės kamerą?

Tiesiog taip.

Ailina sustojo kaip įkasta.

— Kodėl klausi? Kas atsitiko?

Maja mėgino įžiūrėti draugėje tą aršią pirmakursę. Kartais pasirodydavo ankstesnių ženklų. Ji gijo, bet žaizdos ne taip greitai užsitraukia, praeina šiek tiek laiko. Ailina buvo protinga, kieta, išradinga, — bent jau taip manė Maja, — o po to ji sutiko ne tą vyrą. Va taip, paprastai.

Iš pradžių Robis atrodė toks rūpestingas. Jis gyrė Ailiną ir gyrėsi ja. Didžiavosi ja, visiems pasakojo, kokia Ailina protinga. Paskui jis ėmė ja pernelyg didžiuotis, ties meilės ir manijos riba. Klerė nieko neįtarė, bet kaip tik Maja pirmoji ir pastebėjo mėlynes. Ailina ėmė dėvėti drabužius ilgomis rankovėmis. Bet iš pradžių nė viena iš seserų nieko nesiėmė, nes paprasčiausiai negalėjo patikėti. Maja manė, kad buitinio smurto aukos atrodo labiau... aukiškos? Silpnos moterys patenka į tokią padėtį. Neryžtingos, neturtingos, neraštingos moterys, moterys be stuburo — tokios tampa vyrų smurto aukomis.

Stiprios moterys kaip Ailina? Jokiu būdu.

— Paprasčiausiai atsakyk į klausimą, — paragino Maja. — Kodėl davei man tą kamerą?

— O kaip galvoji? — atšovė Ailina. — Esi našlė su maža mergaite.

— Apsaugai.

— Negi tikrai taip nemanai?

— Kur ją pirkai?

— Ką?

— Skaitmeninius rėmelius su paslėpta kamera. Kur pirkai?

— Internetu.

— Kokioje parduotuvėje?

— Juokauji, ar ne?

Maja spoksojo į ją.

— O Jėzau, gerai. Pirkau „Amazon“. Kas vyksta, Maja?

— Parodyk.

— Tu rimtai?

— Jei pirkai internetu, turi būti likęs užsakymas ir visa kita. Parodyk.

— Nieko nesuprantu. Kas atsitiko?

Maja taip žavėjosi Ailina. Jos sesuo buvo gerutė mergytė. Ailina buvo pašėlusi. Su ja buvo gera. Ailina suprato Mają.

Bet tai buvo labai seniai.

Ailina piktai nusimovė sodininko pirštines ir švystelėjo jas ant žemės.

— Puiku.

Ji nuėjo prie durų, Maja nusekė. Kai abi susilygino, Maja pamatė, kad draugės veidas sukrito.

— Ailina...

— Tu buvai teisi.

— Dėl ko?

Ašaros susikaupė Ailinos akyse.

— Dėl Robio. Taip aš juo nusikračiau visiems laikams.

— Aš nesuprantu.

Namas su cokoliniu aukštu buvo pastatytas septintajame dešimtmetyje. Jiedvi stovėjo svetainėje. Viena siena buvo nukabinta Kailo ir Misės nuotraukomis. Robio nuotraukų nebuvo. Bet Majos dėmesį patraukė plakatas ant kitos sienos. Klerė svetainėje turėjo tokį patį. Keturios sujungtos nespalvotos nuotraukos iš kairės į dešinę vaizdavo Eifelio bokšto statybos etapus. Ailina ir Klerė pirko juos keliaudamos — visos trys, Ailina, Maja, Klerė — su kuprinėmis važinėdamos po Prancūziją tą vasarą, kai Ailinai ir Klerei suėjo po dvidešimt, o Majai devyniolika.

Pirmomis savaitėmis merginos kas vakarą susitikinėjo su skirtingais prancūzais. Jos su jais pasiglamžydavo, ne daugiau, ir per naktis kikendavo, koks šaunus buvo Fransua ar Lorenas, ar Paskalis. Po savaitės Klerė susipažino su Žanu Pjeru ir pradėjo su juo tobulą vasaros romaną — stiprų, aistringą, pilną viešai rodomų jausmų, nuo kurių Mają ir Ailiną vertė vemti, — romaną, liūdnai pasibaigusį po šešių savaičių.

Jų kelionės pabaigoje Klerė prabėgomis svarstė, gal negrįžti jai į Vasarą paskutiniams metams. Ji buvo įsimylėjusi. Žanas Pjeras

buvo įsimylėjęs. Jis maldavo ją likti. Jis buvo „realistas romantikas", kaip pats sakėsi, taigi suprato, kokie menki šansai jiems būti kartu, bet taip pat žinojo, kad tokia galimybė yra. Jis mylėjo Klerę.

„Prašau, Klere, aš žinau, kad mums pasiseks."

Klerė paprasčiausiai buvo pernelyg praktiška. Ji sudaužė jam širdį, kaip ir sau pačiai. Grįžo namo verkdama, o po to tęsė savo įprastą gyvenimą.

Kur, mąstė Maja, dabar yra Žanas Pjeras? Ar vedęs, ar laimingas? Ar turi vaikų? Ar vis dar prisimena Klerę? Ar sužinojo, — per internetą ar kaip nors kitaip, — kad Klerė mirė? Kokius jausmus sukėlė jos mirtis? Šoką, pyktį, neigimą, tuštumą ar liūdną gūžtelėjimą pečiais?

Maja spėliojo, kas būtų nutikę, jei Klerė butų pasilikusi su Žanu Pjeru Prancūzijoje. Labiausiai tikėtina, kad jų romanas dar būtų trukęs porą savaičių, gal mėnesių, o po to sesuo būtų grįžusi namo. Ji būtų praleidusi semestrą Vasare ir baigusi mokslus metais vėliau.

Didelio čia daikto.

Reikėjo Klerei pasilikti. Nereikėjo jai būti tokiai velniškai praktiškai.

— Žinau, kad manei, jog išlaisvinai mane nuo Robio visam laikui, — pasakė Ailina, — ir aš tau dėkinga už tai. Tu išgelbėjai man gyvybę. Pati žinai.

Tą vidurnaktį Ailina atsiuntė Majai paprastą žinutę: „Jis mane užmuš. Padėk." Maja atvažiavo pas ją su tuo pačiu ginklu, kurį turėjo dabar rankinėje. Robis buvo girtas, jis šūkalojo, siautėjo ir vadino Ailiną bjauriais vardais — purvina šliundra ir dar blogiau. Jis buvo pasekęs Ailiną ir matė, kaip ji kažkam sporto klube nusišypsojo. Kai Maja atvažiavo, jis mėtė visokius daiktus į žmoną, kuri buvo pasislėpusi rūsio kamputyje.

— Tu jį tąnakt išgąsdinai.

Galbūt Maja tada žengė žingsnį per toli, bet kartais tai vienintelis būdas.

— Bet kai jis sužinojo, kad tave perkėlė, vėl ėmė grįžti.

— Kodėl nekvietei policijos?

Ailina patraukė pečiais:

— Jie manimi netikėjo. Kalbėjo teisingus žodžius. Pažįsti Robį, jis gali būti išties žavingas.

Ir, Maja pridūrė pati sau, *Ailina taip ir nepateikė kaltinimų.* Užburtas smurto ratas, palaikomas netikro optimizmo ir baimės mišiniu.

— Kas tuomet nutiko?

— Jis grįžo ir sumušė mane. Sulaužė du šonkaulius.

Maja užsimerkė:

— Ailina...

— Nebegalėjau gyventi taip bijodama. Svarsčiau įsigyti ginklą. Žinai. Juk būtų buvusi savigyna, ar ne?

Maja nieko neatsakė.

— Tik kad — o kas paskui? Policija būtų susidomėjusi, kodėl staiga nusprendžiau įsigyti ginklą. Vis vien būtų mane apkaltinę. O jei ir ne, tai kokį gyvenimą būtų turėję mano vaikai, Kailas su Mise? Mama nužudė tėtį. Manai, kada nors būtų supratę?

Taip, pamanė Maja. Bet nieko nepasakė.

— Nebegalėjau gyventi šitaip bijodama. Taigi, viską patvarkiau taip, kad jis dar kartą pultų muštis. Tik tiek. Jei ištverčiau, gal tuomet amžinai atsikratyčiau Robio.

Maja suprato, kaip viskas vyko.

— Tu nufilmavai jį slapta kamera?

Ailina linktelėjo:

— Nunešiau įrašą advokatui. Jis norėjo parodyti policijai, bet aš atsisakiau. Troškau tik viską baigti. Taigi jis pašnekėjo su Robio advokatu. Robis atsisakė bendros vaikų globos. Jis žino, kad mano advokatas turi įrašą, ir jei jis kada nors grįš... Nėra labai gerai, bet vis šis tas.

— Kodėl man nepasakojai?

— Todėl, kad nieko nebūtum padariusi. Todėl, kad visuomet

buvai visų gynėja. Nebenorėjau, kad ir toliau tokia būtum. Stengiausi, kad ir tau būtų gerai.

— Man viskas gerai.

— Ne, Maja, ne.

Ailina pasilenkė virš kompiuterio.

— Ar žinai, kiek daug žmonių pasisako už tai, kad farai nuolat turėtų kameras? Devyniasdešimt du procentai gyventojų. Žinoma, kodėl ne? Tik aš galvoju, ar ne visiems mums vertėtų visąlaik turėti kameras. Kaip mes tuomet elgtumėmės? Ar būtume geresni vieni kitiems? Taigi, pradėjau apie tai mąstyti. Pamaniau, reikėtų įrašinėti viską, ką tik galime. Todėl ir nupirkau tau paslėptą kamerą. Ar supranti?

— Parodyk užsakymą, prašau.

— Gerai, — Ailina nebesipriešino, — štai.

Maja pažiūrėjo į ekraną. Štai ir užsakymas — trijų skaitmeninių kamerų, paslėptų rėmeliuose.

— Užsakyta prieš mėnesį.

— Užsisakiau tris sau. Daviau tau vieną savo kamerą.

Prieš mėnesį. Taigi tikimybė, kad Ailina būtų įsipainiojusi į visa tai, — kad ir kas tai, po velnių, būtų, — labai menka. Niekas nebūtų galėjęs viso to numatyti prieš mėnesį. Ir tikrai, ką, velniai rautų, Maja galvojo, kad Ailina bus padariusi?

Kažkokia nesąmonė.

— Maja?

Ji atsisuko į Ailiną.

— Aš praleisiu tą dalį, kur tu mane įžeidei savo nepasitikėjimu.

— Aš kažką pamačiau...

— Aha, taip ir maniau. Ką?

Maja nebuvo nusiteikusi pasidalyti savo pamišinu su Ailina. Gal ji ir patikėtų, gal ne, tačiau bet kuriuo atveju užtruktų aiškindamasi, o Maja nematė, kaip Ailina galėtų padėti jai eiti šiuo neįprastu keliu.

— Policija sužinojo kažką keista apie Klerės mirtį.

— Užuomina?

— Galbūt.

— Praėjus tiek laiko? — Ailina papurtė galvą: — Oho.

— Papasakok, ką pameni.

— Apie Klerės žmogžudystę?

— Taip.

Ailina patraukė pečiais.

— Tai buvo įsilaužimas. Perėjūnai, policija manė. Tik tiek težinau.

— Tai nebuvo įsilaužimas. Tai nebuvo perėjūnai.

— Tuomet kas?

— Tuo pačiu ginklu, kuriuo nužudė Klerę, — pasakė Maja, — buvo nužudytas ir Džo.

Ailinos akys išsiplėtė.

— Bet... bet to negali būti.

— Taip, gali.

— Ir tu tai sužinojai iš kameros įrašo?

— Ką? Ne, policija atliko kulkų, rastų Džo kūne, balistinę ekspertizę. Rezultatus patikrino duomenų bazėje, ar kulkos neatitinka kokio kito atvejo.

— Ir atitiko Klerės atvejį? — Ailina loštelėjo atgal. — O Dieve.

— O dabar man reikia tavo pagalbos, Ailina.

Ailina pažvelgė į Mają lyg pro rūką.

— Bet ką.

— Norėčiau, kad prisimintum.

— Gerai.

— Ar prieš nužudymą Klerė nesielgė neįprastai? Ar nevyko nieko keista? Bet ko?

— Visada maniau, kad tai tik atsitiktinumas, — Ailina vis dar buvo priblokšta. — Įsilaužimas į namus.

— Ne atsitiktinumas. Dabar mes tai žinome. Norėčiau, kad sutelktum dėmesį, Ailina, gerai? Klerė mirusi. Džo miręs. Abu nužudyti tuo pačiu ginklu. Galbūt abu jie buvo įsipainioję į kažką...

— Įsipainioję į kažką? Klerė?

— Gal nieko bloga. Bet kažkas vyko. Kažkas, kas juos abu siejo. Galvok, Ailina. Tu pažinojai Klerę geriau nei bet kas.

Ailina nuleido galvą.

— Ailina?

— Nemaniau, kad tai turėjo ką nors bendra su...

Maja krūptelėjo.

— Pasakok.

— Klerė elgėsi... ne keistai ar kaip nors ne taip... tiesiog buvo vienas dalykas.

Maja linktelėjo tarsi padrąsindama ją tęsti.

— Kartą mudvi valgėme priešpiečius „Baumgart's". Savaitę, gal dvi prieš žmogžudystę. Klerės mobilusis suskambėjo. Ji visa išbalo. Paprastai ji atsiliepdavo į skambučius prie manęs. Mes neturėjome paslapčių, juk žinai.

— Tęsk.

—Tačiau tuokart Klerė pagriebė telefoną ir išskubėjo laukan. Žiūrėdama pro langą mačiau ją gyvai kalbantis. Po kokių penkių minučių ji grįžo.

— Ar tau nesakė, kas skambino?

— Ne.

— Ar paklausei?

— Paklausiau. Sakė, nieko svarbaus...

— Girdžiu „bet".

— Bet aišku, kad tai nebuvo nieko svarbaus, — Ailina papurtė galvą. — Kodėl aš nepriverčiau Klerės man pasipasakoti? Kaip neprisiverčiau?.. Kad ir kaip būtų, visą likusį laiką mums valgant ji atrodė išsiblaškiusi. Mėginau kelis kartus užsiminti apie skambutį, bet ji mane vis nutildydavo. Jėzau. Reikėjo labiau pasistengti.

— Nežinau, ką dar galėjai padaryti. — Maja pamąstė. — Bet vis dėlto policija būtų peržiūrėjusi jos skambučių ataskaitą, patikrinusi visus jos ryšius telefonu.

— Va būtent...

— Ką?

— Telefonas.

— Ką telefonas?

— Telefonas buvo ne jos.

Maja palinko į priekį.

— Pakartok?

— Jos įprastas telefonas, su vaikų nuotraukomis užsklandoje, visąlaik pragulėjo ant stalo, — paaiškino Ailina. — Klerė nešiojosi antrą telefoną.

10

Berketų tarnai gyveno nedidelių namelių komplekse Farnvudo dvaro pakraštyje, į kairę nuo tarnybinio įėjimo. Visi nameliai buvo vienaukščiai ir Majai priminė armijos barakus. Didžiausias priklausė Mendezams, Izabelos šeimai. Izabelos motina, Roza, vis dar dirbo didžiajame name, nors buvo sunku nustatyti, ką ji ten veikė dabar, kai visi vaikai buvo užaugę.

Maja pasibeldė į Izabelos duris. Name nesigirdėjo gyvybės ženklų — natūralu, šie žmonės daug dirbo. Jų darbo dienos buvo nesveikai ilgos. Maja anaiptol nebuvo socialistė, bet jautė ironiją Berketams besiskundžiant tarnais ir darbininkais, nuoširdžiai tikint, kad šalį valdo meritokratija, kur viskas jiems turi būti patiekiama vien todėl, kad jų senelis prieš dvi kartas surado būdą, kaip išnaudoti nekilnojamojo turto įstatymus. Ji žinojo, kad daugelis Berketų nepratemptų nė savaitės, dirbdami savo tarnų darbus.

Hektoro „Dodge Ram“ pikapas privažiavo Majai už nugaros. Jis pastatė mašiną tolokai nuo jos ir išlipo.

— Ponia Berket? — jis atrodė išsigandęs.

— Kur Izabela?

— Manau, geriau eikite sau.

Maja papurtė galvą.

— Pirmiau turiu su ja pakalbėti.

— Jos čia nėra.

— Kur ji?

— Išėjusi.

— Kur išėjusi?

Hektoras papurtė galvą.

— Aš tik noriu atsiprašyti, — pasakė Maja. — Viskas tebuvo nesusipratimas.

— Aš jai perduosiu, kad taip sakėte, — jis perkėlė kūno svorį ant kitos kojos. — O dabar jau eikite.

— Kur ji, Hektorai?

— Aš jums nesakysiu. Jūs tikrai ją išgąsdinote.

— Man reikia su ja pakalbėti. Tu gali pabūti kambaryje. Prižiūrėti, kad ji saugi ir visa kita.

Už nugaros Maja išgirdo balsą:

— To tai nebus.

Atsisukusi Maja pamatė stovint Izabelos motiną. Ji triuškinamai pažiūrėjo į ją ir pasakė:

— Išeikite.

— Ne.

Roza žvilgtelėjo į savo sūnų.

— Einam vidun, Hektorai.

Plačiai aplenkdamas Mają, Hektoras patraukė prie durų. Dar kartą nutvilkiusi Mają žvilgsniu, Izabelos motina uždarė duris iš paskos ir paliko ją stovėti vieną.

Reikėjo būti tam pasiruošus.

Atsitrauk, liepė sau Maja. *Viską pergalvok.*

Suskambo jos mobilusis. Pažiūrėjusi į ekraną, pamatė, kad skambina Šeinas.

— Sveikas, — atsiliepė Maja.

— Kaip prašei, pasidomėjau tais numeriais, — be įžangos pasakė Šeinas. — Tavo „Buick Verano“ yra išnuomotas iš kompanijos, kuri vadinasi WTC.

WTC. Negirdėta.

— Gal įsivaizduoji, ką reiškia raidės?

— Visiškai nenumanau. Firmos adresas — pašto dėžutė Hiustone, Teksase. Atrodo, tai kažkokia holdingo kompanija.

— Pašto dėžutėmis naudojasi siekiantys anonimiškumo.

— Taip. Jei nori, kad daugiau išsiaiškinčiau, turėsiu gauti orderį. O tam reikia priežasties jais domėtis.

— Pamiršk.

— Kaip pasakysi.

— Tai visai nesvarbu.

— Nemeluok man, Maja. Nekenčiu, kai meluoji.

Ji nieko neatsakė.

— Kai norėsi pasipasakoti, paskambink man.

Šeinas baigė pokalbį.

Edis nepakeitė spynos.

Maja nebuvo grįžusi į Klerės namus, — taip, ji vis dar juos taip vadino, — nuo tos dienos, kai nusmaukė trenerio Filo kelnes. Įvažoje nebuvo nė vieno automobilio. Niekas neatidarė durų, jai paskambinus. Taigi, ji išsiėmė raktą ir atsirakino. Jai įėjus į prieškambarį, galvoje suskambėjo Edžio žodžiai.

„Mirtis tave seka, Maja..."

Gal Edis ir teisus. Jei taip, tai ar ji teisi, statydama Danielį ir Aleksą į pavojų?

Arba Lilę, jei jau taip kalbame?

Dėžės su Klerės daiktais nebuvo pajudintos. Maja mąstė apie paslaptingą atsarginį telefoną, kurį matė Ailina. Buvo aišku, kad atsarginius telefonus žmonės perka tuomet, kai nenori, kad kiti žinotų, kam jie skambina.

Tai kas gi atsitiko tam telefonui?

Jei žuvusi Klerė būtų jį turėjusi prie savęs, policija būtų jį paėmusi ir patikrinusi. Žinoma, gal taip ir buvo. Gal policija jį rado ir

tyrimo metu buvo nustatyta, kad jis nieko nereiškė. Bet Maja taip nemanė. Šeinas turėjo ryšių policijoje. Jis peržiūrėjo tyrimo išvadas. Jose nebuvo paminėtas atsarginis telefonas ar nepaaiškinami skambučiai.

O tai reiškė, kad telefonas greičiausiai nebuvo rastas. Dėžės nebuvo sužymėtos. Regis, Edis jas supakavo paskubomis, iš pykčio ar sielvarto sumesdamas daiktus taip, kad drabužiai susimaišė su kosmetika, papuošalai su popieriais, batai su visokiais mažmožiais. Klerė mėgo kičinius suvenyrus. Antikvariniai ar rinktiniai daiktai jai rodėsi per brangūs, tad Klerė, kur tiktai nuvykdavo, pirkdavo stiklinius rutulius su apsnigtais miestų ar turistų pamėgtais vaizdais. Iš Tichuanos ji parsivežė stikliuką tekilai gerti. Įsigijo mažą kiaulę-taupyklę pasvirusio Pizos bokšto formos. Klerė turėjo princesės Dianos atminimo lėkštę, šokančią havajietę su *hula* sijonėliu, kratančią užpakaliuką, skirtą pasidėti ant automobilio prietaisų skydelio. Buvo parsivežusi naudotus lošimo kauliukus iš Las Vegaso.

Akmeniniu veidu Maja peržiūrinėjo juokingus mažmožius, kadaise džiuginusius Klerę. Dabar Maja vykdė misiją. Raustis šiuose niekučiuose, kuriuos Klerė gyva būdama brangino, tam tikra prasme buvo nepakeliamai skaudu, ir Mają ėmė smelkti kaltė:

„Tavo vyras teisus. Aš įsileidau mirtį. Turėjau būti su tavimi. Turėjau tave apsaugoti...“

Bet kita prasme — aukštesne, svarbesne — šis skausmas ir kaltė gelbėjo. Darė jos misiją reikšmingesnę. Kai suvoki, koks yra statymas, kai pamatai tikrąjį savo misijos tikslą, tuomet atsiranda motyvacija. Susitelkimas. Pranyksta nesvarbūs dalykai. Išryškėja tikslas. Tuomet įgyji jėgos.

Bet dėžėse telefono nebuvo.

Peržiūrėjusi paskutinę dėžę, Maja susmuko ant grindų. *Viską pergalvok,* paliepė ji sau. *Įlįsk į Klerės galvą.* Jos sesuo turėjo telefoną ir nenorėjo, kad kas nors apie jį žinotų. Kur slėptų?..

Maja prisiminė, kai Klerė mokėsi trečioje gimnazijos klasėje,

o ji pati — antroje. Klerė, savo vieninteliu maištingumo priepuoliu, buvo pradėjusi rūkyti. Tėtis turėjo itin jautrią uoslę. Jis užuodė cigarečių kvapą.

Tėtis gana liberaliai vertino beveik viską. Daug matęs ir patyręs universiteto profesorius manė, kad eksperimentuoti natūralu. Tačiau rūkymas buvo jo jautrioji vieta. Jo paties motina buvo mirusi siaubinga mirtimi nuo plaučių vėžio. Prieš mirtį močiutė apsigyveno pas juos, mažame svečių kambarėlyje. Maja atsimena garsus, daugiausia šiurpius, nenutylantį šlapią švokštimą ir gargaliavimą, kuris sklido iš močiutės kambario, jai leidžiant paskutines gyvenimo dienas ir lėtai bei skausmingai visiškai uždūstant. Po močiutės mirties Maja negalėjo prisiversti įeiti į tą kambarį. Jame tvyrojo mirtis. Kvapas buvo, regis, įsigraužęs į sienas. O baisiausia, kad ji kartais vis dar girdėdavo švokštimą ir gargaliavimą. Kažkur buvo skaičiusi, kad tie garsai niekad nenutyla. Tik darosi tylesni ir tylesni.

Kaip ir sraigtasparnio motorų ūžesys. Kaip kulkosvaidžio tratėjimas. Kaip mirties aimanos.

Galbūt, mąstė dabar Maja, būtent tame siaubingame kambarėlyje mirtis ir pradėjo ją sekti.

Sėdėdama ant grindų, Maja užsimerkė. Ji ėmė lėčiau kvėpuoti, neprisileisdama aplinkinių garsų.

Vėl grįžo prisiminimas: tėtis nekentė cigarečių.

Aha, gerai. Klerei pradėjus rūkyti, tėtis pašėlo. Naktimis jis naršydavo jos kambarį, ieškodamas rūkalų ir užkurdamas tikrą pirtį. Rūkymo fazė netruko labai ilgai. Bet kol truko, Klerė buvo susiradusi slaptavietę, kur tėčiui net į galvą neateitų ieškoti.

Majai prašviesėjo akyse.

Stagiai atsistojusi, ji nuskubėjo į svetainę. Senas lagaminas, — ironiška, močiutės senasis lagaminas, — vis dar ten stovėjo. Klerė naudojo jį kaip žurnalinį staliuką. Ant dangčio stovėjo šeimos nuotraukos. Maja jas nurinko ir padėjo ant žemės. Daugiausia tai buvo Danielio ir Aleksos nuotraukos, bet viena buvo iš Edžio ir Klerės vestuvių. Maja įsižiūrėjo į juodu. Abu tokie velniškai jauni ir gražūs,

tokie viltingi ir laimingi, ir nieko neįtariantys. Jiedu net nenutuokė, ką atneš jiems gyvenimas, bet vėlgi, juk niekas nežino savo ateities, ar ne?

Lagamino viduje buvo sudėtos staltiesės. Maja jas iškėlė ir ėmė čiuopti dugną.

„Mano tėvas atsivežė lagaminą iš Kijevo, — pasakojo močiutė, kai mažos ją lankydavo, daug metų, iki vėžys ją mirtinai uždusino, kai močiutė dar buvo judri ir sveika, kai vesdavosi jas maudytis ir mokino žaisti tenisą. — Ar matote šitą?“

Dvi mažos mergaitės pasilenkė arčiau.

„Jis pats padarė. Slaptą skyrelį.“ — „O kodėl jis slaptas?“ — paklausė Klerė. „Kad paslėptų motinos papuošalus ir pinigus. Kiekvienas nepažįstamasis yra potencialus vagis. Visada atsiminkite, mergaitės. Kai užaugsite. Jūs visada turėsite viena kitą. Tačiau niekada nepalikite vertingų dalykų ten, kur svetimi gali juos rasti.“

Majos pirštai užčiuopė ploną siūlę. Paspaudusi išgirdo klingtelėjimą ir pajuto atsidarant slaptą dangtelį. Tuomet, kaip ir būdama maža, ji pasilenkė ir pažiūrėjo vidun.

Ten gulėjo telefonas.

Iš pasitenkinimo šypsodamasi Maja jį išėmė. Jei būtų religingesnė, galėtų lažintis, kad Klerė ir močiutė dabar ją stebi. Bet ji nebuvo religinga. Mirusieji yra mirę. Čia ir yra problema.

Ji pamėgino įjungti telefoną, bet šis buvo išsikrovęs. Nieko keista. Lagamine greičiausiai pragulėjo nuo Klerės mirties. Maja apvertė aparatą, ieškodama įkrovimo lizdo. Atrodė matytas. Ji turbūt ras tinkamą laidą ir galės vėliau telefoną įkrauti.

— Ką čia veiki?

Balsas ją išgąsdino. Ji instinktyviai pašoko ir pasiruošė gintis.

— Dėl Dievo, Edi.

Edžio veidas buvo raudonas.

— Aš paklausiau...

— Girdėjau. Leisk atgauti kvapą.

Tai tiek to aiškumo ir susitelkimo, mąstė Maja. Ji buvo tokia

įsijautusi į savo atradimą, kad Edis jos nepastebėtas įžengė pro duris ir prisiartino iš nugaros.

Dar viena klaida.

— Klausiau, ką tu čia...

— Peržiūrinėju Klerės dėžes, — atsakė Maja.

Edis žingtelėjo pirmyn, šiek tiek pernelyg bravūriškai.

— Liepiau tau neliįsti.

— Taigi, liepei.

Edis vilkėjo tais pačiais raudonais medvilniniais marškiniais paraitytomis rankovėmis, atidengiančiomis išsprogusius rankų raumenis. Jis buvo vyriškas ir tvirtas, kaip pusvidutinio svorio boksininkas. Klerei patiko jo sudėjimas. Dabar vyro akys buvo paraudusios nuo gėrimo.

Jis ištiesė ranką delnu į viršų.

— Atiduok raktus. Dabar.

— Nemanau, kad atiduosiu.

— Visada galiu pakeisti spynas.

— Tu net drabužių pasikeisti nesugebi.

Jis pažiūrėjo žemyn į staltieses ir nuotraukas, išmėtytas po grindis.

— Ko ieškai lagamine?

Maja tylėjo.

— Mačiau, kaip kažką paėmei. Atiduok.

— Ne.

Jis spoksojo į ją, o plaštakos gniaužėsi į kumščius.

— Galiu paprasčiausiai atimti.

— Ne, negali. Ar ji turėjo slaptą romaną, Edi?

Tai jį sustabdė. Burna nevalingai prasižiojo. Paskui jis nusikeikė:

— Eik velniop.

— Ar tu žinojai?

Edžio akys vėl apsitraukė ašaromis ir vieną akimirką, dirstelėjusi į vestuvinę nuotrauką, joje Maja pamatė laimingą jo veidą. Galgi ne vien tik nuo gėrimo raudo Edžio akys. Jis irgi pažvelgė į

nuotrauką ir kažkas jo viduje palūžo. Jis susmuko ant sofos. Veidą užsidengė rankomis.

— Edi?

Maja vos išgirdo:

— Kas jis?

— Nežinau. Ailina sakė, kad Klerė slapta kažkam skambindavo. Aš tik radau telefoną, kurį ji buvo paslėpusi lagamine.

Jis laikė veidą delnuose.

— Netikiu, — pasakė jis tuščiu balsu.

— Kas atsitiko, Edi?

— Nieko, — jis pakėlė galvą. — Na, gal tuomet ir nebuvo geriausias mūsų laikas. Bet čia gi santuoka. Visko pasitaiko. Juk pati viską žinai, tiesa?

— Dabar nekalbam apie mane.

Papurtęs galvą, Edis vėl ją nuleido.

— Gal taip, o gal ir ne.

— Ką tai turėtų reikšti?

— Klerė dirbo, — pasakė jis pernelyg lėtai, — tavo vyrui.

Majai nepatiko jo balso tonas.

— Ir?

— Ir visada paklausta, kodėl vėlai grįžta, pasakydavo, kad dirbo.

Dabar jis žiūrėjo į Mają. Ji žvelgė į jį. Majai buvo nebūdinga kalbėti apylankom.

— Jei bandai sakyti, kad Klerė ir Džo...

Majai mintis pasirodė tokia neįtikėtina, kad net negalėjo baigti sakinio.

— Tai tu pasakei, kad Klerė turėjo romaną, — patraukęs pečiais Edis atsistojo. — Aš tik sakau, kur ji dažniausiai būdavo.

— Tai sakai, kad nujautei, jog ji kažką turi?

— Aš taip nesakiau.

— Taip, sakei. Kodėl tu nepapasakojai policijai apie savo įtarimus?

Dabar jau jis tylėjo.

— O, taip, — pratarė Maja, — tu juk jos vyras. Policija jau ir taip tavimi buvo susidomėjusi. Įsivaizduoju, jei jie būtų sužinoję, kad tu įtari savo žmoną turint romaną...

— Maja?

Ji nutilo. Jis žengė žingsnį į priekį. Ji pasitraukė per žingsnį atgal.

— Duok man tą prakeiktą telefoną, — paliepė jis. — Ir lauk iš mano namų.

— Telefoną aš išsinešu.

Edis pastojo jai kelią.

— Tu tikrai nori mane išbandyti?

Maja pagalvojo apie ginklą rankinėje. Jei nešiojiesi ginklą, niekada to nepamiršti, jis visada sveria tave. Ginklas visada suteikia, gerai tai ar blogai, pasirinkimą.

Edis dar žengtelėjo pirmyn.

Maja jokiu būdu neatiduos jam telefono. Ranka jau siekė rankinės, kai išgirdo pažįstamus balsus:

— Teta Maja!

— Ei!

Danielis su Aleksa įpuolė pro duris, kaip tik vaikai temoka. Jie apsikabino tetą. Ji abu apglėbė, stengdamasi, kad nė vienas neprisiglaustų prie rankinės. Pabučiavo juos šiek tiek per stipriai, skubomis atsiprašė ir išslinko pro duris, Edžiui nespėjus padaryti kokios nors kvailystės.

Po penkių minučių Edis paskambino jai į mobilųjį.

— Labai atsiprašau, — pasakė jis. — Aš mylėjau Klerę. Dieve, kaip aš... Tu juk žinai. Kas be ko, mes turėjome problemų, bet ji mane irgi mylėjo.

Maja vairavo.

— Aš žinau, Edi.

— Ar gali padaryti man paslaugą, Maja?

— Kokią?

— Kad ir ką rastum tame telefone, kad ir kaip blogai būtų, turėsi man papasakoti. Man reikia žinoti tiesą.

Užpakalinio vaizdo veidrodėlyje Maja vėl pastebėjo raudonąjį biuiką.

— Prižadėk, Maja.

— Prižadu.

Ji baigė pokalbį ir pažvelgė į veidrodėlį. Automobilis buvo dingęs. Po dvidešimties minučių ji sėdėjo Lilės darželyje, pildė panelės Kitės jai įduotus popierius ir tarėsi dėl apmokėjimo. Lilė nenorėjo eiti namo, ir Maja tai suprato kaip gerą ženklą.

Grįžusi namo, Maja aptvarkė Lilę ir atsidarė savo vadinamąjį daugybės laidų stalčių. Kaip ir kiti žmonės, Maja neišmesdavo įkroviklių. Stalčius buvo kimšte prikimštas — tarp dešimčių, o gal ir šimtų ji tikrai turėtų rasti tinkamą. Tuomet galės telefoną įkrauti.

Ji rado kištuką, tinkantį Klerės telefonui, įkišo į lizdą ir palaukė, kad šiek tiek įsikrautų. Užtruko apie dešimt minučių. Aparatas buvo primityvus, — *„tik svarbiausios funkcijos, ponia“*, — tačiau rodė skambučių istoriją. Paspaudusi reikiamą piktogramą, Maja ėmėsi peržiūrėti skambučius.

Visada skambinta į tą patį numerį.

Maja suskaičiavo šešiolika skambučių. Numeris nebuvo žinomas. Kodas — 201. Tai reiškė, kad skambinta į Naująjį Džersį.

Kam, po velnių, skambino Klerė?

Ji pažiūrėjo į datas. Skambinti pradėta trys mėnesiai iki jai žūstant. Paskutinysis — keturios dienos prieš mirtį. Taigi, ką tai reiškė? Skambučių dažnumas gana nevienodas. Iš pradžių skambinta daug, pabaigoje — irgi, o per vidurį labai nereguliariai.

Ar Klerė tarėsi dėl pasimatymų?

Akimirką Maja prisiminė Žaną Pjerą. Tuomet įsijungė jos vaizduotė. Ji įsivaizdavo, kad po visų tų metų Žanas Pjeras susisiekė su Klere. Nuolat girdi tokias istorijas, ypač interneto amžiuje. Jei turi „Facebooką“, nė vienas buvęs meilužis neišnyksta visiems laikams.

Bet ne, negalėjo būti Žanas Pjeras. Klerė būtų pasipasakojusi.

Tikrai? Ar Maja buvo tikra? Aiškiai kažkas dėjosi Klerės gyvenime, bet ji nematė reikalo apie tai pasakyti Majai. Ji visuomet manė, kad jiedvi su Klere dalijosi viskuo ir neturėjo paslapčių viena nuo kitos, bet vėlgi, būkime teisingi. Šių įvykių metu Maja buvo kitoje pasaulio pusėje, kovėsi už savo šalį Dievo užmirštoje dykumoje, o ne čia, namie, saugojo seserį nuo pavojaus.

Turėjai paslapčių, Klere.

Ir kas toliau?

Pirmiausia daryk lengviausius dalykus. Susirask per „Google" paiešką telefono numerį. Pažiūrėk, gal pasiseks ir ką nors rasi. Maja įrašė numerį ir nuspaudė mygtuką.

Pavyko. Lyg ir...

Numeris iššoko iškart, tuo nustebindamas Mają. Dažniausiai, kai „Google" ieškai telefono numerių, iš pradžių gauni pasiūlymų pirkti informaciją apie jų turėtojus iš trečiųjų asmenų. Telefono numeris, kuriuo skambino Klerė, buvo lyg ir verslo kompanijos, tačiau kaip ir visa, kas lydėjo pastarųjų savaičių beprotybę, vedė ne prie atsakymų, o prie dar daugiau klausimų. Vieta buvo išties Naujajame Džersyje, jei „Google" žemėlapis neklysta, netoli Džordžo Vašingtono tilto. Kompanija vadinosi „Oda ir nėriniai — džentelmenų klubas".

Džentelmenų klubas. Striptizo klubo eufemizmas.

Maja paspaudė nuorodą, tiesiog norėdama įsitikinti, ir jai atsivėrė pilnas menkai apsirengusių moterų ekranas. Aha. Striptizo klubas. Jos sesuo įsigijo telefoną ir slėpė jį sename močiutės lagamine, kad galėtų skambinti į striptizo klubą.

Kokia viso to prasmė?

Jokia.

Maja pamėgino pažvelgti į šią naują informaciją bendrame kontekste. Sujungusi viską į krūvą — Klerę, Džo, auklės stebėjimo kamerą, telefoną, striptizo klubą, visa kita — Maja apsvarstė visas galimybes ir gavo... šūdą. Jokios prasmės. Ji mėgino griebtis šiaudo. Gal

Klerė turėjo romaną ir jos meilužis dirbo — ką, striptizo klube? Gal Žanas Pjeras buvo klubo direktorius. Tinklapyje „išskirtiniams klientams“ buvo siūloma paslauga, vadinama „Prancūzų jojikė“, nors Maja neįsivaizdavo ir nenorėjo įsivaizduoti, ką tai galėtų reikšti. Gal Klerė gyveno slaptą gyvenimą ir dirbo tame klube. Apie tokius dalykus pasitaiko perskaityti žurnaluose ar pamatyti prastame televizijos seriale. Namų šeimininkė dieną, striptizo šokėja vakare.

Palauk.

Ji paėmė telefoną ir paskambino Edžiui.

— Ką nors radai? — paklausė jis.

— Žiūrėk, Edi, jei šokinėsiu aplink tave, — tik ištarusi tą žodį, Maja pajuto momento ironiją, — besirūpindama, kaip tau ką nors pasakyti neužgaunant tavo jausmų, nieko nesužinosiu, ar ne?

— Aha, kas yra?

— Ar esi buvęs striptizo klube?

Tyla.

— Kada nors? — paklausė jis patylėjęs.

— Aha.

— Praeitais metais su vaikinais iš darbo turėjome bernvakarį.

— O nuo to karto?

— Daugiau nebuvau.

— Koks tai buvo klubas?

— Palauk, ką tai turi...

— Tiesiog atsakyk, Edi.

— Prie Filadelfijos, kažkur Čeri Hilyje.

— Kitų nebuvo?

— Ne, tik šitas.

— Ar tau klubas „Oda ir nėriniai“ nėra girdėtas?

— Juokauji, tiesa?

— Edi?

— Ne, negirdėtas.

— Gerai, ačiū.

— Tu man nepasakysi, ką visa tai reiškia?

— Dar ne, viso.

Maja sėdėjo ir spoksojo į tinklapį. Kodėl Klerė skambino į „Odą ir nėrinius"?

Nėra prasmės prisigalvoti nepagrįstų teorijų. Ji jau norėjo iškart važiuoti tiesiai į tą klubą, bet prisiminė, kad neturi auklės Lilei. Darželis dirbo iki aštuonių vakaro.

Rytoj, pamanė ji. Rytoj ji prisiknis iki „Odos ir nėrinių" dugno, taip sakant.

II

Maja sapnavo keisčiausią sapną apie Džo testamento skaitymą. Sapnas buvo siurrealistinis, vienas iš tų naktinių regėjimų, kai negali atsiminti, nei kas buvo pasakyta, nei kur viskas vyko. Ji atsiminė tik vieną dalyką.

Ten buvo Džo.

Jis sėdėjo ant prašmatnios odinės vyno spalvos sofos, apsirengęs tuo pačiu smokingu, kurį dėvėjo tą vakarą, kai jiedu susipažino. Atrodė velniškai gražus, dėmesį sutelkęs į kažkokį dokumentą skaitančią neaiškią figūrą. Maja nesuprato nė žodžio, kas buvo skaitoma — tarsi klausytų girto žmogaus vogravimo, tik kažkaip žinojo, kad neaiški figūra skaito testamentą. Majai tai nerūpėjo. Visą dėmesį ji buvo sutelkusi į Džo. Ji šūktelėjo jam, pamėgino atkreipti jo žvilgsnį į save, bet Džo į ją nepasisuko.

Mają, kaip visada, prižadino garsai — klyksmai, sraigtasparnio motorų ūžesys, kulkosvaidžių papliūpos. Sugriebusi pagalvę, apsivyniojo ja galvą, užsidengdama ausis, kad nutiltų. Žinoma, ji žinojo, kad niekas negelbės, kad garsai sklinda iš galvos ir kad vien savo pačios pastangomis jai pavyktų juos sulaikyti. Bet ji vis vien užsikimšo ausis. Garsai retai kada ilgai trukdavo. Jai tereikėjo užsimerkti — dar vienas keistas veiksmas: užsimerkti, kad paskandintum garsus, — ir juos iškęsti.

Kai priepuolis liovėsi, Maja išlipo iš lovos ir nuėjo į vonią. Pažvelgusi į savo atvaizdą, ji išmintingai nusprendė atsidaryti už veidrodžio esančios vaistų spintelės dureles — taip bent jau nereikės žiūrėti į savo išsekusį veidą. Mažų rudų tablečių buteliukas stovėjo vietoje. Ji svarstė, ar neišgėrus vienos ar dviejų, tačiau šiandien privalėjo išlikti budri per Džo testamento skaitymą ir susitikimą su visa jo šeima.

Ji nusiprausė po dušu ir apsivilko „Chanel" kelnių kostiumėlį, kurį jai buvo išrinkęs Džo. Jis mėgo pirkti jai. Maja jam stebint matuodavosi drabužius, įvertindama medžiagą ir pasiuvimą, bet apsimesdavo, kad jai nepatinka kaina, kurią ji vadindavo nešvankia. Bet Džo ji neapgaudavo. Kitą dieną jis grįždavo į parduotuvę ir nupirkdavo jai patikusį drabužį. Maja rasdavo jį, paskleistą ant lovos, lygiai kaip dabar.

Užsivilkusi kostiumėlį, Maja pažadino Lilę.

Už pusvalandžio jau buvo prie darželio, kur paliko dukrytę. Panelė Kitė vilkėjo Disnėjaus princesės kostiumą, kurio Maja neatpažino.

— Ar norėtum apsirengti princese, Lile?

Lilė linktelėjo ir nuėjo su princese Kite, beveik nesiteikdama pamojuoti mamai. Grįžusi į mašiną, Maja telefone įsijungė darželio programėlę. Lilė rengėsi Elzos iš „Ledo šalies" kostiumu.

Pajudėjusi pas uošvius, Maja automobilyje uždainavo „Paleisk". Ji įjungė radiją, norėdama nuslopinti savo pačios balsą galvoje ir pakeisti jį bet kuo, ką grojo šįryt. Rytinių radijo laidų vedėjai yra neapsakomai juokingi, išgirdę save, patys nustebtų. Ji perjungė radiją į AM dažnius — ar dar kas nors klausėsi AM? — ir surado vien žinias transliuojantį kanalą. Ją ramino kone kariškas tikslumas ir nuspėjamumas. Kas valandą be ketvirčio — sporto žinios. Kas dešimt minučių — eismo naujienos. Maja vairavo atsipalaidavusi, pusiau klausydama, kai jos dėmesį patraukė pasakojimas:

„Liūdnai pagarsėjęs programišius Koris Švilpukas pažadėjo šią

savaitę paskelbti nutekėjusių naujienų „lobių skrynią“, kuri, pasak jo, ne tik privers pasijausti nejaukiai dabartinės administracijos aukščiausius valdininkus, bet tikriausiai privers atsistatydinti ir galbūt atsakyti teisme...“

Nors ji ir sakė, kad yra išsivadavusi iš siaubingų Korio ir jo svetainės gniaužtų, vis dėlto Maja pajuto, kaip kūną nupurtė drebulys. Šeinas stebėjosi, kodėl Koris visko nepaviešino ir ar tik jis nelaukė palankaus momento didesnei bombai, — taip, frazė išties kelia liūdną juoką, — ant jos numesti. Ji, žinoma, irgi stebėjosi. Maja Stern jau buvo pasenusi naujiena, bet potencialas liko. Didelės paslaptys nelieka paslaptimis. Jos grįžta, kai mažiausiai to tikiesi, smūgio banga sukeldamos, — ir vėl ji atkreipė dėmesį į savo vartojamą karių žargoną, — masyvius nuostolius abiem pusėms.

Farnvudas buvo senųjų piniguočių stiliaus dvaras. Prieš Majai susipažįstant su Džo, ji manė, kad tokios vietos būna tik istorijos vadovėliuose ar romanuose. Bet ne. Privažiavo prie vartų, kuriuos prižiūrėjo Morisas. Jis dirbo prie vartų nuo devintojo dešimtmečio pradžios. Gyveno Morisas tame pat komplekse, kaip ir Izabelos šeima.

— Sveiki, Morisai.

Jis kaip visada rūsčiai ją nužvelgė, veido išraiška primindamas, kad ji ką tik atitekėjo į šeimą ir iš tikro nebuvo jų kraujo. Šiandien jis atrodė rūstesnis nei kitais kartais, nes galbūt vis dar liūdėjo dėl Džo mirties, arba — tai labiau tikėtina — dėl sklandančių gandų apie Izabelą ir pipirinį purkštuvą. Morisas nenorom paspaudė mygtuką, ir vartai ėmė vertis taip lėtai, kad plika akimi buvo sunku pastebėti.

Maja pakilo į kalvelę, pravažiavo pro teniso kortus ir standartinio dydžio futbolo aikštę („Mes vadiname ją aikštele“, — sakė jai Džo), nors Maja nebuvo mačiusi šiomis sporto erdvėmis naudojantis, ir galiausiai pasiekė Tiudorų stiliaus rūmus, kurie jai priminė Briusą Veiną sename televizijos seriale apie Betmeną. Beveik tikėjosi, kad ją pasitiks lapių medžioklei pasirengusių vyrų grupelė, bet vietoj jų nuošaliai prie durų stovėjo jos anyta Džudita. Maja sustabdė automobilį prie akmeninio takelio.

Džudita buvo graži moteris: smulki, didelių, apvalių akių ir trapiais kaip lėlės bruožais. Pagal savo metus atrodė jaunesnė. Kažkas jos veidui buvo padaryta — botulinas ar kažkas panašaus aplink akis, — bet atrodė skoningai. Už jaunatvišką išvaizdą Džudita turėjo dėkoti arba genams, arba kasdienėms jogos pratyboms. Jos figūra vis dar traukė akį. Vyrai kaip reikiant sukosi apie ją — žinoma, grožis, smegenys, pinigai, — bet jei Džudita ir turėjo ką nors, Maja to nežinojo.

„Manau, ji turi slaptų meilužių", — kartą pasakė jai Džo. „Kodėl slaptų?" Bet Džo tik patraukė pečiais.

Sakoma, kad hipių laikais ji buvo Vakarų pakrantės hipė. Maja tuo tikėjo. Atidžiau pažiūrėjus, Džuditos akyse ir šypsenoje buvo matyti kažkas nevaldoma.

Ji nulipo laiptais, bet sustojo ant priešpaskutinio laiptelio taip, kad jos abi susilygintų ūgiu. Jiedvi pasibučiavo skruostais, Džuditai visąlaik žiūrint pro šalį.

— Kur Lilė?

— Darželyje.

Maja laukė anytos veide atsirandant bent kokiai nuostabai. Neatsirado.

— Turi išsiaiškinti su Izabela.

— Ji jums pasakė?

Džudita nesivargino atsakyti.

— Tai padėkite man išsiaiškinti, — paprašė Maja. — Kur ji?

— Man regis, ji iškeliavo.

— Ilgam?

— Nežinau. Tačiau tuo tarpu patariu dėl Lilės pasinaudoti Roza.

— Nenoriu.

— Žinai, kad ji buvo Džo auklė.

— Žinau.

— Ir?

— Vis vien nenoriu.

— Tai laikysi ją darželyje? — anyta nepritardama pakratė gal-

vą. — Prieš daugelį metų aš dalyvavau darželio veikloje, profesionaliai. — Džudita buvo diplomuota psichiatrė ir dar dabar dukart per savaitę priiminėjo pacientus Aukštutiniame Istsaide Manhatane. — Ar atsimeni visus tuos smurto prieš vaikus atvejus devintame ir dešimtame dešimtmetyje?

— Žinoma. Ką, jus kviesdavo kaip ekspertę?

— Panašiai.

— Maniau, visi jie buvo pripažinti apgavystėmis, vaikų isterijomis ir panašiai.

— Taip, — atsakė Džudita, — auklėtojai buvo išteisinti.

— Ir ką?

— Auklėtojai buvo išteisinti, — pakartojo Džudita, — bet pati sistema — ne.

— Nesuprantu jūsų.

— Vaikais darželyje buvo taip lengva manipuliuoti. Kodėl?

Maja gūžtelėjo.

— Pati pagalvok. Vaikai prisigalvojo visokių siaubo istorijų. Aš savęs klausiu kodėl. Kodėl tie vaikai taip troško pasakoti dalykus, kuriuos, jų nuomone, norėjo išgirsti tėvai? Galbūt, tik galbūt, jei jų tėvai būtų skyrę daugiau dėmesio...

Tai, galvojo Maja, ganėtinai pritemptas aiškinimas.

— Dalykas tas, kad aš pažįstu Izabelą. Pažįstu ją nuo tada, kai ji buvo maža mergaitė. Pasitikiu ja. Aš nepažįstu tų žmonių darželyje ir nepasitikiu jais — o tu irgi jų nepažįsti.

— Turiu kai ką geriau, nei pasitikėjimas.

— Atsiprašau?

— Aš galiu juos stebėti.

— Ką?

— Saugumas užtikrintas, kai aplink tiek liudininkų, įskaitant ir mane.

Ji ištraukė telefoną, įjungė programėlę ir ekrane pasirodė Lilė Elzos kostiumu.

Paėmusi telefoną ir pamačiusi Lilę, Džudita nusišypsojo.

— Ką ji veikia?

Maja žvilgtelėjo į ekraną.

— Iš to, kaip ji sukasi, sakyčiau, kad šoka pagal muziką iš „Ledo šalies“.

— Visur kameros, — pasakė Džudita, kratydama galvą. — Naujas pasaulis, — ji grąžino telefoną Majai. — Taigi, kas nutiko tarp jūsų su Izabela?

Dabar nebūtų išmintinga pasakoti, ypač jiems susirinkus skaityti Džo testamento.

— Jumis dėta nesirūpinčiau.

— Galiu kalbėti atvirai?

— O kada kitaip kalbėjote?

Džudita nusišypsojo:

— Tokiu atveju esame vienodos, tu ir aš. Na taip, daugeliu atvejų vienodos. Mes abi atitekėjome į šią šeimą. Ir abi šnekame, ką galvojame.

— Klausau jūsų.

— Ar tu vis dar lankaisi pas gydytoją?

Maja tylėjo.

— Pasikeitė aplinkybės, Maja. Tavo vyras buvo nužudytas. Pati buvai liudininkė. Tave irgi galėjo nužudyti. Dabar viena pati augini vaiką. Kai sudedi visą šį dabartinį stresą su ankstesne diagnoze...

— Ką Izabela jums pasakė?

— Nieko, — pratarė Džudita, dėdama ranką Majai ant peties. — Galėčiau pati tave gydyti, bet...

— Ne pati geriausia mintis.

— Tiksliai. Būtų negerai. Verčiau pasiliksiu prie lepinančios močiutės ir palaikančios anytos vaidmenų. Norėjau pasakyti, kad turiu vieną kolegę. Tikrą draugę. Ji mokėsi kartu su manimi Stanforde. Esu tikra, kad armijos psichiatrai kompetentingi, bet ši moteris savo srityje geriausia.

— Džudita?

— Taip?

— Aš nesergu.

Pasigirdo balsas:

— Mama?

Džudita atsisuko. Tarpduryje stovėjo Kerolaina, jos dukra ir Džo sesuo. Abi moterys buvo panašios, aiškiai matyti, jog tai motina ir dukra, bet visgi Džudita visada atrodė stipri ir pasitikinti savimi, o Kerolaina nuolat tarsi išsigandusi.

— Sveika, Maja.

— Kerolaina, labas.

Jos pasibučiavo, vėl skruostais.

— Heterė jau laukia mūsų bibliotekoje, — pasakė Kerolaina. — Nilas jau ten.

Džuditos veidas apniuko.

— Tuomet eime.

Džudita atsistojo tarp Kerolainos ir Majos ir leidosi paimama už parankių. Tylėdamos jos praėjo pro didžiąją foje ir pokylių salę. Virš židinio kabojo Džozefo T. Berketo Vyresniojo portretas. Minutę stabtelėjusi, Džudita įsižiūrėjo į jį.

— Džo buvo toks panašus į savo tėvą, — pasakė ji.

— Tikrai panašus, — sutiko Maja.

— Dar vienas mus vienijantis dalykas, — Džudita nežymiai nusišypsojo — skonis vienodiems vyrams, manau.

— Aha, aukšti, juodaplaukiai ir gražūs, — sutiko Maja. — Nemanau, kad tuo mes skiriamės nuo kitų.

Anytai tai patiko.

— Tikra tiesa.

Kerolainai atidarius dvivėres duris, jos įžengė bibliotekon. Gal dėl to, kad Maja ką tik matė kaip mažos mergaitės rengiasi princesėmis, ar dėl to, kad neseniai buvo žiūrėjusi „Gražuolę ir Pabaisą“ su Lile, kambarys jai priminė Pabaisos biblioteką. Į sienas įtaisytos tamsaus ąžuolo lentynos dviejų aukštų kambaryje tęsėsi per visą patalpą nuo grindų iki lubų. Grindys nuklotos raštuotais rytietiškais kilimais. Nuo lubų kabojo masyvus šviestuvas. Ant kaltos gele-

žies bėgių pritaisytos dvejos kopėčios. Dideliame senoviniame gaublyje paslėptas krištolinis ąsotis su konjaku. Nilas, vienintelis likęs Džo brolis, jau vaišinosi.

— Sveika, Maja.

Vėl bučiniai į skruostus, tik šiuokart labiau seilėti. Nilas visas buvo kažkoks seilėtas. Iš tų kriaušės formos vyrukų, kurie atrodydavo apsileidę net ir dėvėdami kruopščiausiai pagal užsakymą pasiūtą kostiumą.

— Nori? — jis mostelėjo į grafiną.

— Ne, ačiū, — atsakė Maja.

— Tikrai ne?

Jo motina papūtė lūpas:

— Dabar devinta ryto, Nilai.

— Bet jau po penkių vakaro kur nors kitur. Ar ne taip sakoma? — Vyras nusijuokė. Niekas jam nepritarė. — Be to, ne kasdieną išgirsi savo brolio testamentą.

Džudita nusisuko. Nilas buvo pagrandukas, jauniausias iš keturių Berketų vaikų. Džo — pirmagimis, antrasis po metų gimęs Endrius „mirė jūroje“, kaip sakydavo šeima, po to gimė Kerolaina ir tuomet pagrandukas Nilas. Kad ir kaip būtų keista, būtent Nilas dabar valdė šeimos imperiją. Džozefas Vyresnysis, negarsėjęs sentimentalumu piniginiuose reikaluose, paskyrė jaunėlį vadovauti, apeidamas jo vyresnius brolius ir seserį.

Džo to nesureikšmino.

„Nilas yra negailestingas, — kartą pasakė jis Majai. — Tėtis visuomet mėgo negailestingus.“

— Gal atsisėskime, — pasiūlė Kerolaina.

Maja pažvelgė į kėdes — prašmatnias, raudonojo vyno spalvos — ir prisiminė savo sapną. Akimirką jai pasivaideno sėdintis Džo, apsivilkęs smokingą, susidėjęs koją ant kojos, kelnių atvartai susiraukšlėję, nusisukęs, nepasiekiamas.

— Kur Heterė? — paklausė Džudita.

— Aš čia.

Jie visi atsisuko, išgirdę balsą tarpduryje. Pastarąjį dešimtmetį Heterė Hauel buvo šeimos advokatė. Prieš tai Berketams dirbo Heterės tėvas Čarlzas Hauelas Trečiasis. O dar anksčiau šis postas priklausė jos seneliui Čarlzui Hauelui Antrajam.

Nieko nėra žinoma apie pirmąjį Čarlzą Hauelą.

— Puiku, — pasakė Džudita, — pradėkime.

Keista buvo žiūrėti į Džuditą, kaip ji keitėsi, iš šiltos motinos tapdama profesionalia psichiatre, o iš pastarosios virsdama tokia, kokia buvo dabar — pasipūtusia sena matriarche su užuomina į britišką kilmę.

Visi ieškojosi vietų atsisėsti, tik Heterė Hauel liko stovėti. Džudita pažiūrėjo į ją:

— Yra problemų?

— Bijau, kad yra.

Heterė, kaip advokatė, spinduliavo pasitikėjimą ir nusimanymą. Norėtum, kad ji palaikytų tavo pusę. Maja susipažino su Hetere Hauel iškart po to, kai jai pasipiršo Džo. Advokatė pasikvietė ją į šitą patį kambarį ir tėškė ant stalo vedybų sutartį. Dalykiškai, bet ne priešiškai, ji pasakė Majai: „Šio dokumento pasirašymas nėra derybų objektas."

Dabar pirmą kartą Heterė Hauel atrodė šiek tiek sutrikusi, bent jau jautėsi nepatogiai.

— Hetere? — kreipėsi į ją Džudita.

Heterė Hauel pasisuko į ją.

— Kas vyksta?

— Bijau, kad reikės atidėti testamento skaitymą.

Džudita pažiūrėjo į Kerolainą. Nieko. Pažiūrėjo į Mają. Maja ramiai stovėjo. Džudita vėl atsisuko į Heterę.

— Gal malonėtumėte paaiškinti kodėl?

— Mes privalome laikytis tam tikro protokolo.

— Kokio protokolo?

— Nėra dėl ko jaudintis, Džudita.

Atsakymas jai nepatiko.

— Ar aš atrodau taip, kad su manimi reikia šnekėti globėjišku tonu?

— Ne, neatrodote.

— Tai kodėl negalime skaityti Džo testamento?

— Esmė ne ta, kad negalime skaityti, — pasakė Heterė, pasverdama kiekvieną tariamą žodį.

— Bet?

— Bet yra trukdžių.

— Ir vėl klausiu — kodėl?

— Tai tiesiog popieriai, — pasakė Heterė.

— Ką turite omenyje?

— Na... mes neturime oficialaus mirties liudijimo.

Tyla.

— Jis jau miręs beveik dvi savaites, — pratarė Džudita. — Mes jį palaidojome.

Uždarame karste, ūmai prisiminė Maja.

Tai nebuvo jos sprendimas. Ji leido Džo šeimai rengti laidotuves. Jai nebuvo jokio skirtumo. Mirtis yra mirtis. Tegul jie atlieka tuos ritualus, kurie sumažins jų skausmą. Žinoma, uždaras karstas šiuo atveju buvo išeitis. Džo šauta į galvą. Net ir padirbėjus geriausiam lavonų grimuotojui, turbūt nenorėtumėte matyti to vaizdo.

Džuditos balsas nutraukė jos mintis:

— Hetere?

— Taip, be abejo, aš žinau, buvau laidotuvėse. Tačiau šiam reikalui būtinas mirties liudijimas kaip tam tikras dokumentas. Taigi, turime neįprastą atvejį. Vienas mano darbuotojų šiuo metu tikslinasi įstatymus. Todėl kad Džo buvo, na, nužudytas, mes turime gauti oficialų policijos departamento patvirtinimą. Man ką tik pasakė, kad prireiks laiko įrodymams gauti.

— Kiek laiko? — paklausė Džudita.

— Dabar tikrai negaliu pasakyti, bet viliuosi, kad ne ilgiau kaip dienos ar dviejų. Jau prie to dirbame.

Nilas prabilo pirmąkart:

— Ką turite omenyje sakydama — įrodymus? Tai yra įrodymus, kad Džo miręs?

Heterė žaidė su savo tuoktuvių žiedu.

— Aš tikrai dar neturiu visų faktų, bet, prieš pradėdami oficialiai tvirtinti testamentą, privalome išpainioti šią... vadinkime tai maišatimi, gerai?.. Privalome išnarplioti šią maišatį. Dirba mano geriausi darbuotojai. Netrukus susisieksime.

Visiems priblokštiems sėdint tyloje, Heterė Hauel apsisuko ir išėjo iš kambario.

12

— Tai smulkmena, — pasakė Džudita, lydėdama Mają per fojė.

Maja nepasakė nieko.

— Žinai, teisininkai. Viskas turi būti taip, kaip reikia, atseit, dėl jūsų pačių saugumo, o iš tikro advokatų apmokamų valandų skaičiui padidinti. — Ji mėgino šypsotis, bet šypsena nebuvo įtikinama. — Be abejo, tai tėra sugriežtintas saugumas dėl susiklosčiusių aplinkybių... — jos balsas nutrūko, lyg staiga ji būtų supratusi, kad kalba apie Džo, o ne apie kokį nors teisinį atvejį.

— Du sūnus, — pasakė Džudita dusliai.

— Man labai gaila.

— Nė vienai motinai nederėtų laidoti savo dviejų sūnų.

Maja papurtė galvą.

— Ne, — pakartojo ji, — nė vienai motinai nederėtų.

— Taip pat jaunai moteriai nederėtų laidoti savo sesers ir vyro.

„Mirtis tave seka, Maja..."

Gal ji seka ir Džuditą.

Džudita akimirką ilgiau palaikė jos ranką, po to paleido.

— Prašau, nepradink, Maja.

Jos išėjo laukan į saulėkaitą. Juodas limuzinas laukė Džuditos, šoferis atidarė dureles.

— Atsivesk Lilę. Ir, prašau, išsiaiškink su Izabela.

— Kuo greičiau aš su ja susitiksiu, — pasakė Maja, — tuo greičiau išsiaiškinsime visą šį nesusipratimą.

— Pažiūrėsiu, kuo galiu padėti.

Džudita įsliuogė į automobilio galą. Šoferis uždarė dureles. Maja pastovėjo, kol limuzinas nuvažiavo keliuku ir pranyko už posūkio.

Jai priėjus prie savo mašinos, ten laukė Kerolaina.

— Turi minutę laiko pakalbėti?

Nelabai, pamanė Maja. Ji skubėjo išvažiuoti. Ji turėjo kai kur apsilankyti. Iš tikro, dviejose vietose. Pirmiausia norėjo vėl užsukti į tarnų kompleksą ir galbūt nepastebėta užklupti Rozą. Jei tai nesuveiktų, ji turi atsarginį planą, kaip surasti Izabelą. Antra, ji turėjo nuvažiuoti į „Odą ir nėrinius" ir pažiūrėti, koks galėtų būti ryšys tarp šio „džentelmenų klubo" ir jos velionės sesers.

Kerolaina uždėjo delną ant Majos peties.

— Prašau.

— Na, gerai.

— Bet ne čia, — Kerolainai kalbant, jos akys lakstė. — Pasivaikščiokim.

Maja užgniaužė atodūsį. Kerolaina patraukė akmenuotu takeliu. Iš paskos nutipeno jos Havanos bišonas Laslo. Šunelis buvo be pavadėlio, bet tokioje didžiulėje privačioje teritorijoje kurgi jis galėtų nubėgti, kad jam grėstų pavojus? Maja stebėjosi, kaip reikėtų jaustis užaugus čia, tokioje vietoje, pilnoje prabangos, grožio ir ramybės, kur kiekvienas krūmas, medis ar pastatas priklauso tau.

Kerolaina pasuko į dešinę. Laslo neatsiliko nuo jų.

— Tėtis įrengė ją dėl Džo ir Endriaus, — Kerolaina nusišypsojo, pažvelgusi į futbolo aikštelę. — Teniso kortai priklausė man. Man patiko tenisas. Daug treniravausi. Tėtis pasirūpino, kad geriausias profesionalas iš Port Vašingtono važinėtų žaisti su manimi. Bet aš niekada tikrai *nemėgau* sporto, supranti? Gali treniruotis kiek

nori — o aš turėjau šiek tiek talento, buvau geriausia žaidėja pradinėje mokykloje. Bet kad pasiektum tikrą lygį, turi būti kaip apsėstas. Ir negali tokiu apsimesti.

Maja linktelėjo, nes nežinojo, ką daryti. Laslo bėgo iškišęs liežuvį. Kerolaina ruošėsi kažką pasakyti. Maja negalėjo jos skubinti. Teko apsišarvuoti kantrybe.

— Bet Džo ir Endrius... jie tikrai mėgo futbolą. Labai mėgo. Ir buvo puikūs žaidėjai. Džo buvo puolėjas, esu tikra, tu žinai. Endrius — vartininkas. Negaliu apsakyti, kiek valandų juodu praleisdavo aikštelėje — Džo treniruodamasis mušti įvarčius, o Endrius juos atmušti. Aikštelė yra už kokio ketvirčio mylios nuo namų, kaip manai?

— Turbūt.

— Girdėdavai, kaip jų juokas nusirita nuo kalvų ir įsiveržia pro langus. Mama sėdėdavo kambaryje ir tik šypsodavosi.

Kerolaina nusišypsojo. Tai buvo jos motinos šypsena, bet kartu tai buvo lyg kopija, kažkodėl ne tokia viliojanti ar galinga kaip originalas.

— Ar daug žinai apie mano brolį Endrių?

— Ne, — atsakė Maja.

— Džo apie jį nekalbėdavo?

Žinoma, jis kalbėdavo. Džo atskleidė didžiulę paslaptį apie brolio mirtį, bet Maja neketino ja pasidalinti su Kerolaina.

„Pasaulis įsivaizduoja, kad jis iškrito iš laivo..."

Jiedu su Džo atostogavo Terkso ir Kaikoso salose, buvo nuogi lovoje. Abu gulėjo ant nugaros ir žiūrėjo į lubas. Džo akys blizgėjo mėnesienoje. Pro atvirą langą pūtė vandenyno vėjelis, jos oda šiurpo. Maja paėmė Džo už rankos.

„Tiesa yra ta, kad Endrius iššoko..."

Maja pasakė Kerolainai:

— Jis daug nepasakojo.

— Jam buvo, manau, per daug skaudu. Jiedu buvo tokie artimi. — Kerolaina sustojo. — Prašau, nesuprask manęs neteisingai,

Maja. Džo ir Endrius, jie abu mylėjo mane, o Nilą — jis buvo jų mažasis įkyrusis broliukas — jie pakentė. Bet iš tikro abiem rūpėjo tik jiedu — Džo ir Endrius. Iki Endriaus mirties jie lankė tą pačią parengiamąją grupę, ar žinojai?

Maja linktelėjo.

— Franklino Bidlo akademija šalia Filadelfijos. Jie gyveno viename bendrabutyje, žaidė vienoje futbolo komandoje. Mes turime šitą didžiulį namą, o Džo su Endriumi gyveno viename kambarėlyje.

„Endrius nusižudė, Maja, jam taip skaudėjo, o aš nemačiau...“

— Maja?

Ji atsisuko į Kerolainą.

— Kaip tau pasirodė šiandiena? Šitas... atidėliojimas?

— Aš nežinau.

— Turi kokią nors teoriją?

— Jūsų advokatė viską pateikė kaip biurokratinę painiavą.

— Ir tu patikėjai?

Maja patraukė pečiais.

— Aš tarnavau armijoje. Ten biurokratinė painiava yra beveik norma.

Kerolaina pažvelgė į žemę.

— Kas yra? — paklausė Maja.

— Ar tu jį matei?

— Ką taip?

— Džo, — atsakė Kerolaina.

Maja pajuto, kaip stingsta visas jos kūnas.

— Apie ką kalbi?

— Jo kūną, — tyliai pratarė Kerolaina. — Prieš laidotuves. Ar matei Džo kūną?

Maja lėtai papurtė galvą:

— Ne.

Kerolaina pakėlė galvą.

— Ar nemanai, jog tai neįprasta?

— Karstas buvo uždaras.

— Ar tu taip nusprendei?

— Ne.

— Tuomet kas?

— Manau, tavo motina.

Kerolaina linktelėjo tarsi sutikdama.

— Aš paprašiau, kad man jį parodytų.

Pamirškim aplinkos grožį ir ramybę — tyla ėmė dusinti Mają. Ji mėgino kvėpuoti giliai ir lygiai. Visuomet tyla — bet kokia tyla — kažkuo ir baugino, ir traukė Mają.

— Tu matei daug mirusių žmonių, ar ne, Maja?

— Nesuprantu, kur link suki?

— Kai kariai žūsta, kodėl taip svarbu parvežti jų kūnus namo?

Dabar jau Kerolaina ją trikdė.

— Nes mes svetur nė vieno nepaliekame.

— Na taip, girdėjau. Bet kodėl? Žinau, sakysi, jog taip pagerbiami žuvusieji ir taip toliau. Tačiau aš manau, kad yra kažkas daugiau. Niekuo nebegali jam — ar jai, nenoriu diskriminuoti — padėti. Parveži kūną namo ne dėl mirusiojo, bet dėl jo šeimos, ar ne taip? Jiems reikia kūno. Jiems reikia pabaigos.

Maja nebuvo nusiteikusi gvildenti šios temos.

— Ką nori pasakyti?

— Aš ne tik norėjau pamatyti Džo, man *reikėjo* jį pamatyti. Man reikėjo pajausti, jog tai tikra. Kai nematai kūno, ne iki galo supranti. Tarsi...

— Tarsi ką?

— Tarsi to nebuvo. Tarsi žmogus dar būtų gyvas. Sapnuoji jį.

— Sapnuoji ir mirusius.

— O, žinau. Bet tai yra kas kita. Tarsi be pabaigos. Kai mes praradome Endrių jūroje...

Vėl ta kvaila frazė.

— ... irgi nematėm jo kūno.

Maja nustebo:

— Palauk, kodėl ne? Juk kūną surado, ar ne?

— Taip man sakė.

— Tu tuo netiki?

Kerolaina gūžtelėjo pečiais.

— Aš buvau jauna. Man jo kūno neparodė. Vėl uždaras karstas. Mane lanko vizijos, Maja. Aš sapnuoju jį atmerktomis akimis. Iki dabar. Sapnuoju, kad Endrius nemirė, ir aš atsibundu, o jis stovi ten, futbolo aikštelėje, šypsosi ir atmušinėja kamuolius. O aš žinau, kad jo nėra. Aš žinau, kad buvo nelaimingas atsitikimas ir jis žuvo. Bet kartu aš ir *nežinau*. Supranti? Taip ir nesusitaikiau su Endriaus mirtimi. Kartais manau, kad jis išgyveno iškritęs iš laivo, saugiai nuplaukė į kokią nors salą — vieną dieną jį pamatysiu, ir viskas bus gerai. Bet jei būčiau pamačiusi jo kūną...

Maja stovėjo labai tyliai.

— Todėl žinojau. Žinojau, kad šįkart negaliu padaryti tos pačios klaidos. Todėl ir paprašiau parodyti Džo kūną. Aš tiesiog maldavau. Man buvo nesvarbu, kad jis sužalotas. Ta prasme, gal tai būtų man dar labiau pagelbėję. Turėjau jį pamatyti, kad suvokčiau, jog jis iš tikro išėjęs, supranti?

— Bet tu jo nematei?

Kerolaina papurtė galvą:

— Jie man neleido.

— Kas neleido?

Ji žvilgtelėjo į futbolo vartus.

— Mano du broliai. Abu tokie jauni. Gal jiems tiesiog nepasisekė, juk pasitaiko? Bet abiem atvejais aš nemačiau kūno. Ar girdėjai Heterę? Džo nebus oficialiai pripažintas mirusiu. Abu mano broliai. Tarsi... — ji pasisuko į Mają ir pažvelgė tiesiai į akis. — Tarsi abu būtų gyvi.

Maja nesujudėjo.

— Bet negyvi.

— Žinau, kaip beprotiškai tai skamba...

— Tai ir yra beprotiška.

— Tu susipykai su Izabela, tiesa? Ji mums pasakė. Ji sakė, kad tu šaukei mačiusi Džo. Kodėl taip darei? Ką turėjai omenyje?

— Kerolaina, paklausyk manęs. Džo mirė.

— Kaip tu gali būti tuo tikra?

— Aš buvau su juo.

— Bet juk nematei, kaip mirė, ar ne? Buvo tamsu. Trečio šūvio metu tu jau bėgai tolyn.

— Paklausyk, Kerolaina. Atvažiavo policija. Jie viską ištyrė. Jis neatsikėlė po dviejų šūvių, kuriuos aš mačiau, ir nenuėjo šalin. Farai net sulaikė du įtariamuosius. Kaip tai paaiškintum?

Kerolaina papurtė galvą.

— Kas yra?

— Tu nepatikėsi.

— Pamėgink.

— Tas pareigūnas, kuris vadovauja tyrimui, — tarė Kerolaina, — jo vardas Rodžeris Kyrsas.

— Teisingai.

Tyla.

— Kas yra, Kerolaina?

— Žinau, kad skambės beprotiškai...

Maja norėjo ją papurtyti.

— Mes turime privačią banko sąskaitą. Smulkiau nepasakosiu, detalės nesvarbu. Tik pasakysiu, kad pagal tą sąskaitą neįmanoma atsekti jos turėtojo. Ar supranti, ką noriu pasakyti?

— Manau, kad taip. Palauk, ar bankas vadinasi WTC?

— Ne.

— Ar jis ne šalia Hjustono?

— Ne, tai ofšorinis bankas. Kodėl klausi apie Hjustoną?

— Nesvarbu. Pasakok. Turite privačią ofšorinę sąskaitą.

Kerolaina žiūrėjo į Mają akimirką per ilgai.

— Taigi, ėmiau tikrinti pastarojo meto finansines operacijas.

Maja linktelėjo, kaip manė, padrąsinamai.

— Daugelis pervedimų buvo išsiųsti į užkoduotas sąskaitas ar ofšorinius holdingus, kurių neįmanoma atsekti. Vėlgi, nėra reikalo aiškinti smulkiau. Bet aš aptikau vieną pavardę. Keli mokėjimai buvo daryti kažkokiam Rodžeriui Kyrsui.

Net nemirktelėjusi Maja atlaikė smūgį.

— Esi tikra?

— Mačiau parašyta.

— Parodyk man.

— Ką?

— Juk gali internetu prisijungti prie sąskaitos, — pasakė Maja. — Parodyk.

Kerolaina įrašė slaptažodį. Trečią kartą ekrane iššoko ta pati žinutė: „Klaida. Prisijungimas neleidžiamas."

— Nesuprantu, — sumurmėjo Kerolaina. Ji sėdėjo prie kompiuterio bibliotekoje. — Maja?

Maja stovėjo už jos ir stebeilijo į ekraną. *Neskubėk,* tarė ji sau. *Viską pergalvok.* Tačiau ši mintis ilgai neužsibuvo. Paskubomis peržvelgusi galimybes, ji suprato, kad čia galėjo dėtis du dalykai: arba Kerolaina ją maustė, arba kažkas pakeitė slaptažodį, kad Kerolaina daugiau nebegalėtų prieiti prie finansinių dokumentų internete.

— Ką tiksliai matei? — paklausė Maja.

— Jau sakiau, pinigų pervedimai Rodžeriui Kyrsui.

— Kiek?

— Nežinau. Gal trys.

— Kokios sumos?

— Kiekvienas po devynis tūkstančius dolerių.

Devyni tūkstančiai. Na, žinoma, pervedimų iki dešimties tūkstančių dolerių nereikia deklaruoti.

— Kas dar? — paklausė Maja.

— Kaip tai — kas dar?

— Kada buvo atliktas pirmas pervedimas?

— Nežinau.

— Prieš ar po Džo žūties?

Prisidėjusi pirštą prie lūpų, Kerolaina susimąstė.

— Nesu užtikrinta, bet...

Maja laukė.

— Bet esu beveik tikra, kad pirmieji pinigai buvo pervesti iki.

Maja turėjo dvi galimybes.

Pirmoji buvo akivaizdi. Stoti akistaton su Džudita. Stoti akistaton su Nilu. Nedelsiant pareikalauti atsakymų. Tačiau čia kilo problemų. Paprasčiausiai šiuo metu nė vieno iš jų nebuvo namie, bet net ne tai svarbiausia. Ką ji tikėjosi sužinoti? Jei jie ką nors slėpė, argi prisipažintų? Net jei Maja kažkokiu būdu priverstų juos prisijungti prie elektroninės sąskaitos, negi jie nebūtų iki šiol panaikinę įkalčių ar juos paslėpę?

Ką paslėpę?

Kas, Majos nuomone, čia vyko? Kodėl Berketų šeimai reikėjo mokėti pinigus žmogžudysčių detektyvui, tiriančiam Džo mirtį? Kokia viso to prasmė? Tarkime, Kerolaina nemelavo. Jei mokėjimai prasidėjo prieš žmogžudystę — gerai, kaip jie galėjo žinoti, kad ją tirs būtent tas detektyvas? Ne, kažkokia nesąmonė. Be to, Kerolaina dvejojo dėl pirmo pervedimo datos. Būtų buvę daugiau prasmės, — o „prasmė“ šiuo atveju yra tik per plauką aukščiau už „visišką nesąmonę“, — jei mokėjimai būtų prasidėję po nužudymo.

Tačiau kodėl?

Numatyti kelis žingsnius į priekį. Tai buvo esminis dalykas. O peržvelgusi kelis žingsnius į priekį, jei ji stotų akistaton su Nilu arba Džudita, darant prielaidą, kad kaip tik jie atliko tuos tariamus pervedimus, Maja nerado nieko iš esmės naudinga. Ji atsidengtų priešui, o kartu ir negautų jokios informacijos.

Būk kantri. Iš pradžių kuo daugiau sužinok. Po to, jei reikės, pasikalbėk su jais. Sakoma, kad geras advokatas niekada neužduoda

klausimo, jei nežino atsakymo. Panašiai kaip geras kareivis niekada neatakuoja, jei nėra apskaičiavęs visų tikėtinų baigčių.

Visų pirma ji sukūrė planą: susirasti Izabelą ir priversti ją kalbėti. Išsiaiškinti, kodėl Klerė slapta skambindavo į „Odą ir nėrinius".

Laikydamasi plano, Maja nuėjo pas Izabelą.

Duris atidarė Hektoras.

— Izabelos nėra.

— Ponia Berket mano, kad mudvi turime pasikalbėti.

— Ji išvykusi iš šalies, — atsakė Hektoras.

Nesąmonė.

— Kada grįžta?

— Ji jums paskambins. Prašau, nebeateikite.

Jis uždarė duris. Maja to ir tikėjosi. Eidama link savo automobilio, ji užsuko už Hektoro pikapo ir po jo bamperiu skubiai pritvirtino navigacijos sekimo realiu laiku magnetuką.

Išvyko iš šalies, taip ir patikėjau.

Sekimo prietaisas veikė paprastai: parsisiunti programėlę, susirandi žemėlapį ir jame matai, kur automobilis yra dabar ir kur jis nuvažiavo. Jų nesunku buvo gauti. Dvi parduotuvės Majos prekybos centre šalia Majos namų prekiavo šiais daikčiukais. Nė sekundę Maja nepatikėjo, kad Izabela išvykusi iš šalies.

Bet Hektoras, Maja galėjo lažintis, galiausiai nuves ją pas seserį.

13

Kai kas manytų, kad „Oda ir nėriniai" iki vidurnakčio nedirba. Jie klystų. Įsikūręs „MetLife" stadiono, kuriame žaidžia abi Niujorko komandos, „Giants" ir „Jets", šešėlyje, „Oda ir nėriniai" atsidaro vienuoliktą valandą ryto ir siūlo savo klientams „gausų aukščiausios klasės bufetą". Majai ir anksčiau teko lankytis striptizo klubuose, ypač per atostogas. Vaikinai čia nuleisdavo garą. Maja buvo nuėjusi

kartą ar du. Akivaizdu, kad tokie dalykai ne jai, tačiau buvo nustebinta ypatingo aptarnavimo, kuriuo lepinama moteriška klientūra. Kiekviena besiranganti aplink stulpą šokėja visaip mėgino ją suvilioti. Maja turėjo savo teoriją — ne apie šokėjų homoseksualumą, o apie jų neapykantą vyrams, — bet pasilaikė sau.

Prie „Odos ir nėrinių" durų tarsi būtinas aksesuaras stovėjo mėsagalvis — šešių pėdų, kokių trijų šimtų svarų, be kaklo, ežiuku apsikirpęs, vilkintis juodais aptemptais marškinėliais, veržiančiais jo raumenis kaip turniketas.

— Nagi, sveika, — pasakė jis džiugiai, lyg kas būtų jam pasiūlęs nemokamų užkandžių, — kuo galėčiau būti naudingas, jaunoji panele?

O, varge.

— Noriu pasikalbėti su jūsų valdžia.

Jis prisimerkė ir nužiūrėjo ją kaip maisto inspektorius nužiūrinėja skerdieną. Linktelėjęs paklausė:

— Turi rekomendaciją?

— Aš tik norėčiau pasikalbėti su jūsų direktoriumi.

Mėsagalvis mažiausiai trečią kartą, nužiūrėjo ją nuo galvos iki kojų.

— Tokiam darbui esi šiek tiek per sena, — rėžė jis. Tuomet vėl linktelėjo ir apdovanojo Mają kerinčia šypsena. — Bet pats aš manau, kad esi velniškai karšta.

— Malonu girdėti tokius žodžius, — pasakė Maja, — iš jūsų.

— Aš sakau velniškai rimtai. Tu karšta. Toks treniruotas kūnas.

— Kad tik neapalpčiau. Tai galiu pakalbėti su direktoriumi?

Po penkių minučių Maja jau ėjo pro stebėtinai gausų bufetą. Žmonių dar buvo nedaug. Vyrai sėdėjo nuleidę galvas. Scenoje šoko dvi merginos, taip entuziastingai, kaip mokinukės, prikeltos eiti į matematikos egzaminą. Net prisigėrusios raminamųjų jos neatrodytų labiau nuobodžiaujančios. Atmetant visas dorovės normas, štai kas labiausiai nepatiko Majai tuose klubuose — erotiškumo ten buvo tiek, kiek šūdo gabale.

Direktorius mūvėjo jogos šortais ir vilkėjo berankoviais marškinėliais. Jis liepė Majai jį vadinti Biliu. Bilis buvo neaukštas, matyt, per daug laiko leidžiantis sporto salėje, plonų pirštų. Jo kabinetas buvo išdažytas ryškia avokado spalva. Kompiuterio ekrane matėsi persirengimo kambario ir scenos vaizdai. Kameros kampas jai priminė vaizdus Lilės darželyje.

— Visų pirma, leisk man pasakyti, kad tu tikrai karšta. Gerai? Karšta.

— Jau girdėjau, — atsakė Maja.

— Ir dar tas atletiškas, kaip išskaptuotas kūnas... Šiandien tai madinga. Kaip ta karšta paukštytė iš „Bado žaidynių". Koks jos vardas?

— Dženiferė Lorens.

— Ne, ne aktorė, personažas. Supranti, mes čia statome tokį fantastinį spektaklį, kur tu galėtum... — Bilis spragtelėjo pirštais: — Katnisė. Toks pagrindinės herojės vardas, ar ne? Ta karšta paukštytė odiniu drabužėliu, su lanku ir strėlėmis, ir panašiai. Katnisė Kažkokia. Bet... — jo akys išsiplėtė. — Oi, šūdas, čia tai genialu... Vietoje Kat-*nisė*, mes tave pavadinsime Kat-*pisė*. Pagauni?

Už jo nugaros pasigirdo moteriškas balsas:

— Ji ne darbintis čia atėjo, Bili.

Atsigręžusi Maja pamatė moterį su akiniais. Ji buvo įpusėjusi ketvirtą dešimtį ir dėvėjo klasikinį kostiumą — atrodė nederanti prie aplinkos kaip cigaretė sporto klube.

— Ką turi galvoje?

— Ji ne tokio tipo.

— Ai, baik, Lulu, tai nesąžininga, — paprieštaravo Bilis. — Tu tiesiog esi nusistačiusi.

Lulu puse lūpų nusišypsojo Majai:

— Keisčiausiose vietose gali rasti tolerancijos. — Po to atsisuko į Bilį: — Aš su ja pasikalbėsiu.

Bilis apleido kabinetą. Lulu priėjo prie kompiuterio ir peržvelgė vaizdus. Judindama pelę, ji patikrino visas stebėjimo kameras.

— Kuo galiu jums padėti? — paklausė Lulu.

Nebuvo prasmės žaisti.

— Mano sesuo skambindavo į jūsų klubą. Mėginu išsiaiškinti kodėl.

— Mes priimame užsakymus staliukams, gal dėl to.

— Na ne, nemanau.

Lulu patraukė pečiais.

— Nežinau, ką jums pasakyti. Daugybė žmonių mums skambina.

— Ji vadinosi Klerė Voker. Ar šis vardas jums nieko nesako?

— Nesvarbu. Net jei ir sakytų, aš jums niekuo negalėčiau pagelbėti. Pati suprantate, kokiu verslu mes čia užsiimame. Mes garbingai laikomės diskretiškumo.

— Gerai, kad nors kažkas čia garbinga.

— Neteiskite ir nebūsite teisiama, panele?..

— Maja. Maja Stern. Mano sesuo buvo nužudyta.

Tyla.

— Ji turėjo slaptą telefoną, — Maja išėmė telefoną ir parodė. — Vieninteliai priimti ryšiai ir rinkti numeriai buvo iš jūsų klubo arba į jį.

Lulu nė nežvilgtelėjo.

— Užjaučiu dėl netekties.

— Ačiū.

— Bet niekuo negaliu padėti.

— Galėčiau apie viską pranešti policijai. Moteris laikė slaptą telefoną. Ji skambindavo tik į čia. O paskui ji buvo nužudyta. Nemanote, kad čia prigužėtų daugybė farų?

— Ne, — pasakė Lulu, — nemanau. Bet jei jie pasirinktų tokią taktiką, mes neturime ko slėpti. Visų pirma, iš kur žinote, kad telefonas buvo jūsų sesers?

— Ką?

— Kur jį radote? Sesers namuose? Ji gyveno ne viena? Gal telefonas kieno nors kito, ne jos. Ar ji buvo ištekėjusi? Turėjo vaikiną? Gal telefonas jo?

— Ne jo.

— Esate tikra? Šimtu procentų? Nes — ir tai jus sukrės — vyrai kartais slepia, kad čia lankosi. Net jei kažkaip galėtumėte įrodyti, kad telefonas išties buvo jūsų sesers, šimtai žmonių naudojasi čionykščiu. Šokėjos, barmenai, padavėjai, virėjai, valytojos, indų plovėjai, net klientai. Prieš kiek laiko buvo nužudyta jūsų sesuo?

— Prieš keturis mėnesius.

— Kas dvi savaites mes ištriname stebėjimo kamerų įrašus. Ir vėlgi, diskretiškumas. Nenorime, kad kokia nors moteriškė ateitų su teismo orderiu pažiūrėti, ar nesilanko jos vyrelis pas mus. Taigi, net jei norėtumėte pažiūrėti įrašų...

— Supratau, — pertraukė Maja.

Lulu iš aukšto pažvelgė į Mają.

— Gaila, kad negalėjome daugiau pagelbėti, labai gaila.

— Tiesiog jaučiu jūsų sielvartą.

— Taigi, jei leisite...

Maja priėjo prie jos arčiau.

— Minutę pamirškite visą šį teisinį reikalą. Juk suprantate, kad neatėjau pas jus ko nors viešinti. Prašau žmogiškumo. Mano seserį nužudė. Policija beveik prarado viltį ištirti bylą. Vienintelis šviežias pėdsakas yra šis telefonas. Taigi prašau jūsų, kaip žmogaus, padėkite man.

Lulu jau ėjo durų link.

— Siaubingai jus užjaučiu, bet niekuo negaliu pagelbėti.

Išėjusią iš klubo Mają apakino saulės šviesa. Tokiose vietose viešpatauja amžina naktis, bet realiame pasaulyje buvo pats vidurdienis. Saulė smogė Majai abiem kumščiais. Ji prisimerkė ir delnu prisidengė akis, svirinėdama kaip Drakula, ištrauktas į dienos šviesą.

— Negavai darbo? — paklausė Mėsagalvis.

— Nepavyko.

— Gėda.

— Tai jau tikrai.

O kas toliau?

Kaip ir grasinosi, ji galėjo užsiundyti policiją. Tai reiškė, kad viską sužinos Kyrsas. Ar Maja juo pasitikėjo? Geras klausimas. Arba jis kažkokiu būdu ėmė kyšius, arba Kerolaina melavo. O gal Kerolaina klydo? Arba... tiek to, nesvarbu. Ji nepasitikėjo Kerolaina. Ji nepasitikėjo Kyrsu.

O kuo pasitikėjo?

Šiuo metu nuvertėjo niekuo pasitikėti, bet jei buvo bent vienas žmogus, sakantis tiesą, tai buvo Šeinas. O tai reiškė, be abejo, kad jai reikės būti labai atsargiai. Šeinas — jos draugas, bet jis taip pat ir labai stačiokiškas. Maja jau privertė jį padaryti kai ką, kas jam nepatiko. Šįvakar jiedu susitiks šaudykloje. Ketino su juo pasikalbėti, bet dabar, geriau viską apsvarsčiusi, Maja atsisakė šios minties. Jis pradėjo per daug klausinėti...

Palauk, stok.

Maja ėjo per stovėjimo aikštelę, markstydamasi nuo akinančios saulės, kai jį pastebėjo. Iš pradžių nesureagavo. Matė iš toli, be to, gatvėje jų buvo daug.

Daug raudonų „Buick Verano“.

Šis stovėjo tolimame aikštelės kampe, pusiau paslėptas tarp tvoros ir didelio visureigio. Maja atsigręžė į duris. Mėsagalvis stebėjo jos užpakalį. Tai bent netikėtumas. Ji pamojavo ir nuėjo prie raudonojo automobilio.

Norėjo pažiūrėti, ar sutampa numeriai.

Išilgai ant tvoros matė stebėjimo kameras. Na ir kas? Gal niekas dabar net nestebėjo jų, o jei ir taip, didelio čia daikto? Ji turėjo savotišką planą. Per vieną retą proto nušvitimą pastarosiomis dienomis ji nusipirko kelis navigacijos sekimo prietaisus, kad vėl nebūtų užklupta nepasiruošusi. Vienas jų, žinoma, buvo prilipintas prie Hektoro pikapo.

Kitas gulėjo paruoštas jos rankinėje.

Planas buvo paprastas ir akivaizdus. Pirma, palyginusi numerius, Maja įsitikins, ar automobilis tas, kurio reikia. Antra, eidama pro raudonąjį biuiką, ji priklijuos magnetuką po buferiu.

Antroji plano dalis grėsė nesklandumais. Automobilis pastatytas kampe, prie tvoros, todėl atsitiktinai pro jį einantis žmogus galėjo pasirodyti mažų mažiausiai keistai. Bet aikštelė tuščia. Atvažiavę du vyrai sustojo kitoje pusėje, ir nors dauguma žmonių nematė priežasties gėdytis savo buvimo tokioje vietoje, jie taip pat nemanė, jog labai jau reikėtų išdidžiai demonstruoti lankymąsi klube.

Eidama artyn Maja jau galėjo įžiūrėti automobilio numerius. Taip, tai buvo ta pati mašina.

WTC Limited. Holdingo kompanija, gal „Odai ir nėriniams"?

— Ne ten eini.

Mėsagalvis. Maja atsisuko. Jis ėjo šalia. Ji prisivertė nusišypsoti.

— Atsiprašau?

— Ten darbuotojų automobilių aikštelė.

— Oi, tikrai? — perklausė Maja. — Atsiprašau. Kartais būnu tokia išvėpusi. — Ji pamėgino nusijuokti „Ojojoj, ar aš ne vėpla?" stiliumi. — Ne ten pasistačiau mašiną. O gal taip labai norėjau to darbo...

— Netiesa.

— Atsiprašau?

Jis dūrė mėsingu pirštu į kitą pusę:

— Tu pasiparkavai ten, kitoje pusėje.

— Tikrai? Kartais būnu tokia neatidi.

Ji stovėjo. Jis stovėjo.

— Mes nieko neleidžiame į darbuotojų aikštelę, — paaiškino Mėsagalvis. — Tokia kompanijos politika. Matai, kai kurie lankytojai... jie išeina iš klubo ir laukia prie šokėjų mašinų. Supranti mane? Arba mėgina sužinoti numerius ir paskui skambinėja merginoms. Kartais mums tenka jas išlydėti, kad neliįstų visokie iškrypę vyrukai. Supranti, ką kalbu?

— Taip, bet aš ne iškrypęs vyrukas.

— Ne, ponia, tu tikrai ne vyrukas.

Ji stovėjo. Jis stovėjo.

— Eime, palydėsiu tave iki mašinos.

Maždaug už šimto jardų tolyn keliu kitoje pusėje buvo milžiniška didmeninės prekybos parduotuvė. Jos aikštelėje Maja pasistatė savo mašiną taip, kad galėtų stebėti „Odos ir nėrinių" klubo darbuotojų aikštelę. Ji tikėjosi, kad galų gale kas nors įsės į raudonąjį biuiką, ir Maja galės jį pasekti.

O kas paskui?

Vienas žingsnis po kito.

O kaip dėl tos nesąmonės apie planavimą kelis žingsnius į priekį?

Maja nežinojo. Pasiruošimas yra puiku bei nuostabu, bet nereikia numenkinti ir improvizacijos. Jos kitas žingsnis priklausytų nuo to, kur važiuotų raudonasis biuikas. Jei, tarkim, automobilis sustotų nakčiai prie šeimininko namų, tuomet gal jos žingsnis būtų išsiaiškinti, kas ten gyvena.

Striptizo klubo klientūra buvo marga apsirengimu, jei ne lytimi. Pasitaikė darbininkų, avinčių aulinius batus ir vilkinčių džinsais. Atėjo kostiumuotų verslininkų. Išėjo keli vyrukai apsmukusiais šortais ir marškinėliais. Viena vyrų grupelė net buvo apsirengusi golfo drabužiais ir atrodė lyg užsukusi čia tiesiai iš golfo laukų. Ką gali žinoti, gal čia labai skanus maistas?

Praėjo valanda. Keturi žmonės išvažiavo iš darbuotojų aikštelės; trys įvažiavo. Niekas nesinaudojo raudonuoju biuiku, pastatytu prie tvoros.

Maja turėjo laiko apgalvoti visus pastaruosius įvykius, bet laikas nelabai gelbėjo. Laiko jai nereikėjo. Jai reikėjo daugiau informacijos.

Raudonąjį biuiką buvo išnuomojusi kompanija, besivadinanti WTC. Ar ji priklausė Berketams? Kerolaina minėjo įplaukas ir

išmokas, susijusias su anoniminių kompanijų ofšorinėmis sąskaitomis. Ar WTC galėtų būti kažkas panašaus? Ar Klerė pažinojo raudonojo biuiko savininką? Ar Džo pažinojo?

Maja su Džo turėjo keletą bendrų sąskaitų. Ji susirado jas telefono programėlėje ir peržiūrėjo kredito kortelės mokėjimus. Gal Džo lankėsi „Odoje ir nėriniuose"? Jei taip, išraše to nematyti. Antra vertus, negi Džo būtų toks kvailas? Negi tokia įstaiga kaip „Oda ir nėriniai", žinodama, kad jų klientai turi smalsias žmonas, šniukštinėjančias po savo vyrų kredito kortelių istorijas, nepasiūlys pasinaudoti svetimu vardu, ypač turint omenyje didelį Lulu polinkį į diskretiškumą?

Gal tas vardas galėjo būti WTC?

Su nauja viltimi ji išraše ieškojo WTC mokėjimų. Nieko. Klubas buvo įsikūręs Karlštate, Naujajame Džersyje. Ji ieškojo bet kokio mokėjimo, atlikto tame mieste. Vėl nieko.

Kažkas sustojo per dvi vietas nuo raudonojo biuiko. Atsidarė durelės ir išlipo striptizo šokėja. Taip, Maja suprato, kokia jos profesija. Ilgi šviesūs plaukai, užpakalio žandus vos dengiantys šortai, papai, sukelti taip aukštai, kad galėtų būti auskarais, — nereikėjo šokimo stulpo pavidalo radaro, kad suprastum, jog mergina arba striptizo šokėja, arba šešiolikmečio svajonės įsikūnijimas.

Dailiajai šokėjai įėjus pro tarnybines duris, pro jas išniro vyras. Jis buvo užsimaukšlinęs beisbolo kepuraitę ant akių, paslėptų po saulės akiniais. Vyras ėjo nuleidęs galvą ir pakėlęs pečius taip, kaip daro žmonės, nenorintys, kad juos atpažintų, arba mėginantys pasislėpti minioje. Maja atsisėdo tiesiai. Vyras buvo su netvarkinga barzda, kokią užsiželdina prietaringi sportininkai per atkrintamąsias varžybas.

Maja negalėjo jo gerai įžiūrėti, tačiau kažkas jai pasirodė pažįstama...

Ji užvedė automobilį. Vyras, vis dar nuleidęs galvą, perėjo per aikštelę ir įsmuko į raudonąjį „Buick Verano".

Tai štai jos vyriškis.

Sekti jam iš paskos būtų rizikinga. Gal būtų geriausia tuoj pat prie jo prieiti. Jis galėjo pastebėti uodegą. Ji galėjo pamesti jį iš akių. Tada gal reikėtų Majai mesti iš galvos subtilybes, įvažiuoti atgal į „Odos ir nėrinių" automobilių aikštelę, užkirsti jam kelią ir pareikalauti pasiaiškinti. Tačiau šis scenarijus taip pat kėlė problemų. Ten buvo apsauga, daugybė apsaugos. Mėsagalvis sutrukdys. Kiti irgi. Striptizo klubai sugeba tvarkyti nesklandumus. Šeinas, kaip karo policijos pareigūnas, patvirtintų, ką buvo sakęs Mėsagalvis — klubui užsidarius, vyrai būriuojasi lauke, tikėdamiesi prieiti prie šokėjų, kurios — naiviai vylėsi jie — buvo susidomėjusios jais, o ne tuo, ką jie nešiojasi piniginėse, nors taip niekada dar nėra nutikę. Pasitikėjimo stokojantys vaikinai dažnai klaidinasi mintimi, kad jiems negali atsispirti nė viena moteris.

Trumpai tariant, trukdys apsauga. Geriau užklupti jį, kai bus vienas, ar ne?

Raudonasis biuikas pajudėjo link išvažiavimo. Maja jį sekė. Ji išsuko į Petersono Planko kelią ir staiga pasijuto nejaukiai. Kodėl? Ar jai tik pasirodė, ar tikrai raudonasis biuikas delsė, lyg jau būtų ją pastebėjęs? Sunku įsivaizduoti kaip. Maja buvo už trijų mašinų.

Pavažiavusi dešimt minučių, suvokė, kad sekti nepavyks.

Iš pradžių ji to nesuprato, bet kai pradėjo vykdyti savo planą, ėmė rastis daugiau nesklandumų. Pirmoji problema: jis aiškiai žinojo jos mašiną. Faktiškai ne kartą pats buvo ją sekęs. Vienas žvilgsnis į užpakalinio vaizdo veidrodėlį padėtų jam susivokti, kas vyksta.

Antroji problema: Lulu arba Bilis, arba Mėsagalvis galėjo įspėti apie jos apsilankymą klube, greičiausiai taip ir padarė. Taigi, biuiko vairuotojas su beisbolo kepuraite bus atsargus. Greičiausiai jis jau bus ją pamatęs.

Trečioji problema: atsižvelgiant į tai, kiek laiko biuikas sekiojo, vyrukas su beisbolo kepuraite galėjo būti pasielgęs taip, kaip Maja pasielgė su Hektoro pikapu — įtaisęs GPS. Kiek ji supranta, vyrukas nuo pirmos minutės žinojo apie jos apsilankymą klube.

Visa tai galėjo būti surežisuota. Visa tai galėjo būti spąstai.

Ji negalėjo sustoti, geriau apmąstyti veikimo kelius ir grįžti į „Odą ir nėrinius“ su parengtu planu. Bet ne, užteks. Velniop pasyvumą. Majai reikėjo atsakymų. Ir jei tai reikštų mažiau atsargumo ir daugiau drąsių paklydimų, tebūnie.

Jie vis dar važiavo pramoniniu rajonu, per keletą mylių nuo pagrindinio greitkelio. Kai biuikas jį pasieks, Maja nebeturės galimybių jo pasivyti. Ji patikrino rankinę. Ginklas pasiekiamas ranka. Užsidegė raudona šviesoforo šviesa. Biuikas slystelėdamas sustojo — pirmas automobilis dešinėje juostoje. Maja nuspaudė akceleratorių ir pasuko pirmiau į kairę, paskui atgal į dešinę. Žinojo, kad reikės judėti greitai. Ji aplenkė biuiką iš kairės, susuko vairą ir, kampu pastačiusi mašiną, užkirto jam kelią.

Laikydama ginklą žemai, kad nesimatytų, Maja išlipo iš mašinos. Taip, buvo absurdiškai pavojinga, bet ji viską apskaičiavo.

Jei jis mėgintų važiuoti atbulas ar pabėgti, ji peršautų padangas. Ar kas nors paskambintų policijai? Greičiausiai. Bet Maja pasiryžo rizikuoti. Blogiausiu atveju policija ją areštuos. Tuomet ji papasakos, kad jos vyras buvo nužudytas, o šis vaikinas ją sekė. Jei reikės, net pavaidins isterišką našlę. Maja netikėjo, kad ją už tai rimtai nuteistų.

Po kelių sekundžių ji jau stovėjo prie raudonojo biuiko. Šviesos atspindžiai ant priekinio stiklo trukdė įžiūrėti vairuotoją, bet tai ilgai netruks. Akimirką svarstė, ar nepriėjus prie vairuotojo lango ir nepagrasinus ginklu, tačiau pasirinko keleivio pusės dureles. Jei pasiseks ir šios bus neužrakintos, įlįs vidun. O jei bus užrakintos, lygiai taip pat galės pagrasinti per keleivio langą.

Ištiesusi ranką, sugriebė rankeną ir patraukė.

Automobilio durelės atsidarė.

Maja įsmuko vidun, pakėlė ginklą ir nukreipė jį į beisbolo kepuraitę.

Vyras atsisukęs nusišypsojo:

— Sveika, Maja.

Ji sėdėjo priblokšta.

Nusiėmęs beisbolo kepuraitę, vyras pasakė:

— Malonu pagaliau susipažinti asmeniškai.

Ji norėjo šauti. Maja kone svajojo apie šį momentą — pamatyti jį, paspausti gaiduką, išsprogdinti jam smegenis. Pirmoji į galvą šovusi mintis buvo primityvi — nužudyk savo priešą.

Bet jei ji taip ir padarytų, — akimirką pamirškime moralinius bei teisinius aspektus, — atsakymai mirtų kartu su juo. O dabar, labiau nei bet kada, Majai reikėjo tiesos. Todėl kad vyras, kuris ją sekė raudonuoju biuiku, vyras, kuris slapta bendravo su Klere paskutinėmis jos gyvenimo savaitėmis, buvo ne kas kitas, kaip Koris Švilpukas.

14

— Kodėl mane sekate?

Koris vis dar šypsojosi.

— Patrauk ginklą, Maja.

Visose nuotraukose Koris Rudzinskis buvo pavaizduotas gražiai apsirengęs, švariai nusiskutęs, dailaus veidelio. Barzdos šeriai, beisbolo kepuraitė, nušiurę džinsai buvo puiki maskuotė. Maja spoksojo, nukreipusi į jį vamzdį. Aplink pasigirdo automobilių klaksonai.

— Mes trukdom eismui, — pasakė Koris. — Patrauk savo mašiną, ir galėsime pasikalbėti.

— Noriu žinoti...

— Ir sužinosi. Bet pirmiau patrauk mašiną į šalikelę.

Vairuotojai suskato dar labiau signalizuoti.

Pasilenkusi Maja ištraukė jo automobilio raktelius. Jau tikrai neleis jam ištrūkti.

— Niekur nedink.

— Net neketinu, Maja.

Ji patraukė savo automobilį į šalikelę, užrakino jį ir grįžusi įsliuogė į biuiko keleivio sėdynę. Atidavė jam raktelius.

— Garantuoju, kad esi sutrikusi.

Ponas garantuotojas. Maja buvo pritrenkta. Kaip nokautuotam boksininkui jai reikėjo laiko atsigauti, kol teisėjas suskaičiuos iki aštuonių, pakelti galvą ir vėl stoti į kovą. Galėjai rasti to, kas vyko, paaiškinimų, bet kiekvienu atveju jie buvo pernelyg lengvai nuneigiami.

Kažkokia beprasmybė.

Maja klausiamai spoksojo į Korį.

— Iš kur pažįsti mano seserį?

Nuo to klausimo jo šypsena išnyko, ją pakeitė nuoširdaus liūdesio išraiška. Maja suprato kodėl. Ji paklausė esamuoju laiku — „iš kur pažįsti“. Koris Rudzinskis išties pažinojo Klerę. Ji, Maja aiškiai matė, rūpėjo jam.

Jis pažiūrėjo priešais save ir pasiūlė:

— Pasivažinėkime.

— Verčiau tiesiog atsakyk į klausimą.

— Aš negaliu čia sėdėti. Per daug atvira. Jiems tai irgi nepatiks.

— Jiems?

Jis nieko neatsakė. Jiedu grįžo į „Odą ir nėrinius“ ir pastatė automobilį ton pačion vieton. Už jų sustojo dvi mašinos. Ar jos važiavo iš paskos ir kelyje? Maja pagalvojo, kad gal ir taip.

Tarnybinio įėjimo durys buvo su skaitmenine spyna. Koris suspaudė kodą. Maja jį įsiminė, dėl visa ko.

— Nesivargink, — pasakė jis, — kas nors turi tave įleisti dar ir iš vidaus.

— Tu suvedi kodą, o apsauginінkas dar tave turi įleisti?

— Tikrai taip.

— Lyg ir persistengta. O gal čia paranoja?

— Garantuotai paranoja.

Koridorius buvo tamsus ir dvokė nešvariomis kojinėmis. Jie įėjo į salę. Staugė Disnėjaus daina „Puikusis naujas pasaulis“. Šokėja

buvo pasipuošusi princesės Džazminos iš „Aladino" kostiumu. Maja susiraukė. Kai kurie kostiumai buvo skirti ne vien darželinukėms.

Pro karoliukų užuolaidą Koris įvedė ją į privatų kambarį tolimame salės gale. Kambarys buvo išpuoštas auksu ir žalia spalva, tarsi dekoratorius būtų sėmęsis įkvėpimo iš komandos palaikymo šokėjų uniformų kur nors Vidurio vakaruose.

— Žinai, kad buvau čia anksčiau atėjusi, — pasakė Maja. — Žinai, kad kalbėjausi su Lulu.

— Taip.

Ji pradėjo suprasti.

— Taigi, stebėjai, kaip išėjau. Matei, kaip ėjau link tavo mašinos. Ir žinojai, kad tave seku.

Jis neatsakė.

— Ir tos dvi mašinos iš paskos. Jos su tavimi?

— Persistengei, Maja. Paranoja. Sėskis.

— Čia? Ar dažnai jie valo apmušalus?

— Dažnai. Sėskis.

Jiedu abu atsisėdo.

— Norėčiau, kad suprastum, kuo užsiimu.

— Aš suprantu, kuo užsiimi.

— Aha?

— Manai, kad paslaptys yra blogis, taigi atskleidi jas, kad ir kokios būtų pasekmės.

— Iš tikro, kažkas panašaus.

— Velniop aiškinimąsi. Iš kur pažįsti mano seserį?

— Ji mane susirado, — atsakė Koris.

— Kada?

Koris dvejojo.

— Aš nesu radikalas. Nesu anarchistas ar panašiai.

Majai buvo nusipjauti, kas jis toks. Ji tik norėjo sužinoti apie Klerę ir kodėl Koris ją sekė. Tačiau tikrai nenorėjo bereikalingai jo supykdyti ar paskatinti užsisklęsti. Todėl tylėjo.

— Tu teisi dėl paslapčių. Pradėjau nuo įsilaužimų į kompiuterius. Šiaip, dėl smagumo. Perėjau prie didelių kompanijų ir valdžios institucijų. Tarsi žaisdamas. Bet staiga aptikau visas tas paslaptis. Pamačiau, kaip galingieji apgaudinėja paprastus žmones, — jis padarė pauzę. — Tu nenori klausytis kalbų, ar ne?

— Nelabai.

— Šiaip ar taip, mes jau retai kada įsilaužiame. Leidžiame informatoriams sakyti tiesą. Štai ir viskas. Kadangi žmonės, įgiję pinigų ir valdžios, savęs nebekontroliuoja. Žmogiška prigimtis. Mes pasukame tiesą taip, kad ji tarnautų mūsų interesams. Cigarečių gamintojams dirbantys žmonės iš tikro nėra baisūs ir niekšiški. Jie tiesiog negali kalbėti tiesos, nes ši jiems neparanki. Mes, žmonės, neįtikėtinai mokame pasiteisinti.

Tai tiek apie nenorą klausytis kalbų.

Į kambarį įėjo padavėja, viršutinę kūno dalį prisidengusi drabužėliu, neką platesniu už plaukų raištį.

— Ko norėsite gerti?

— Maja? — paklausė Koris.

— Man nieko.

— Atnešk gazuoto vandens su citrina, prašau.

Padavėja išėjo. Koris pasisuko į Mają.

— Žmonės mano, kad trokštu pakirsti verslą ar valdžią. O iš tikro noriu atvirkščiai — siekiu juos sustiprinti, priversdamas elgtis taip, kaip pridera. Jei verslas ar valdžia statomi ant melo, paversk jį tiesa. Taigi, šalin paslaptis. Šalin paslaptis bet kurioje srityje. Jei milijardierius moka valdžios atstovui už galimybę įsigyti naftos lauką, tegul žmonės žino. Tavo atveju, jei taviškė valdžia kare žudo civilius...

— Mes darėme ne tai.

— Žinau, žinau, abipusiai nuostoliai. Miglotas terminas, nemanai? Kad ir kaip ten būtų nutikę — netyčia ar sąmoningai, — mes, liaudis, turime žinoti. Gal mes ir neatsisakysime kariauti. Bet žinoti privalome. Verslininkai meluoja ir apgaudinėja. Sporto komentatoriai meluoja ir apgaudinėja. Vyriausybė meluoja ir apgaudinėja.

Mes tik gūžčiojame pečiais. Bet įsivaizduok pasaulį, kur nėra melo. Įsivaizduok skaidriai atsakingą pasaulį vietoj neteisingos valdžios. Įsivaizduok pasaulį be piktnaudžiavimo ir paslapčių.

— O kaip dėl vienaragių ir fėjų?

Koris nusišypsojo:

— Laikai mane naiviu?

— Kori... Galiu vadinti Koriu?

— Žinoma.

— Iš kur pažįsti mano seserį?

— Juk sakiau. Ji mane susirado.

— Kada?

— Pora mėnesių prieš mirtį. Ji atsiuntė elektroninį laišką į mano svetainę. Jis galiausiai pasiekė mane.

— Ką ji rašė?

— Laiške? Kad nori su manimi pakalbėti.

— Apie ką?

— Ką manai, Maja? Apie tave.

Grįžo padavėja.

— Du mineralinio su žaliąja citrina. — Ji draugiškai mirktelėjo Majai. — Žinau, brangute, neužsisakėte, bet pamaniau, kad gal užsimanysite atsigerti.

Įdavusi gėrimus, mergina plačiai nusišypsojo Majai ir pasišalino.

— Juk nenori pasakyti, kad Klerė nutekino tą mūšio vaizdajuostę...

— Ne.

— ... nes ji neturėjo jokio priėjimo...

— Ne, Maja, aš ne tai norėjau pasakyti. Ji susisiekė su manimi po to, kai aš paviešinau įrašą.

Taip buvo labiau tikėtina, bet vis tiek neaišku.

— Ką ji pasakė?

— Todėl ir mėginu paaiškinti mūsų filosofiją. Apie paslapčių viešinimą. Apie atsakomybę ir laisvę.

— Nesuprantu.

— Klerė mane susirado pabūgusi, kad paviešinsiu likusią juostos dalį.

Tyla.

— Supranti, apie ką kalbu, ar ne, Maja?

— Taip. Tu Klerei papasakojai?

— Aš jai viską papasakojau. Mes vienas kitam viską papasakojome. Ji prašė manęs neviešinti garso įrašo.

— Ir tu nepaviešinai.

— Tikrai taip.

— Vien tik paprašytas Klerės.

Koris nugėrė gurkšnį.

— Pažįstu vieną žmogų. Iš tikrųjų, grupę žmonių. Jie mano esą panašūs į mus. Bet nėra. Jie irgi atskleidžia paslaptis, bet asmenines. Neištikimi sutuoktiniai, steroidų vartotojai, pornografija ir panašūs dalykai. Asmeninės apgavystės. Jei ką nors neetiško darysi internete anonimiškai, jie tave išknis. Kaip tie programišiai pernai padarė santuokinės neištikimybės svetainėje.

— Ir tu tam nepritari?

— Nepritariu.

— Kodėl ne? Argi jie nevalo pasaulio nuo paslapčių?

— Juokinga.

— Kas?

— Tavo sesuo lygiai taip pat kalbėjo. Nesakysiu, kad esame veidmainiai, bet mes visuomet galime rinktis, ar ne taip? Ir niekaip kitaip. Aš nepaviešinau tos juostos garso įrašo dėl... taip, dėl savanaudiškų priežasčių. Ketinau tai padaryti vėliau. Kad sustiprėtų įspūdis. Mano svetainei pritrauktų daugiau dėmesio. Pritrauktų daugiau dėmesio mano misija.

— Tai kodėl nepaviešinai?

— Dėl tavo sesers. Ji manęs paprašė.

— Tiesiog taip?

— Mokėjo įtikinti. Tu, Maja, aiškino ji, esi tik šachmatų pėstininkas. Tu priversta būti kuo esi, nes to reikalauja pagedusi sistema.

Iš dalies norėčiau tai paviešinti, kadangi tiesa tave išlaisvintų. Bet ir neatitaisomai sužalotų. Klerė mane įtikino, kad jei aš tai padarysiu, niekuo nebūsiu geresnis už savo kolegas, kurie demaskuoja apgailėtinus svetimautojus.

Majai atsibodo vaikščiojimas ratais.

— Tau labiau rūpėjo pakenkti karo reikalui, o ne man.

— Taip.

— Taigi, tu žmonėms pateikei savo pasakojimą, kuris juos paskatino neapkęsti valdžios. Jei būtų išgirdę garso įrašą, būtų apkaltinę mane.

— Manau, kad taip.

Pakeitė teisybę savo išgalvotu pasakojimu, mąstė Maja. Prakrapštyk paviršių ir pamatysi, kad mes visi vienodi. Tačiau dabar nebuvo nei laiko, nei priežasties šią mintį aptarinėti.

— Mano sesuo susitiko su tavimi, — pasakė Maja, — kad apgintų mane.

— Taip.

Maja linktelėjo. Aišku. Liūdna, baisu, bet aišku. Ją vėl užplūdo kaltė.

— Kas nutiko paskui?

— Ji įtikino mane savo argumentų teisingumu, — Korio lūpose žaidė šypsenėlė, — o aš įtikinau ją savo argumentų teisingumu.

— Nesuprantu.

— Klerė dirbo didelei korumpuotai korporacijai. Ji turėjo priėjimą prie jų šventovės.

Viskas ėmė kristi į savo vietas.

— Įtikinai ją nutekinti informaciją tau?

— Ji suvokė misijos teisingumą.

Mintis šovė Majai į galvą.

— Kas yra?

— Tai čia paslauga už paslaugą? — paklausė ji. — Ar Klerė sutiko padėti tau sužlugdyti Berketų imperiją mainais už tai, kad neviešinsi garso įrašo?

— Ne taip tiesmukai.

O gal kaip tik taip tiesmukai?

— Taigi, — toliau kalbėjo Maja, jausdama, kaip ryškėja atsakymas, — privertei Klerę atlikti visą juodą darbą. Ir už tai ją nužudė.

Korio veidu perbėgo šešėlis.

— Ne tik Klerę, — pasakė jis.

— Kaip tai?

— Ji dirbo su Džo.

Akimirką palaukusi, kol susivoks, Maja papurtė galvą:

— Džo niekada nebūtų išdavęs savo šeimos.

— Matyt, tavo sesuo manė kitaip.

Maja užsimerkė.

— Pati pagalvok. Klerė ima knistis — nužudoma. Po kurio laiko tuo ima domėtis Džo.

Ryšys, mąstė Maja. Visi ieškojo ryšio.

Koris manė, kad žino. Bet jis klydo.

— Tavo seseriai mirus, Džo susisiekė su manimi.

— Ką jis pasakė?

— Sakė, kad nori susitikti.

— Ir?

— Aš negalėjau. Turėjau išnykti. Esu tikras, skaitei apie tai. Danijos vyriausybė, suklastojusi kaltinimus, norėjo mane pričiupti. Pasakiau Džo, kad rasiu būdų saugiai bendrauti, bet jis norėjo susitikti gyvai. Manau, jam reikėjo pagalbos. Ir manau, kad jis aptiko paslaptį, už kurią ir žuvo.

— Ką Klerė ir Džo turėjo ištirti?

— Finansinius nusikaltimus.

— Ar galėtum paaiškinti konkrečiau?

— Žinai, kaip yra sakoma: už kiekvieno didelio turto slypi nusikaltimas. Tikra tiesa. O taip, išimčių visada būna, bet pasiknisk kiekvienos didelės korporacijos praeityje ir rasi, kad kažkas kažkam sumokėjo ar įbaugino pasitraukti be kovos.

— O šiuo atveju?

— Berketų šeimos istorijoje gausu politikų papirkinėjimo šioje šalyje ir užsienyje. Ar prisimeni farmacijos kompanijos „Ranbaxy" atvejį?

— Miglotai, — atsakė Maja. — Neteisėti medikamentai ar panašiai.

— Ganėtinai arti. Berketai panašiai veikia Azijoje per vieną savo farmacijos holdingą, kuris vadinasi „EAC Pharmaceuticals". Dėl netinkamų vaistų žmonės miršta, bet iki šiol Berketams pavyko slėptis už pareiškimų apie prastą vietinių medikų kompetenciją. Trumpai tariant, jie tvirtina nieko nežiną ir kad jų vaistų tyrimai esą geri ir tikslūs. Visa tai melas. Mes esame tikri, kad jie suklastojo duomenis.

— Bet negalite įrodyti, — pasakė Maja.

— Būtent. Duomenims gauti mums reikėjo žmonių kompanijos viduje.

— Ir tu nusiuntei Klerę.

— Niekas jos nevertė, Maja.

— Ne, tu ją apžavėjai.

— Neįžeidinėk savo sesers intelekto. Ji žinojo, kad rizikuoja. Klerė buvo drąsi. Aš jos nevėrčiau. Ji norėjo teisybės. Kaip niekas kitas turėtum suprasti — ji mirė mėgindama paviešinti neteisybę.

— Nepradėk.

— Ko?

Maja nekentė žmonių, kurie lyginasi su kovojančiais kariais. Tokie palyginimai ir žeidžia, ir dažniausiai nebūna tinkami. Bet dabar ne laikas įsižeisti.

— Anot tavo teorijos, kažkas iš Džo šeimos nužudė Klerę? O po to Džo, kad išvengtų demaskavimo?

— Ką, manai, jie nepultų taip žemai?

Maja pamąstė.

— Gal dėl Klerės jie ir nedvejotų, — sutiko ji, — bet niekada nežudytų saviškio.

— Tu greičiausiai teisi.

Koris pasitrynė ranka veidą ir pažiūrėjo į šalį. Iš salės sklido dainos „Prašom pasivaišinti“ iš „Gražuolės ir Pabaisos“ garsai, suteikdami naujos prasmės žodžiams „Išbandykit mūsų vaišingumą“.

— Bet, — tęsė jis, — manau, kad Klerė aptiko kažką kita. Kažką daugiau nei manipuliavimas vaistų tyrimais.

— Pavyzdžiui?

Jis patraukė pečiais.

— Nežinau. Lulu sakė, kad suradai Klerės laikiną telefoną.

— Taip.

— Smulkiai nepasakosiu visų mūsų bendravimo subtilybių, kaip per slaptą tinklą skambučiai būdavo peradresuojami ir pasiekdavo mane. Mes buvome sutarę tuščiai nesiskambinti. Bendravome tik Klerei turint galutinės medžiagos arba nenumatytais atvejais.

Maja palinko į priekį:

— Bet Klerė paskambino?

— Taip. Prieš porą dienų iki savo žūties.

— Ką ji pasakė?

— Pranešė, kad kažką aptiko.

— Kažką daugiau, nei vaistų klastojimas?

Koris linktelėjo.

— Kažką galbūt rimčiau, — pridūrė jis. — Sakė, kad dar bando viską sudėti į krūvą, bet norėjo atsiųsti man pirmąjį įrodymą. — Jis patylėjo, blyškiai žydromis akimis žiūrėdamas prieš save. — Tai buvo paskutinis kartas, kai mudu kalbėjomės.

— Ar Klerė tau atsiuntė tą pirmąjį įrodymą?

Jis linktelėjo.

— Todėl tu ir esi čia.

— Ką?

Bet, žinoma, ji suprato. Koris visąlaik žinojo, kur ji yra — kad atėjo į klubą, kad kalbėjo su Lulu, kad sekė jį. Koris Rudzinskis ne šiaip sau ja domėjosi. Tam turėjo priežastį.

— Tu esi čia tam, kad parodyčiau, ką aptiko Klerė.

*

— Jo vardas yra Tomas Daglasas.

Koris padavė Majai išspausdintą lapą. Jie vis dar sėdėjo privačiame striptizo klubo kambaryje. Slaptam susitikimui tai buvo tobula vieta. Niekas į juos nekreipė dėmesio, niekas nenorėjo būti pastebėtas.

— Ar vardas tau girdėtas? — paklausė Koris.

— O turėtų?

Koris patraukė pečiais.

— Šiaip tik paklausiau.

— Niekada negirdėjau, — atsakė Maja. — Kas jis toks?

Pasak išspausdintos atasakaitos, „Tomo Daglaso apsauga" kas mėnesį gaudavo po devynis tūkstančius dolerių. Maja pastebėjo akivaizdų dalyką — suma buvo tokia pati, kokia buvo slapta galbūt pervedama Rodžeriui Kyrsui.

Sutapimas?

— Tomas Daglasas dirbo privačiu detektyvu Naujojo Džersio valstijoje, Livingstono miestelyje. Jo verslas buvo smulkus, samdomų darbininkų neturėjo. Daugiausia sekė sutuoktinius bei rinko asmeninę informaciją. Prieš trejus metus išėjo pensijon, bet pinigai vis dar pervedami.

— O gal viskas teisėta? Gal jis yra privatus detektyvas su vienu kontraktu? Išėjo į pensiją, bet pasiliko stambiausią klientą.

— Galėčiau sutikti. Tik kad tavo sesuo manė, jog už to slypi kažkas daugiau.

— Kas daugiau?

Koris trūktelėjo pečiais.

— Kaip galėjai jos nepaklausti?

— Tu nesupranti, kaip mes dirbome.

— Manau, suprantu. Taigi, kai Klerę dėl to nužudė, ar pranešei policijai?

— Ne.

— Nepasakei jiems, kokį tyrimą ji atliko?

— Sakiau tau. Aš turėjau dingti, kai ji mirė.

— Ne „mirė“, — atkirto Maja. — Ji buvo sužalota ir nužudyta.

— Žinau. Patikėk manim, aš suprantu.

— Bet nepakankamai, kad padėtum rasti jos žudiką.

— Mūsų šaltiniai reikalauja konfidencialumo.

— Jūsų šaltinis buvo nužudytas.

— Bet tai nekeičia mūsų įsipareigojimo jai.

— Ironiška, — tarstelėjo Maja.

— Kodėl?

— Jūs taip rūpinatės pasauliu be paslapčių, bet patys nevengiate kurti savo paslapčių ir jų laikytis. O kaip ta viskas-visiems-prieinama utopija?

— Taip nesąžininga, Maja. Mes net nežinojome, ar Klerės nužudymas susijęs su mumis.

— Aišku, žinojote. Tik tylėjote, nes bijojote, kad paviešinta vieno šaltinio žūtis blogai atsilieps visai jūsų veiklai. Baiminotės, kad kažkas nutekino jos vardą ir dėl to ji buvo nužudyta. Bijojote — ir vis dar bijote, — kad tas kažkas gali būti iš jūsų organizacijos.

— Ne iš mūsų, — paprieštaravo Koris.

— Iš kur žinai?

— Minėjai mūsų paranoją. Sakei — persistengiame. Aš buvau vienintelis, kuris žinojo apie Klerę. Mes apsidraudžiame. Jokiu būdu jos vardas negalėjo būti nutekintas iš mūsų organizacijos.

— Pats žinai, kad visuomenė nepatikės.

Jis palietė ranka veidą.

— Teisybė, žmonės gali ne taip suprasti.

— Jie kaltins jus.

— Mūsų priešai panaudos tai prieš mus. Mūsų kiti informatoriai jausis įbauginti.

Maja papurtė galvą:

— Tu tikrai nesupranti?

— Ko?

— Tu pateisini paslaptis. Elgiesi lygiai taip pat, kaip ir valdžia ar verslai, kuriuos tu smerki.

— Tai netiesa.

— Žinoma, kad tiesa. Bet kokia kaina apsaugoti instituciją. Dėl tavęs mano sesuo buvo nužudyta. Ir tu leidai jos žudikui likti laisvam, kad tik pridengtum savo organizaciją.

Kažkas blykstelėjo Korio akyse.

— Maja?

— Ką?

— Man nereikia tavo moralės paskaitų.

Jis teisus. Maja jį suerzino, gal net per daug. Tai buvo klaida. Jai reikia, kad Koris ja pasitikėtų.

— O kodėl Berketai moka Tomui Daglasui?

— Neturiu supratimo. Prieš keletą mėnesių mes įsilaužėme į jo kompiuterį, patikrinome peržiūrų istoriją, net sudarėme visų jo paieškų sąrašą. Jokios užuominos. Tai, ką jis veikė, buvo ne šiaip sau neoficialu, tai buvo *labai* neoficialu.

— Nemėginote paklausti?

— Daglasas su mumis atsisakė kalbėti. Jei policija jį norėtų apklausti, prisidengtų kliento ir advokato privilegija. Jis veikia per Hauelo ir Leimio šeimos advokatų kontorą.

Tai buvo Heterės Hauel firma.

— Kaip galime sužinoti daugiau? — paklausė Maja.

— Mes pamėginome prie jo prisikasti, ir tai mūsų niekur nenuvedė, — pasakė Koris, — tai pamaniau, gal tu galėtum pabandyti.

15

Ne kaip rodoma kine, privataus detektyvo Tomo Daglaso kontora buvo įsikūrusi Nortfildo aveniu Livingstone, Naujajame Džersyje, neišvaizdžiame plytiniame pastate be matinio stiklo ir ant jo išraižyto pavadinimo. Koridoriuje tvyrojo specifinis kvapas, sklin-

dantis iš odontologų kabinetų, kurių veikiausiai čia buvo gausu, sprendžiant iš kabančio prie įėjimo įstaigų sąrašo. Maja pasibeldė į tvirtas medines duris. Niekas neatidarė. Pasuko rankeną. Užrakinta.

Ji pastebėjo vyrą, stovintį prie administracijos staliuko kitoje koridoriaus pusėje, vilkintį daktaro chalatu. Jis ją atvirai nužiūrinėjo. Atsakiusi į jo šypseną, Maja parodė į duris ir trūktelėjo pečiais.

Chalatuotasis priėjo prie jos.

— Turite gražius dantis, — pagyrė jis.

— Oi, ką jūs, ačiū, — apsimetusi, kad jai užgniaužė kvapą, Maja šypsojosi toliau. — Gal žinote, kada grįš ponas Daglasas?

— Norite ką nors išsitirti, meilute?

Meilutė.

— Lyg ir... tai konfidencialu, — ji prikando apatinę lūpą, norėdama atrodyti rimta ir — na taip, gerai — šiek tiek koketiška. — Ar šiandien matėte jį?

— Keletą savaičių nemačiau Tomo. Aš irgi norėčiau. Tiesiog va taip pasiimti atostogų.

Maja jam padėkojo ir pasuko išėjimo link. Vyrukas ją pašaukė. Ji nekreipė dėmesio ir pagreitino žingsnį. Koris buvo davęs jai Tomo Daglaso namų adresą. Tik už penkių minučių kelio automobiliu. Pamėgins jį rasti ten.

Daglaso namas pasirodė besąs mėlynas su violetine apdaila, kokie ypač mėgstami Menkių kyšulyje. Gėlių loveliai tryško spalvomis. Langinės švytėjo gausia puošyba. Visko buvo per daug, bet buvo gražu. Pastačiusi automobilį gatvėje, Maja nuėjo takeliu prie namo. Vienoje garažo pusėje ant ratuoto įtaiso buvo užkelta žvejybos valtis.

Maja pasibeldė į duris. Jas atidarė moteris, įpusėjusi šeštą dešimtį ir vilkinti juodu treningu.

Moters akys susiaurėjo.

— Kuo galėčiau padėti?

— Sveiki, — pasisveikino Maja, stengdamasi atrodyti džiugi, — ieškau pono Tomo Daglaso.

Moteris — Majos nuomone, ponia Daglas — tyrinėjo atvykėlės veidą.

— Jo nėra namie.

— Ar žinote, kada jis grįš?

— Turėtų užtrukti.

— Vadinuosi Maja Stern.

— Aha, pažinau iš naujienų. Ko norite iš mano vyro?

Geras klausimas.

— Gal galiu įeiti?

Ponia Daglas žengė žingsnį į šalį, įleisdama Mają vidun. Maja neketino prašytis į vidų. Tiesiog norėjo laimėti laiko, nuspręsti, kaip geriau elgtis.

Ponia Daglas pravedė ją pro prieškambarį į šeimos kambarį. Interjeras buvo jūrinio gyvenimo tematika. Ir stipriai išreikšta. Nuo lubų vielomis pritvirtintos kabojo žuvų iškamšos. Medžiu išmuštos sienos papuoštos senovinėmis meškerėmis ir žvejų tinklais, kapitono vairu bei apvaliais gelbėjimo ratais. Šeimos nuotraukose matėsi jūra. Maja pastebėjo du sūnus, kurie šiuo metu jau turėtų būti užaugę. Ši keturių asmenų šeima aiškiai mėgo kartu žuvauti. Pati Maja nesižavėjo žvejyba, bet iš nuotraukų buvo pastebėjusi, kad mažai kas taip plačiai ir nuoširdžiai šypsosi, kaip žvejai su pagauta žuvimi.

Ponia Daglas laukė, ant krūtinės sukryžiavusi rankas.

Maja sumetė, kad geriausias būdas — eiti tiesiai prie reikalo.

— Jūsų vyras ilgą laiką dirba Berketų šeimai.

Ponios veidas liko tuščias.

— Norėjau jo paklausti, koks tai darbas.

— Aišku, — atsakė ponia Daglas.

— Ar ką nors žinote apie vyro darbą Berketams?

— Jūs esate Berket, ar ne taip, Maja?

Klausimas šiek tiek išmušė Mają iš vėžių.

— Taip sakant, nutekėjau į tą šeimą, taip.

— Taip ir pamaniau. Ir mačiau, kad jūsų vyras buvo nužudytas.

— Taip.

— Apgailestauju dėl jūsų netekties, — pasakė ir pridūrė: — Manote, kad Tomas ką nors žino apie nužudymą?

Ir vėl jos tiesmukumas išmušė Mają iš vėžių.

— Nežinau.

— Bet tam jūs čia ir atvykote?

— Iš dalies.

Ponia Daglas linktelėjo.

— Man labai gaila, bet aš tikrai nieko nežinau.

— Norėčiau pasikalbėti su Tomu.

— Jo nėra.

— Kur jis?

— Išvykęs.

Ji pasuko durų link.

— Mano sesuo taip pat buvo nužudyta, — pasakė Maja.

Ponia Daglas sulėtino žingsnį.

— Ji vadinosi Klere Voker. Ar esate ką nors girdėjusi?

— Ar turėčiau?

— Prieš pat nužudymą ji aptiko slaptas Berketų išmokas jūsų vyrui.

— Slaptas išmokas? Nežinau, ką mėginate pasakyti, bet, manau, geriau išeikite.

— Kokios rūšies paslaugas Tomas jiems teikia?

— Negaliu žinoti.

— Turiu jūsų penkerių metų mokesčių ataskaitą.

Dabar atėjo ponios Daglas eilė nustebti.

— Jūs... ką?

— Daugiau nei pusė jūsų vyro metinių pajamų buvo gauta iš Berketų. Išmokos ženklios.

— Ir ką? Tomas sunkiai dirba.

— Ką dirba?

— Aš nežinau. O jei ir žinočiau, tikrai nepasakyčiau.

— Šios išmokos mano seseriai kažkodėl kėlė nerimą, ponia Daglas. Po kelių dienų, kai Klerė apie jas sužinojo, kažkas ją kankino ir nušovė į galvą.

Ponios burna susidėjo į tobulą O.

— Ir ką, jums atrodo, kad Tomas į tai įsivėlęs?

— Aš taip nesakiau.

— Mano vyras yra geras žmogus. Jis, kaip ir jūs, tarnavo armijoje, — ji linktelėjo į sieną už Majos. Po lentele su užrašu *Semper Paratus* — visada pasiruošę — kabojo sukryžiuoti sidabriniai inkarai, bocmano nusipelniusio padėjėjo simbolis. Maja pažinojo kelis bocmano padėjėjus kariniame jūrų laivyne. Tai garbingas laipsnis. — Beveik dvidešimt metų Tomas dirbo miestelio policininku. Kai buvo sužeistas eidamas pareigas, jis išėjo į ankstyvą pensiją. Atsidarė savo kontorą ir dabar sunkiai dirba.

— Tai ką jis dirbo Berketams?

— Sakiau jums, negaliu žinoti.

— Ar negalite sakyti?

— Tikrai taip.

— Tai, ką jis jiems darė, kainavo devynis ar dešimt tūkstančių per mėnesį nuo... kiek laiko?

— Negaliu žinoti.

— Nežinote, kada vyras pradėjo jiems dirbti?

— Tomo darbas konfidencialus.

— Jis niekada jums nepasakojo apie Berketus?

Pirmą kartą Maja pastebėjo įskilimą moters šarvuose.

— Niekada, — tyliai patvirtino ji.

— Kur jis, ponia Daglas?

— Išvykęs. Ir aš nieko nežinau. — Ji atplėšė lauko duris. — Pasakysiu jam, kad buvote užsukusi.

16

Daugelis žmonių turi susidarę pasenusią nuomonę apie šaudyklas ar ginklų parduotuves. Jie įsivaizduoja smirdančias iškamšas ir lokio kailius, sukabintus ant sienų, pavojingai sustatytus apdulkė-

jusius šautuvus, už prekystalio stovintį priekabų savininką animacinio medžioklio apdaru ar berankoviais marškinėliais, su kabliu vietoj vienos rankos.

Dabar viskas yra kitaip.

Maja, Šeinas ir jų bendražygiai lankėsi moderniausio lygio klube, kurio pavadinimas buvo šifruojamas kaip „Žmonių savigynos teisė“, arba juokais — „Žmonių šaudymo teisė“. Kokios dulkės? Viskas tame klube žibėjo kaip naujas pinigas. Nenuilstamai paslaugūs darbuotojai vilkėjo juodus marškinėlius, sukištus į rusvas medvilnines kelnes. Ginklai gulėjo stiklinėse spintelėse kaip juvelyriniai dirbiniai. Iš viso buvo dvidešimt šaudymo vietų — dešimt, skirtų šauliams, šaudantiems iš dvidešimt penkių jardų nuotolio, ir dešimt penkiolikos jardų mėgėjams. Skaitmeninis simuliatorius veikė panašiai kaip žmogaus dydžio kompiuterinis žaidimas. Įsivaizduokite teatrą, kai atgyja priešiška scena — gaujos užpuolimas, įkaitų paėmimas, Laukinių Vakarų užkariavimas ar net zombių infiltracija, — kurioje visi jus puola. Jūs „atsišaudote“ lazeriais, sveriančiais kaip tikri ginklai.

Dažniausiai Maja eidavo pašaudyti į popierinius taikinius iš tikrų ginklų ir pabendrauti su draugais, kurių dauguma buvo tarnavę armijoje. Vieta atitiko savo reklamą, kviečiančią pailsėti „patogiai ir stilingai“. Kai kurie žmonės stoja į klubus žaisti teniso ar golfo, arba išbandyti jėgas lošdami bridžą. Maja buvo „Ginklų klubo“ VIP narė. Kaip buvę kariškiai, jie su draugais gaudavo penkiasdešimties procentų nuolaidą.

„Ginklų klubas“, įsikūręs prie Dešimtojo kelio, išpuoštas tamsiu medžiu ir turtingais kilimais, priminė Majai arba nukopijuotą Berketų šeimos biblioteką, arba prabangų mėsos restoraną. Viduryje kambario stovėjo pulo stalas. Buvo gausu odinių baldų. Tris sienas puošė plokščiaekraniai televizoriai. Ant ketvirtosios buvo užrašyta citata iš Antrosios pataisos. Išraižyta milžiniškomis pasvirusiomis raidėmis. Ten dar buvo cigarų kambarys, kortų stalai ir nemokamas belaidis internetas.

Rikas, klubo savininkas, irgi dėvėjo juodus marškinėlius ir rusvas medvilnines kelnes ir visuomet nešiojosi ginklą prie diržo. Jis pasisveikino su Maja, liūdnai nusišypsodamas ir sumušdamas su ja kumščiais.

— Gera vėl tave matyti, Maja. Mes su berniukais girdėjome liūdnas žinias...

Ji linktelėjo.

— Ačiū už gėles.

— Mes tik norėjome kaip nors prisidėti, supranti?

— Tikrai labai ačiū.

Rikas kostelėjo į kumštį.

— Nežinau, ar tinkamas dabar laikas, bet jei tau reikia darbo lanksčiu grafiku...

Rikas nuolat siūlė Majai šaudymo instruktorės darbą. Moterys buvo labiausiai auganti grupė ginklams pirkti ir naudotis tokių šaudyklų paslaugomis. Be to, moterys rinkosi moteris instruktores, kurių vis dar trūko.

— Turėsiu omenyje, — pažadėjo Maja.

— Puiku. Berniukai viršuj.

Tą naktį iš jų gaujos buvo susirinkęs penketas, įskaitant Šeiną ir Mają. Kiti trys patraukė prie simuliatoriaus, o Šeinas su Maja nuėjo į dvidešimt penkių jardų šaudyklą. Šaudymas Mają ramino tarsi meditacija. Tas iškvėpimas, spaudžiant gaiduką, ta tyla ir ramybė prieš beveik trokštamą atatranką — visa tai malšino nerimą ir guodė.

Baigę šaudyti, jie grįžo į VIP salę. Maja buvo vienintelė moteris. Manytum, kad tokiose vietose klesti moterų diskriminacija, bet čia rūpėjo vienintelis dalykas — kaip šaudai. Garsas apie Majos karinius nuopelnus, jei ne didvyriškumą, darė ją vietinės reikšmės įžymybe. Kai kuriems vaikinams ji kėlė baimingą pagarbą. Kai kurie buvo lengvai ją įsimylėję. Majai tai netrukdė. Nesvarbu, ko esate prisiskaitę, bet daugelis kareivių itin gerbia moteris. Bet kokius simpatijos ar potraukio jausmus Majai jie buvo pavertę tyra arba broliška meile.

Majos akys užkliuvo už Antrosios pataisos žodžių ant sienos.

Gerai sureguliuota milicija, reikalinga laisvos Valstijos saugumui užtikrinti, žmonių teisė laikyti ir nešiotis ginklą negali būti pažeista.

Keista gramatika, švelniai tariant. Maja išmoko neaptarinėti ir nesiginčyti nei su Antrosios pataisos šalininkais, nei su priešininkais. Jos tėvas, aršus ginklų priešininkas, kartais šaukdavo: „Nori didelio kovinio šautuvo? Kokioje tu *gerai sureguliuotoj milicijoj* esi?", o tuo tarpu jos draugai, ginklų šalininkai, atremdavo: „Kuri *negali būti pažeista* dalis nesuprantama?" Šis tekstas, be abejo, yra stebėtinai lankstus ir suteikia galimybę kiekvienam interpretuoti jį pagal savo interesus. Jei mėgsti ginklus, šį dokumentą skaitysi vienaip. Jei ginklų nekenti, manysi, kad jis reiškia visai ką kita.

Šeinas atnešė Majai kokakolos. Alkoholis klube buvo draudžiamas, nes kiekvienas, menkiausiai galintis pasigirti sveiku protu, suprato, kad alkoholis ir ginklai nedera. Visi penki susėdę ėmė aptarinėti įprastus reikalus. Pokalbis visada prasidėdavo nuo vietinės sporto komandos, bet greitai nuklysdavo į gilesnius vandenis. Majai tai buvo geriausia vakaro dalis. Ji buvo viena jų, tik gal šiek tiek daugiau. Vaikinai dažnai norėjo sužinoti moteriškos pusės požiūrį į namie susiklosčiusius santykius, kuriuos, be abejo, karas neretai sujaukia. Guodimasis, kaip niekas nesupranta, ką jiems teko išgyventi, kareiviams buvo pigus būdas įgrisusiems įsipareigojimams nutraukti, ir jie velniškai įgudusiai tuo naudojosi. Kai atitarnauji kokioje nors pragaro skylėje, pradedi viską kitaip matyti. Kartais skirtumai būna akivaizdūs, bet dažniausiai tai tik prisilietimas, pustonis, kvapas. Svarbūs dalykai nublanksta, ir atvirkščiai. Santykiai ir santuokos savaime yra pakankamai sudėtingi, o dar į tą mišinį pridėkite karą, ir smulkūs įtrūkimai pavirs žiojinčiomis žaizdomis. Niekas nemato to, ką matote jūs — išgrynintai, be išankstinės nuomonės, — niekas, išskyrus jūsų draugus kareivius. Tarsi filme, kur tik herojus gali matyti vaiduoklius, o visiems kitiems atrodo, kad jis išprotėjęs.

Šiame kambaryje jie visi matė vaiduoklius.

Viengungis ir emociškai šiek tiek sutrikęs Šeinas nemokėjo atsiverti. Jis persėdo į kampą ir, išsitraukęs naują Anos Kindlen romaną, ėmėsi skaityti. Šeinas labai mėgo skaityti, — išskyrus, kaip Maja matė aną vakarą, garsiai skaityti mažiems vaikams, — tad skaitė visur ir visada, net sraigtasparnyje, kur motorų ūžesys, regis, įsiskverbia į pačias smegenis.

Galiausiai Maja atsidūrė prie Šeino. Virš jų galvų televizoriaus ekrane Niujorko „Knicks" žaidė trečią ketvirtį su Bruklino „Nets". Jai artinantis, Šeinas padėjo knygą. Jis užmetė savo ilgas kojas ant odinės kušetės ir pasakė:

— Puiku.

— Kas puiku?

— Jaučiu, kad esi pasirengusi man pasakoti.

Ji nebuvo pasirengusi. Norėjo jį apsaugoti. Kaip visada.

Ir vis dėlto Šeinas tokio atsakymo nepriimtų, o nieko jam nepapasakoti būtų nesąžininga ar net žalinga. Maja svarstė, ar nepapasakojus Šeinui apie jos susitikimą su Koriu Rudzinskiu asmeniškai, bet nebuvo tikra, kaip pastarasis į tai reaguotų. Jis turbūt supyktų. Baigdamas pokalbį Koris labai aiškiai nurodė:

„Jokių vienkartinių telefonų. Mes bendraujame tik iškilus būtinybei. Jei nori su manimi susisiekti, skambink į klubą ir kviesk Lulu. Jei man reikės tavęs, tau paskambins iš klubo telefono numerio ir atsijungs. Tai bus signalas tau ateiti į klubą. Bet, Maja, jei tik pasijusiu nors kiek nejaukiai, aš išnyksiu. Greičiausiai visiems laikams. Taigi niekam nepasakok."

Niekam nepasakok — šiuo metu Maja taip ir turėtų elgtis. Jei ji suknistų jųdviejų santykius, Koris, tikėtina, išnyktų. Negalėjo rizikuoti.

Bet galėjo eiti kitu keliu.

Šeinas žiūrėjo į ją ir laukė. Galėjo laukti visą vakarą.

— Ką žinai apie Kyrsą? — paklausė Maja.

— Žmogžudysčių detektyvas, dirbantis prie Džo bylos?

Maja linktelėjo.

— Nedaug. Jo reputacija tvirta, bet mes nesibičiuliaujame su Niujorko policija. Kodėl klausi?

— Atsimeni Džo seserį Kerolainą?

— Atsimenu.

— Ji man pasakė, kad šeima Kyrsui mokėjo pinigus.

Šeinas susiraukė.

— Ką turi omenyje sakydama „mokėjo pinigus“?

— Tris kartus kiek mažiau nei po dešimt tūkstančių.

— Už ką?

Maja gūžtelėjo.

— Ji nežino.

Maja papasakojo Šeinui, ką jai buvo sakiusi Kerolaina apie išmokas, apie nebeveikiantį slaptažodį, apie Majos ketinimą palaukti prieš užsipuolant Džuditą ar Nilą.

— Kažkokia nesąmonė, — tarė Šeinas. — Kam, po velnių, Džo šeimai reikėtų duoti kyšį Kyrsui?

— Tu man pasakyk, — atsakė Maja.

Jis šiek tiek pagalvojo.

— Abu žinome, kad turtuoliai yra keisti.

— Žinome.

— Gal jie moka Kyrsui tikėdamiesi, kad jis, na, geriau pasistengs atlikti savo darbą? Kad suteiks Džo bylai pirmenybę? Juk jau suteikė. Gal Berketai mano, jog farams reikia duoti arbatpinigių, ar ką?

— Aš nežinau, — pasakė Maja. — Bet yra dar vienas dalykas.

— Koks?

— Kerolaina tvirtina, kad Berketai pradėjo mokėti Kyrsui *prieš* Džo žūtį.

— Kvailystės.

— Ji taip mano.

— Ji klysta. Kažkokia nesąmonė. Kam jiems duoti Kyrsui pinigų prieš žmogžudystę?

Ir vėl Maja atsakė:

— Aš nežinau.

— Juk negalėjo jie numatyti, kad Džo nužudys ir kad būtent Kyrsą paskirs tirti bylą? — Šeinas pakratė galvą. — Žinai, koks būtų labiausiai tikėtinas atsakymas?

— Koks?

— Kerolaina tave mausto.

Maja buvo apie tai pagalvojusi.

— Nagi, pati pamąstyk: ji tavo akivaizdoje sėda prie kompiuterio, ir tuomet — ak, neveikia slaptažodis, pakeistas? Siaubingai patogu, ar neatrodo?

— Taip, atrodo, — sutiko Maja.

— Taigi, Kerolaina melavo. Palauk, išbraukiam tai.

— Ką?

Šeinas pasisuko į Mają.

— Kerolaina yra pirmarūšė prietranka, ar ne?

— Aukščiausio lygio.

— Tai gal ji visai nemelavo, — pasakė Šeinas, vis labiau įsijausdamas į savo teoriją. — Gal ji visą reikalą tik įsivaizdavo. Sudėk viską į krūvą. Turim pirmarūšę prietranką. Jos brolis nužudomas. Jūs visi susirenkate aptarti testamento. Skaitymas nukeliamas dėl atseit painiavos popieriuose?

— Tai ne šiaip painiava, — paprieštaravo Maja. — Kažkas ne taip dėl Džo mirties liudijimo.

— Dar geriau. Tikras smūgis Kerolainai.

Maja susiraukė.

— Ir tuomet ji susifantazuoja išmokas žmogžudystę tiriančiam farui?

— Šiuo metu tai taip pat tikėtina, kaip ir bet kuris kitas scenarijus, — Šeinas atsilošė. — Maja?

Ji žinojo, kas dabar bus.

— Gal galėtum liautis?

— Ką liautis?

Šeinas susiraukė.

— Man susuka vidurius, kai tu meluoji.

— Aš tau nemeluoju.

— Semantika. Gerai, ko tu man nesakai?

Labai daug ko. Ir vėl ji svarstė, ar nepapasakojus Šeinui daugiau, bet ir vėl instinktas vertė draugą saugoti. Jau buvo bepradedanti pasakoti Šeinui apie slaptus Klerės skambučius, bet tuomet būtų išaiškėjęs Korio vaidmuo. Maja dar nenorėjo apie jį prasitarti. Ji nebuvo pasakojusi Šeinui ir apie auklei skirtos vaizdo kameros įrašą — tai irgi galėjo palaukti. Atsarga gėdos nedaro. Visada galima vėliau papasakoti, bet neįmanoma sugrąžinti to, ką jau pasakei.

Šeinas palinko į priekį ir, įsitikinęs, kad niekas nesiklauso, sušnibždėjo:

— Iš kur gavai tą kulką?

— Palik ją ramybėje.

— Aš tau padariau didžiulę paslaugą.

— Ir už ją man teks sumokėti, Šeinai?

Kaip Maja ir numatė, įsižeidęs jis nutilo. Ji grįžo prie Kerolainos temos.

— Tu kažką įdomaus sakei apie smūgį Kerolainai, — pratarė Maja.

Šeinas laukė.

— Ji kalbėjo ne vien apie Džo. Ji kalbėjo ir apie kitą brolį.

— Nilą?

Maja papurtė galvą.

— Endrių.

Šeinas susiraukė.

— Palauk, apie tą, iškritusį iš laivo?

— Jis neiškrito.

Pagaliau. Paslaptis, kurią ji saugiai galėjo patikėti Šeinui.

— Džo buvo drauge. Laive su juo.

— Tai ką?

— O tą, kad Džo man pasakė, jog tai nebuvo nelaimingas atsitikimas. Jis pasakė, kad Endrius nusižudė.

Šeinas net loštelėjo.

— Čia tai bent...

— Tai jau taip.

— Ar šeima žino?

Maja gūžtelėjo.

— Nemanau. Jie visi tvirtina, kad tai buvo nelaimingas atsitikimas.

— Ir Kerolaina vakar apie tai prakalbo?

— Būtent.

— Kodėl? — paklausė Šeinas. — Endrius Berketas mirė prieš — kiek? — beveik dvidešimt metų?

— Iš dalies manau, kad tai suprantama, — pasakė Maja.

— Kodėl?

— Du broliai. Atseit labai artimi. Abu miršta anksti ir tragiškai.

Supratęs Šeinas linktelėjo.

— Dar viena priežastis jos vaizduotei įsisiautėti.

— O be to, ji nematė Džo kūno.

— Pakartok?

— Kerolaina. Ji nematė mirusio Džo kūno. Ir Endriaus. O norėjo pamatyti. Kad pajustų pabaigą. Taigi, Endrius žūsta jūroje. Ji nemato jo lavono. Džo nužudomas. Ji ir jo lavono nemato.

— Nesuprantu, — pasakė Šeinas, — kodėl ji nematė Džo lavono?

— Šeima jai neleido žiūrėti, ar kažkas panašaus, nežinau. Bet suprask Kerolainą: du mirę broliai. Ir abiejų kūnų nėra. Kerolaina nematė nė vieno savo brolio, gulinčio karste.

Jiedu nutilo, tačiau Šeinas dabar suprato. Kerolaina, kalbėdama apie poreikį pamatyti kūną, palietė jautrią stygą. Maja ir Šeinas kare ne sykį susidūrė su tuo dalyku. Kai kareivis žūdavo mūšyje, jo šeima dažnai negalėdavo susitaikyti su jo mirtimi, kol negaudavo nepaneigiamo įrodymo.

Kol nepamatydavo mirusiojo kūno.

Gal Kerolaina ir buvo teisi. Gal kaip tik dėl to kariai stengdavosi visus grąžinti namo, net ir mirusiuosius.

Šeinas nutraukė tylą:

— Kerolainai sunku pripažinti, kad Džo miręs.

— Jai sunku pripažinti, kad *abu* broliai mirę, — patikslino Maja.

— Ir ji mano, kad bylai tirti paskirtas pareigūnas gauna iš šeimos kyšius.

Būtent tuomet Mają trenkė lyg žaibu:

— O, ne...

— Kas atsitiko?

Maja nurijo seiles. Ji pamėgino viską pergalvoti, pabandė surikiuoti mintis. Valtis. Kapitono šturvalas. Žvejybos trofėjai...

— *Semper paratus,* — pratarė Maja.

— Ką?

Maja akimis pagavo Šeino žvilgsnį.

— *Semper paratus.*

— Lotyniškai, — pasakė Šeinas, — tai reiškia „Visada pasiruošęs".

— Žinai?

Manė, kad sukryžiuoti inkarai reiškė karinį jūrų laivyną. Dažniausiai taip ir būna. Bet sukryžiuotus inkarus bocmano padėjėjo nuopelnams įvertinti naudoja ir kita tarnyba.

Šeinas linktelėjo.

— Tai pakrantės apsaugos šūkis.

Pakrantės apsauga.

Karinių pajėgų padalinys su jurisdikcija ir vidaus, ir tarptautiniuose vandenyse. Į pakrantės apsaugos jurisdikciją įeina kiekvienos mirties atviroje jūroje atvejis.

— Maja?

Ji atsisuko.

— Man reikia dar vienos paslaugos, Šeinai.

Jis nieko neatsakė.

— Man reikia, kad tu sužinotum, kas vadovavo Endriaus Berketo žūties atviroje jūroje tyrimui, — pasakė ji. — Man reikia, kad pasiteirautum, ar pakrantės apsaugos karininkas tuo metu nebuvo toks Tomas Daglasas.

17

Užmigdyti Lilę paprastai nebūdavo sunku. Maja buvo girdėjusi siaubo istorijų apie vaikus, kurie migdymo laiką paversdavo košmaru. Bet ne Lilė. Tarsi jau būtų užtekę jai dienos ir ji norėtų ją pamiršti. Vos galva paliesdavo pagalvę, pokšt — ir išsijungia. Bet šįvakar Majai paguldžius dukrą į lovytę, Lilė paprašė:

— Pasakos.

Maja buvo pervargusi, bet negi tai ne motinystės džiaugsmai?

— Žinoma, brangute, kokios norėtum?

Lilė parodė į Debės Ljori knygutę. Maja ėmė skaityti tikėdamasi, kad pasakojimas dukrelę paveiks kaip hipnozė ar nuobodus bendradarbis, ir mergaitės akys ims merktis, kol visai užsimerks nakties miegui. Bet knygutė sukėlė atvirkščią poveikį, negu buvo tikėtasi — Maja pati pradėjo snausti, o Lilė ją vis kumščiavo, kad neužmigtų. Ji šiaip taip baigė apsakymą. Užvertusi knygutę, jau kėlėsi nuo lovos, kai Lilė ėmė prašyti:

— Dar, dar.

— Manau, laikas miegoti, brangioji.

Lilė pradėjo verkti. „Išsigando", pamanė Maja. Ji žinojo, kad tokiais momentais nevalia palikti vaiko vieno, tačiau tėvystės vadovėliai pamiršo, kad išvargęs žmogus — net būdamas tėvas ar motina — visada ieškos lengvesnės išeities. Šita maža mergaitė ką tik prarado savo tėvą. Žinoma, ji dar buvo per maža suprasti, tačiau ji kažką jautė, giliai pasąmonėje kirbėjo nuojauta, primityvus žinojimas sakė jai, kad ne viskas gerai.

Maja pakėlė Lilę ant rankų.

— Eikš. Galėsi miegoti su manimi.

Nusinešusi į miegamąjį, ji švelniai paguldė dukrelę ant lovos Džo pusėje. Pridėjo pagalvių iš Lilės pusės, suręsdama improvizuotą atitvarą, ir dar primėtė jų ant grindų, jei kartais Lilė kažkaip prasibrautų pro barikadą ir nusiristų žemėn. Tempiant apklotą ir kamšant jį Lilei po smakriuku, Mają persmelkė galingas jausmas, pažįstamas visiems tėvams, kai užplūsta nenumaldoma meilė savo vaikui, kai apimtas pagarbios baimės jauti viduje kylant galingą jausmą, kurio nenori paleisti, tačiau meilės pagimdytas siaubas, baimė prarasti vaiką tave kone paralyžiuoja. Kaip, mąstai tu, kada nors galėsi atsipalaiduoti, žinodamas, kokiame nesaugiame pasaulyje mes gyvename?

Lilė užsimerkė ir užmigo. Nejudėdama Maja žiūrėjo į mažą savo dukters veidelį, stebėdama jos gilų ir lygų kvėpavimą. Taip sustingusi ji prabuvo tol, kol iš apžavų ją išgelbėjo telefono skambutis.

Tikėjosi, kad skambina Šeinas, turintis informacijos apie Tomą Daglasą, nors ir buvo sakęs, kad karinių protokolų iki ryto peržiūrėti nespės. Pačiupusi telefoną Maja pamatė, kad skambina jos dukterėčia Aleksa. Trumpai išgyvenusi paniką, — Aleksa buvo dar vienas žmogus, kurio praradimo ji neiškęstų, — Maja skubiai nuspaudė žalią mygtuką.

— Ar viskas gerai?

— Aha, — atsiliepė Aleksa, — kas galėtų atsitikti?

— Nieko. — Po galais, Maja turėtų pati jiems paskambinti. — Na, vaikeli, kas gero? Nori, kad padėčiau paruošti pamokas?

— O jei ir reikėtų, manai, tau skambinčiau?

Maja nusijuokė.

— Tikrai ne.

— Rytoj Futbolo diena.

— O tiksliau?

— Tai tokia apgailėtina mažo miestelio šventė, kai visos klasės dalyvauja varžybose, pardavinėjami reklaminiai suvenyrai, išsta-

tomi pripučiami miesteliai, rengiamas karnavalas ir visa kita. Mažiems vaikams tai patinka.

— Supratau.

— Žinau, esi labai užimta, bet tikėjausi, kad judvi su Lile ateisite.

— Na...

— Tėtis su Danieliu irgi ateis. Varžybos prasideda dešimtą, aš žaidžiu nuo vienuoliktos. Galėsime su Lile pasivaikščioti, nupirksime jai balioną — ponas Ronkovicas, mano anglų kalbos mokytojas, labai gražiai iš jų lanksto žvėrelius, — pavėžinsime ją traukinuku. Manau, Lilei patiktų. Mes jos pasiilgome.

Maja pažvelgė į šalia miegančią mergaitę.

Nenumaldoma meilė užliejo ją visu smarkumu.

— Teta Maja?

Aleksa ir Danielis buvo Lilės pusseserė ir pusbrolis. Lilė juos dievino. Maja norėjo — kai to prireiks, — kad jie taptų Lilės gyvenimo dalimi.

— Džiaugiuosi, kad Lilė jau miega, — pasakė Maja Aleksai.

— A?

— Nes jei pasakyčiau, kad rytoj ji pasimatys su jumis, vaikai, tai niekaip neužmigtų iš to džiaugsmo.

Aleksa susijuokė.

— Kaip gerai, rytoj pasimatysime? Viskas vyks miestelio aikštėje.

— Puiku.

— Oi, ir kad žinotum... Mano kvailys treneris irgi dalyvaus.

— Nesirūpink, manau, kad mudu dabar jau suprantame vienas kitą.

— Labanaktis, teta Maja.

— Labanaktis, Aleksa.

Naktis buvo bloga.

Majai esant tos netvarios būsenos tarp būdravimo ir miego, garsai ėmė ją pulti visu smarkumu. Nenutylantys klyksmai, traš-

kesys, motoro ūžimas ir kulkosvaidžių papliūpos. Jie nė akimirką nenurimo. Nė akimirką neleido jai atsikvėpti. Jie tik stiprėjo. Maja jautėsi esanti nei čia, nei ten. Kybojo tarp dviejų pasaulių lyg pasiklydusi. Ją gaubė tamsa ir triukšmas, nesiliaujantis, begalinis triukšmas, kylantis iš jos pačios, tarsi mažas padaras, įsisukęs į jos smegenis, būtų ėmęs iš vidaus braižytis ir klykti.

Negalėjai pabėgti, negalėjai protingai mąstyti. Nebuvo nei čia, nei dabar, nebuvo nei vakar, nei rytoj. Visa tai grįš vėliau. O dabar nebuvo nieko, tik smegenis draskančių garsų agonija, tarsi pjovėjo dalgis. Maja, abiem rankomis apglėbusi galvą, spaudė ją taip stipriai, lyg mėgindama sutrupinti kaukolę.

Taip buvo blogai.

Buvo taip blogai, kad padarytum bet ką, — Dieve, prašau, bet ką, — kad tik garsai nutiltų. Net pradedi galvoti, ar nepaimti ginklo ir visiems laikams neužtildyti tų garsų. Jei tik žinotum, kur esi, jei tik suvoktum, kad esi lovoje, prie pat stalčiuko, kur guli ginklas...

Maja nežinojo, kiek truko tas siaubas — minutę ar valandą. Jai atrodė, kad tęsėsi begalybę. Smaugiant garsams, laikas neteko prasmės. Ji tik leidosi nešama bangos ir stengėsi išlikti paviršiuje.

Bet vienu metu kitas garsas, „normalesnis", įsiskverbė į jos garsų pragarą. Jis, regis, aidėjo iš labai toli ir sklido labai ilgai, kol pagaliau Maja jį užfiksavo. Tas garsas vos prasimušė pro kitus kurtinančius garsus, kurių vienas, kaip Maja suprato ėmus skaidrėti sąmonei, buvo jos pačios klyksmas.

Durų skambutis. Po to pasigirdo balsas:

— Maja? Maja?

Šeinas. Jis ėmė daužyti duris.

— Maja?

Ji atsimerkė. Garsai neišnyko, jie tik pasityčiojamai priblėso, primindami jai, kad, nors ir pritilę, niekuomet nedings, visuomet liks su ja. Vėl Maja prisiminė teoriją apie garso nemarumą, kad jei sušunki miške ir išgirsti savo aidą, jis tik silps ir silps, bet niekada visiškai neišnyks. Jos garsai elgėsi kaip tik taip.

Jie niekada nepalikdavo jos.

Maja pažvelgė į kairę, kur buvo paguldžiusi Lilę. Lovoje jos nebuvo.

Širdis sustingo.

— Lile?

Beldimas ir skambutis nutilo. Maja pašoko. Ji nuleido kojas ant žemės, bet kai mėgino atsistoti, susvaigus galvai turėjo vėl atsisėsti.

— Lile?

Apačioje ji išgirdo žingsnius.

— Maja?

Tai buvo Šeinas, jau įėjęs į vidų. Maja jam buvo davusi raktą nenumatytiems atvejams.

— Aš viršuje, — Maja vėl pamėgino atsistoti. — Lile? Nerandu Lilės!

— Ji su manimi, — pasakė Šeinas.

Jis pasirodė tarpduryje, ant dešinės rankos nešinas Lile. Palengvėjimas plūstelėjo Majai į kraują.

— Ji stovėjo laiptų viršuje, — paaiškino Šeinas.

Lilės veidelis buvo ašarotas. Maja atskubėjo prie dukters. Šiai krūptelėjus, Maja suvokė, kad Lilę bus pažadinęs jos motinos riksmas.

Maja nusiramino ir prisivertė nusišypsoti:

— Viskas gerai, brangioji.

Mergytė paslėpė veidą, įsikniaubdama į Šeino petį.

— Atsiprašau, mieloji, mamytei prisisapnavo baisus sapnas.

Lilė apsivijo Šeino kaklą rankomis. Jis žiūrėjo į Mają, net nesistengdamas slėpti gailesčio ir susirūpinimo. Majos širdis dužo į milijonus skeveldrų.

— Skambinau tau, — ėmė aiškinti jis, — bet kai neatsiliepei...

Maja linktelėjo.

— Ei, — pasakė Šeinas džiaugsmingai. Pats jis nebuvo labai džiaugsmingas, net Lilė galėjo tai pajausti, — eikime visi žemyn pusryčiauti, ką pasakysite?

Lilei tai pasirodė įtartina, bet ji jau buvo bepradedanti atsigauti. Vaikai yra tokie — neįtikėtinai atsparūs. Vaikai, mąstė Maja, apdovanoti geriausiomis kario savybėmis susitvarkyti su jausmais.

— Oi, žinai ką? — pratarė Maja.

Lilė įtariai pažvelgė į motiną.

— Šiandien mes einame į karnavalą su Danieliu ir Aleksa!

Nuo tų žodžių mergytės akys išsiplėtė.

— Ten bus traukinukų ir balionų...

Ir per kelias minutes, Majai bepasakojant apie Futbolo dienos stebuklus, praėjusios nakties debesys išsisklaidė naujos dienos švytėjime. Bent jau Lilei. Tačiau Maja, kadangi tai lietė jos dukterį, dar ilgai jautė baimės gniaužtus.

Ką ji padarė?

Šeinas neklausė, kaip Maja jaučiasi. Jis žinojo. Kai pasodino Lilę prie pusryčių stalo ir pasitraukė nuošaliau, kad ji negirdėtų, Šeinas paklausė:

— Ar labai blogai?

— Man viskas gerai.

Šeinas nusisuko.

— Kas yra?

— Kaskart tau lengviau ir lengviau sekasi man meluoti.

Ir jis teisus.

— Buvo labai blogai, — pasakė ji. — Dabar patenkintas?

Šeinas atsisuko į ją. Jis norėjo apkabinti Mają — ji tai matė, — tik kad jie tokių dalykų nedarydavo. Ir blogai. Dabar jai to labai reikėjo.

— Turi su kuo nors pasišnekėti, — tarė Šeinas. — Gal Vu?

Vu buvo Veteranų departamento psichiatras.

— Aš jam paskambinsiu.

— Kada?

— Kai viskas baigsis.

— Kas baigsis?

Ji nieko neatsakė.

— Juk dabar tai ne tik tavo problema, supranti?

— Kaip tai?

Jis pažiūrėjo į Lilę.

— Smūgis žemiau juostos, Šeinai.

— Ką padarysi... Turi dukrą, kurią augini viena.

— Aš ja pasirūpinsiu.

Maja pažiūrėjo į laikrodį. Devynios penkiolika. Ji negalėjo prisiminti pastarojo karto, kai miegojo ilgiau nei iki 4.58. Maja pagalvojo apie Lilę. Tai kas iš tikro nutiko? Ar atsibudusi jos dukra klausėsi, kaip rėkia jos motina? Ar Lilė bandė ją prižadinti? Ar ji užsidengė veiduką iš baimės?

Kokia iš jos motina?

„Mirtis seka tave, Maja...“

— Aš susitvarkysiu, — pakartojo ji. — Tik reikia, jog tai baigtųsi.

— O sakydama „kad tai baigtųsi“, tu iš tikro sakai „kad surasčiau, kas nužudė Džo“?

Ji neatsakė.

— Tu buvai teisi, beje, — pasakė Šeinas.

— Dėl?..

— Todėl ir atvažiavau iš pat ryto. Paprašei pasidomėti Tomo Daglaso tarnyba pakrantės apsaugoje.

— Ir?

— Jis ištarnavo keturiolika metų. Ten įsitraukė į teisėsaugą. Ir tu teisi — kaip tik jis ir vadovavo Endriaus Berketo žūties bylos tyrimui.

Še tau. Viskas aišku. Niekas neaišku.

— Ar žinai, kokia buvo tyrimo išvada?

— Nelaimingas atsitikimas. Pasak ataskaitos, Endrius Berketas naktį iškrito už borto ir nuskendo. Greičiausiai buvo išgėręs.

Abu tylėdami stovėjo ir stengėsi susivokti.

— Kas, po velnių, dedasi, Maja?

— Nežinau, bet ketinu išsiaiškinti.

— Kaip?

Maja staiga išsiėmė telefoną ir surinko Daglasų namų numerį. Niekas neatsiliepė. Ji paliko žinutę: „Žinau, kodėl Berketai jums mokėjo. Atskambinkite man." Pasakiusi savo mobiliojo telefono numerį, Maja nutraukė ryšį.

— Iš kur sužinojai apie Daglasą? — paklausė Šeinas.

— Nesvarbu.

— Tikrai?

Šeinas ėmė žingsniuoti pirmyn atgal. Net ir nepažįstant jo taip gerai kaip pažinojo Maja, buvo aišku, kad kažkas ne taip.

— Kas?

— Šįryt aš paskambinau detektyvui Kyrsui.

Maja užsimerkė.

— Kodėl taip padarei?

— O, nežinau. Gal kad tu vakar gana rimtai jį apkaltinai?

— Tai Kerolaina jį apkaltino.

— Šiaip ar taip, norėjau jį išbandyti.

— Ir kaip?

— Man jis patinka. Manau, jis yra tikras grynuolis. Ta Kerolaina šneka nesąmones.

— Na ir gerai, pamiršk.

Šeinas išleido erzinantį garsą, panašų į blerbimą viktorinos metu, kai klausimas atsakomas neteisingai.

— Kas yra?

— Atleisk, Maja, atsakymas neteisingas.

— Apie ką čia kalbi?

— Kyrsas atsisakė dalintis su manimi informacija apie faktinį tyrimą, — tęsė Šeinas, — ką ir padarytų geras policininkas, kuris laikosi taisyklių ir neima kyšių.

Majai nepatiko, kur jis suko.

— Bet, — pridūrė Šeinas, iškeldamas smilių aukštyn, — bet jam pasirodė tinkama papasakoti man apie vieną incidentą, neseniai įvykusį tavo namuose.

Maja pažvelgė į Lilę.

— Jis tau papasakojo apie slaptą kamerą.

— Pataikei.

Šeinas laukė paaiškinimų. Ji tylėjo. Jie abu dar ilgai stovėjo ir stebeilijo vienas į kitą. Šeinas pirmas prabilo:

— Kodėl nepapasakojai man tokio dalyko?

— Kaip tik ketinau.

— Bet?

— Bet tu ir taip manai, kad esu nestabilios psichikos.

Šeinas vėl erzinamai sublerbė:

— Neteisingas atsakymas. Gal aš ir manau, kad tau reikia profesionalios pagalbos...

— Būtent. Jau liepei man skambinti Vu. O ką būtum pasakęs, jei būčiau tau papasakojusi, kad įraše mačiau savo nužudytą vyrą?

— Būčiau išklausęs. Būčiau išklausęs ir padėjęs tau prisikasti iki esmės.

Maja žinojo, kad jis taip ir būtų padaręs. Pačiupęs kėdę, Šeinas prisislinko ir atsisėdo arčiau jos.

— Papasakok, kaip viskas vyko. Smulkiai.

Nebebuvo prasmės slėpti. Ji atskleidė Šeinui apie kamerą auklei stebėti, apie Izabelą ir jos pipirinį purškiklį, apie dingusius Džo drabužius ir jos vizitą į Berketų tarnų namus, kur gyveno Izabela. Jai baigus, Šeinas pasakė:

— Aš prisimenu tuos marškinius. Jei viską tik įsivaizdavai, kaip jie galėjo dingti?

— Kas žino?

Atsistojęs Šeinas patraukė prie laiptų.

— Kur eini?

— Einu, pažiūrėsiu spintoje, ar tikrai jų nėra.

Ji mėgino prieštarauti, bet toks jau buvo tas Šeinas. Jam dėl visko reikėjo įsitikinti pačiam. Maja laukė. Po penkių minučių jis grįžo.

— Nėra, — konstatavo.

— Ir tai nieko nereiškia, — pridūrė Maja. — Yra milijonas priežasčių, kodėl tų marškinių spintoje nebėra.

Šeinas atsisėdo priešais ją ir ėmė tampyti apatinę lūpą. Pralėkė penkios sekundės. Dešimt.

— Pasikalbėkime.

Maja laukė.

— Pameni, ką generolas Dempsis, atvykęs į stovyklą, sakė? — paklausė Šeinas. — Apie teatro nuspėjamumą?

Ji linktelėjo. Generolas Martinas Dempsis, Jungtinių Amerikos Valstijų generalinio štabo vadas, pasakė, kad iš visų žmonijos siekių labiausiai nenuspėjamas yra karas. Vienintelė geležinė taisyklė, kuri galioja visiems mūšiams — kad neįmanoma numatyti, kas įvyks mūšyje. Taigi, visada būk pasirengęs tam, kas neįmanoma.

— Apsvarstykime viską iš pradžių, — pasiūlė Šeinas. — Tarkime, tu tikrai matei Džo tame įraše.

— Jis negyvas, Šeinai.

— Žinau. Bet tiesiog... ženkime po žingsnį. Tiesiog pasipraktikuokime.

Maja užvertė akis, kad tik jis greičiau baigtų.

— Taigi, tu peržiūri įrašą per... ką, televizorių?

— Nešiojamąjį kompiuterį. Prijungiu atminties kortelę.

— Gerai, atleisk. Atminties kortelę. Kurią Izabela išsinešė, kai purškė tau dujų?

— Taip.

— Gerai. Tu prijungi tą kortelę prie savo kompiuterio. Pamatai, kaip ant sofos Džo žaidžia su Lile. Atmeskime tai, kas akivaizdu. Ten negalėjo būti senas įrašas?

— Negalėjo.

— Esi tikra? Sakei, kad Ailina tau davė kamerą po laidotuvių. Bet ar negalėjo kas nors įdėti į ją seno įrašo arba ko nors panašaus? Kažkas, kas įrašė Džo, žaidžiantį su Lile dar iki jį nužudant.

— Ne. Lilė tądien vilkėjo tiksliai tais pačiais drabužiais, filmuota buvo iš tiksliai to paties dešiniojo kampo, kamera buvo nukreipta į tiksliai tą pačią sofos vietą. Be abejo, čia slypi kažkoks triukas.

Tikrai turėtų. Džo buvo... na, nežinau, nugrimuotas ar fotografiškai pakeistas? Bet tai nebuvo senas įrašas.

— Gerai, tuomet išbraukiame tą galimybę.

— Kokią galimybę? — darėsi juokinga.

— Jog tai senas įrašas. Gerai, pamėginkime kitaip. — Šeinas vėl ėmė gnaibyti lūpą. — Tarkime, tik hipotetiškai, kad ten tikrai buvo Džo. Kad jis yra gyvas. — Šeinas iškėlė delną į viršų, tarsi ją stabdydamas, nors Maja nepratarė nė žodžio. — Žinau, žinau, tiesiog pakentėk, gerai?

Maja nurijo atodūsį ir gūžtelėjo tarsi sakydama „kaip nori".

— Ką tu darytum, — paklausė Šeinas, — jei būtum Džo ir norėtum suvaidinti savo mirtį?

— Suvaidinti mirtį, o po to — ką? Slapčia įslinkti namo ir žaisti su savo vaiku? Nežinau, Šeinai. Gal tu man pasakysi? Akivaizdžiai turi teoriją.

— Ne visai teoriją, bet...

— Ar ten yra zombių?

— Maja?

— Taip?

— Naudojiesi sarkazmu, kai nori apsiginti.

Ji susiraukė.

— Tie psichologijos kursai, — nusišaipė ji, — tikrai duoda naudos.

— Aš nežinau, ko tu taip bijai.

— Bijau, kad veltui gaištu laiką. Bet gerai, Šeinai. Pamirškime zombius. Kokia tavo teorija? Kaip tu suvaidintum mirtį, jei būtum Džo?

Šeinas ir toliau gnaibė lūpą. Maja baiminosi, kad neimtų bėgti kraujas.

— Štai, kaip aš *daryčiau*, — pasakė jis. — *Pasisamdyčiau* iš gatvės du pankelius. *Duočiau* jiems ginklus su tuščiomis kulkomis.

— Oho, — pratarė Maja.

— Tik leisk man baigti. Bet galiu apsieiti be tariamosios nuosakos, jei tau nepatinka. Aš, Džo, pasiruošiu taip: apsirūpinu kapsulėmis su krauju ar panašiai. Kad tikroviškai atrodytų. Džo patiko ta vieta parke, ar ne? Jis žinojo, koks ten apšvietimas. Žinojo, jog bus pakankamai tamsu, kad tu gerai neįžiūrėtum, kas vyksta. Pati pagalvok. Negi tiki, kad tie du pankeliai šiaip sau ten atsirado? Ar neatrodė keista?

— Palauk, kuri vieta tau atrodo keista?

— Visas tas apiplėšimo reikalas... — Šeinas papurtė galvą. — Visada jaučiau, jog tai nesąmonė.

Maja susimąstė. Kad visas tas apiplėšimo reikalas yra nesąmonė, Kyrsas jai įrodė balistinės analizės patvirtinimu, jog tuo pačiu ginklu buvo nužudyti ir Klerė, ir Džo. Akivaizdu, kad Šeinas to nežinojo.

— Tarkime, viskas buvo surežisuota, — toliau kalbėjo Šeinas, jaukindamasis šią negirdėtą sąmokslo teoriją. — Tarkime, tie du pankeliai buvo pasamdyti šaudyti tuščiais šoviniais ir padaryti taip, kad Džo atrodytų negyvas.

— Šeinai?

— Taip.

— Juk supranti, kaip viskas kvailai skamba, ar ne?

Jis vėl įniko tampyti apatinę lūpą.

— Juk ten buvo policija, Šeinai, atsimeni? Žmonės matė kūną.

— Gerai, imkime po vieną argumentą. Pirmiausia kūną mačiusius žmones. Žinoma. Jei vienintelė liudininkė būtum buvusi tu, to nebūtų pakakę. Taigi, Džo guli apsipylęs dirbtiniu krauju. Tamsoje. Keli žmonės jį pamato. Juk netikrina pulso ar panašiai.

Maja papurtė galvą.

— Tu juokauji?

— Ar manai, kad mano teorijoje yra spragų?

— Nuo ko pradėti? — atrėmė Maja. — Kaip dėl policijos?

Jis išskėtė rankas.

— Ar ne pati sakei, kad policijai buvo sumokėta?

— Turi galvoje, Kyrsui? Tavo naujajam draugui, kuris tau taip patiko ir kuris nelaužo taisyklių?

— Dėl jo galėjau ir klysti. Nebūtų pirmas kartas. Ir gal Kyrsas pasirūpino savo budėjimu kaip tik tuomet, kai buvo įvykdyta žmogžudystė. Viskas surežisuota, Džo žinojo, kur ir kada. Taigi, Kyrsas pasirūpino, kad būtų jo eilė. Arba, net nežinau, Berketai sumokėjo jo viršininkui ar kapitonui, paminėjo Kyrso vardą, ir taip jis atsirado ten pirmas.

— Tau reikėtų platinti sąmokslo teorijų įrašus internete. Ar Rugsėjo vienuoliktoji irgi buvo saviškių darbas?

— Tik vardiju galimybes, Maja.

— Leisk išsiaiškinti, — varė ji toliau. — Jie visi dalyvavo tame sąmoksle. Pankeliai, kuriuos Kyrsas areštavo. Policija įvykio vietoje. Medikai, nustatę mirtį. Juk jei išvežė Džo lavoną, turėjo būti ir skrodimas, ar ne?

— Palauk, — nutraukė ją Šeinas.

— Kas yra?

— Ar nesakei, kad kažkas negerai dėl mirties liudijimo?

— Biurokratinė painiava. Ir, prašau, nustok skabyti savo lūpą.

Šeinas kone nusišypsojo.

— Tame, ką sakau, esama spragų. Pripažįstu. Galėčiau paprašyti Kyrso, kad parodytų skrodimo nuotraukas...

— Kurių jis tau neduotų.

— Esu velniškai išradingas.

— Nebūk. O be to, jau tiek privargę, galėjo už kyšį suorganizuoti ir skrodimo nuotraukas, kaip manai?

— Gerai pastebėta.

— Aš tai pasakiau sarkastiškai, — Maja papurtė galvą. — Jis miręs, Šeinai. Džo miręs.

— Arba jis tave mausto.

Maja kelias minutes pagromuliavo mintį.

— Arba, — galiausiai pasakė, — mausto kažkas kitas.

18

Futbolo diena priminė nostalgišką amerikietišką filmą, kur šiek tiek per tobula, pernelyg panašu į Normano Rokvelo iliustracijas, kad būtų tikra. Ten buvo palapinės ir kioskeliai, traukinukas ir žaidimai. Ten buvo juokas ir džiaugsmingi šūkavimai, teisėjų švilpukai ir muzika. Maisto vežimėliai siūlė mėsainius ir dešreles, ledus ir saldainius. Galėjai nusipirkti beveik bet ko žalios ir baltos spalvos — marškinėlių, kepuraičių, striukių su gobtuvais, palaidinukių, magnetukų, kavos puodelių, raktų pakabučių, sudedamųjų kėdučių. Net pripučiamas namelis ir tramplinai buvo žali su baltu.

Kiekviena klasė turėjo pasistačiusi kioską, kur buvo kas nors veikiama. Septintokės darė laikinas tatuiruotes. Aštuntokai berniukai turėjo vartų tinklą ir radarą, kuriuo galėjai pamatuoti spirto kamuolio greitį. Šeštokės savo kioskelyje paišė ant vaikų veidų.

Kaip tik ten Maja su Lile ir rado Aleksą.

Pastebėjusi jas, Aleksa metė teptuką ir nubėgo jų pasitikti šaukdama:

— Lile, ei!

Lilė paleido mamos ranką, į kurią buvo įsikibusi. Ji kikeno ir dengė delniukais burnytę, drebėdama nuo laukimo, kokį gali patirti tik maži vaikai. Kikenimas ir drebėjimas sustiprėjo, Lilės pusseserei besiiriant prie jų. Kikenimas virto spiegiančiu juoku, kai Aleksa pakėlė mergaitę nuo žemės.

Maja, tiesioginė šio pasisveikinimo žiūrovė, stovėjo ir šypsojosi.

— Lile! Teta Maja!

Dabar ir Danielis šaukdamas bėgo prie jų. Edis sekė įkandin sūnaus, irgi šypsodamasis. Majai, išgyvenant asmeninį chaosą, ši scena pasirodė itin netikroviška, bet tiek to. Pasaulyje egzistavo ribos ir tvoros. Labiausiai už viską Maja norėjo išlaikyti šiuos tris vaikus gerojoje tvoros pusėje.

Bėgdamas prie Lilės, Danielis paskubomis pabučiavo tetą. Pagriebęs mergaitę iš sesers, jis ją iškėlė aukštai į orą. Lilės juoko skam-

besys, ta tyra, neatmiešta nekaltybė, pribloškė Mają. Kada, mąstė ji, pastarąjį kartą girdėjo savo dukrytę taip besijuokiant?

— Ar galime ją pavėžinti, teta Maja? — paklausė Aleksa.

— Mes būsime atsargūs, — pridūrė Danielis.

Edis priėjo prie Majos.

— Žinoma, — pasakė ji. — Pinigų reikia?

— Mes turime, — tarė Danielis, ir jie nuskuodė šalin.

Maja šyptelėjo Edžiui. Šiandien jos buvęs svainis atrodė geriau, švariai nusiskutęs ir aiškaus žvilgsnio. Jis pabučiavo jai į skruostą. Maja vėl pažvelgė į tolstančius vaikus. Lilė ėjo tarp Danielio ir Aleksos. Kaire rankute ji tvirtai laikėsi Danielio, o dešiniąja buvo įsikibusi į Aleksą.

— Puiki diena, — tarstelėjo Edis.

Maja linktelėjo. Tikrai, diena buvo puiki. Saulė švietė, tarsi mokyklos direktorius būtų jai paliepęs. Kaip šilta antklodė priešais ją skleidėsi amerikietiškoji svajonė, tik Maja nesijautė jos dalimi, o jautėsi taip, tarsi vien jos buvimas čia temdytų saulę juodu debesiu.

— Edi?

Ranka jis buvo prisidengęs akis, kad neakintų saulė. Vyras atsisuko į Mają.

— Klerė tavęs neapgaudinėjo.

Jo akyse taip greitai ištryško ašaros, kad jam teko nusisukti. Edis susikūprino ir akimirką Maja išsigando, kad jis nepravirktų. Ji ištiesė ranką, norėdama uždėti Edžiui ant peties, bet susilaikė ir nuleido ją prie šono.

— Ar esi tikra? — paklausė jis.

— Taip.

— O telefonas?

— Ar atsimeni — ak — mano vargus dėl to mūšio įrašo, kuris buvo paviešintas?

— Taip, žinoma.

— Tai buvo ne viskas.

— Kaip suprasti?

— Vaikinas, kuris juos nutekino...

— Koris Švilpukas, — patikslino Edis.

— Taip. Jis nepaviešino garso įrašo.

Edis nesuprato.

— Manau, Klerė įkalbėjo jį to nedaryti.

— Tas garso įrašas, — paklausė Edis, — būtų dar labiau tau pakenkęs?

— Taip.

Edis linktelėjo, bet nepaklausė, kas ten buvo įrašyta.

— Tam skandalui prasidėjus Klerė taip susisielojo. Kaip ir mes visi. Mes nerimavome dėl tavęs.

— Klerė žengė žingsnį.

— Kokį?

— Ji susisiekė su Koriu. Ji prisijungė prie jų organizacijos.

Nebuvo reikalo gilintis į galimus Klerės motyvus Korio atžvilgiu. Gal ji dirbo su Koriu paslauga už paslaugą principu, kad tik jis paliktų Mają ramybėje. O gal Koris, žavus ir iškalbingas, įtikino Klerę, kad Berketų šeimos machinacijų demaskavimas yra kilnus ir teisingas dalykas. Dabar jau tai nebesvarbu.

— Klerė buvo pradėjusi knaisiotis po nešvarius Berketų reikalus, — pasakė Maja, — kad padėtų Korio organizacijai juos sužlugdyti.

— Manai, dėl to ir buvo nužudyta?

Maja pažvelgė į dukrelę. Visa Aleksos komanda, susirinkusi apie Lilę, aikčiojo ir tūpčiojo. Mergaitės paeiliui tepė jos veidą žaliais ir baltais dažais. Net ir iš taip toli Maja jautė dukrelės džiaugsmą.

— Taip.

— Nesuprantu, — pasakė Edis, — kodėl Klerė man nepasakė?

Maja akimis sekė žaidžiančius vaikus tarsi tylus sargybinis. Ji jautė Edžio žvilgsnį, bet tylėjo. Klerė jam nesakė, nes norėjo apsaugoti. Taip elgdamasi, laikydama savo vyrą visiškoje nežinioje, ji veikiausiai išsaugojo jo gyvybę. Ji mylėjo savo vyrą. Klerė labai jį mylėjo. Žanas Pjeras buvo kvaila fantazija, kuri realybės šviesoje

būtų sugižusi kaip parūgęs pienas. Klerė, mylinti pragmatikė, numatė liūdną pabaigą, o štai Maja, impulsyvi savo pačios meilės reikaluose, nesugebėjo to įžvelgti. Klerė mylėjo Edį. Ji mylėjo Aleksą ir Danielį. Ji mylėjo šį gyvenimą su Futbolo diena ir veidų paišymu ryškioje saulės šviesoje.

— Ar prisimeni ką nors neįprasta, Edi? Bet ką, kas tilptų į šią kategoriją?

— Kaip jau minėjau, Klerė pradėjo užsilaikyti darbe. Ji pasidarė išsiblaškiusi. Aš klausdavau, kas atsitiko, bet ji nenorėjo man sakyti, — jo balsas pritilo. — Ji man liepė nesijaudinti.

Vaikai baigė veidų paišybą ir patraukė prie karuselės.

— Ar ji kada minėjo vyrą, vardu Tomas Daglasas?

Edis pagalvojo.

— Ne. O kas jis?

— Jis yra privatus detektyvas.

— Kodėl Klerė į jį kreipėsi?

— Nes Berketai jam mokėjo. Ar Klerė kada nors kalbėjo apie Endrių Berketą?

Edis susiraukė.

— Džo brolį, kuris nuskendo?

— Taip.

— Ne. Ką jis turi bendra su visu tuo?

— Dar nežinau. Bet noriu, kad štai ką padarytum.

— Sakyk.

— Pažiūrėk į viską šviežiu žvilgsniu. Kelionių dokumentai, asmeniniai popieriai — peržiūrėk viską, patikrink slaptavietes. Viską. Klerė ruošėsi sužlugdyti Berketus. Ji sužinojo, kad jie moka Tomui Daglasui, ir aš manau, kad ši informacija sukėlė didesnius įvykius.

Edis linktelėjo.

— Būtinai.

Jiedu stovėjo ir žiūrėjo, kaip Danielis užkelia Lilę ant karuselės arkliuko. Danielis įsitaisė šalia. Aleksa — iš kitos pusės. Lilė švytėjo.

— Pažiūrėk į juos, — pasakė Edis, — tiesiog...

Nedrįsdama prašnekti, Maja linktelėjo. Edis sakė, kad mirtis ją seka, bet greičiausiai tai nebuvo taip paprasta. Aplink ją visi, vaikai ir jų šeimos, žaidė ir juokėsi, maudydamiesi šios iš pirmo žvilgsnio paprastos dienos didybėje. Jie nieko nebijojo, niekuo nesirūpino, nes nesuprato. Jie visi žaidė ir juokėsi, nes jautėsi velniškai saugūs. Nematė, kaip viskas trapu. Karas buvo toli nuo jų, taip jiems atrodė. Ne tik kitame žemyne, bet ir kitame pasaulyje. Jis negali jų paliesti.

Bet jie klydo.

Jis jau palietė vieną iš jų, konkrečiau — Klerę. Ir Maja buvo dėl to kalta. Tai, ką ji padarė iš kovinio sraigtasparnio virš Alkaimo, sukėlė griausmą, kaip ir tuos ją nuolat persekiojančius garsus, kurių aidas nudundėjo tolyn, kol galiausiai pasiekė jos seserį.

Tiesa buvo tokia akivaizdi ir taip giliai skausminga. Jei Maja nebūtų padariusi tų klaidų sraigtasparnyje, Klerė dabar būtų gyva. Dabar ji stovėtų šalia, apimta palaimos dėl grožio ir vaikučių juoko. Maja buvo kalta, kad sesuo ne su ja. Klerės čia nebuvo, ir kažkur, už laimingų Aleksos ir Danielio šypsenų, visada slėpsis niekada neišnyksiantis liūdesys.

Lilė ėmė sukioti galvą, norėdama pamatyti mamą. Ją pastebėjusi, pamojavo. Maja nurijo seilę ir pamojo atgal. Danielis su Aleksa irgi pamojavo ir mostu pakvietė prisidėti prie jų.

— Maja? — pašaukė ją Edis.

Ji nieko neatsakė.

— Eik prie jų.

Maja papurtė galvą.

— Tu šiuo metu nestovi sargyboje, — pasakė jis, tarsi atspėjęs jos mintis. — Eik pas savo dukrą.

Bet jis nesuprato. Jai čia ne vieta. Ji buvo pašalietė, ne savo terpėje, nors — ironiška — būtent už tokį gyvenimą ji kovojo ir lindo į pavojų. Taip, tokį. Čia ir dabar. Ir vis dėlto Maja negalėjo peržengti ribos ir tapti to gyvenimo dalimi. Juk negalėjo? Gal čia ir buvo sandorio esmė? Gali arba dalyvauti, arba ginti, bet negali atlikti abiejų veiksmų. Jos bičiuliai kariai suprastų. Kai kurie prisiverstų perženg-

ti šią ribą. Jie šypsotųsi, suktųsi karuselėje, pirktų marškinėlius, bet kažkoks vidinis jausmas nepaleistų jų ir verstų akimis skenuoti teritoriją, ieškoti besiartinančio pavojaus šaltinių.

Ar kada nors tas jausmas išnyks?

Galbūt. Bet dar neišnyko. Taigi, Maja stovėjo ir stebėjo kaip nebylus sargybinis.

— Tu eik, — paragino Maja.

Edis pagalvojo.

— Ne, man geriau čia, su tavim.

Tad jie stovėjo ir stebėjo.

— Maja?

Maja neatsiliepė.

— Kai surasi Klerės žudikus, turėsi man pasakyti.

Edis norėjo atkeršyti už žmoną. To nebus.

— Gerai, — pasakė ji.

— Prižadi?

Ką reiškė dar vienas melas?

— Prižadu.

Suburzgė jos mobilusis. Maja pažiūrėjo, kas skambina. Iš Tomo Daglaso namų. Paėjusi į šalį, ji priglaudė telefoną prie ausies.

— Alio?

— Gavau jūsų žinutę, — pasakė ponia Daglas. — Kuo greičiau atvažiuokite.

— Leisk mums vežtis Lilę namo, — paprašė Edis. — Vaikams bus džiaugsmo.

Išties, viskas būtų paprasčiau. Jei Maja pamėgintų iškrapštyti Lilę iš linksmybių, suprantama, mergytei užeitų dvimečio vaiko pykčio priepuolis.

— Tai dėl Tomo Daglaso, — paaiškino Maja, nors Edis nė neklausė. — Jis gyvena Livingstone. Neturėčiau užtrukti ilgiau nei porą valandų.

Edis nutaisė miną.

— Kas yra?

— Livingstonas? Tai Penkioliktasis nuvažiavimas į vakarus nuo greitkelio, ar ne?

— Taip, kodėl klausi?

— Savaitė prieš Klerės nužudymą. — pasakė jis. — Jos E-Z kortelėje buvo užfiksuoti keli mokėjimai toje rinkliavų būdelėje.

— Tai nebuvo įprasta?

— Niekada anksčiau netikrindavau jos E-Z kortelės, bet, taip... žinai, mes taip toli tuo greitkeliu nevažinėdavome.

— Ką tu apie tai galvojai?

— Ten yra prašmatnus prekybos centras. Maniau, gal ji važiavo į jį.

Arba jis nenorėjo gilintis, ir tai buvo suprantama. Nesvarbu. Jos sesuo buvo nužudyta, nes priartėjo prie paslapties. Maja tuo neabejojo. Ta paslaptis siejosi su Tomu Daglasu ir — nuotoliniu būdu — su Džo broliu Endriumi Berketu. Kaip Endrius Berketas, penkiolika metų miręs jau tuomet, kai Maja susipažino su Džo, galėjo privesti prie Klerės nužudymo, lieka mįslė.

Perjunginėdama stotis ir nerasdama kas patiktų, Maja nuvažiavo link greitkelio. Šiuo metu nereikėtų pernelyg giliai analizuoti. Jos dukra buvo saugi su Klerės šeima.

Ji prijungė telefono grojaraštį per „Bluetooth“ ir pamėgino pravalyti protą. Likė Li dainavo „Nėra ramybės išdykusiems“. Ji dainavo, kaip apvylė savo „gerąjį“, o po to užplėšė žudančią eilutę apie tai, kad „leido savo tikrajai meilei mirti“. Maja dainavo kartu, trumpam palaimingai užsimiršusi. Kai daina baigėsi, nuspaudė pakartojimo mygtuką, ir Likė Li vėl uždainavo kartu su Maja iki pat ne mažiau žudančio refreno: „Aš turėjau jo širdį, bet kaskart ją sudaužydavau.“

Džo davė jai šią dainą. Jų santykiai buvo beprotiškai pašėlę, bet tokia buvo visų Majos nenusisekusių romantinių santykių istorija. Praėjus keturiasdešimt aštuonioms valandoms nuo jų susitikimo labdaros pokylyje, Džo pasiūlė jai nuskristi į Terkso ir Kaikoso sa-

las privačiu Berketų reaktyviniu lėktuvu. Apsvaigusi Maja sutiko. Jie praleido savaitę viloje Amanajaros kurorte.

Ji tikėjosi, kad šie nauji santykiai pakartos jos įprastą impulsyvią schemą: intensyvi, karšta, perteklinė, maniakiškai romantiška sąjunga neilgai trukus pereina į staigią juodumą. Karštis į šaltį. Meilė į sudie. Majai visi, kuriuos mylėdavo, tapdavo jos asmeniniais žanais pjerais. Kokioms trims savaitėms.

Taigi, kai po savaitės kartą atsibudusi rado jai Džo sudarytą grojaraštį, gulėdama kaip paauglė ant nugaros ir spoksodama į lubas, gerai įsiklausė į kiekvieną dainą, jų žodžiuose mėgindama iššifruoti užslėptas žinutes. Majai patiko jo muzikos skonis. Dainos ne tik kalbėjo jai. Dainos prasiskverbė į jos gynybą, susilpnino ją, subrandino, — kad ir kaip visa tai diskriminuotų moteris, — norui atsiduoti.

Bet Maja žinojo, kad tango šokamas dviese. Ji su malonumu paniro į Džo siūlomą sūkurį — gėrimai, dainos, kelionės, seksas, — tačiau nuo pat pradžių, kaip ir kitų romanų atvejais, Maja matė artėjančią pabaigą. Ir ją tai tenkino. Ji turėjo savo gyvenimą armijoje. Vedybos, vaikai, futbolo dienos — visa tai į jos planus neįėjo. Pagal visas taisykles romanas su Džo turėjo baigtis kaip dar vienas malonus prisiminimas.

Jos santykiai neišvengiamai nutrūkdavo, bet prisiminimai išlikdavo.

Tik kad šiuokart Maja pastojo. Ir jai besvarstant, ką daryti, savo svarų žodį tarė Džo. Jis pasipiršo priklaupęs ant kelio, skambant smuiko melodijai. Pažadėjo jai laimę. Didžiavosi jos tarnyba armijoje ir prisiekė padaryti viską, kad ji galėtų siekti karjeros aukštumų. Jie būsią skirtingi, sakė jis, su savo skirtingomis taisyklėmis. Džo aistra savaime buvo galinga jėga. Aistra išvertė ją iš kojų. Ir pati iki galo nesusivokusi, kapitonė Maja Stern tapo viena iš Berketų.

Likės Li balsas nugeso ir ėmė skambėti grupės *Oh Wonder* „Baltas kraujas“. Kodėl, po galais, stebėjosi Maja, ji klauso Džo širdį draskančių dainų? Atsakymas paprastas: nes jai jos patiko. Šios

dainos leido jai užmiršti tą vakuumą, kuriame viskas išnyko, jos vis dar brovėsi vidun ir lietė širdį, netgi pastaroji, nuo pirmų eilučių kelianti sieloje sumaištį: *„Aš pasiruošęs išeiti, pasiruošęs išeiti, bet vienas nepajėgsiu..."*

Gražu, bet kliedesiai, pagalvojo Maja. Pamačiusi Tomo Daglaso valtį šalia garažo, ji nusprendė *pajėgsianti viena.*

Prieš jai paspaudžiant skambutį, durys atsidarė. Tarpdury stovėjo ponia Daglas. Jos oda aptemptas liesas veidas buvo iškamuotas. Apsižvalgiusi kairėn ir dešinėn, ji atvėrė durų tinklelį ir pakvietė:

— Įeikite.

Maja įžengė vidun. Ponia Daglas už savęs uždarė duris.

— Ar kas nors jus seka? — paklausė Maja.

— Nežinau.

— Ar jūsų vyras namie?

— Ne.

Maja tylėjo. Moteriškė ją pasikvietė, nes kažko norėjo. Taigi tegul pasako.

— Telefonu gavau jūsų žinutę, — tarė ponia Daglas. Maja vos linktelėjo. — Sakėt, kad žinote, ką mano vyras dirbo Berketams.

Šiuokart ponia Daglas laukė, kol Maja atsakys. Ji trumpai tarstelėjo:

— Aš to nesakiau.

— Ne?

— Sakiau žinanti, kodėl Berketai mokėjo jūsų vyrui.

— Aš nematau skirtumo.

— Nemanau, kad jis jiems dirbo, — paaiškino Maja. — Nebent kyšių ėmimas yra darbas.

— Apie ką kalbate?

— Ponia Daglas, nedumkite man akių, prašau.

Jos akys išsiplėtė.

— Aš ir nedumiu. Prašau papasakoti, ką sužinojote.

Maja išgirdo moters balse neviltį. Jei ji melavo, tai darė meistriškai.

— Ką jūs pati manote apie savo vyro darbą Berketams? — paklausė Maja.

— Tomas yra privatus detektyvas, — pasakė moteris. — Maniau, jis atlieka konfidencialius privačius tyrimus galingai šeimai.

— Tačiau jis niekada nepasakojo, ką konkrečiai tiria?

— Sakiau jums, jo darbas konfidencialus.

— Baikit, ponia Daglas. Negi norite pasakyti, kad jūsų vyras, parėjęs namo po darbo, niekada nepasakodavo, ką veikė kontoroje?

Vieniša ašara nuriedėjo skruostu.

— Ką veikė Tomas? — sušnibždėjo moteris. — Prašau, pasakykite.

Ir vėl Maja svarstė, kuriuo keliu eiti. Pasirinko tiesiausią.

— Jūsų vyras tarnavo pakrantės apsaugoje. Tuomet jis tyrė jauno vyro, Endriaus Berketo, mirties aplinkybes.

— Taip, aš žinau. Taip Tomas susipažino su šeima. Jiems patiko, kaip Tomas dirbo su ta byla. Tuomet, kai jis įkūrė savo privatų verslą, Berketai jį pasamdė kaip tyrėją.

— Aš taip nemanau, — paprieštaravo Maja. — Greičiausiai jie norėjo, kad jis oficialiai pripažintų, jog Endriaus mirtis buvo nelaimingas atsitikimas.

— Kodėl?

— To ir norėčiau paklausti jūsų vyro.

Ponia Daglas atsisėdo ant sofos, tarsi būtų nelaikę keliai.

— Jie mokėjo jam tiek metų, tiek pinigų...

— Berketams pinigų nestinga.

— Bet tiek daug? Taip ilgai? — ji prisidėjo drebančią ranką prie burnos. — Jei tai, ką tvirtinate, yra tiesa, — o aš nesakau, kad yra, — tuomet tai turėjo būti labai svarbu.

Maja priklaupė prie moters.

— Kur yra jūsų vyras, ponia Daglas?

— Nežinau.

Maja laukė.

— Todėl jus ir pasikviečiau. Tomas jau trys savaitės kaip dingęs.

19

Ponia Daglas pranešė policijai apie vyro dingimą, bet iš tikro, kai penkiasdešimt septynerių vyras dingsta ne įtartinomis aplinkybėmis, policija mažai ką gali padaryti.

— Tomas mėgsta žvejoti, — aiškino ponia Daglas. — Jis išplaukia kelioms savaitėms. Policija žinojo. Aš jiems sakiau, kad jis neišplauktų, man nepasakęs, bet... — ji bejėgiškai gūžtelėjo. — Jie įvedė jo pavardę į sistemą, kad ir ką tai reikštų. Vienas detektyvas pasakė, kad jie gali pradėti tyrimą, bet vis tiek negalėtų prieiti prie jo darbinių popierių be teismo orderio.

Po kelių minučių Maja išėjo. Užteks laukti. Paskambino savo anytai. Po trijų skambučių Džudita tyliai atsiliepė:

— Dabar esu su pacientu. Ar viskas gerai?

— Mums reikia pasikalbėti.

Stojo keista pauzė. Atrodė, Džudita atsiprašo paciento, kad galėtų išeiti iš kabineto.

— Susitikime mano biure penktą valandą. Gerai?

— Sutarta.

Maja paskambino Edžiui dėl Lilės.

— Leisk jai pabūti, — paprašė jis. — Jiedvi su Aleksa tiesiog siautėja.

— Tikrai?

— Arba tu leisi Lilę pas mus kur kas dažniau lankytis, arba man teks samdytis kokią kitą žavią dvimetę mergytę, kad ateitų pažaisti su vaikais.

Maja nusišypsojo.

— Ačiū.

— Ar viskas gerai?

— Viskas gerai, ačiū.

— Nedaryk taip, kaip ji, Maja.

— Ko nedaryti?

— Nemeluok man, kad apsaugotum.

Jis buvo teisus. Bet vėlgi, kaip dabar būtų, jei Klerė būtų jam pasipasakojusi?

Jos įvažoje stovėjo automobilis. Pažįstama figūra sėdėjo ant suoliuko prie užpakalinių durų ir kažką žymėjosi geltoname bloknote. Maja pagalvojo — kažin kiek laiko jis čia sėdi? Bet dar įdomiau buvo sužinoti, kodėl jis čia.

Šeinas pasirūpino? Ar tik dar vienas sutapimas?

Ji sustojo ir išjungė variklį. Rikis Vu nepakėlė galvos, kol Maja visiškai neišlipo iš mašinos. Spragtelėjo rašiklį ir nusišypsojo jai. Maja neatsakė į šypseną.

— Sveika, Maja.

— Sveiki, daktare Vu.

Jam nepatiko būti vadinamam daktaru. Jis buvo iš tų psichiatrų, kurie mėgo tujintis su savo pacientais. Majos tėvas dažnai grodavo aštunto dešimtmečio *Steely Dan* grupės dainą „Daktaras Vu". Jai buvo smalsu, ar būtent dėl šios dainos daktaras Vu, taip pavadintas, krūptelėdavo.

— Aš tau skambinau ir palikau žinučių, — pasakė Vu.

— Taip, žinau.

— Pamaniau, gal geriau užsuksiu į namus.

— Ar tikrai?

Maja atrakino duris. Ji įėjo vidun, Vu sekė iš paskos.

— Pamaniau, pareikšiu užuojautą.

Maja sucaksėjo liežuviu:

— Esu nustebusi.

— Atsiprašau?

— Nemaniau, kad meluodamas bandysite atnaujinti daktaro ir pacientės santykius.

Jei Vu ir įsižeidė, jo šypsena to neišdavė.

— Negi negalime minutę prisėsti?

— Aš verčiau pastovėsiu.

— Kaip jautiesi, Maja?

— Gerai.

Jis linktelėjo:

— Pastaruoju metu nebuvo priepuolių?

Šeinas, pamanė Maja.

Vu nepatikėtų, jei ji pasakytų, kad priepuoliai visiškai išnyko, todėl pasakė:

— Nedaug.

— Nenori papasakoti man apie juos?

— Aš juos suvaldau.

— Esu nustebęs.

— Ką?

Vu išrietė antakį.

— Nemaniau, kad meluodama bandysi atnaujinti daktaro ir pacientės santykius.

Atsilygino, įvertino Maja.

Vu nutaisė savo švelniąją šypseną. Maja jau rengėsi juo atsikratyti, kai lyg žaibas smegenis perskrodė išsigandęs Lilės veidukas, kokį matė šįryt. Nustebusi pajuto, kaip akis ėmė graužti ašaros. Atsukusi daktarui nugarą, Maja susivaldė.

— Maja?

Sunkiai nurijusi ašaras, tarė:

— Privalau jų atsikratyti.

Vu priėjo arčiau.

— Kas nutiko?

— Išgąsdinau savo vaiką.

Maja papasakojo jam apie praeitą naktį. Vu klausėsi nepertraukdamas. Kai baigė, jis tarė:

— Norėčiau pakeisti vaistus. Pastaruoju metu pacientams, varginamiems panašių simptomų aš sėkmingai skiriu serzoną.

Maja nebepasitikėjo balsu, todėl tik linktelėjo.

— Turiu automobilyje, jei sutiktum.

— Ačiū.

— Nėra už ką. — Jis priėjo dar arčiau. — Norėčiau pateikti vieną pastebėjimą.

Ji susiraukė.

— Gal galite tiesiog duoti vaistų ir palikti mane ramybėje?

— Atleisk, Maja, čia ir yra visada gudrybė.

— Taip ir supratau. Gerai, kas per pastebėjimas?

— Anksčiau niekada nesi prisipažinusi, kad tau reikia pagalbos.

— Geras pastebėjimas.

— Tai dar ne pastebėjimas.

— Ne?

— Pagaliau tu prisipažinai, — pasakė jis, — kad apsaugotum savo vaiką. Dėl savęs pagalbos neieškotum. Tai padarei dėl Lilės.

— Aha, dar vienas geras pastebėjimas.

— Tu nesistengi pasveikti. Tau rūpi tik apsaugoti vaiką. — Jis palenkė galvą, kaip įprasta psichoanalitikams. — Kada nustosi taip galvoti?

— Kada nustosiu galvoti, kaip apsaugoti savo vaiką? — Maja gūžtelėjo. — Ar gali motina nustoti tuo rūpintis?

— Geras atsakymas, — pasakė Vu, padėdamas abu delnus ant stalo. — Nenuoširdus, bet geras. Paklausyk manęs. Potrauminis stresas yra vadinamas sindromu. Negali jo išmušti vien tvirta valia. Nori, kad tavo vaikas būtų saugus? Tuomet turi gydytis.

— Sutinku, — tarė Maja.

Vu nusišypsojo.

— Nebuvo sudėtinga įtikinti.

— Užsirašysiu į priėmimą.

— Kodėl mums nepradėjus tiesiog dabar?

— Neturiu tam laiko.

— O, pirmas seansas netruks ilgai.

Pagalvojusi Maja nusprendė — o kodėl gi ne?

— Panašu į tai, kaip būdavo anksčiau.

— Bet stipriau?

— Taip.

— Ar dažnai užeina priepuoliai?

— Jūs vis vadinate juos „priepuoliais". Tai mandagus žodis vietoj jų tikrojo pavadinimo, ar ne? Vietoj „haliucinacijų".

— Man nepatinka šis terminas. Man nepatinka jo keliama konotacija...

Ji pertraukė daktarą:

— Ar galiu jūsų kai ko paklausti?

— Žinoma, Maja.

Tai buvo paskutinės akimirkos sprendimas, ir Majai jis pasirodė geras. Ji nusprendė pasinaudoti daktaru.

— Man dar kai kas nutiko. Kai kas, susiję su visa tai.

Vu pažiūrėjo į ją ir linktelėjo.

— Papasakok.

— Draugė nupirko man kamerą auklei stebėti, — pradėjo Maja.

Ir vėl Vu klausėsi nepertraukdamas. Ji papasakojo kompiuteryje mačiusi Džo. Vu sugebėjo veido išraiška neparodyti, ką manąs.

— Įdomu, — prabilo jai pabaigus. — Tai atsitiko dienos metu, jei neklystu?

— Taip.

— Taigi ne naktį, — pasakė labiau sau pačiam ir pridūrė: — Įdomu.

Užtenka to įdomumo.

— Mano klausimas būtų, — nutraukė jo mintis Maja, — ar tai haliucinacija, ar kokia nors apgaulė, ar kažkas dar?

— Geras klausimas, — Rikis atsilošė, sukryžiavo kojas ir net pasiglostė smakrą. — Smegenys yra gudrus įtaisas, be abejo. O tavo atveju — potrauminio streso sindromas, sesers nužudymas, vyro žūtis tau priešais akis, vienišos motinos rūpesčiai, atsisakymas gydytis — tavo atveju logiškai daryčiau išvadą... Ir vėlgi, nemėgstu konotacijų. Bet manau, kad dauguma ekspertų pripažintų, jog tu viską įsivaizdavai, taip, haliucinuodama matei Džo tame kompiuterio ekrane. Paprasta diagnozė, kuri dažnai būna pati teisingiausia, manau, tokia: tu labai norėjai jį pamatyti, taigi ir pamatei.

— Dauguma ekspertų, — pratarė Maja.

— Atsiprašau?

— Pasakėte: „dauguma ekspertų pripažintų“. Manęs tikrai nedomina daugelio ekspertų nuomonė. Man įdomu, ką jūs manote.

Vu nusišypsojo.

— Beveik komplimentas.

Maja nieko neatsakė.

— Turėčiau sakyti, kad sutinku su ta diagnoze. Būtų tau pamoka. Tu manęs vengi. Prieš laiką nutraukei gydymą. Po to patyrei papildomų stresų. Tau trūksta Džo. Ne tik praradai karjerą, kurios siekei visą gyvenimą, bet dabar dar tapai vieniša motina.

— Riki?

— Taip?

— Pradėkit nuo „bet“, prašau.

— Bet tai ne haliucinacijos. Tu gyvai prisimeni įvykius, kaip būdinga kamuojamiems potrauminio streso sindromo. Kai kas mano, kad tie gyvi prisiminimai yra panašūs į haliucinacijas arba juos taip galima net pavadinti. Pavojų kelia tai, kad jos gali peraugti į psichozę. Bet tavo priepuoliai, ar ryškūs prisiminimai, ar haliucinacijos — nesvarbu, kaip juos pavadinsi — visada pasireikšdavo garsais. Naktimis, priepuolių metu, juk niekada nematai mirusiųjų?

— Ne.

— Tau nesivaidena tie trys vyrai. Motina. — Jis sunkiai nurijo seiles, — vaikas.

Maja tylėjo.

— Tu girdi klyksmus. Veidų nematai.

— Ir?

— Ir tai yra įprasta. Nuo trisdešimt iki keturiasdešimt karo veteranų, kuriems diagnozuotas PTSS, kenčia nuo garsinių haliucinacijų. Aš nesakau, kad tu, — pirštais parodė kabutes, — „nematei“ Džo. Gal ir matei. Tik sakau, kad tas atvejis neatitinka tavo diagnozės ar net paties sindromo. Negaliu pritarti hipotezei, kad dėl PTSS tu įsivaizdavai matanti savo vyrą begarsiame įraše.

— Trumpai tariant, nemanote, kad aš įsivaizdavau.

— Ką tu vadini haliucinacijomis, Maja, yra ryškūs prisiminimai to, kas nutiko tikrovėje. Tu negirdi ir nematai dalykų, kurių nebuvo.

Ji atsilošė.

— Ką dabar jauti? — paklausė Rikis.

— Regis, palengvėjimą.

— Žinoma, aš negaliu tvirtinti. Naktimis tu vis dar skrendi tuo sraigtasparniu?

— Taip.

— Papasakok, ką prisimeni.

— Viskas tas pats, Riki.

— Pasigirsta aliarmo signalas. Kareiviai apsuptyje.

— Aš skrendu. Šaudau. — Maja norėjo baigti. — Mes jau apie tai kalbėjome.

— Kalbėjome. Kas buvo paskui?

— Ką norite, kad pasakyčiau?

— Tu visada sustoji šioje vietoje. Penki žmonės žuvo. Ne mūšyje. Viena jų buvo motina, dviejų...

— Nekenčiu.

— Ko?

— Jie visada sako: „Viena buvo moteris, motina." Kokia šūdina diskriminacija. Civilis yra civilis. Tie vyrai buvo tėvai. Niekas to nepasakė. „Motina, moteris." Lyg jos žūtis būtų baisesnis įvykis nei tėvo ir vyro.

— Semantika, — pasakė Rikis.

— Ką?

— Tu pyksti ant žodžių, nes negali pažvelgti tiesai į akis.

— Dieve, kaip nekenčiu, kai taip kalbate. Kokios tiesos aš vengiu?

Rikis su užuojauta pažvelgė į ją. Maja negalėjo pakęsti jo užjaučiančio žvilgsnio.

— Tai buvo klaida, Maja. Tik tiek. Privalai sau atleisti. Kaltė tave persekioja ir, taip, kartais ji pasireiškia garsiniais prisiminimais.

Ji sukryžiavo rankas.

— Jūs mane nuvylėte, daktare Vu.

— Kaip?

— Banalu, ir tiek. Jaučiu kaltę dėl žuvusių civilių, vadinasi, kai nustosiu kaltinti save, man pagerės.

— Ne, — paprieštaravo jis. — Tai ne išgijimas. Bet lengviau išgyvensi naktis.

Vu nesuprato. Bet juk jis nebuvo girdėjęs tos dienos garso įrašo. Ar jis pakeistų daktaro nuomonę? Galbūt, o gal ir ne.

Suskambo jos telefonas. Vienas skambutis. Ji pažiūrėjo į numerį.

— Riki?

— Taip?

— Turiu važiuoti parsivežti vaiko, — pamelavo ji. — Ar galėčiau gauti tuos vaistus?

20

Skambino iš „Odos ir nėrinių“.

Koris buvo aiškiai pasakęs. Jei jis paskambina ir atsijungia, vadinasi, nori susitikti.

Majai įsukus į klubo stovėjimo aikštelę, apsaugininkas palinko prie jos langelio ir tarė:

— Džiaugiuosi, kad gavai tą darbą.

O varge, Maja tikėjosi, kad jis buvo informuotas. Ir dar tikėjosi, kad jai skirta striptizo šokėjos priedanga neatrodo labai tikroviškai.

— Pastatyk mašiną darbuotojų aikštelėje ir įeik pro tarnybinį įėjimą.

Maja taip ir padarė. Jai išlipus iš automobilio, dvi jos „kolegės“ nusišypsojo ir jai pamojo. Prisitaikydama prie vaidmens, Maja irgi nusišypsojo ir pamojavo. Tarnybinis įėjimas buvo užrakintas. Todėl ji pažiūrėjo į stebėjimo kamerą ir laukė. Išgirdusi būdingą spragte-

lėjimą, atidarė duris. Nepažįstamas vyras stovėjo tarpduryje ir šaltai žiūrėjo į ją.

— Ginkluota? — paklausė jis.

— Taip.

— Turėsiu atimti.

— Ne, — pasakė Maja.

Vyrukui nepatiko jos atsakymas, bet jam už nugaros pasigirdęs balsas ištarė:

— Viskas gerai.

Lulu.

— Tas pats kambarys kaip ir anksčiau, — nurodė ji. — Jis tavęs laukia.

— Tuomet tiesiai prie darbo, — Maja nevykusiai mėgino pajuokauti.

Lulu nusišypsojo ir gūžtelėjo pečiais.

Dar prieš pasukdama už kampo, ji užuodė kanapes. Koris, prisidegęs suktinę, giliai įkvėpė, atsistojo ir pasiūlė jai užsitraukti.

Maja atsisakė.

— Norėjai mane matyti? — paklausė.

Sulaikęs dūmus burnoje, Koris linktelėjo. Po to, išpūtęs juos, pasiūlė:

— Sėskis.

Pažiūrėjusi į apmušalus, Maja vėl suraukė nosį.

— Niekas nesinaudoja šiuo kambariu, — pasakė Koris, — tik aš.

— O tai turėtų mane nuraminti?

Ji tikėjosi bent šypsenėlės, tačiau vyrukas staiga pašoko ir aiškiai suirzęs ėmė žingsniuoti. Maja atsisėdo tikėdamasi, kad taip jis bent truputį aprims.

— Ar aplankei Tomą Daglasą? — paklausė.

— Lyg ir.

— Ką tai turėtų reikšti?

— Aplankiau jo žmoną. Tomas Daglasas dingęs jau tris savaites.

Koris nustojo žingsniuoti.

— Kur jis yra?

— Kurios žodžio „dingęs“ dalies tu nesupratai, Kori?

— Jėzau, — jis vėl užsitraukė suktinės. — Ar išsiaiškinai, už ką Berketai jam mokėjo?

— Iš dalies. — Maja nebuvo tikra, ar pasitiki juo, bet vėlgi — kokį šiuo metu ji turėjo pasirinkimą? — Tomas Daglasas tarnavo pakrantės apsaugoje.

— Ir ką?

— Jis tyrė Endriaus Berketo mirties atvejį.

— Apie ką, po velnių, kalbi?

Maja papasakojo Koriui, ką aptikusi ir ką anksčiau žinojusi iš Džo pasakojimo apie tai, kad Endriaus mirtis buvo savižudybė. Koris vis linksėjo, mažumą pernelyg energingai, ir Maja ėmė svarstyti, kada jis galiausiai apsvaigs.

— Sudėkime viską į krūvą, — tarė Koris, vėl ėmęs žingsniuoti po kambarį. — Tavo sesuo pradeda tyrimą. Ji aptinka tas Berketų įmokas Tomui Daglasui. Pyst, ir ją nukankina bei nužudo. Pyst, ir tavo vyras žūsta. Pyst, ir dingsta Tomas. Ar teisingai?

Jis šiek tiek susipainiojo su laiku. Ne Klerė, Džo ir Tomas, o Klerė, Tomas ir Džo, bet ji nesivargino Korio taisyti.

— Bet reikia dar kai ką turėti omenyje, — pasakė Maja.

— Ką taip?

— Nežudai žmonių, kad nuslėptum savo sūnaus savižudybę. Gali jiems sumokėti. Bet nežudai.

Koris linktelėjo.

— O tariant, kad pinigus mokėjo Berketai, — jis vis dar pernelyg stipriai linksėjo, — jie tikrai nežudytų savo sūnaus.

Maja pastebėjo, kad jo akys paraudusios. Nuo kanapių ar ašarų, ji nežinojo.

— Kori?

— Taip.

— Jūs, vaikinai, turite savų šaltinių. Gerų šaltinių. Noriu, kad įsilaužtumėt į Tomo Daglaso gyvenimą.

— Jau padaryta.

— Tai buvo prieš kelias savaites, ir jūs ieškojote užuominų apie jo darbą. Bet dabar mums reikia visko. Kredito kortelių išrašų, bankomatų išmokų, kada buvo atlikta paskutinė finansinė operacija, kokie buvo jo įpročiai, kur jis lankydavosi. Turime jį rasti. Ar galite tai padaryti?

— Aha, — atsakė Koris, — galime tai padaryti.

Jis vėl ėmė žingsniuoti.

— Kas dar negerai? — paklausė Maja.

— Man regis, aš vėl turiu išnykti. Gal net labai ilgam.

— Kodėl?

Koris prašneko labai tyliai:

— Tai dėl to, ką tu pasakei, kai lankeisi čia praeitą kartą.

— Apie ką?

Jis apsižvalgė į kairę ir į dešinę.

— Turiu būdų, kaip iš čia išnykti, — pasakė jis. — Slaptų kelių.

Maja nebuvo tikra, ar jį supranta.

— Nagi?

— Štai ten, sienoje, yra net paslėptos durys. Galiu pasislėpti. Be to, po upe yra tunelis. Jei kada farai sumanytų apsupti pastatą, slaptai ar kaip nors kitaip, aš vis vien ištrūkčiau iš čia. Tu nepatikėtum, kokių priemonių aš ėmiausi.

— Aš suprantu tai. Bet nesuprantu, kodėl tai reiškia, kad turi išnykti.

— Nutekinimas! — sušuko Koris, išspjaudamas žodį, tarsi šis tikrai keltų pasišlykštėjimą. Gal taip ir buvo, pamanė Maja. — Būtent tu iškėlei tą klausimą, pameni? Tu pasakei, kad galbūt kas nors iš mano organizacijos nutekino Klerės vardą. Aš daug apie tai svarsčiau. Tarkime, mano operacija... ta prasme, nesame tokie saugūs, kaip aš maniau. Ar įsivaizduoji, kiek žmonių bus paviešinti? Ar žinai, kiek jų patirs didžiulių, gal net mirtinų nuostolių?

Oho, Majai reikėjo jį apraminti.

— Nemanau, kad kažkas kažką nutekino, Kori.

— Kodėl ne?

— Dėl Džo.

— Nesupratau?

— Klerė buvo nužudyta. Džo buvo nužudytas. Anksčiau minėjai, kad galbūt Džo padėjo Klerei. Štai ir tavo nutekinimas. Klerė pasakė Džo. Gal ji dar kam nors prasitarė. Gal Džo kam nors pasakė. Gal jie patys sumovė savo tyrimą.

Majai nebuvo svarbu, tiesa tai ar ne. Jai tik reikėjo, kad jis neišnyktų ir nepaliktų jos vienos.

— Nežinau, — iškošė Koris. — Nesijaučiu saugus.

Ji atsistojo ir padėjo rankas jam ant pečių.

— Man reikia tavo pagalbos, Kori.

Jis vengė jos žvilgsnio.

— Gal tu buvai teisi. Gal mums reikėtų eiti į policiją. Kaip ir sakei, perduosiu jiems turimą informaciją. Anonimiškai. Tegu visa kita padaro policija.

— Ne, — paprieštaravo Maja.

— Maniau, kad to nori.

— Jau nebe.

— Kodėl?

— Negali to padaryti, nepasiviešindamas pats ir neatskleisdamas savo organizacijos.

Koris susiraukė ir atsisuko į ją.

— Tau rūpi mano organizacija?

— Nė truputėlio, — atsakė Maja, — bet jei kreipsiesi į policiją, sugadinsi mūsų šansus. Tau teks bėgti. Man reikia tavęs, Kori. Tu tai padarysi geriau nei policija.

Maja nutilo.

— Esama dar kai ko, — suprato Koris. — Taigi, ko?

— Aš jais nepasitikiu.

— Policija?

Ji linktelėjo.

— Bet pasitiki manimi?

— Mano sesuo pasitikėjo.

— Ir ją nužudė, — priminė Koris.

— Taip, nužudė. Bet negalima visąlaik gręžiotis atgal. Taip, jeigu nebūtum jos padaręs informatore, dabar Klerė turbūt būtų gyva. Bet jei aš nebūčiau iš to sraigtasparnio nužudžiusi civilių, tu nebūtum paviešinęs tos juostos ir Klerė net nebūtų susipažinusi su tavimi. O dar geriau — jei būčiau pasirinkusi kitą karjerą, dabar Klerė būtų namuose, bežaidžianti su savo vaikais, užuot dūlėjusi žemėje. Daugybė slankiojančių durų, Kori. Negaišk laiko spėliodamas.

Koris paėjo į šalį ir giliai užsitraukė suktinės. Kai vėl galėjo kalbėti, tarė:

— Nežinau, ką daryti.

— Pasilik. Patikrink Tomą Daglasą. Padėk man baigti šį reikalą.

— Manau, man reikėtų tiesiog pasitikėti tavimi.

— Tau net nereikia manimi pasitikėti, — pasakė Maja. — Atsimeni?

Dabar jis suprato.

— Todėl kad aš vis dar turiu tą įrašą.

Maja nesivargino atsakyti. Koris į ją pažiūrėjo. Ji žinojo, kad jam knieti paklausti apie tą garso įrašą. Tačiau ir Maja norėjo jo kai ko paklausti:

— Kodėl nepaviešinai garso?

— Jau sakiau.

— Sakei, kad mano sesuo tave atkalbėjo.

— Teisybė.

— Ne visai tikiu. Užtruko laiko, kol jos prašymas pasiekė tave. Tuomet jau garsiai nuskambėjusi naujiena buvo pradėjusi slopti. Garso įrašas būtų tave grąžinęs į pirmuosius puslapius.

— Manai, tik tai man terūpi?

Ir vėl Maja nesivargino atsakyti.

— Be žiniasklaidos pirmųjų puslapių niekas nesužinos tiesos. Be pirmųjų puslapių mes nesurinktume daugiau tiesos savanorių.

Ji nebenorėjo paskaitų.

— Juo labiau turėjai priežasčių paviešinti garso įrašą, Kori. Kodėl to nepadarei?

Jis priėjo prie sofos ir atsisėdo.

— Todėl kad aš irgi žmogus.

Maja taip pat atsisėdo.

Kelioms akimirkoms Koris nuleido galvą ir užsidengė veidą delnais bei giliai įkvėpė. Kai jis atsitiesė, Maja pamatė, kad jo žvilgsnis aiškesnis, pats jis buvo ramesnis, mažiau susijaudinęs.

— Nes supratau, kad tau reikės su savimi gyventi, Maja. Su tuo, ką padarei. Ir kartais tai būna didžiausia bausmė.

Ji tylėjo.

— Taigi, kaip tu su tuo gyveni, Maja?

Jei Koris tikėjosi tiesaus atsakymo į šį klausimą, jam būtų tekę ilgai klausytis.

Keletą minučių jie tiesiog sėdėjo ir tylėjo, tarsi iš už mylių girdėdami baro ūžesį. Čia ji nieko daugiau nesužinos, pamanė Maja. Laikas eiti į Džuditos biurą.

Atsistojusi Maja pasuko durų link.

— Pažiūrėk, ką rasi apie Tomą Daglasą.

21

Džuditos biuras buvo įsikūręs pirmame gyvenamojo namo aukšte Manhatano Aukštutiniame Istsaide, per vieną gatvę nuo Centrinio parko. Maja neįsivaizdavo, kokius pacientus šiomis dienomis priiminėjo Džudita. Ji buvo Stanfordo universiteto absolventė, diplomuota medicinos daktarė, o šiuo metu — Vailo Kornelo medicinos koledžo etatinė profesorė, nors ten nedėstė. Kaip kas nors, dirbdamas laisvu grafiku, gali išlaikyti tokias pareigas, stebino tik tuos žmones, kurie nebuvo girdėję apie Berketus ir jų milžiniškas finansines aukas universitetui.

Kaip negirdėta: pinigai suteikia galios ir viskuo aprūpina.

Kaip profesionalė Džudita buvo žinoma mergautine pavarde Vel. Niekas nežinojo kodėl — ar kad pusiau paslėptų interesų konfliktą su Berketų pavarde, ar kad taip darė daug moterų. Maja, praėjusi pro durininką, susirado Džuditos biuro duris. Džudita dalijosi patalpomis su dar dviem ne visą darbo dieną dirbančiomis gydytojomis. Jų pavardės — Džudita Vel, Andžela Vorner ir Merė Makleod — su daugybe sutrumpintų titulų puikavosi ant durų.

Pasukusi rankeną, Maja pastūmė duris. Laukiamasis kambarys buvo tuščias ir mažas — vienas dvivietis fotelis, viena sofa. Meno kūriniai tokie nereikšmingi, kad būtų tikę bet kokiam šalikelės moteliui. Smėlio spalvos sienos derėjo prie kilimų. Užrašas ant tolimų durų įspėjo: „VYKSTA SEANSAS. PRAŠOME ATSISĖSTI."

Kabinete nebuvo administratorės. Maja spėjo, kad čia lankėsi aukšto lygio pacientai, taigi, kuo mažiau žmonių juos matys, tuo geriau. Seanse dalyvaudavo vienas žmogus. Kai jis baigdavosi, klientas išeidavo į koridorių pro užpakalines gydytojo kabineto duris. Laukiantis pacientas — šiuo atveju Maja — būdavo pakviečiamas įeiti. Jie vienas kito nematydavo.

Žinoma, privatumo troškimas ir diskretiškumas yra suprantamas — Maja irgi nenorėtų, kad kas nors žinotų apie jos „sutrikimą", — bet tai gali būti ir kenksminga. Gydytojai nuolat sako, kad protinė negalia yra tokia pat, kaip ir fizinė. Pavyzdžiui, pasiūlyti klinikine depresija sergančiam žmogui išeiti iš namų ir nusipurtyti depresiją yra lygiai tas pat, kaip liepti žmogui abiem sulaužytomis kojomis perbėgti per kambarį. Teoriškai viskas gražu ir gerai, bet praktiškai protinės negalios stigma neišnyksta.

Galbūt, būkime gailestingesni, taip yra todėl, kad protinę negalią galima paslėpti. Galbūt, jei Maja galėtų paslėpti savo sulaužytas kojas ir kažkaip sugebėtų vaikščioti, ji taip ir padarytų. Kas žino? O kol kas jai tik rūpėjo, kaip sutvarkyti reikalus. Gydysis vėliau. Atsakymai buvo prieš pat nosį, kankinamai arti. Niekas nebus saugus, kol Maja neatskleis tiesos ir nenubaus kaltųjų.

Su lūžusiomis kojomis ji to nesugebėtų padaryti, bet Maja buvo įsitikinusi, kad potrauminis sindromas jai nesukliudys.

Maja pažiūrėjo į laikrodį. Penkios minutės iki valandos pabaigos. Ji mėgino skaityti kažkokį kvailą žurnalą, bet raidės liejosi prieš akis. Mobiliuoju telefonu pažaidė žaidimą, kur reikėjo sudėlioti žodžius iš keturių raidžių, bet negalėjo sutelkti dėmesio. Maja priėjo prie durų. Ji nepriglaudė ausies, tačiau stovėjo pakankamai arti, kad girdėtų, kaip prislopintais balsais kalbasi dvi moterys. Laikas slinko lėtai, bet pagaliau ji išgirdo, kaip atsidarė vidinės durys. Pacientė veikiausiai išėjo.

Maja nuskubėjo atgal į savo vietą, pagriebė žurnalą ir sukryžiavo kojas. Ponia Nerūpestingumas. Durys atsidarė, ir tarpduryje pasirodžiusi moteris — Majos spėjimu, gerai išsilaikiusi šešiasdešimtmetė — nusišypsojo jai.

— Maja Stern?

— Taip.

— Čia, prašom.

Taigi, administratorė visgi buvo, pamanė Maja. Ji tik dirbo pačiame kabinete. Maja nusekė moterį vidun, tikėdamasi pamatyti Džuditą sėdinčią prie stalo arba galbūt ant kėdės šalia kušetės arba panašioje psichoanalizės aplinkoje. Bet Džuditos nebuvo. Maja atsisuko į administratorę. Ši ištiesė ranką:

— Aš esu Merė.

Pagaliau Maja suprato. Ji pažvelgė į diplomus, sukabintus ant sienų.

— Ar Merė Makleod?

— Teisingai. Džuditos kolegė. Ji tikėjosi, kad mes paplepėsime.

Diplomai rodė, kad abi moterys baigė mediciną Stanfordo universitete. Maja pastebėjo, jog pirmąjį diplomą Džudita buvo gavusi Pietų Kalifornijos universitete. Merė bakalaurą baigė Raiso koledže, o rezidentūrą atliko Kalifornijos Los Andželo universitete.

— Kur Džudita?

— Nežinau. Mes abi dirbame ne visą dieną. Dalijamės šiuo kabinetu.

Maja nesivargino slėpti susierzinimo.

— Taip, perskaičiau jūsų pavardę ant durų.

— Kodėl jums minutei neatsisėdus, Maja?

— Kodėl jums neatsiknisus, Mere?

Jei Merę ir sutrikdė Majos karingumas, veidu to neparodė.

— Manau, galėčiau jums pagelbėti.

— Pagelbėtumėt, jei pasakytumėt, kur Džudita.

— Jau sakiau. Nežinau.

— Tuomet viso gero.

— Mano sūnus tarnavo dviejose misijose — Irake ir Afganistane.

Nesusilaikiusi Maja stabtelėjo.

— Džekui to trūksta. Apie tai jie niekada nesikalba, ar ne taip? Karas jį pakeitė. Sūnus jo nekenčia. Ir visgi norėtų vėl viską išgyventi. Iš dalies tai yra kaltė. Jis jaučiasi ten palikęs savo draugus. Iš dalies ir kažkas kita. Kažkas, apie ką jam sunku prasitarti.

— Mere?

— Taip?

— Ar nemeluojate apie savo sūnų, tarnavusį armijoje?

— Negalėčiau to padaryti.

— Žinoma galėtumėte. Jūs manipuliuojate. Judvi su Džudita manipuliacijomis įviliojote mane į savo biurą. Jūs manipuliacijomis įviliojote mane į šį kambarį. Įvairiomis manipuliacijomis mėginate mane prašnekinti.

Merė Makleod stovėjo tiesi kaip styga.

— Aš nemeluoju apie savo sūnų.

— Gal ir ne, — Maja tarė, — tačiau vis tiek judvi su Džudita, abi turėtumėte žinoti, kad be pasitikėjimo nesukursite gydytojo ir paciento santykių. Šita maža apgaulė sugriovė mano pasitikėjimą jumis.

— Nesąmonė.

— Kas nesąmonė?

— Kad be pasitikėjimo neįmanoma susikurti gydytojo ir paciento santykių.

— Jūs rimtai?

— Tarkime, jūsų mylimas žmogus — galbūt sesuo — turi visus vėžio požymius...

— Oi, nepradėkite.

— Kodėl, Maja, ko jūs bijote? Tarkime, vėžys gali būti išgydytas, jei tik sugebėtumėte įtikinti savo mylimą žmogų pasirodyti gydytojui. Jeigu jūs su gydytoju susimokytumėte ir įsiviliotumėte jį į kabinetą...

— Tai ne tas pat.

— Taip, Maja. Tai yra visiškai tas pat. Jūs nesuprantate, bet taip jau yra. Jums reikia pagalbos, kaip ir tam vėžininkui.

Aiškus laiko gaišimas. Maja spėliojo, ar Merė Makleod buvo bendro plano dalis, ar ji buvo nuoširdi — jei Džudita jai irgi melavo ir manipuliavo savo sena kolege. Tačiau tai nebuvo svarbu.

— Man reikia pasimatyti su Džudita, — pasakė Maja.

— Atleiskite, Maja. Čia negaliu jums padėti.

Maja nuėjo prie durų.

— Jūs man niekuo negalite padėti.

Prakeikimas.

Eidama automobilio link, Maja surinko Džuditos numerį. Ši atsiliepė po antro signalo.

— Girdėjau, kad reikalai su mano kolege ėjosi nekaip.

— Kur esate, Džudita?

— Farnvude.

— Niekur neišvažiuokite, — paliepė Maja.

— Aš laukiu.

Maja pravažiavo pro tarnų įvažą, tikėdamasi pamatyti lauke vaikštančią Izabelą, tačiau visa teritorija atrodė tuščia. Gal jai sustoti ir pasižvalgyti, pažiūrėti, kur slepiasi Izabela, bet buvo pernelyg rizikinga, o be to, ji neturėjo laiko. Džudita žinojo, kiek trunka nuvažiuoti nuo Niujorko miesto iki Farnvudo.

Ją pasitiko durininkas. Maja niekada neprisimindavo jo vardo. Regis, nesivadino nei Džyvsu, nei Karsonu. Vardas buvo paprastas, lyg Bobis ar Timas. Kaip ir dera tarno pozicijai, Bobis ar Timas žiūrėjo į ją iš aukšto.

Be įžangos Maja tarė:

— Atvažiavau pasimatyti su Džudita.

— Ponia jūsų laukia, — pasakė jis dirbtiniu britų parengiamosios mokyklos studento akcentu. — Ji salone.

Salonas — tai turtingųjų žmonių svetainė. Džudita vilkėjo juodu kelnių kostiumu, pasipuošusi perlų vėriniu, nutįsusiu bemaž iki pat juosmens. Į ausis buvo įsisegusi sidabrinius žiedus. Plaukai suglostyti atgal. Rankoje laikė krištolinę taurę, atsistojusi buvo taip, lyg pozuotų madų žurnalo viršeliui.

— Sveika, Maja.

Nėra laiko mandagybėms.

— Papasakokite apie Tomą Daglasą.

Ji prisimerkė.

— Ką?

— Tomą Daglasą.

— Nežinau tokio.

— Pasistenkite prisiminti.

Ji pasistengė. Arba apsimetė, kad stengiasi. Po kelių sekundžių Džudita teatrališkai patraukė pečiais.

— Jis dirbo pakrantės apsaugoje. Tyrė jūsų sūnaus žūties bylą.

Stiklas iškrito Džuditai iš rankų ir sudužo į smulkias šukeles. Maja neatšoko. Nei Džudita. Abi jos stovėjo ir žiūrėjo, kaip maži stikliukai pamažu nustoja ritinėtis ant grindų.

Džudita šnypšdama paklausė:

— Kokį velnią čia šneki?

Ir čia vaidyba...

— Tomas Daglasas dabar yra privatus detektyvas, — pasakė Maja. — Jūsų šeima moka jam beveik dešimt tūkstančių dolerių per mėnesį, jau daugelį metų. Norėčiau žinoti kodėl.

Džudita susverdėjo tarsi boksininkas, norėdamas įgauti pranašumą po aštuntojo skaičiaus.

— Kodėl turėčiau mokėti tam Tomui... Kokia jo pavardė, sakei?

— Daglasas. Tai jūs pasakykite kodėl.

— Neturiu supratimo. Endrius žuvo per nelaimingą atsitikimą.

— Ne, — paprieštaravo Maja. — Jis mirė ne taip. Bet jūs gi žinote, ar ne?

Džuditos veidas prarado spalvą. Jos skausmas buvo toks aiškus, toks akivaizdus, kad Maja beveik nusuko žvilgsnį. Atakos režimas pasiteisino, tačiau, kad ir kokia būtų galutinė tiesa, dabar jos kalbėjo apie šios moters vaiką. Jos skausmas buvo tikras, didis ir visa apimantis.

— Neturiu nė menkiausio supratimo, apie ką kalbi, — pasakė Džudita.

— Tuomet kaip viskas buvo?

— Kas?

— Kaip Endrius iškrito iš laivo?

— Tu rimtai? Kodėl tu po visų šitų metų sugalvojai apie tai kalbėti? Tu jo net nepažinojai.

— Tai svarbu, — Maja žengė žingsnį link savo anytos. — Kaip jis mirė, Džudita?

Ji mėgino išlaikyti galvą aukštai iškėlusi, bet melagingi žodžiai neleido.

— Endrius buvo jaunas, — pradėjo ji, iš visų jėgų laikydamasi. — Jachtoje buvo švenčiama. Jis per daug išgėrė. Jūra bangavo. Jis stovėjo denyje ir iškrito.

— Ne.

Džudita žioptelėjo:

— Ką?

Trumpą sekundės dalį Majai pasirodė, kad Džudita, perlėkusi per kambarį, puls ją. Bet ta akimirka praėjo. Džudita pažiūrėjo į grindis, o kai vėl prakalbo, jos balsas buvo tylus, beveik maldaujantis:

— Maja?

— Taip.

— Pasakyk man, ką žinai apie Endriaus mirtį.

Ar vėl Mają mausto? Sunku pasakyti. Džudita atrodė visiškai išsekusi, susisielojusi. Negi ji tikrai nežinojo?

— Endrius nusižudė, — pasakė Maja.

Džudita labai stengėsi nesusigūžti. Šiuokart ji laikė galvą iškėlusi.

— Tai netiesa.

Maja jai davė laiko išgyventi neigimo fazę ir susitaikyti.

Anyta susiėmusi paklausė:

— Kas tau pasakė?

— Džo.

Džudita vėl papurtė galvą.

— Kodėl jūs mokėjote Tomui Daglasui? — dar kartą paklausė Maja.

Kare toks žvilgsnis vadinamas tūkstančio metų žvilgsniu — tuščiu, buku, nefokusuotu spoksojimu, būdingu kareiviams, kurie yra pernelyg daug matę. Dabar tokiu žvilgsniu spoksojo Džudita.

— Jis buvo tik berniukas, — sumurmėjo ji, ir nors Maja buvo vienintelė kambaryje, anyta kalbėjo ne jai. — Net neturėjo aštuoniolikos...

Maja žengė žingsnį į priekį link jos.

— Jūs tikrai nežinojote?

Nustebusi Džudita pakėlė į ją akis.

— Nesuprantu, ko sieki.

— Tiesos.

— Kokios tiesos? Ir išvis, ką tai turi su tavimi bendra? Nesuprantu, kodėl pradėjai po visu tuo knistis?

— Aš nesiknisau. Džo man pasakė.

— Džo pasakė, kad Endrius nusižudė?

— Taip.

— Jis tau tai patikėjo?

— Taip.

— Ir visgi, po visų šių metų tu jautei pareigą, nepaisydama jo noro, man apie tai pasakyti, — anyta užsimerkė.

— Tikrai nenorėjau sukelti jums skausmo.

— Tikrai, — pratarė Džudita, liūdnai nusijuokusi. — Matau.

— Bet man reikia žinoti, kodėl jūs mokėjote pinigus pakrantės apsaugos karininkui, kuris tyrė Endriaus mirtį.

— Kodėl tau reikia žinoti?

— Ilga istorija.

Džuditos juokas buvo skausmingesnis nei rauda.

— Oi, Maja, manau, kad turiu laiko.

— Mano sesuo sužinojo apie tas išmokas.

Džudita susiraukė:

— Ji sužinojo apie tas neva išmokas?

— Taip.

Tyla.

— O po to Klerę nužudė, — pasakė Maja. — Paskui buvo nužudytas Džo.

Džudita išlenkė antakius.

— Ar sakai, kad jie susiję, Klerė ir Džo?

Vadinasi, Kyrsas jai nepasakė.

— Jie nužudyti tuo pačiu ginklu.

Majos žodžiai trenkė tarsi dar vienas smūgis. Džudita net loštelėjo.

— To negali būti.

— Kodėl negali būti?

Džudita užsimerkė, sukaupė vidinės stiprybės likučius ir vėl atsimerkė.

— Norėčiau, kad neskubėtum, Maja, ir papasakotum, kas čia vyksta.

— Viskas paprasta. Jūs mokate Tomui Daglasui. Man reikia žinoti kodėl.

— Man regis, tu jau išsiaiškinai.

Staiga pasikeitęs Džuditos elgesys sutrikdė Mają.

— Savižudybė?

Anyta įstengė nusišypsoti.

— Jūs norėjote pridengti savižudybę?

Džudita tylėjo.

— Kodėl? — paklausė Maja.

— Berketai nenusižudo, Maja.

Ar tai ką nors paaiškina? Ne, žinoma, ne. Ką ji praleido? Laikas keisti temą, išmušti pašnekovei pagrindą iš po kojų.

— Kodėl jūs mokėjote Rodžeriui Kyrsui?

— Kam? — Džudita nutaisė miną. — Palauk. Policijos pareigūnui?

— Taip.

— Kodėl, dėl Dievo, mes turėtume jam mokėti?

Mes.

— Jūs man pasakykite.

— Užtikrinu tave, kad neturiu supratimo. Ar šitai irgi tavo sesuo neva aptiko?

— Ne, — pasakė Maja. — Kerolaina man papasakojo.

Vėl blyški šypsena nuslinko Džuditos lūpomis.

— Ir tu ja patikėjai?

— Kam jai meluoti?

— Kerolaina nemeluotų, bet... ji dažnai painiojasi.

— Įdomu, Džudita.

— Kas?

— Jūs mokėjote dviem vyrams. Abu jie tyrė jūsų sūnų mirtis.

Džudita papurtė galvą.

— Visa tai tokia nesąmonė.

— Laimei, galime greitai sužinoti tiesą, — pasiūlė Maja. — Paklauskime Kerolainos.

— Šiuo metu Kerolainos nėra namie.

— Paskambinkite jai. Dabar dvidešimt pirmas amžius. Visi turi mobiliuosius. Štai, — Maja iškėlė savo telefoną, — turiu jos numerį štai čia.

— Skambutis nieko gero neduos.

— Kodėl ne?

— Sakykime, — tęsė Džudita, vis lėčiau tardama žodžius, — kad Kerolainos nevalia trukdyti.

Maja nuleido ranką su telefonu.

— Ji... Kerolaina negerai jaučiasi. Kartais jai taip nutinka. Jai reikia ilsėtis.

— Jūs uždarėte ją į beprotnamį?

Maja tyčia pavartojo žeminantį žodį, kad ištrauktų iš anytos daugiau kraujo. Suveikė. Džudita akivaizdžiai susitraukė.

— Baisu taip kalbėti, — pratarė ji. — Kas jau kas, bet tu turėtum užjausti.

— Kas jau kas?.. Dėl to, kad pati turiu potrauminį sutrikimą?

Džudita nesiteikė atsakyti.

— Tai kokia gi trauma kamuoja Kerolainą?

— Ne visos traumos gaunamos mūšio lauke, Maja.

— Kai kurios atsitinka, kai miršta du broliai, abu jauni ir abu tragiška mirtimi.

— Tiksliai. Tokios traumos sukelia pasekmes.

— Sukelia pasekmes, — pakartojo Maja. — Turite omenyje, pavyzdžiui, kad Kerolaina tiki, jog jos broliai gyvi?

Jei Maja ir tikėjosi, kad jos žodžiai bus dar vienas smūgis anytai, Džudita šiuokart buvo pasiruošusi.

— Sąmonė nori, — pradėjo ji, — sąmonė taip nori, ir ji įsivaizduoja tai gaunanti. Sąmokslo teorijos, paranojos, vizijos — kuo neviltis didesnė, tuo žmogus yra imlesnis. Kerolaina yra nebrandi. Jos tėvo kaltė. Jis globojo ją ir perdėtai ja rūpinosi. Neleisdavo pačiai tvarkytis su priešu ar kovoti už save. Tuomet, kai stiprūs vyrai jos gyvenime — jos palaikymo komanda — ėmė mirti, Kerolaina neįstengė su tuo susidoroti.

— Kodėl tuomet neleidote jai pamatyti Džo kūno?

— Ji tau taip sakė? — Džudita papurtė galvą. — Mes niekas nematėme Džo.

— Kodėl ne?

— Kas jau kas, o tu turėtum žinoti. Mano sūnus buvo nužudytas. Nušautas į veidą, ar ne? Kaip galima į tai žiūrėti?

Apsvarsčiusi jos žodžius, Maja dar kartą nutarė, kad ne viskas paaiškinta.

— O kai Endrių ištraukė iš vandens?

— O ką Endrius?

— Ar matėte jo kūną?

— Kodėl klausi? O Dieve, juk tikrai negali manyti...

— Tiesiog pasakykite, ar matėte kūną.

Džudita sunkiai nurijo seiles.

— Endriaus kūnas prabuvo jūroje daugiau nei dvidešimt keturias valandas. Mano vyras jį atpažino, bet... nelabai lengvai. Žuvys pasidarbavo. Kaip aš galėjau norėti... — ji nutilo ir prisimerkė. Dabar kalbėjo pašnibždomis: — Ką tu darai, Maja?

Maja žiūrėjo tiesiai į ją.

— Kodėl mokate Tomui Daglasui?

Džudita neskubėjo atsakyti.

— Tarkime, ką tau sakė Džo apie Endriaus mirtį, buvo tiesa.

Maja laukė.

— Tarkime, Endrius išties nusižudė. Aš buvau jo motina. Ir nenorėjau to pripažinti. Tikrame gyvenime aš jo neišgelbėjau. Bet gal galėjau bent apsaugoti dabar. Ar supranti?

Maja tyrinėjo jos veidą.

— Taip, — atsakė ji.

Bet nesuprato.

— Kad ir kas nutiko Endriui tada, kad ir ką jis iškentėjo, tai neturi nieko bendra su šiandiena. Tai neturi nieko bendra su Džo ir tavo seserimi.

Maja nė akimirką tuo nepatikėjo.

— O išmokos Rodžeriui Kyrsui?

— Juk sakiau. Tai paprasčiausia netiesa. Kerolaina viską išgalvojo.

Maja nebeturėjo čia ką toliau aiškintis. Bent jau kol kas. Jai reikėjo daugiau pasiknisti, gauti daugiau informacijos. Vis dar trūko daug dėlionės dalių.

— Jau eisiu.

— Maja?

Ji laukė.

— Kerolaina nėra vienintelė, kuriai reikia poilsio. Ji nėra vienintelė, labai trokštanti pamatyti dalykų, kurių išties nėra.

Maja linktelėjo.

— Subtilu, Džudita.

— Gaila, kad neleidi Merei ar man tau pagelbėti.

— Man viskas gerai.

— Ne, ne viskas. Abi tai žinome. Abi žinome tiesą, argi ne taip?

— Kokią tiesą, Džudita?

— Mano berniukams buvo suteikta ganėtinai daug skausmo, — pratarė Džudita aštriai. — Nepadaryk klaidos dar tą skausmą aštrindama.

22

Maja, užsukusi už kampo, pamatė Lilę priekiniame kieme žaidžiant lyg ir gaudynes su dėde Edžiu. Maja sustabdė automobilį šalikelėje. Keletą akimirkų ji tiesiog sėdėjo ir stebėjo. Pro priekines duris išėjo Aleksa ir prisidėjo prie žaidimo, abiem su tėvu apsimetant, kad niekaip negali pagauti Lilės, dramatiškai griūnant ant žemės, kai siekę jos nepasiekdavo, ir net iš taip toli, pro uždarytus automobilio langus, Maja girdėjo, kaip Lilė spygauja iš laimės.

Net šleikštu pagalvoti, bet išties ar yra pasaulyje džiaugsmingesnis garsas už nuoširdų vaiko juoką? Maja įvertino garsų ironiją — šis, pernelyg retai skambantis Majos ausyse, ir tas kitas, be gailesčio kankinantis ją per naktis, — tačiau nematė reikalo apie tai galvoti. Ji atbulomis įvažiavo į keliuką, nutaisė šypseną ir lėtai pri-

siartino prie Klerės ir Edžio namo. Paspaudusi klaksoną, ji pamojavo. Nuo lakstymo džiugiai švytinčiu veidu Edis atsisuko ir pakėlė ranką. Maja išlipo iš mašinos. Aleksa irgi sustojo. Lilei nepatiko, kad Edis ir Aleksa baigė žaisti, todėl plekšnodama jiems per kojas bandė priversti vėl ją vaikytis.

— Aš noriu čia! — pareikalavo Lilė.

— Mes namie irgi galime pažaisti gaudynių, — pažadėjo Maja.

Nėra ko stebėtis, kad šis pažadas nenuramino mergaitės.

Edis palietė Majai ranką.

— Ar turi sekundę laiko? Norėjau tau kai ką parodyti. — Jis pasisuko į savo dukrą. — Aleksa, gal galėtum prižiūrėti Lilę?

— Žinoma.

Lilė nusišypsojo. Eidama su Edžiu vidun, Maja vėl išgirdo garsų duktės juoką.

— Patikrinau Klerės E-Z kortelės mokėjimus, — pasakė jis. — Kiek galėjau suprasti, ji dukart per savaitę aplankė tą vyruką, Daglasą.

— Manęs tai nestebina, — tarė Maja.

— Ir nemaniau, kad nustebins. Bet nustebsi sužinojusi, kur ji važiavo po antro karto. — Jis padavė jai išspausdintą ataskaitą. Padavęs lapą, jis dūrė į pirmą pažymėtą eilutę. — Taigi, savaitė prieš žmogžudystę Klerė vyksta į Livingstoną. Matai laiko atžymą?

Maja linktelėjo. 8.46.

— Dabar, jeigu seki, matai, kad devintą trisdešimt trys ji įvažiavo į mokamą kelią, o ne greitkelį. Matai kelias paskesnes eilutes?

— Taip.

— Ji nepasuko atgal, — aiškino Edis. — Užuot keliavusi namo, ji nuvažiavo į pietus. Ties 129-uoju išvažiavimu ji pasuko iš greitkelio į Naujojo Džersio mokamą kelią ir išsuko iš jo Šeštajame išvažiavime.

Jis buvo puslapio apačioje. Šeštasis išvažiavimas, Maja žinojo, vedė į Pensilvanijos mokamą kelią.

— O kas po to? — paklausė Maja.

— Štai čia. Ji išvažiavo į 476-ąjį pietų tarpvalstijinį greitkelį.

— Link Filadelfijos, — patikslino Maja.

— Arba bent link Filadelfijos rajono, — pasakė Edis.

Maja atidavė jam lapus.

— Dėl kokios priežasties Maja būtų galėjusi ten važiuoti?

— Nežinau.

Ji nesivargino klausinėti apie drauges, kurias Klerė galbūt norėjo aplankyti, ar parduotuves, kur galbūt ketino apsipirkti, ar gal Nepriklausomybės salę, kurią jai staiga užėjo noras aplankyti. Klerė nieko panašaus nebūtų dariusi. Pasišnekėjusi su Tomu Daglasu, kažką iš jo sužinojo. Ir tas kažkas nuvedė ją į Filadelfiją.

Maja užsimerkė.

— Nenoriu kvailai juokauti apie Laisvės varpą, — pasakė Edis, — bet ar tau kokie nors varpai neskamba?

Ji neturėjo išeities, todėl vėl pamelavo Edžiui:

— Ne, neskamba jokie.

Ir visgi varpai skambėjo, nors ir tolimi.

Kaip Kerolaina buvo jai priminusi, Endriaus žūties laikotarpiu jiedu su Džo dar mokėsi gimnazijoje. Jeigu jau tiksliau, pensione. Visuomenės grietinėlės ir senųjų piniguočių parengiamojoje mokykloje, kuri vadinosi Franklino Bidlo akademija.

Įsikūrusioje šiek tiek už Filadelfijos.

Ailina paskambino Majai bevažiuojant namo.

— Atsimeni, kaip užsisakydavome kiniško maisto trečiadienio vakarais?

— Žinoma.

— Aš ketinu atgaivinti tradiciją. Ar esi namie?

— Beveik.

— Puiku, — pasakė Ailina pernelyg entuziastingai. — Užsakysiu tavo mėgstamiausią.

— Kas nors atsitiko?

— Būsiu už dvidešimties minučių.

Majos galvoje sukosi dvi galimybės. Pirmą kartą ji stengėsi apie jas negalvoti. Tik kelias akimirkas. Grįžti prie pagrindinių dalykų. Prie to, ką žino. Dauguma žmonių pernelyg supaprastina Okamo skustuvo principą, teigdami, kad paprasčiausias būdas visuomet yra teisingiausias. Pranciškonų brolis Viljamas Okamas tik norėjo pabrėžti, kad nereikėtų visko komplikuoti, kad neverta kurti teorijų, jei galima rasti paprastesnį paaiškinimą. Pašalinkite suragėjusį sluoksnį. Apgenėkite nudžiūvusias šakas.

Endrius nebegyvas. Klerė nebegyva. Džo nebegyvas.

Bet juk negalėjo ji atmesti visko, ką sužinojo, ar ne? Negi galėjo atmesti, ką buvo mačiusi savomis akimis? Ar šiuo atveju irgi turėtų priimti paprasčiausią paaiškinimą? O koks buvo tas paprasčiausias paaiškinimas?

Na, nelabai malonus.

Bandykime pasipraktikuoti ir prisikasti prie tiesos. Būkime kuo objektyvesni. Tuomet paklauskime savęs: ar tas žmogus, kuris žiūrėjo auklės kameros įrašą, nebuvo išgyvenęs didelio streso ir įtampos, ar nebuvo patyręs tiesioginės traumos, kad galėtų daryti klaidingas išvadas?

Būk objektyvi, Maja.

Kaip lengva pasitikėti savomis akimis. Mes visi pasitikime. Mes juk ne bepročiai. Tai kiti išprotėję. Tokia būklė yra labai žmogiška. Mes pernelyg gerai suprantame savo požiūrį.

Tuomet atsiribokime nuo jo.

Karas. Niekas nesuprato. Niekas nesugebėjo įžiūrėti tiesos. Visi manė, kad Maja sugniužusi nuo kaltės jausmo dėl tų civilių žūties. Taip ir turėtų būti. Tai jų požiūris. Anot jų teorijos, jei jauti kaltę, gyvai prisimeni tą kaltę sukėlusius skausmingus įvykius. Todėl gydaisi. Geri vaistus. Mirtis tave supa. Ne, pamirškit. Mirtis yra dar blogiau.

„Mirtis tave seka, Maja...“

Ar tokio žmogaus — apsupto mirties, sugebėjusio visus, net ir artimiausius, apgauti ir įtikinti, kad jo būklė iš dalies yra nulemta

kaltės jausmo, — ar tokio žmogaus sprendimu galima pasitikėti? Atmetus perteklinius dalykus ir komplikacijas, ar galima tikėtis, kad toks žmogus protingai žiūrės į faktus ir aptiks tiesą?

Objektyviai — ne.

Bet vėlgi, po velnių objektyvumą, ar ne taip?

Išvada: kažkas Mają galingai mausto.

Džudita buvo siaubingai paslaptinga, kai kalbėjo apie Kerolainos buvimo vietą. Išsiėmusi telefoną, Maja surinko savo svainės numerį. Įsijungė balso paštas. Nenuostabu. Kai pasigirdo signalas, Maja susakė į ragelį:

— Kerolaina, norėjau pasiteirauti, kaip tu laikaisi. Prašau, paskambink man, kai tik gausi žinutę.

Kai ji grįžo namo, Ailina jau stovėjo įvažoje. Maja sustabdė automobilį. Ant užpakalinės sėdynės miegojo Lilė. Išlipo ir buvo beatidaranti keleivio dureles, kai Ailina pasiūlė:

— Tegu pamiega, mums reikia šnektelėti.

Atsisukusi Maja pažvelgė į draugę. Ailina buvo užsiverkusi.

— Kas atsitiko?

— Aš viską suknisau, — pasakė ji, — su ta kamera.

Ailina ėmė drebėti.

— Viskas gerai, — ramino ją Maja. — Leisk man įnešti Lilę į namus ir mes...

— Ne, — pertraukė Ailina, — mums reikia pasišnekėti lauke.

Maja klausiamai pažvelgė į draugę.

— Viduje gali būti nesaugu kalbėtis, — pasakė Ailina, pritildydama balsą. — Kas nors gali pasiklausyti.

Pro mašinos langą Maja pažiūrėjo į Lilę. Mergaitė tebemiegojo.

— Kas nutiko? — paklausė Maja.

— Robis. Smurtaujantis vyras.

— Ką Robis?

— Tu atsisakei man papasakoti, kas atsitiko su tavo kamera, atsimeni?

— Atsimenu, ir?..

— Tu atvažiavai pas mane į namus, buvai pikta, susisielojus. Net įtarinėjai mane. Norėjai įrodymų, kad aš nupirkau tą kamerą.

— Aš atsimenu, — pasakė Maja. — Ką tai turi bendra su Robiu?

— Jis grįžo, — išspaudė Ailina, ašaroms riedant skruostais. — Jis mane stebėjo.

— Oho, palauk, neskubėk, Ailina.

— Gavau jas elektroniniu paštu, — ji ištraukė iš rankinės krūvą nuotraukų ir atkišo Majai. — Jas atsiuntė iš anoniminio adreso, žinoma. Neatsekamo. Bet aš žinau. Tai Robis.

Maja pradėjo jas vartyti. Nufotografuota Ailinos namuose. Dvi pirmosios darytos šeimos kambaryje. Dviejose buvo jos vaikai, Kailas ir Misė, žaidžiantys ant sofos. Paskutiniojoje Ailina, suprakaitavusi, dėvinti sportinę liemenėlę, rankose laikė ledinio vandens stiklinę.

— Buvau ką tik grįžusi namo iš treniruotės, — Ailina ėmė lyg ir aiškintis. — Namie nieko nebuvo. Aš nusivilkau marškinėlius ir įmečiau juos į nešvarių skalbinių krepšį.

Maja pajuto, kaip kyla panika, bet prisivertė kalbėti ramiu balsu:

— Kampas, — Maja žiūrinėjo nuotraukas. — Ar jos visos nufotografuotos tavo auklės kamera?

— Taip.

Maja pajuto apsiverčiant skrandį.

— Pažiūrėk į paskutiniąją.

Nuotraukoje Ailina sėdėjo ant sofos šalia Majai nematyto vyro. Jiedu bučiavosi.

— Tai Bendžaminas Barušas. Mes susipažinome pažinčių svetainėje. Tądien buvo trečias mūsų pasimatymas. Aš jį pasikviečiau pas save. Vaikai buvo viršuje, miegojo. Nieko net nepagalvojau. Šįryt gaunu nuotraukas elektroniniu paštu.

Kodėl Maja anksčiau apie tai nepagalvojo?

— Kažkas įsilaužė į...

— Ne kažkas, Robis. Niekas kitas, tik Robis.

— Gerai. Robis įsilaužė į tavo kamerą?

Ailina vėl pravirko.

— Maniau, kad kameros neprijungtos prie interneto, supranti? Juk tai SD kortelė. Aš nesuvokiau. Juk tai nėra taip neįprasta — įsilaužti į kamerą. Juk žmonės tai daro su „FaceTime“ ir „Skype“ kameromis, ir... Reikėjo imtis apsaugos priemonių. Bet aš nežinojau, — nutilusi ji nusibraukė ašaras nuo veido. — Man labai gaila, Maja.

— Ką padarysi.

— Aš nežinau, kas atsitiko su tavo auklės kamera, — tęsė Ailina, — ir nebūtinai turi man sakyti. Bet pamaniau, gal tai galėtų būti paaiškinimas. Gal kažkas įsilaužė ir stebėjo judvi su Lile.

Maja virškino informaciją. Šiuo metu ji dar tiksliai nesuprato, ką tai galėtų reikšti ir ar tai kaip nors susiję su jos atveju. Ar galėjo kažkas kitur nufilmuoti Džo ir įkelti į kamerą? O jei taip ir buvo, tai kas? Ir visgi jis buvo nufilmuotas tame kambaryje, ant jos sofos.

Bet ar kas nors stebėjo ją?

— Maja?

— Aš negavau panašių laiškų, — pasakė Maja. — Niekas man neatsiuntė nuotraukų.

Ailina pažiūrėjo į ją.

— Tuomet kas? Kas atsitiko su tavo kamera?

— Aš mačiau Džo, — pasakė Maja.

23

Maja užnešė Lilę laiptais ir, paguldžiusi į lovytę, apkamšė ją. Ketino patikrinti užpakalinę kameros sienelę, ar nėra prijungto belaidžio tinklo, bet susilaikė, nenorėdama įbauginti to, kas galėjo ją stebėti.

Stebėti ją. Oho. Čia tai paranoja.

Maja su Ailina pasitiekė kinų maisto vakarienę svečių valgomajame, kuo toliau nuo viską matančios kameros akies. Maja pa-

pasakojo draugei, ką mačiusi įraše ir kaip susikibo su Izabela... ir nutraukė savo išpažintį, nes pasijuto kvailai.

Faktas: kamerą į namus atnešė Ailina.

Maja stengėsi nekreipti į tai dėmesio, bet įtarimas įkyriai zvimbė ausyse. Ji negalėjo jo nutildyti, priversti išnykti.

— Ką žadi daryti? — paklausė Maja. — Dėl Robio?

— Daviau nuotraukų kopijas savo advokatui. Jis pasakė, kad be įrodymų nieko negaliu padaryti. Visiškai išjungiau belaidį ryšį. Pasikviečiau kompaniją, kuri užtikrins mano tinklų saugumą.

Planas atrodė visiškai geras.

Po pusvalandžio, palydėjusi Ailiną prie mašinos, Maja paskambino Šeinui:

— Man reikia dar vienos paslaugos.

— Tu to nematai, — atsakė Šeinas, — bet aš teatrališkai dūsauju.

— Man reikia, kad kas nors patikimas ateitų ir apieškotų mano namus dėl blakių.

Ji papasakojo apie Ailiną ir jos kamerą.

— Ar žinai, kad ir į tavo buvo įsilaužta? — paklausė jis.

— Ne. Ar turi ką nors, kas man padėtų?

— Turiu. Bet noriu būti atviras, visa tai truputį...

— Paranojiška?

— Aha, truputį.

— Ar tai tu paskambinai daktarui Vu?

— Maja?

— Ką?

— Tu sergi.

Ji nieko neatsakė.

— Maja?

— Žinau, — prisipažino.

— Nieko baisaus, jei tau reikia pagalbos.

— Pirmiausia man reikia su visu tuo susitvarkyti.

— Su kuo susitvarkyti?

— Prašau, Šeinai.

Stojo trumpa pauzė, po kurios Šeinas pratarė:

— Aš vėl dūsauju.

— Teatrališkai?

— O kaip kitaip? Ryte ateisiu su savo vyrukais ir iššukuosime tavo namus. — Jis atsikrenkštė. — Tu ginkluota?

— O kaip manai?

— Tai buvo retorinis klausimas, — atsakė jis. — Pasimatysime rytoj.

Šeinas baigė pokalbį. Maja nebuvo pasirengusi dar vienai košmariškai nakčiai, pilnai gyvų prisiminimų. Dėl to ji nukreipė dėmesį į Klerės kelionę Filadelfijon.

Lilė miegojo. Maja žinojo, kad reikia dukrelę pažadinti, nurengti drabužėlius, kuriuos vilkėdama ji visą dieną žaidė, išmaudyti ją vonioje ir aprengti pižama. „Geros motinos" neabejotinai taip ir padarytų, ir jai akimirką pasimatė jų smerkiantys žvilgsniai. Bet, žinoma, tos motinos nesinešioja ginklo ir nemėgina išsiaiškinti žmogžudysčių, ar ne? Jos net šalia nestovėjo prie Majos krauju persunkto gyvenimo, niekada neturėjo kaimynų, kurių šeimos buvo kankinamos ir žudomos tuo metu, kai jos rūpinasi rankdarbiais bei popamokine veikla, karatė užsiėmimais ir vaikų ugdymo programomis.

Ar kas nors stebėjo Mają?

Šiuo metu ji nelabai galėjo ką nors dėl to padaryti. Šiuo metu reikėjo pasirūpinti kitais dalykais, svarbesniais, taigi ji nustūmė paranoją į šalį ir atvertė nešiojamąjį kompiuterį. Jei namuose pasiklausoma — nors jai tai atrodė lazdos perlenkimas, — jie galėjo prisijungi ir prie jos belaidžio tinklo. Perteklinai apsidrausdama, Maja pakeitė namų tinklo pavadinimą ir slaptažodį, o naršymui ketino pasinaudoti virtualiuoju privačiu tinklu.

Gal jau užteks saugumo, bet kas gali žinoti?

Prisijungusi prie interneto, Maja paieškoje įrašė „Endrius Berketas". Kaip ir galima tikėtis, jų buvo keli — universiteto profeso-

rius, automobilių pardavėjas, koledžo studentas. Ji pamėgino prirašyti kitų raktinių žodžių ir ieškoti ankstesnėje praeityje. Iššoko keli straipsniai apie Endriaus Berketo žūtį. Didelis vietinis laikraštis buvo parengęs išsamų straipsnį:

JAUNOJI BERKETŲ ATŽALA NUSKĘSTA
IŠKRITĘS IŠ JACHTOS

Skambūs žodžiai „jachta", o ne „laivas" ir, žinoma, „atžala". Džo atveju jie pavartojo šiuos žodžius. „Atžala" — turtingieji netgi turi nuosavą žodį palikuoniui įvardyti. Maja peržiūrėjo straipsnius. Niekas nežinojo, kur tiksliai Atlanto vandenyne Endrius iškrito, bet tąnakt šeimos jachta „Sėkmės mergaitė" buvo pusiaukelėje tarp įlaipinimo uosto Savanoje, Džordžijos valstijoje, ir kelionės tikslo Hamiltone, Bermudos saloje. Jie buvo nuplaukę ilgą kelią vandenyne.

Anot pranešimų, Endrių Berketą paskutinįkart matė einantį į „Sėkmės mergaitės" viršutinį denį pirmą spalio 24-osios ryto valandą po ilgo vakaro, švenčiant su „šeima ir klasės draugais". Apie jo dingimą pranešta šeštą valandą ryto. Džo buvo minėjęs, kad laive plaukė trys jųdviejų futbolo komandos nariai iš Franklino Bidlo mokyklos ir sesuo Kerolaina. Tėvų laive nebuvo. Džudita ir Džozefas su mažuoju Nilu laukė jų prabangiame viešbutyje Bermudoje. Kelionės metu kompaniją aptarnavo gana didelis patarnautojų būrys — jų vardai buvo paminėti straipsnyje — ir tarp jų, oho, Maja aptiko Rozą Mendez, Izabelos motiną, kruize atlikusią „jaunosios Kerolainos palydovės" vaidmenį.

Maja dar kartą perskaitė tą straipsnio dalį. Per keletą minučių, prieš tęsdama, ji apmąstė, ką buvo sužinojusi.

Endriaus kūnas aptiktas po dienos, kai buvo pranešta apie nelaimę. Kaip mirties priežastis buvo įvardytas nuskendimas. Nei įtartini veiksmai, nei savižudybė paminėti nebuvo.

Na gerai, o kas toliau?

Maja įrašė Endriaus vardą kartu su žodžiais „Franklino Bid-lo

akademija". Iššoko mokyklos svetainė su nuoroda į mokinių alumnatą. Maja ją spustelėjo ir pamatė išskleidžiamą įvairių klasių tinklapių meniu. Mintyse paskaičiavusi ji nustatė, kokiais metais Endrius baigė mokyklą, ir atsivertė reikiamą puslapį. Jame buvo išvardyti buvusių abiturientų renginiai, klasės susitikimas, nuorodos į pinigų aukojimo akademijai kampaniją.

Puslapio apačioje pamatė užrašą „In memoriam".

Spustelėjus ekrane pasirodė dviejų studentų portretinės nuotraukos. Abu jie buvo tokie velniškai jauni, bet, antra vertus, vaikinai, su kuriais ji tarnavo kariuomenėje, irgi buvo velniškai jauni. Maja vėl pagalvojo apie išpuoselėtas vejas, apie tas plonas linijas, du skirtingus pasaulius, egzistuojančius šalia vienas kito. Jaunuolis dešinėje nuotraukoje buvo Endrius Berketas. Majai neteko anksčiau tyrinėti vaikino, galėjusio būti jos dieveriu, veido. Džo nebuvo iš tų žmonių, kurie namuose apsistato šeimos fotografijomis, ir nors Berketai nuošaliame kambaryje laikė Endriaus nuotrauką, Maja iki šiol sugebėjo nekreipti į ją pernelyg daug dėmesio. Šioje fotografijoje Endrius neatrodė panašus į savo daug gražesnį brolį Džo. Atsigimęs į motiną. Maja stebeilijosi į jauną veidą, tarsi mėgindama atspėti mįslę, tarytum Endrius Berketas galėtų nužengti iš šio seno mokyklinio portreto ir pareikalauti tiesos.

Bet taip neatsitiko.

Aš surasiu tiesą, Endriau. Atkeršysiu už tave.

Maja pažvelgė į kitą jau nebegyvą jaunuolį. Jo vardas buvo Teo Mora. Atrodė, kad Teo buvo kilęs iš Lotynų Amerikos arba šiaip tamsesnės odos. Iš nuotraukos vaikinas šypsojosi ta nejaukia, priverstine šypsena, kaip kad šypsosi mokiniai, pozuodami mokyklos nuotraukai. Jo plaukai buvo sušukuoti atgal ir prilaižyti, bet rodėsi beatgaunantys natūralų pavidalą. Kaip ir Endrius, vaikinas vilkėjo švarku ir ryšėjo mokyklos kaklaraištį, bet Endriaus kaklaraištis buvo parištas tobulu Vindzoro mazgu, o Teo mazgas susuktas lyg kokio vidurinės grandies vadybininko, važiuojančio namo naktiniu traukiniu.

Užrašas puslapio viršuje bylojo: „Per anksti išėję, bet amžiams likę mūsų širdyse." Daugiau informacijos nebuvo. „Google" paieškoje Maja įrašė „Teo Mora". Šiek tiek užtruko, bet pagaliau rado jo nekrologą Filadelfijos laikraštyje. Jokio straipsnio. Daugiau nieko. Tik paprastas nekrologas. Mirties diena buvo įvardyta rugsėjo 12, o tai buvo beveik šešios savaitės *prieš* Endriui iškrintant iš laivo. Teo Morai buvo septyniolika, kai jis mirė. Tiek pat, kiek ir Endriui.

Sutapimas?

Maja skaitė toliau. Mirties priežastis nebuvo paminėta. Ji pamėgino surašyti vardus „Endrius Berketas" ir „Teo Mora" į vieną paiešką. Iššoko du Franklino Bidlo akademijos puslapiai. Vienas jų buvo nuoroda į „In memoriam", kurią Maja jau buvo aplankiusi. Spustelėjo kitą nuorodą ir atsivertė „Moksleivių sporto entuziastų" puslapį. Rado archyvą su visais žaidėjų sąrašais. Tuomet atsivertė tų metų futbolo puslapį.

O štai ir atradimas. Endrius ir Teo buvo komandos draugai.

Ar gali būti, kad dviejų tos pačios gimnazijos abiturientų, tos pačios futbolo komandos žaidėjų mirtys, kurias skiria mažiau nei du mėnesiai, tiesiog sutapo?

Žinoma.

Bet kai pridedi išmokas Tomui Dagląsui, kai pridedi Klerės išvyką į Filadelfiją, kai pridedi to paties Tomo Daglaso dingimą ir Klerės nužudymą kankinant...

Sutapimo nėra.

Ji peržiūrėjo visą sąrašą. Džo, tais metais baigęs mokyklą, irgi žaidė komandoje. Nėra ko stebėtis, jis buvo antrasis kapitonas. Bet, Jėzau, kaip vienai gimnazijos futbolo komandai, mirčių buvo per daug.

Paspaudusi kitą nuorodą, Maja susirado komandos nuotrauką. Pusė žaidėjų stovėjo, kita pusė klūpėjo prie jų kojų. Visi jie atrodė išdidūs, jauni ir sveiki. Maja akimis susirado Džo ir nenustebo, kad šis stovėjo pačiame centre. Jau tada jis viliojamai šypsojosi. Akimirką Maja žiūrėjo į jį — toks velniškai gražus ir pasitikintis savimi,

toks pasirengęs užkariauti pasaulį, toks užtikrintas savo pergale — ir negalėjo negalvoti apie Džo likimą.

Grupinėje nuotraukoje Endrius stovėjo šalia brolio, tikrąja šio žodžio prasme, jo šešėlyje. Teo Mora klūpėjo ant vieno kelio pirmoje eilėje, antras iš dešinės. Jis šypsojosi taip pat, nedrąsiai, prisiverstinai. Maja peržiūrėjo kitus žaidėjus, tikėdamasi pamatyti pažįstamų veidų. Nė vieno. Dar trys vaikinai tąnakt buvo jachtoje. Ar ji buvo kada nors anksčiau juos sutikusi? Greičiausiai ne.

Grįžusi prie sąrašo, Maja išspausdino jų vardus. Ryte juos susiras ir...

Ir ką?

Turbūt paskambins jiems ar nusiųs elektroninę žinutę, pamanė ji. Paklaus, ar jie buvo toje jachtoje. Pasidomės, ar jie ką nors žino apie tai, kas nutiko Endriui, arba — gal net ir svarbiau, — kaip mirė Teo Mora.

Ji dar panaršė internete, bet nieko naujo nerado. Maja negalėjo nespėlioti, ar Klerė irgi šitaip darė. Nepanašu. Veikiausiai ji bus ką nors sužinojusi iš Tomo Daglaso, ką nors apie šią prakeiktą mokyklą. Žinant Klerės tiesmukumą, ji iškart nuvažiavo į Franklino Bidlo akademiją ir ėmėsi klausinėti.

Ar dėl to ją nužudė?

Yra tik vienas būdas sužinoti. Rytoj Maja vyks į Filadelfiją.

24

Dar viena šiurpi naktis, pilna gyvų prisiminimų.

Net per patį jos vidurį, net garsams tarsi karštoms skeveldroms atsimušant į jos kaukolę, Maja bandė neskubėti ir panagrinėti, ar daktaras Vu nebuvo teisus, sakydamas, kad tai tik prisiminimai, kad ji negirdi tų dalykų, kurių iš tikro nebuvo girdėjusi. Haliucinacijos. Bet kiekvieną kartą sutelkus dėmesį, kaip ir būna kelionės per sapnus metu, viskas pasidaro ūkanota ir neaišku. Garsų keliamas skausmas stiprėjo, ir galiausiai Majai teliko atsilaikyti iki ryto.

Maja atsibudo išsekusi. Suvokė, kad buvo sekmadienis. Franklino Bidlo akademijoje nieko neras, kas atsakytų į jos klausimus. Sekmadienį darželis irgi buvo uždarytas. Gal taip ir geriau. Karys privalo pasinaudoti atokvėpio valandėle. Jei randi galimybę pailsėti, ilsiesi. Kai tik gali, leidi kūnui ir protui sugyti.

Visas šis siaubas juk gali dieną palaukti, ar ne?

Ačiū likimui, Maja pasiims laisvą dieną nuo mirties ir griovimo ir praleis ją normaliai su savo dukryte.

Palaima, taip?

Tačiau Šeinas prisistatė aštuntą valandą ryto su dviem vaikinais, kurie, trumpai jai linktelėję, nuėjo šukuoti namų ir ieškoti visokių įmanomų pasiklausymo bei įrašymo prietaisų. Paėmęs kamerą šeimos kambaryje, Šeinas apžiūrėjo jos nugarėlę.

— Belaidis ryšys išjungtas, — pasakė jis.

— Ką tai reiškia?

— Reiškia, kad jokiu būdu niekas negalėjo tavęs stebėti per šitą kamerą, net jeigu ir egzistuoja tokios technologijos.

— Gerai.

— Nebent, žinoma, jei yra koks nors papildomas būdas, tik abejoju. Arba kas nors įėjo ir išjungė, nes žinojo, kad mes patikrinsime.

— Irgi nelabai panašu, — tarė Maja.

Šeinas gūžtelėjo.

— Pati norėjai iššukuoti namus, įtardama blakes, tai padarykime viską nuodugniai, gerai?

— Gerai.

— Pirmas klausimas: be tavęs, kas dar turi raktus nuo namų?

— Tu.

— Teisingai. Bet aš save apklausiau ir esu nekaltas.

— Juokinga.

— Ačiū. Kas dar?

— Niekas. — Paskui prisiminė: — Ot, velnias.

— Kas?

Maja pažiūrėjo į Šeiną.

— Izabela turi raktą.

— O mes ja nebepasitikime, tiesa?

— Nė trupučio.

— Negi manai, kad ji galėtų čia pasirodyti ir žaisti su nuotraukų rėmeliu?

— Sakyčiau, nelabai tikėtina.

— Gal tau reikėtų įsitaisyti stebėjimo kamerą ir signalizaciją, — patarė Šeinas. — Bent jau pasikeisk užraktą.

— Gerai.

— Taigi, tu turi raktą. Aš turiu raktą, Izabela turi raktą, — įsisprendęs į šonus, Šeinas ilgai ir pratisai atsiduso. — Nenukąsk man galvos...

— Bet?

— Bet kur padėjai Džo?

— Džo raktą?

— Taip.

— Nežinau.

— Juk jis turėjo jį su savimi kai.. ė...

— Buvo nužudytas? — Maja užbaigė sakinį. — Taip, jis su savimi turėjo raktą. Bent jau taip manau. Paprastai jis visada nešiodavosi namų raktą. Kaip ir kiekvienas kitas laisvame pasaulyje.

— Ar tu atgavai jo daiktus?

— Ne, policija, matyt, dar juos turi.

Šeinas linktelėjo.

— Tuomet gerai.

— Tuomet kas gerai?

— Bet kas gerai. Nežinau, ką kita pasakyti, Maja. Taip viskas pakvaišusiai keista. Aš nieko čia nesuprantu, todėl klausinėju bet ko, kad tik kas nors paaiškėtų. Juk pasitiki manimi?

— Kaip savo gyvenimu.

— Ir vis dėlto, — atkirto Šeinas, — tu nepasakai man, kas čia vyksta.

— Aš tau *sakau*, kas vyksta.

Pasisukęs Šeinas apžiūrėjo save veidrodyje ir prisimerkė.

— Ką darai? — paklausė Maja.

— Žiūriu, ar tikrai atrodau toks kvailas. — Šeinas atsisuko į ją. — Ką, po galais, Endrius Berketas, žuvęs dar mokykloje, turi bendra su visu šituo reikalu? Kodėl klausei manęs apie tą pakrantės apsaugos pareigūną?

Ji delsė.

— Maja?

— Aš dar nežinau, — atsakė ji. — Bet galbūt yra koks nors ryšys.

— Tarp ko? Ar tu sakai, kad Endriaus mirtis laive yra kažkaip susijusi su Džo nužudymu Centriniame parke?

— Sakau, kad dar nežinau.

— Tai koks tavo kitas žingsnis? — paklausė Šeinas.

— Šiandien?

— Taip.

Ašaros beveik užplūdo jai akis, bet Maja tvardėsi.

— Joks, Šeinai, gerai? Aš šiandien nedarysiu nieko. Juk sekmadienis. Esu labai jums, vaikinai, dėkinga už apsilankymą, bet noriu, kad baigtumėte ieškoti, išeitumėte ir aš galėčiau šią nuostabią rudens dieną išsivesti į lauką savo vaiką, praleisti su ja klasikinę, banalią mamos ir dukros popietę.

— Rimtai?

— Taip, Šeinai, rimtai.

Šeinas nusišypsojo.

— Kaip šaunu.

— Taigi.

— Kur jūs, mergaitės, vyksite?

— Į Česterį.

— Obuolių skinti?

Maja linktelėjo.

— Mano tėvai mane irgi veždavosi, — ilgesingai prisiminė Šeinas.

— Nori kartu?

— Ne, — pasakė jis švelniausiu balsu, kokį jai tik teko girdėti. — Ir tu teisi. Sekmadienis. Mes paskubėsime ir išsinešdinsime iš čia. Suruošk Lilę.

Jie užbaigė, nerado jokių blakių ir, atsisveikinęs bučiniu į skruostą, Šeinas išėjo. Maja įsodino Lilę į vaikišką kėdutę mašinoje ir pradėjo pramogauti. Motina su dukra puikiai praleido laiką. Jos važiavo šieno vežimu. Aplankė naminių gyvūnų aptvarą ir maitino ožkas. Rinko obuolius ir valgė ledus. Jos rado klouną, kuris pakerėjo Lilę žvėreliais iš balionų. Aplink jas sunkiai dirbantys žmonės leido savo brangų laisvadienį juokdamiesi, liesdami vieni kitus, skųsdamiesi, ginčydamiesi, šypsodamiesi. Maja juos tyrinėjo. Ji norėjo užsimiršti, ištirpti rudens dienos su dukrele džiaugsme. Bet viskas atrodė taip neapčiuopiama, taip tolima, tarsi ji būtų tik stebėtoja, bet ne dalyvė. Jos komforto zona — tokių akimirkų apsauga, bet ne dalyvavimas jose. Valandos bėgo, diena baigėsi, o Maja nežinojo, kaip jaustis.

Sekmadienio naktis nebuvo geresnė. Ji išgėrė keletą tablečių, bet vaistai neišsklaidė jos vaiduoklių. Atvirkščiai, garsai, regis, mito jos įspūdžiais bei emocijomis ir tik stiprėjo.

Atsibudusi nuo stipraus drebulio, Maja ištiesė ranką į telefoną, ketindama paskambinti daktarui Vu. Prieš nuspausdama mygtuką, ji persigalvojo. Akimirką svarstė, ar nepaskambinus Merei Makleod, Džuditos kolegei, bet nieku gyvu ji negalėjo to daryti.

Tvardykis, Maja, nebeilgai truks.

Apsirengusi ir nuvežusi Lilę į darželį, ji paskambino į darbą pasakyti, kad neatvyks.

— Tu negali šitaip su manimi elgtis, Maja, — pasakė Karena Simpson, jos viršininkė ir buvusi kolegė karinė pilotė. — Aš ir taip sunkiai sukuosi. Negali atšaukti pamokos paskutinę minutę.

— Atleisk.

— Žinau, ką tu dabar išgyveni...

— Taip, Karena, išgyvenu, — pertraukė ją Maja. — Ir manau, kad paskubėjau grįžti į darbą. Apgailestauju, kad tenka tave nuvilti, bet man reikia daugiau laiko.

Tai buvo iš dalies melas, iš dalies tiesa. Maja nemėgo rodytis silpna, bet šiuokart tai buvo būtina. Dabar suprato, kad niekada nebegrįš prie šio darbo. Niekada.

Po dviejų valandų, pasiekusi Brin Maro miestelį Pensilvanijoje, ji privažiavo užrašą „Franklino Bidlo akademija". Užrašas buvo mažas ir skoningas, ir beveik nematomas vešlioje rudeniškoje augmenijoje. Todėl, žinoma, ir buvo toks mažas. Pravažiavusi žalią kvadratinį kiemelį, ji sustojo lankytojų aikštelėje. Aplik viskas tiesiog šaukte šaukė prašmatnumu, privilegijuotumu, potencialumu, kaip dera patricijams. Viskas iš P. Net pati gamta čia reiškė teises į prabangą. Greičiau galėjai užuosti šiugždančias dolerio kupiūras nei nukritusius lapus.

Už pinigus galima nusipirkti uždarumą. Už pinigus galima nusipirkti tvoras. Už pinigus galima nusipirkti įvairaus lygio išskirtinumą. Kai kas perka urbanistinį pasaulį. Kiti — priemiesčių ramybę. Kai kas už labai labai didelius pinigus įsigyja tokią vietą kaip ši. Visi mes stengiamės kuo giliau įlįsti į apsauginį kokoną.

Pagrindinė būstinė buvo įsikūrusi Pagrindinėje gatvėje didžiuliame mūriniame name ir vadinosi Vindzorų rūmais. Maja buvo nusprendusi iš anksto neskambinti. Per internetą ji susirado direktoriaus pavardę ir nusprendė jį nustebinti savo vizitu. Jei jo nebus, nieko baisaus. Susiras ką nors kitą pakalbėti jai rūpima tema. Maja buvo tikra, kad jei direktorius bus vietoje, ją priims. Jis juk parengiamosios mokymo įstaigos, o ne valstybės galva. Be to, mokyklos bendrabutis vis dar vadinosi Berketų vardu. Maja buvo tikra, kad jos pavardė atvers jai visas duris.

Moteris registratūroje kalbėjo prislopintu balsu.

— Kuo galėčiau padėti? — paklausė ji.

— Esu Maja Berket, norėčiau susitikti su direktoriumi. Atsiprašau, neužsirašiau į priėmimą.

— Prašome sėstis.

Tačiau ilgai neužtruko. Internete Maja sužinojo, kad pastaruosius dvidešimt penkerius metus mokyklai vadovavo buvęs jos abiturientas ir matematikos mokytojas Nevilis Lokvudas Ketvirtasis. Maja tikėjosi, kad taip besivadinantis žmogus su tokia genealogija atitinkamai ir atrodys — rusvo aristokratiško veido, retėjančiais šviesiais plaukais, — tačiau dabar su ja besisveikinantis žmogus turėjo ne tik visą išvardytą rinkinį, bet dar buvo užsidėjęs akinius vieliniais rėmeliais su aplink ausis apvyniotomis ąselėmis, vilkėjo tvido švarką ir ryšėjo rombais margintą varlytę.

Jis abiem delnais apglėbė Majos ranką.

— O, ponia Berket, — Nevilis Lokvudas ištarė žodžius su akcentu, bylojančiu veikiau apie jo klasinę, o ne geografinę priklausomybę. — Mes visi čia, Franklino Bidlo akademijoje, sielvartaujame dėl jūsų netekties.

— Ačiū.

Direktorius nusivedė Mają į savo kabinetą.

— Jūsų vyras buvo vienas mylimiausių mūsų studentų.

— Labai malonu iš jūsų tai girdėti.

Kambaryje buvo didžiulis malkų prikrautas židinys. Šalia stovėjo senovinis kabinetinis laikrodis. Lokvudas atsisėdo už vyšnios medžio stalo ir pasiūlė Majai atsisėsti ant priešais stovinčio pliušinio fotelio. Pastarasis buvo šiek tiek žemesnis už direktoriaus kėdę, ir Majai pasirodė, jog tai ne atsitiktinai.

— Pusė trofėjų Vindzoro sporto salėje gauti Džo dėka. Jam vis dar priklauso įmuštų įvarčių rekordas. Mes galvojome... na, mes galvojame surengti Džo atminimo vakarą sporto arenoje. Jis taip mėgo tą areną...

Nevilis Lokvudas globėjiškai nusišypsojo Majai. Ji irgi nusišypsojo. Prisiminimai apie sportą galėjo būti įžanga paprašyti pinigų — Maja tokių dalykų nemokėdavo nuspėti, — tačiau, kad ir kaip ten būtų, nusprendė eiti prie reikalo.

— Gal kartais pažįstate mano seserį?

Klausimas jį nustebino.

— Jūsų seserį?

— Taip, Klerę Voker.

Direktorius sekundę susimąstė.

— Skamba girdėtai...

Maja norėjo pasakyti, kad Klerė lankėsi čia prieš keturis ar penkis mėnesius ir netrukus buvo nužudyta, tačiau tokia rimta informacija galėjo priblokšti direktorių ir paskatinti jį užsisklęsti, todėl persigalvojo.

— Nekreipkite dėmesio, tai nesvarbu. Norėjau kai ko paklausti apie savo vyrą, kai jis čia mokėsi.

Sudėjęs rankas direktorius laukė.

Majai reikėjo būti labai atsargiai.

— Kaip žinote, direktoriau Lokvudai...

— Prašau vadinti mane Neviliu.

— Nevili, — jis nusišypsojo, — kaip žinote, ši akademija Berketų šeimai yra ne tik pasididžiavimo, bet... ir tragedijos šaltinis.

Jis nutaisė deramai gedulingą veidą.

— Kalbate apie savo vyro brolį, kiek suprantu.

— Taip, žinoma.

Nevilis papurtė galvą.

— Toks baisus atvejis. Žinau, kad tėvas jau buvo miręs prieš kelerius metus, bet vargšė Džudita... prarasti dar vieną sūnų.

— Taip. — Maja tęsė neskubėdama: — Nežinau, kaip geriau apie tai užsiminti, bet jei kalbėtume apie jūsų mokyklą, įskaitant ir Džo, iš viso mirė trys vienos futbolo komandos nariai.

Nevilio Lokvudo veidas ėmė pamažu balti.

— Dabar kalbu apie Teo Moros mirtį, — paaiškino Maja. — Ar atsimenate tą atvejį?

Nevilis Lokvudas atgavo žadą:

— Jūsų sesuo.

— Ką mano sesuo?

— Ji buvo atvažiavusi į mokyklą ir klausinėjo apie Teo. Todėl

ir prisiminiau vardą. Manęs tuo metu nebuvo, tad sužinojau apie tai vėliau.

Patvirtinimas. Maja ėjo teisingu keliu.

— Kaip mirė Teo? — paklausė ji.

Nevilis Lokvudas pažvelgė į šalį.

— Galėčiau dabar pat jūsų paprašyti išeiti, ponia Berket. Galėčiau pasakyti, kad mokykla laikosi griežtų privatumo taisyklių ir bet kokių detalių atskleidimas prieštarautų mūsų nuostatoms.

Maja papurtė galvą.

— Būtų neišmintinga.

— Kodėl taip pasakėte?

— Nes jei neatsakysite į mano klausimus, — tarė Maja, — man teks pasitelkti mažiau diskretiškas pajėgas.

— Tikrai, — nežymi šypsenėlė žaidė ant direktoriaus lūpų. — Ir taip manote mane išgąsdinti? Sakykite, ar čia tas atvejis, kai piktadarys direktorius meluoja, kad apsaugotų savo elitinę įstaigą?

Maja laukė.

— Tik jau ne aš, kapitone Stern. Taip, aš žinau jūsų tikrą pavardę. Žinau viską apie jus. Ir, skirtingai nei karo akademija, ši akademija šventai laikosi garbės kodekso. Stebiuosi, kad Džo jums nepapasakojo. Mūsų kvakerių šaknys įpareigoja gerbti konsensusą ir atvirumą. Mes nieko neslepiame. Mes tikime, kad kuo daugiau žinai, tuo labiau tiesa tave saugo.

— Gerai, — sutiko Maja. — Tai kaipgi mirė Teo?

— Tačiau turiu paprašyti, kad gerbtumėte šeimos privatumą.

— Prižadu.

Direktorius atsiduso.

— Teo Mora apsinuodijo alkoholiu.

— Jis mirtinai nusigėrė?

— Liūdna, bet taip nutinka. Nedažnai. Faktiškai tai buvo vienintelis atvejis šioje mokykloje. Vieną naktį Teo nesustodamas gėrė. Jis nebuvo didelis lėbautojas ar panašiai. Bet dažniausiai taip ir nutinka. Kadangi nežinai, kaip alkoholis veikia, todėl ir padaugini.

Greičiausiai Teo būtų radę ir laiku išgelbėję, tik kad jis nusvirduliavo į rūsį. Kitą rytą jį rado sargas. Teo jau buvo miręs.

Maja nežinojo, ką galvoti.

Padėjęs delnus ant stalo, Nevilis Lokvudas palinko į priekį.

— Ar galite man pasakyti, kodėl jūs ir jūsų sesuo klausinėjate apie šį vaikiną?

Maja nekreipė dėmesio į klausimą.

— Ar jums niekada neatrodė keista, — kreipėsi ji, — kad du tos pačios mokyklos mokiniai, tos pačios futbolo komandos žaidėjai miršta per tokį trumpą laikotarpį?

— Taip, — atsakė Lokvudas, — dažnai apie tai galvoju.

— Ar kada svarstėte galimybę, — tęsė Maja, — kad tarp Teo ir Endriaus mirčių galėtų būti ryšys?

Direktorius vėl atsilošė kėdėje ir suglaudė delnus pirštų galais.

— Atvirkščiai, — atsakė jis, — net neįsivaizduoju, kaip jos galėtų būti nesusijusios.

Ne tokio atsakymo tikėjosi Maja.

— Gal galėtumėte paaiškinti?

— Aš buvau matematikos mokytojas. Mokiau visas klases statistikos ir tikimybių teorijos. Dviejų kintamųjų duomenys, linijinė regresija, standartiniai nukrypimai ir visa kita. Taigi, aš žiūriu į dalykus kaip į lygtis ir formules. Štai kaip veikia mano protas. Tikimybė, kad du moksleiviai iš tos pačios elitinės parengiamosios berniukų gimnazijos mirtų per mėnesį, yra labai menka. Tikimybė, kad tiedu berniukai būtų iš vienos klasės, yra dar menkesnė. Tikimybė, kad jie būtų žaidę vienoje komandoje... na, atsitiktinumą galite atmesti. — Dabar jis beveik šypsojosi, pakėlęs aukštyn vieną pirštą ir užsimiršęs, tarsi būtų pamokoje. — Bet į šią lygtį pridėjus paskutinį faktorių, sutapimo tikimybė prilygsta nuliui.

— Paskutinį faktorių? — paklausė Maja.

— Teo ir Endrius buvo kambario draugai.

Kambaryje stojo tyla.

— Tikimybė, kad dviejų septyniolikmečių kambario draugų iš

mažos parengiamosios mokyklos mirtys kažkokiu būdu būtų nesusijusios... prisipažįstu, kad taip labai netikiu tikimybėmis.

Maja girdėjo, kaip tolumoje suskambo lyg bažnyčios varpai. Durys ėmė atsidarinėti. Pasigirdo berniukų juokas.

— Kai Endrius Berketas nuskendo, — tęsė Nevilis Lokvudas, — pas mus atvažiavo tyrėjas. Kažkas iš pakrantės apsaugos tarnybos, tiriantis bet kokias mirtis jūroje.

— Ar jis vadinosi Tomu Daglasu?

— Gali būti. Nebeatsimenu. Jis atėjo į štai šitą kambarį. Sėdėjo štai tame fotelyje, kaip ir jūs. Ir jį taip pat domino sąsajų tikimybė.

Maja sunkiai nurijo.

— Ir jūs pasakėte, kad matote sąsają?

— Taip.

— Ar galite man pasakyti kokią?

— Teo mirtis buvo didžiulis smūgis mūsų bendruomenei. Laikraščiams nebuvo pranešta, kaip jis mirė. Jo šeima tuo pasirūpino. Taip, mes buvome pritrenkti, bet Endrius Berketas, Teo geriausias draugas, tiesiog sugniužo. Kaip suprantu, jūs susipažinote su Džo gerokai po Endriaus mirties, taigi Endriaus nepažinojote?

— Ne.

— Jie buvo labai skirtingi, tiedu broliai. Endrius daug jautresnis. Labai mielas vaikis. Treneris sakydavo, kad kaip tik ši savybė trukdė Endriui futbolo aikštelėje. Mūšyje jis nejautė poreikio laimėti. Neturėjo agresyvumo, varžymosi dvasios, to žudikiško instinkto, būtino apkasuose.

Ir vėl, pamanė Maja, vartojamos banalios karo metaforos sportui apibūdinti.

— Gal Endrius turėjo kitokių problemų, — pridūrė Nevilis Lokvudas, — negaliu daugiau nieko pasakyti ar atskleisti, bet pasakysiu tik tiek, kiek svarbu yra šiam pokalbiui, kad Endrius Teo mirtį priėmė labai giliai širdin. Po tos tragedijos mes savaitei uždarėme mokyklą. Buvome pasikvietę psichologų, bet dauguma berniukų išvyko namo — nežinau, kaip pasakyti — atsigauti.

— O Endrius ir Džo? — paklausė Maja.

— Jie irgi išvyko namo. Pamenu, kaip atskubėjo jūsų anyta su senąja Endriaus aukle jų pasiimti. Šiaip ar taip, visi berniukai, taip pat ir jūsų vyras, grįžo į mokyklą. Visi berniukai, išskyrus vieną.

— Endrių?

— Taip.

— Kada grįžo jis?

Nevilis Lokvudas pakratė galvą.

— Endrius Berketas taip ir negrįžo. Jo motina manė, kad jam geriau būsią semestrą praleisti. Mokyklos gyvenimas grįžo į savo vėžes. Taip jau būna. Džo futbolo komanda pergalingai baigė sezoną. Jie laimėjo savo lygoje ir tapo valstijos parengiamųjų mokyklų čempionais. O mokslo metams pasibaigus, Džo pakvietė keletą savo komandos draugų į šeimos jachtą sezono atšvęsti...

— Ar žinote, kuriuos pakvietė?

— Nesu tikras. Kristoferis Sveinas tikrai ten buvo. Kartu su Džo jie buvo kapitonai. Nepamenu, kas dar. Šiaip ar taip, norėjote sužinoti apie sąsają. Manau, ji akivaizdi, tačiau tai tik mano hipotezė. Turime jautrų vaikinuką, kurio geriausias draugas tragiškai miršta. Tas vaikinukas yra priverstas palikti mokyklą ir, ko gero, yra kamuojamas depresijos. Greičiausiai, ir vėl tik ko gero, geria antidepresantus ar kitokius nuotaikų kaitą veikiančius preparatus. Tuomet jis plaukia jachta su žmonėmis, primenančiais ir jo netektį, ir iš jo atimtą linksmą mokyklos gyvenimą. Vaikinas per daug išgeria, alkoholis susimaišo su jo vartojamais medikamentais, kad ir kokie jie būtų. Jis yra jachtoje viduryje vandenyno. Užlipęs į viršutinį denį, žvelgia į vandenį. Vaikinas kenčia nežmonišką skausmą.

Čia Nevilis Lokvudas nutilo.

— Manote, kad Endrius nusižudė, — pasakė Maja.

— Gal. Tai tik spėjimas. O gal alkoholis, susimaišęs su vaistais, sutrikdė pusiausvyrą ir jis iškrito per bortą. Kad ir kaip būtų, įrodymas, jei jums jo reikia, akivaizdus: Teo mirtis padarė tiesioginę įtaką

Endriaus žūčiai. Labiausiai tikėtina hipotezė, kad šios dvi mirtys yra susijusios.

Maja nejudėdama sėdėjo.

— Taigi dabar, — tęsė direktorius, — kai aš išdėsčiau jums savo nuomonę, gal jūs papasakosite man, kodėl šiandien tai yra svarbu.

— Dar vienas klausimas, jei galima.

Jis linktelėjo paskatindamas ją klausti.

— Jei dvi mirtys iš vienos komandos yra labai menkai tikėtinos, kaip jūs paaiškintumėte tris?

— Tris? Nesuprantu.

— Kalbu apie Džo.

Direktorius susiraukė.

— Jis mirė po — kiek? — septyniolikos metų?

— Ir vis dėlto. Esate tikimybių specialistas. Kokia tikimybė, kad pastaroji mirtis kaip nors nesisieja su ankstesnėmis?

— Ar mėginate pasakyti, kad jūsų vyro žmogžudystė kokiu nors būdu siejasi su Endriaus ir Teo mirtimis?

— Man regis, — tarė Maja, — jūs jau tai pasakėte.

25

Daugiau nebebuvo ko sužinoti.

Po kelių minučių Nevilis išlydėjo Mają. Kurį laiką ji ramiai pasėdėjo mašinoje. Tiesiai priekyje matėsi istorijomis apipinta Franklino Bidlo akademijos įžymybė — aštuonių aukštų anglikonų bažnyčios varpinė. Vėl pasigirdo keturios Vestminsterio varpo dūžių natos. Maja pažvelgė į laikrodį. Jie skambina kas ketvirtį valandos, pamanė ji.

Išsitraukusi telefoną, įjungė „Google“ paiešką. Teo tėvai vadinosi Chavjeras ir Raisa. „Baltuosiuose puslapiuose“ ėmė ieškoti jų adreso, tikėdamasi, gal jie gyvena netoliese. Ji surado vieną Raisą Morą, gyvenančią Filadelfijos miesto ribose. Buvo verta pamėginti.

Suskambo jos mobilusis. Skambino iš „Odos ir nėrinių". Ji pakėlė aparatą prie ausies, tačiau, žinoma, kad ir kas skambino, jau buvo padėjęs ragelį. Tai signalas, kad Koriui jos reikia. Na, dabar ji buvo už gerų dviejų valandų kelio nuo jo ir turėjo kitų reikalų. Koriui teks palaukti.

Raisos Moros gatvelė buvo prikimšta geresnių dienų mačiusių namų. Maja, suradusi reikiamą adresą, ėmė kopti suaižėjusio betono laiptais. Ji paspaudė skambutį, įsiklausė į garsus viduje, neišgirdo nieko. Aplink takelį voliojosi sudužę buteliai. Kaimynas per dvejas duris į kairę, vilkintis atsagstytais medvilniniais marškiniais virš berankovių marškinėlių, nusišypsojo Majai bedante burna.

Čia ne Vestminsterio bokštai.

Maja patraukė už tinklinių durų rankenos. Šios girgždėdamos atsidarė. Maja garsiai pabeldė.

— Kas ten? — paklausė moteriškas balsas viduje.

— Vadinuosi Maja Stern.

— Ko norite?

— Pakalbėti su Raisa Mora.

— Ko norite?

— Noriu paklausti apie jūsų sūnų Teo.

Durys plačiai atsivėrė. Raisa Mora vilkėjo užkandinės padavėjos uniformą, kuri buvo išblukusių garstyčių spalvos. Akių tušas nubėgęs. Susuktame plaukų kuodelyje — daugiau žilų nei juodų plaukų. Ji mūvėjo kojinėmis, ir Maja įsivaizdavo, kaip moteris, parėjusi iš per ilgai užtrukusios pamainos, nusispiria batus į kampą.

— Kas jūs?

— Vadinuosi Maja Stern, — paskui, geriau pagalvojusi, pridūrė: — Berket.

Pavardė patraukė moters dėmesį.

— Jūs esate Džo žmona.

— Taip.

— Jūs karininkė, ar ne?

— Buvusi, — pataisė Maja. — Neprieštarausite, jei užeisiu?

Sukryžiavusi rankas ir atsirėmusi į duris, Raisa paklausė:

— Ko norite?

— Noriu paklausti apie jūsų sūnaus Teo mirtį.

— Kam jums reikia apie tai žinoti?

— Prašau, ponia Mora, klausiate visiškai teisėtai, bet šiuo metu tikrai neturiu laiko aiškinti. Leiskite tik tiek pasakyti. Esu tikra, kad mes visko nežinome apie jūsų sūnaus mirtį.

Kelias sekundes Raisa spoksojo į Mają.

— Jūsų vyras neseniai buvo nužudytas. Mačiau laikraščiuose.

— Taip.

— Jie sulaikė du įtariamuosius. Irgi mačiau.

— Jie nekalti.

— Nesuprantu. — Jos fasadas nesuaižėjo, bet įskilo tiek, kad pasirodytų ašara. — Ką, manote, kad Džo žmogžudystė turi ką nors bendra su mano Teo?

— Nežinau, — pasakė Maja kaip galėdama švelniau, — bet nieko bloga nenutiks, jei atsakysite į keletą klausimų.

Raisa laikė rankas sukryžiavusi.

— Ką norite žinoti?

— Viską.

— Tuomet užeikite. Man prireiks atsisėsti.

Abi moterys susėdo šalia viena kitos ant aptriušusios sofos, aiškiai ragavusios geresnio gyvenimo, kaip ir visas kambarys. Raisa įdavė Majai į rėmelius įstatytą šeimos nuotrauką. Atspalviai nublukę nuo ilgų metų arba saulės spindulių, arba ir nuo vieno, ir nuo kito. Nuotraukoje buvo penki žmonės. Maja atpažino Teo su dviem mažesniais berniukais, kaip atrodė, jo broliais. Už trijų berniukų stovėjo Raisa, nedaug jaunesnė nei dabar, bet velniškai laimingesnė, ir tvirtas vyras dideliais ūsais ir plačia šypsena.

— Tai Chavjeras, — pasakė moteris, rodydama į vyrą, — Teo

tėvas. Jis mirė praėjus dvejiems metams po Teo žūties. Vėžys. Bent taip jie sako. Bet...

Chavjero šypsena buvo gera, tokią pamatęs įsigeidi išgirsti, kaip vyras juokiasi. Raisa paėmė nuotrauką iš Majos ir atsargiai padėjo ant lentynos.

— Chavjeras čia atvažiavo iš Meksikos. O aš buvau neturtinga mergaitė iš San Antonijaus. Mes susipažinome ir... bet jums nėra reikalo apie tai klausytis.

— Ne, pasakokite.

— Nesvarbu, — tęsė Raisa. — Mes įsikūrėme Filadelfijoje, nes Chavjeras čia turėjo pusbrolį, kuris jam parūpino darbą — tvarkyti aplinką. Žinote. Pjauti žolę turtingų žmonių pievutėse. Tokios rūšies darbą. Bet Chavjeras, — ji nusišypsojo prisiminusi, — buvo protingas ir ambicingas. Gražus ir gerų manierų. Visi mėgo Chavjerą. Toks jau jis buvo. Suprantate, ką noriu pasakyti? Kai kurie žmonės tarsi užburia. Jie traukia prie savęs kitus. Mano Chavjeras buvo kaip tik toks.

Maja linktelėjo nuotraukos pusėn.

— Aš matau.

— Tikrai? — jos šypsena išbluko. — Šiaip ar taip, Chavjeras dirbo daugeliui šeimų Pagrindinėje gatvėje, tarp jų ir Lokvudams.

— Tokia pat pavardė, kaip ir direktoriaus.

— Tai jo pusbrolis. Be galo turtingas finansininkas. Daugiausia jis gyveno Niujorke, bet ir čia laikė didžiulį namą. Baisus išpuikėlis atsikišusiu smakru, tačiau geros širdies. Jis mėgo Chavjerą. Vyrai dažnai pasišnekučiuodavo. Vieną dieną Chavjeras papasakojo jam apie Teo. — Skausmas grįžo į jos veidą. — Jis buvo toks ypatingas vaikas, mano Teo. Toks protingas. Puikus sportininkas. Kaip sakoma, turėjo viską. Kaip ir visi tėvai, mes norėjome savo vaikui geresnio gyvenimo. Chavjeras norėjo, kad Teo lankytų geresnę mokyklą. Pasirodė, kad Franklino Bidlo akademija rinko stipendininkus, suprantate, kad galėtų skirti finansinę paramą, o paskui sakyti, — moteris rankomis ore parodė kabutes, — neva mokykloje

mokosi „įvairūs“ vaikai. Taigi, šis Lokvudų vyrukas pasiūlė pagalbą. Jis pasikalbėjo su savo pusbroliu direktoriumi, ir mes, nespėję net apsižiūrėti... Ar esate buvusi toje mokykloje?

— Taip.

— Net juokinga, ar ne?

— Gal ir taip.

— Bet Chavjeras taip džiaugėsi, kai Teo priėmė. Aš? Aš labai jaudinausi dėl Teo. Kaip gali pritapti tokioje vietoje, kai esi kilęs iš va tokios vietos? Tarsi tai būtų... nežinau, kaip vadinasi... kai narai per greitai iškyla į paviršių? Dekompresija. Va taip aš ir jaučiausi. Nors nieko nesakiau, nes nesu kvaila. Mačiau, kad tai didelis šansas Teo ateičiai. Ar suprantate mane?

— Taip, be abejo.

— Taigi, vieną rytą Chavjeras išeina į darbą, — Raisa sunėrė rankas lyg beviltiškai maldai, ir Maja nujautė, kad jos jau artėja prie pabaigos. — Aš, aš tądien dirbau vėlesnėje pamainoje, todėl buvau namuose. Kažkas pasibeldė į duris. — Jos žvilgsnis nuklydo į tą pusę. — Jie neskambina telefonu, jie pasibeldžia į duris, suprantate, lyg Teo tarnautų armijoje ar panašiai. Atėjo direktorius Lokvudas ir dar kažkas iš vyresnybės, nepamenu kas. Jie stovi tarpduryje ir aš matau jų veidus, ir, manytum, aš turėčiau viską suprasti, ar ne? Manytum, kad aš, pamačiusi juos taip stovinčius liūdnais veidais, nuleistomis akimis ir visa kita, iškart supratau ir nualpau, šaukdama „ne, ne!“? Bet viskas buvo kitaip. Aš jiems nusišypsojau. Pasakiau: „Kokia maloni staigmena“, pakviečiau vidun. Paklausiau, gal norėtų kavos, o po to... — ji beveik šypsojosi. — Norite išgirsti kai ką siaubinga?

Maja manė, kad jau išgirdo, — kas dar gali būti baisiau? — tačiau tik linktelėjo.

— Vėliau sužinojau, kad jie viską įrašė. Viską, ką kalbėjo su manimi. Advokato patarimas ar panašiai. Juosta sukosi visą laiką, kai jie man pasakojo, kaip sargas aptiko mano vaiko kūną rūsyje. Aš nesupratau. „Sargas?“ — paklausiau. Jie pasakė jo vardą, tarsi tai ką nors reikštų. Teo per daug išgėrė, pasakė man jie. Atseit apsinuodijo

alkoholiu. Aš pasakiau: „Teo negeria“, ir jie visi ėmė linksėti, kad tai suprantama, jog berniukams, kurie nemoka gerti, paprastai taip ir baigiasi, jie prisigeria ir miršta. Jie pasakė, kad paprastai žmogų galima išgelbėti, kai taip atsitinka, bet Teo buvo nusvirduliavęs į rūsį, kur ir numirė kampe. Niekas jo nematė iki kito ryto. Bet tada jau buvo per vėlu.

Lygiai tas pat, beveik žodis žodin, kaip ir pasakojo Nevilis Lokvudas.

Majai pasirodė, lyg būtų surepetuota.

— Ar skrodimą darė? — paklausė ji.

— Taip. Chavjeras ir aš, mes patys nuėjome pas koronerę. Puiki moteris. Kol sėdėjome jos biure, koronerė mums pasakė, kad Teo nusinuodijo alkoholiu. Man regis, daug berniukų tąnakt prisigėrė. Atrodo, buvo įsisiautėjusi puota. Bet Chavjeras nepatikėjo.

— Kas, jo nuomone, atsitiko?

— Jis nežinojo. Jis manė, kad gal kažkas privertė Teo, suprantate? Naujokas klasėje, neturtingas vaikis, taigi turtingieji ir vertė jį gerti, o jis padaugino. Chavjeras norėjo sukelti triukšmą.

— O jūs?

— Nemačiau prasmės, — pasakė Raisa, bejėgiškai trūktelėdama pečiais. — Net jei taip ir būtų buvę, Teo jau nebesusigrąžintume, ar ne taip? Tokių dalykų visur pasitaiko, tiesa? Tokioje aplinkoje vaikai visada vieni kitus spaudžia. Tai kokia gi prasmė? O be to... žinau, jog tai neteisinga... bet pinigai irgi nepakenkė.

Maja suprato, apie ką kalba Raisa.

— Mokykla pasiūlė finansinę kompensaciją?

— Matote kitus du berniukus nuotraukoje? — ji nusišluostė ašaras ir išpūtė krūtinę. — Čia Melvinas. Dabar jis profesoriauja Stanforde. Profesorius, o jam vos trisdešimt suėjo. O Džonis mokosi medicinos Džono Hopkinso universitete. Akademija pasirūpino, kad mūsų berniukams nereikėtų už mokslus mokėti. Ir Chavjerui davė pinigų. Bet mes juos padėjome į sąskaitas vaikams.

— Ponia Mora, ar atsimenate Teo kambario draugą Franklino Bidlo akademijoje?

— Kalbate apie Endrių Berketą?

— Taip.

— Jis jums būtų... dieveris, ar ne taip? Vargšas vaikinas.

— Jūs jį prisimenate?

— Žinoma. Jie visi atėjo į Teo laidotuves. Visi tie gražūs, turtingi vaikinai, vilkintys mėlynais švarkais ir ryšintys mokyklos kaklaraiščius, garbanotais plaukais. Visi vienodai apsirengę, visi išsirikiavę į eilę pareikšti: „užuojauta“ — kaip gražūs, turtingi robotai. Bet Endrius buvo kitoks.

— Kaip tai?

— Jis liūdėjo. Tikrai, tikrai liūdėjo. Jis ne tik, kaip čia pasakyti, atliko pareigą.

— Ar jie buvo artimi, Endrius ir Teo?

— Manau, kad taip. Teo sakė, kad Endrius yra jo geriausias draugas. Kai neilgai trukus Endrius iškrito iš to laivo, — skaičiau apie tai, skaičiau, — neva įvyko nelaimingas atsitikimas... Bet aš nieko nesupratau. Vargšas vaikinas praranda savo geriausią draugą ir ką, iškrenta iš laivo? — Išlenkusi antakius ji pažiūrėjo į Mają. — Juk tai nebuvo nelaimingas atsitikimas, tiesa?

Maja atsakė:

— Ne, nemanau.

— Chavjeras irgi taip įtarė. Mes buvome Endriaus laidotuvėse, ar žinojote?

— Ne, nežinojau.

— Pamenu, kaip sakiau Chavjerui: „Endrius taip liūdėjo dėl Teo.“ Ar tik ne sielvartas jį nužudė, suprantate, ką sakau? Kad jis taip liūdėjo, jog iššoko iš laivo?

Maja linktelėjo.

— Bet Chavjeras netikėjo tuo.

— O kuo jis tikėjo?

Raisa pažiūrėjo į savo sugniaužtas rankas.

— Chavjeras man pasakė: „Sielvartas nežudo žmonių, kaltė žudo.“

Stojo tyla.

— Suprantate, Chavjeras negalėjo susitaikyti su tuo, kas atsitiko. Išmoka, jis kartojo, tai kruvini pinigai. Aš to nesupratau. Kaip ir sakiau, gal tie turtingi berniukai truputį perspaudė Teo. Bet galiausiai aš visada maniau, jog Chavjeras išprotėjo, nes kaltino save. Ta prasme, juk būtent Chavjeras perspaudė Teo, liepė eiti į mokyklą, kuri buvo ne jam skirta. Ir, padėk man, Dieve, aš irgi jį kaltinau. Mėginau slėpti, bet, manau, Chavjeras mano akyse visada matydavo kaltinimą. Net kai susirgo. Net kai aš jį slaugiau. Net kai jis gulėjo lovoje, aš laikiau jo ranką, ir jis mirė. Chavjeras visada matė kaltinimą mano akyse, galbūt tai buvo paskutinis dalykas, kurį jis matė.

Pakėlusi galvą Raisa pirštu nusišluostė ašarą.

— Gal visgi Chavjeras buvo teisus, gal ne sielvartas pribaigė Endrių Berketą. Gal tai buvo kaltė.

Keletą akimirkų jos taip prasėdėjo. Maja ištiesė ranką ir paėmė Raisos plaštaką. Buvo nebūdinga jai. Maja nedažnai darydavo tokius gestus. Bet tai buvo teisinga.

Po kažkiek laiko Raisa pasakė:

— Prieš kelias savaites nužudė jūsų vyrą.

— Taip.

— O dabar jūs čia.

Maja linktelėjo.

— Tai ne sutapimas, ar ne?

— Ne, — atsakė Maja, — ne sutapimas.

— Kas nužudė mano berniuką, ponia Berket? Kas nužudė mano Teo?

Maja pasakė Raisai Morai, kad nežino atsakymo.

Bet pati jau buvo pradėjusi manyti, kad galbūt žino.

26

Grįžusi į automobilį, Maja įsėdo ir kelias minutes stebeilijosi pro priekinį langą. Norėjo nuleisti galvą ir verkti. Bet nebuvo laiko. Ji patikrino telefoną. Dar du neatsakyti skambučiai iš „Odos ir nėrinių". Matyt, juos jau buvo apėmusi panika. Maja nusprendė sulaužyti susitarimą. Paskambinusi į klubą, ji paprašė prie telefono pakviesti Lulu.

— Kuo galėčiau padėti? — paklausė ši.

— Užteks „apsiausto ir špagos" žaidimų, esu Filadelfijoje.

— Viena mūsų mergina susirgo, todėl yra laisva vieta šiąnakt šokti. Jei norite šio darbo, svarbu, kad tučtuojau atvyktumėte.

Maja susilaikė nevarčiusi akių.

— Tuoj būsiu.

Savo išmaniajame telefone Maja per „Google" paiešką susirado Kristoferį Sveiną, antrąjį futbolo komandos kapitoną, buvusį jachtoje tą naktį. Jis dirbo Manhatane, firmoje iškalbingu pavadinimu „Sveino nekilnojamasis turtas". Šeimai priklausė galybė nekilnojamojo turto visuose penkiuose Manhatano rajonuose. Puiku. Dar vieni pertekliniai turtuoliai. Franklino Bidlo akademijos alumnato tinklapyje ji susirado Sveino elektroninio pašto adresą ir nusiuntė jam trumpąją žinutę:

Esu Maja Berket. Mano vyras buvo Džo. Man labai svarbu su jumis pasikalbėti. Prašau kuo skubiau man atrašyti.

Ji pridėjo visą savo kontaktinę informaciją.

Po dviejų valandų Maja sustojo „Odos ir nėrinių" darbuotojų aikštelėje. Jau ruošėsi išlipti iš mašinos, kai atsidarė keleivio durelės ir įsėdo Koris.

— Važiuok, — sušnibždėjo.

Maja nedvejojo. Įjungusi atbulinę pavarą, po sekundės jau buvo išvažiavusi iš stovėjimo aikštelės.

— Kas negerai? — paklausė ji, kai pasiekė kelią.

— Mums reikia pasivažinėti.

— Kur?

Jis jai nurodė adresą Livingstone, tik nuvažiavus nuo Dešimtojo kelio.

— Livingstonas, — tarė Maja, — manau, tai susiję su Tomu Daglasu?

Koris vis žvalgėsi atgal.

— Mūsų niekas neseka, — patikino Maja.

— Esi tikra?

— Taip.

— Turėjau dingti iš čia. Nenoriu, kad jie sužinotų.

Maja neklausė kodėl. Tai buvo ne jos rūpestis.

— Tai kur mes važiuojame?

— Sekiau Tomo Daglaso elektroninį susirašinėjimą.

— Tu pats?

Šoniniu regėjimu ji pastebėjo jį besišypsant.

— Turbūt manai, kad turiu daug darbuotojų?

— Žinau, kad turi daug... „Sekėjai“ yra per silpnas žodis, veikiau turi daug gerbėjų.

— Kol nenustoja garbinti. Negaliu jais pasitikėti. Aš tik esu naujai iškepta įžymybė. Žmonės greitai praranda susidomėjimą. Atsimeni tą filmą, „Konis 2012“? Taip, beveik visą darbą atlieku pats.

Maja norėjo grąžinti jį prie temos.

— Taigi, sekei Tomo Daglaso susirašinėjimą?

— Teisingai. Jis vis dar naudojasi *AOL**, jei gali patikėti. Net kaip seno kirpimo, vyrukas per keturis žingsnius atsilikęs. Nelabai aktyvus korespondentas. Beveik mėnesį neišsiuntė nė vieno laiško ir neperskaitė gautųjų.

Maja pasuko į dešinę ir išvažiavo į greitkelį.

— Pasak jo žmonos, kaip tik tada jis ir dingo.

* Amerikiečių ryšio paslaugų tarnyba.

— Tiksliai. Taigi, šiandien jis gavo laišką nuo vyruko, vardu Džulijanas Rubinšteinas. Dėl nesumokėtos sąskaitos. Kaip supratau iš laiško, tas Rubinšteinas nuomoja Daglasui sandėliuką už remonto dirbtuvės Livingstone.

— Automobilių remonto?

— Manau, kad taip.

— Keista vieta sandėliukui, — nusprendė Maja.

— Jokio automatinio mokėjimo kredito kortele, jokių popierių, nieko panašaus. Jis moka vyrukui grynaisiais.

Kad nereikėtų deklaruoti, pamanė Maja.

— Regis, Daglasas nesumokėjo už pastarąjį mėnesį, — pasakė Koris. — Todėl Džulijanas Rubinšteinas atsiuntė jam priminimą. Viskas labai draugiška, maždaug: „Ei, Tomai, ilgai nesimatėme, vėliniesi“, ar kažkaip taip.

Maja tvirčiau suspaudė rankomis vairą. Bent jau kažkas.

— Turi planą?

Koris pakėlė sportinį krepšį, kad Maja matytų.

— Slidinėjimo kaukės, du žibintuvėliai, replės grandinei kirpti.

— Galėtume paprašyti žmonos, kad įleistų.

— Jei ji tokią teisę turi, — pertarė jis. — O kas, jei ji pasakys „ne“?

Jis buvo teisus.

— Yra dar kažkas, Maja.

Jai nepatiko jo tonas.

— Aš nemelavau, noriu, kad suprastum. Privalėjau patikrinti tavo lojalumą.

— Aha, — sumurmėjo Maja.

Sustojus prie raudonos šviesos, Maja atsisuko į jį ir laukė.

— Aš tau ne viską pasakiau.

— Tai pasakyk dabar, — pareikalavo.

— Tavo sesuo.

— Ką sesuo?

— Ji atsiuntė man daugiau medžiagos apie „EAC Pharmaceuticals“, nei tau pasakiau.

Maja linktelėjo.

— Aha, taip ir supratau.

— Kaip?

Nebuvo priežasties ir jam viską pasakoti.

— Tu žinojai, kad Berketai kažką daro neteisėtai, bet nenumanei konkrečiai. Taip sakei iš pradžių. Paskui paminėjai „EAC Pharmaceuticals". Supratau, kad Klerė suteikė tau daugiau informacijos.

— Teisingai. Bet matai, to, ką ji mums perdavė, neužteko. Mes galėjome nutekinti jos duotą medžiagą, bet jei būtume taip padarę, jiems būtų užtekę laiko — kaip čia pasakius — viską sušluoti po kilimu. Buvo per anksti atskleisti kortas. Mums reikėjo sužinoti daugiau.

— Tai Klerė ir toliau kasėsi?

— Taip.

— Ir tuomet rado Tomą Daglasą.

— Teisingai. Tik Klerė pasakė, jog jis neturi nieko bendra su „EAC Pharmaceuticals". Tačiau tai buvo kažkas kita, kažkas daug daugiau.

Užsidegė žalia šviesa. Maja nuspaudė greičio pedalą.

— Kai Klerę nužudė, kodėl tu nepaviešinai bent jau to, ką ji buvo perdavusi?

— Kaip ir sakiau, to nepakako. Bet daug svarbiau, kad aš norėjau išsiaiškinti Tomo Daglaso ryšį. Atvirai sakant, Klerei daugiau nerimo kėlė būtent jis, o ne padirbti vaistai. Bijojau, kad jei būčiau paskelbęs man žinomą informaciją, jie visus galus būtų suslėpę. Norėjau sužinoti daugiau.

— Taigi dabar, kai Klerė mirė, — pasakė Maja, — tu nori, kad aš pradėčiau kastis.

Jis nesiginčijo.

— O tu nepėsčias.

— Esu manipuliatorius, prisipažįstu.

— Mandagiai pasakyta.

— Viskas dėl kilnaus tikslo.

— Tai jau tikrai... O kodėl dabar man viską pasakoji?

— Nes nuo padirbtų vaistų mirė vaikas. Trejų metų berniukas iš Indijos. Jam nuo infekcijos pakilo karštis. Buvo pradėtas gydymas EAC gamintu amoksicilinu. Vaistai nepadėjo. Kai gydytojai pradėjo vaikui duoti antibiotikus, buvo per vėlu. Berniuką ištiko koma, ir jis mirė.

— Siaubinga, — tarė Maja, — Kaip apie tai sužinojai?

— Iš ligoninės. Neprisistatęs gydytojas panoro tapti informatoriumi. Jis viską detaliai užregistravo, padarė vaizdo ir garso įrašus, net išsaugojo audinių pavyzdžius. Šis įvykis ir tai, ką papasakojo Klerė... Ir vis tiek nepakanka. Berketai apkaltins indus, kad blogai vadovauja vaistų gamykloms. Jie pasislėps už brangių advokatų, kurie moka drumsti vandenį. Gal juos tai šiek tiek ir sužeistų. Gal jiems tai kainuotų milijonus, gal šimtus milijonų, bet...

— Manai, Tomas Daglasas yra jų silpnoji vieta?

— Manau, — dabar Korio balse pasigirdo linksmumo gaidelė. — Klerė irgi taip manė.

— Tu mėgaujiesi, — tarstelėjo Maja.

— Ar tu kartais nesimėgaudavai kovodama?

Ji neatsakė.

— Nereiškia, kad į tai nežiūriu rimtai. Bet taip, mane tai jaudina.

Maja įjungė dešinį posūkį.

— Ar taip jauteisi, kai gavai mano sraigtasparnio įrašą? Sujaudintas?

— Nori teisybės? Taip.

Jiedu nutilo. Maja vairavo. Koris sukinėjo radijo stočių rankenėlę. Po pusvalandžio jie nusuko į Eizenhauerio kelią. Navigacinė sistema jiems pranešė, kad važiuoti liko mažiau nei mylia.

— Maja?

— Taip.

— Tu vis dar palaikai ryšius su savo kariškiais draugais. Pavyzdžiui, Šeinu Tesjeriu.

— Užsirašinėji mano žingsnius?

— Kai kuriuos.

— Ką nori pasakyti, Kori?

— Ar kas nors iš tavo draugų žino to įrašo iš sraigtasparnio garso takelį? Turiu omenyje...

— Žinau, ką turi omenyje, — pertraukė Maja. — Ne.

Koris buvo beužduodantis kitą klausimą, kai Maja jį sustabdė:

— Jau atvažiavome.

Įsukusi į negrįstą keliuką karėje, Maja akimis ėmė ieškoti stebėjimo kamerų. Nebuvo nė vienos. Ji sustojo per namą nuo Dž. R. automobilių dirbtuvės.

Koris padavė jai slidininko kaukę. Ji papurtė galvą.

— Be jų mes būsime mažiau pastebimi. Lauke tamsu. Mes esame pora, atėjusi atsiimti savo mašinos po darbo valandų, ar panašiai.

— Turiu būti ypač atsargus, — pasakė Koris.

— Žinau.

— Negaliu leisti, kad mane pastebėtų.

— Esi užsiželdinęs veidą, turi užsidėjęs beisbolo kepuraitę. Viskas bus gerai. Imk reples ir laikyk galvą nuleidęs.

Jis abejojo.

— Arba lauk čia, aš viską padarysiu pati.

Atidariusi mašinos dureles, Maja išlipo. Koris buvo nepatenkintas, bet, paėmęs reples, nusekė paskui ją. Jie ėjo tylėdami. Buvo tamsu, bet Maja žibintuvėlio nedegė. Ji vis dar tyrinėjo aplinką. Kamerų nebuvo. Apsaugos nebuvo. Aplinkinių namų nebuvo.

— Įdomu, — tarstelėjo ji.

— Kas?

— Kad Tomas Daglasas pasirinko nuomotis sandėliuką būtent čia.

— Ką turi galvoje?

— Gatvės gale yra „Išmaniojo kubo“ nuomojami sandėliai. Ir „Viešieji sandėliai“. Juose įrengtos stebėjimo kameros, prie jų lengva privažiuoti, saugu laikyti daiktus ir visa kita. Bet Tomas Daglasas jų nepasirinko.

— Dėl to, kad jis seno kirpimo.

— Galbūt, — pasakė Maja. — Arba jis išties nenorėjo, kad kas nors apie sandėliuką žinotų. Pats pagalvok. Tu įsilaužei į jo kredito kortelių sąskaitas. Jei jis būtų čekiu ar kortele mokėjęs už daiktų saugojimą normalioje sandėlius nuomojančioje firmoje, būtum radęs įrašą. O jis aiškiai to nenorėjo.

Dž. R. automobilių dirbtuvė buvo įsikūrusi betoniniame skaisčiai geltonos spalvos name. Dvejos įvažiavimo į garažą durys uždarytos. Net iš toli Maja pastebėjo kabančias spynas. Žolė nebuvo pjauta ilgą laiką, o gal ir niekada. Po visą teritoriją mėtėsi surūdijusios automobilių detalės. Maja su Koriu apėjo pastatą. Ji pastebėjo kadaise buvusį baltą „Oldsmobile Cutlass Ciera" iš praeito amžiaus dešimto dešimtmečio vidurio. Jos tėtis turėjo lygiai tokį patį, ir Maja mintimis akimirką grįžo į tą dieną: tėtis išsuka iš už kampo, visi jo laukia, jis šypsosi savo kreivoka šypsena, paspaudžia signalą, mama sėdasi į priekį, Klerė su Maja įsitaiso ant užpakalinės sėdynės. Automobilis nebuvo įspūdingas, toli gražu ne, bet tėtis jį mėgo, ir Maja negalėjo, žinodama, kaip tai kvaila, atitraukti akių nuo to žolėse riogsančio automobilio ir negalvoti, kad jis galbūt lygiai tokio pat modelio, kaip ir anas, tądien suteikęs tėčiui tiek laimės, ir kad kiekvienas automobilis toje griaučių krūvoje kadaise buvo švytintis ir naujas, kad išdidžiai su viltimi švilpė greitkeliais, o dabar štai dalimis rūdijo ir merdėjo senoje automobilių dirbtuvėje šalia Dešimtojo greitkelio.

— Kaip jautiesi? — paklausė Koris.

Nieko nesakiusi, Maja judėjo pirmyn. Ji užžiebė žibintuvėlį. Kiemas buvo dviejų, gal trijų akrų dydžio, ir dešiniajame tolimame kampe, beveik pasislėpę už seno „Chevy" pikapo, glaudėsi du sandėliukai, kokius žmonės perka „Home Depot" ar „Lowe's" parduotuvėse kastuvams, grėbliams bei kitiems sodininkystės įnagiams susidėti.

Maja juos apšvietė žibintuvėlio spinduliu. Koris prisimerkė ir linktelėjo galva. Tylėdami jie ėmė artintis, peržengdami jų taką nuklojusius ratlankius, motorų dalis ir dureles.

Sandėliukai buvo maži, gal keturių pėdų aukščio ir keturių pločio. Maja spėjo, kad jie buvo pagaminti iš kažkokios dervos ar kokio nors patvaraus, oro poveikiui atsparaus plastiko. Tokius galima iš dalių surinkti per valandą. Abu sandėliukai buvo užrakinti kabamosiomis spynomis.

Jiedu slinko artyn, bet kai beliko apie dešimt jardų, ir Maja, ir Koris tiksliai tą pačią akimirką atšlijo nuo kvapo.

Siaubui plūstant į veidą, Koris pažvelgė į Mają. Maja linktelėjo.

— O ne, — sudejavo Koris.

Koris norėjo tučtuojau apsisukti ir bėgti.

— Ne, — sustabdė jį Maja.

Koris nejudėjo.

— Bus blogiau, jei bėgsime, — paaiškino ji.

— Mes net nežinome, kas per kvapas. Gal čia kokio gyvulio?

— Galbūt.

— Tiesiog eikime iš čia.

— Eik, Kori.

— Ką?

— Aš lieku. Atidarysiu sandėliuką. Aš galiu susidoroti su pasekmėmis. O tu — ne. Viską suprantu. Tu jau ir taip esi ieškomas. Todėl eik. Niekam nesakysiu, kad buvai su manimi.

— Ką jiems pasakysi?

— Nesirūpink. Eik.

— Noriu žinoti, kas ten.

Majai jau užteko jo neryžtingumo.

— Tada pasilik dar vienai minutei.

Replės perėjo per spyną kaip karštas peilis per sviestą. Durims su trenksmu atsidarius, išvirto žmogaus ranka.

— O Dieve, — sušnibždėjo Koris.

Nuo kvapo jį supykino. Pasitraukęs į šalį, jis ėmė žiaukčioti. Maja stovėjo, kur stovėjusi.

Iš sandėliuko pamažu ėmė virsti visas kūnas. Maja matė, kad lavonas buvo nekokios būklės. Veidas pradėjęs irti, bet iš matytų nuotraukų, žmogaus ūgio ir žilų plaukų tapo aišku, jog tai Tomas Daglasas. Ji žengė žingsnį kūno link.

— Ką darai?

Maja nesivargino atsakyti. Ne todėl, kad negyvi kūnai, tiek daug jų mačius, jos nebetrikdė. Tiesiog jie nebesukeldavo šoko. Pro kūną Maja pažvelgė pašiūrės vidun. Tuščia.

Koris vėl sužiaukčiojo.

— Pasitrauk, — paliepė ji.

— Ką?

— Jei tu čia privemsi, policija pamatys. Pasitrauk. Eik, surask policiją. Paskambink Lulu, kad ką nors atsiųstų tavęs paimti.

— Nesijaučiu gerai tave čia palikdamas.

— Man nėra pavojaus, o tau — yra.

Jis apsidairė kairėn ir dešinėn.

— Ar esi tikra?

— Eik.

Maja prisiartino prie kitos pašiūrės ir nupjovė spyną.

Irgi tuščia.

Atsigręžusi tolumoje pamatė Korį, svirdinėjantį tarp automobilio nuolaužų link išėjimo. Maja palaukė, kol jis dingo, tuomet pažiūrėjo į laikrodį. Nuvaliusi pirštų atspaudus nuo replių, paslėpė jas sename oldsmobilyje. Net jei jas rastų, policija nieko negalėtų įrodyti. Atsargos dėlei palaukusi dar dvidešimt minučių, Maja surinko 911.

27

Maja buvo sukūrusi istoriją ir jos laikėsi:

— Gavau užuominą čia atvažiuoti. Kai atvykau, spyna jau buvo nulaužta. Pro tarpdurį kyšojo ranka. Todėl šiek tiek daugiau pravėriau duris. Tuomet paskambinau policijai.

Policija norėjo žinoti, kas per „užuomina". Ji pasakė, kad tai anonimas. Jie paklausė, kodėl ji tuo domėjosi. Čia ji papasakojo tiesą, nes pamanė, kad jie vis tiek viską sužinos iš Tomo Daglaso našlės: jos sesuo Klerė, kuri buvo nužudyta, neilgai trukus iki savo mirties kalbėjosi su Tomu Daglasu, ir Maja norėjo sužinoti, apie ką.

Policija turėjo įvairių klausimų. Maja pasakė, kad jai reikia surasti, kas paimtų jos dukrą iš darželio. Policija leido paskambinti. Susisiekusi su Edžiu, ji trumpai nupasakojo situaciją.

— Kaip jautiesi?

— Normaliai.

— Tai susiję su Klerės nužudymu, taip?

— Be jokios abejonės.

— Aš paimsiu Lilę.

Per „Skype" Maja susisiekė su darželiu ir policijos apsuptyje paaiškino, kad šiandien Lilę atsiims jos dėdė Edis. Panelė Kitė nelengvai su tuo sutiko. Ji smulkiai išklausinėjo detalių ir prisaikdino Mają, kad ši paskambs jai pranešti, ar viskas gerai. Majai patiko toks perdėtas saugumas.

Po daugelio valandų Maja jau buvo išsekusi.

— Ar sulaikote mane?

Atsakingas policininkas, Esekso apygardos detektyvas prašmatniausių garbanų šalmu ir riestomis blakstienomis, ilgai abejodamas krenkštė, kol pasakė:

— Galime jus sulaikyti už privačios valdos ribų peržengimą.

— Taip ir padarykite, — pasakė Maja, ištiesdama rankas suglaustais riešais. — Man tikrai reikia grįžti namo pas dukrą.

— Esate įtariamoji.

— Už ką, tiksliai?

— O ką manote? Už žmogžudystę.

— Kuo remiantis?

— Kaip čia šįvakar atsiradote?

— Jau sakiau.

— Iš žmonos sužinojote, kad auka buvo dingęs, teisingai?

— Teisingai.

— Tuomet iš slapto šaltinio gavote užuominą apieškoti šią pašiūrę.

— Tikrai taip.

— Kas buvo tas slaptas šaltinis?

— Anonimas.

— Telefonu? — paklausė Garbanius.

— Taip.

— Namų ar mobiliuoju?

— Namų.

— Mes patikrinsime visus jūsų skambučius.

— Jūs tą padarysite. Bet dabar jau vėlu, — Maja ėmė stotis, — taigi, jei šiam kartui jau viskas...

— Palaukite.

Maja atpažino balsą ir mintyse nusikeikė.

Niujorko policijos departamento detektyvas Rodžeris Kyrsas ėjo jų link, linguodamas kaip urvinis žmogus, į šonus nuo kresno liemens atsikišusiomis rankomis.

— Kas jūs toks? — pasiteiravo Garbanius.

Kyrsas mostelėjo savo ženkliuku ir pasisakė pavardę.

— Aš tiriu bylą dėl Džo Berketo, ponios Stern vyro, nužudymo. Ar jūs, vaikinai, nustatėte mirties priežastį?

Garbanius abejodamas pažvelgė į Mają.

— Gal pakalbėkime vienudu?

— Atrodo, kad jam buvo perrėžta gerklė, — pasakė Maja. Jiedu sužiuro į ją. — Klausykit, tikrai turiu važiuoti. Mėginu visiems sutaupyti laiko.

Kyrsas nusišiepė ir atsigręžė į Garbanių.

— Gerklės srityje aptikome žaizdą, panašią į pjautinę peiliu, — paaiškino šis, — bet daugiau nieko nežinome. Apygardos teismo medicinos ekspertė ryte praneš mums savo išvadas.

Kyrsas prisitraukė kėdę arčiau Majos, apsukęs nugarėle į priekį, nepaprastai sunkiai ją apžergė ir atsisėdo. Maja stebėjo jį, mąstyda-

ma apie Kerolainos jai pasakytus žodžius, kad Kyrsas gauna pinigų iš Berketų. Ar taip ir buvo? Ji abejojo, bet ar tai tiesa, ar melas, kelti šitą klausimą tokiomis aplinkybėmis nebūtų protingas sprendimas.

— Galiu tuoj pat pasikviesti savo advokatą, — pasiūlė Maja, — bet mes visi žinome, kad jūs, vyručiai, neturite prieš mane jokių įkalčių.

— Dėkojame už jūsų bendradarbiavimą šiuo klausimu, — tarė Kyrsas be krislelio nuoširdumo, — bet prieš jums išvykstant... Manau, kad mes į viską žiūrėjome klaidingai.

Jis laukė, kad ji atsikirstų.

— Į ką *mes*, — ji pabrėžė žodį, — žiūrėjome klaidingai, detektyve?

Kyrsas uždėjo rankas ant kėdės atkaltės.

— Jūs vis aptinkate lavonus, ar ne taip?

Edžio žodžiai: *„Mirtis tave seka, Maja...“*

— Pirmiau pačios vyras. Dabar šis privatus seklys.

Jis jai nusišypsojo.

— Ar bandote daryti išvadas, detektyve Kyrsai?

— Tik sakau. Pirmiausia, jūs esate parke su savo vyru. Jis miršta. Tuomet pradedate ieškoti Dievai žino ko. Tomas Daglasas miršta. Koks yra visų šių atvejų bendras vardiklis?

— Leiskite atspėti, — tarė Maja, — aš?

Kyrsas gūžtelėjo.

— Negali nepastebėti.

— Ne, negali. Tai kokia gi jūsų teorija, detektyve? Ar aš juos abu nužudžiau?

Kyrsas vėl gūžtelėjo.

— Jūs man pasakykite.

Maja iškėlė rankas tarsi vaidindama kapituliaciją.

— Taip, sugavote mane. Spėju, kad aš užmušiau Tomą Daglasą, sprendžiant iš jo kūno būklės, prieš kokias kelias savaites. Švariai atsikračiau lavono, įgrūsdama jį į tą sandėliuką, dėl kažkokių keistų motyvų nuvykau pas jo žmoną ieškoti nužudytojo, o po to — padė-

kite man, Kyrsai, — grįžau atgal, suradau kūną, pakviečiau policiją ir prisidaviau jai?

Jis tylėdamas sėdėjo.

— O, taip, aiškiai matau ryšį tarp šios žmogžudystės ir mano vyro. Esu pakankamai kvaila, tad vis trainiojuosi aplink žmogžudystės vietą, nes, matote, manau, jog tai geriausias būdas likti nepastebėtai. Ar ne taip? O Džo atveju aš net sugebėjau, — čia jau tikrai, oho, pasistengiau, — susirasti ginklą, kuriuo buvo nužudyta mano sesuo, nors pati tuo metu net šalyje nebuvau, ir panaudoti jį prieš savo vyrą. Panašu, kad taip ir buvo, detektyve Kyrsai. Gal ką praleidau?

Kyrsas nepasakė nieko.

— Ir kol mėginate įrodyti, kad aš įvykdžiau dvi... palaukite, ar aš ir seserį nužudžiau? Ne, jau sakėte, kad to padaryti negalėjau, nes tarnavau užjūriuose... Bet kol mėginate visa tai įrodyti, tuo tarpu panagrinėkime jūsų santykius su Berketų šeima.

Pastarieji žodžiai patraukė Kyrso dėmesį.

— Apie ką kalbate?

— Tiek to. — Atsistojusi Maja patraukė prie išėjimo. — Jūs, vyručiai, švaistykite laiką kaip tik norite. Man reikia pas dukrą.

Policija buvo konfiskavusi jos automobilį.

— Ar turite orderį?

Garbanius jai atkišo popierių.

— Greiti, — nusprendė Maja.

Garbanius truktelėjo pečiais.

Kyrsas pasiūlė:

— Aš jus parvešiu.

— Ačiū, ne.

Išmaniajame telefone Maja susirado taksi numerį. Po dešimties minučių mašina atvažiavo. Grįžusi namo, ji persėdo į antrą — Džo — automobilį ir nulėkė į Klerės ir Edžio namus.

Jai nespėjus prisiartinti prie namo, Edis jau buvo atidaręs duris.

— Ir ką?

Stovėdama tarpduryje, Maja papasakojo jam vakaro įvykius. Už Edžio nugaros matė Aleksą žaidžiant su Lile. Ji pagalvojo apie Aleksą ir Danielį. Tokie geri vaikai. Maja tikėjo rezultatais. Jei turite gerus vaikus, matyt, buvote geri tėvai. Ar nuopelnai tik Klerės? Kam Maja, jei kas nutiktų, patikėtų auginti savo dukrą?

— Edi?

— Ką?

— Turiu tau kai ką.

Jis žiūrėjo į ją.

— Filadelfija kažką reiškė. Ten Endrius Berketas lankė mokyklą.

Maja paaiškino Edžiui visas sąsajas. Ji svarstė, ar nežengus dar vieno žingsnio ir nepapasakojus jam apie vaizdo įrašą ir Džo jame, bet šiuo metu nebuvo tikra, kaip Edis tai įvertintų.

— Taigi, — tarė Edis, kai ji baigė pasakoti, — turime tris žmogžudystes. — Jis kalbėjo apie Klerę, Džo ir ką tik rastą Tomą Daglasą. — Ir, kiek mes suprantame, vienintelė sąsaja yra Endrius Berketas.

— Taip, — atsakė Maja.

— Akivaizdu, ar ne, Maja? Kažkas tame laive įvyko. Kažkas labai bloga. Ir tas blogis po daugelio metų vis dar žudo žmones.

Maja linktelėjo.

— Kas dar ten tąnakt buvo? — paklausė Edis. — Kas dar plaukė laivu?

Ji prisiminė žinutę, nusiųstą Kristoferiui Sveinui. Kol kas jokio atsakymo.

— Tik keli draugai ir šeima.

— Kas iš Berketų plaukė? — paklausė Edis.

— Endrius, Džo ir Kerolaina.

Edis pasitrynė smakrą.

— Du iš jų negyvi.

— Taip.

— Tuomet lieka?..

— Kerolaina buvo tik vaikas. Ką ji galėjo padaryti? — Maja pažiūrėjo už Edžio nugaros. Lilė buvo mieguista. — Jau vėlu, Edi.

— Aha, gerai.

— Man reikia tave įrašyti į asmenų, galinčių atsiimti Lilę iš darželio, sąrašą, — pasakė Maja. — Tau neleis jos atsiimti, jei to nepadarysime asmeniškai.

— Ta panelė Kitė taip ir pasakė. Turime ateiti kartu ir turėti asmens dokumentą su nuotrauka ir visa kita.

— Gal galime tai padaryti rytoj, jei būsi laisvas?

Edis pažvelgė į mieguistą Lilę, žaidžiančią su Aleksa katučių.

— Manyčiau, pavyks.

— Ačiū, Edi.

Visi trys — Edis, Aleksa ir prie jų prisijungęs Danielis — palydėjo Mają su Lile iki automobilio. Lilė vėl bandė protestuoti, bet buvo per daug pavargusi, kad imtų aikštingai ožiuotis, kaip tai daro dvimečiai. Majai dar tik segant ją saugos diržais, mergytės akys jau buvo užmerktos.

Važiuodama namo, Maja mėgino atsiriboti nuo minčių apie mirusiuosius, bet, aišku, buvo lengviau pasakyti, nei padaryti. Edis buvo teisus. Visi dabartiniai įvykiai buvo tiesiogiai susiję su įvykiais laive prieš septyniolika metų. Nelabai aišku koks, bet ryšys buvo. Ji norėjo vėl pasinaudoti Okamo skustuvo principu, bet šiuo atveju turbūt labiau būtų tikę sero Arturo Konano Doilio mintis, išsakyta jo kūrybos vaisiaus Šerloko Holmso lūpomis: „Kai atmetate tai, kas neįmanoma, belieka tiesa, kad ir kaip būtų neįtikėtina."

Sakoma, kad negali nusipirkti praeities. Tikrai negali, bet čia turėta galvoje tai, kad praeities trauma aidi ir raibuliuoja žmoguje, ir niekada nemiršta. Ne kitaip buvo ir su Majos patiriamais košmarais. Sraigtasparnio trauma aidėjo ir raibuliavo, ir nemirė. Net jeigu tik jos vienos jaučiama.

Grįžk atgal. Kas buvo ta pirminė trauma, kelianti raibulius ir aidinti po tiek metų?

Kai kas pasakytų, kad tai buvo vakaras jachtoje, bet iš tikro ne ten viskas prasidėjo.

O kur?

Grįžk atgal, kiek tik gali. Ten paprastai glūdi atsakymai. Maja grįžo į Franklino Bidlo akademiją, prie Teo Moros mirties.

Grįžusi namo, Maja pasijuto stebėtinai vieniša. Įprastai ji ilgėdavosi vienatvės. Bet ne šįvakar. Jai maudant dukrą ir rengiant pižama, Lilė buvo nugeibusi, veikiau snaudė. Maja slapta tikėjosi, kad dukra atsibus ir jos galės pabūti kartu, bet taip neatsitiko. Lilė buvo užsimerkusi. Maja nunešė ją į lovytę ir apkamšė antklode.

— Ei, brangute, gal knygelę paskaityti?

Savo pačios balse Maja girdėjo maldavimą, tačiau Lilė nė nekrustelėjo.

Maja stovėjo virš lovytės ir žiūrėjo į miegančią dukrą. Akimirką ji pasijuto nuostabiai normali. Norėjo taip ir likti čia, šiame kambaryje, šalia savo dukrelės. Maja nesuprato, iš kur tas troškimas kilo — ar tai buvo narsaus sargybinio pareiga, ar vienišos motinos nenoras likti vienai. Bet argi svarbu? Ji prisitraukė kėdę ir atsisėdo prie komodos šalia durų. Ilgą laiką tik žiūrėjo į Lilę. Įvairūs jausmai kilo ir dužo lyg bangos į krantą. Maja jų nestabdė ir nevertino. Ji leido jiems ristis per ją be menkiausio pasipriešinimo.

Jautėsi keistai rami.

Nebuvo priežasties miegoti. Jei užmigtų, atgytų garsai. Maja žinojo. Tegu jie šiek tiek ilgiau patyli. Ji tik sėdės ir stebės Lilę. Argi ji nepailsėtų geriau, ramiai taip sėdėdama, negu puldama į tą naktinį košmarų sūkurį galvoje?

Maja nesusivokė, kiek praėjo laiko. Gal valanda. O galbūt ir dvi. Jai nesinorėjo išeiti iš kambario, nors ir sekundei, bet turėjo pasiimti užrašų knygutę ir rašiklį. Greitai viską pasičiupo, bijodama nors trumpam išleisti savo dukrą iš akių. Grįžusi atgal, Maja atsisėdo toje pačioje vietoje prie durų ir ėmėsi rašyti laiškus. Keista buvo rankoje laikyti rašiklį. Seniai nebebuvo rašiusi. O kas dabar rašo? Išspausdini savo raštą kompiuterio ekrane ir paspaudi siuntimo mygtuką.

Bet ne šįvakar. Ne šiuo atveju.

Maja jau buvo bebaigianti, kai suskambo jos mobilusis. Pamačiusi ekrane skambintojo vardą, suskubo atsiliepti. Skambino Džo sesuo Kerolaina.

— Kerolaina?

Balsas kitame laido gale šnibždėjo:

— Mačiau jį, Maja.

Maja pajuto kraują sustingstant.

— Jis grįžo. Nežinau kaip. Jis sakė, kad greitai pasimatysite.

— Kerolaina, kur tu?

— Negaliu tau pasakyti. Niekam nesakyk. Prašau.

— Kerolaina...

Telefonas tarkštelėjęs išsijungė. Maja surinko numerį. Iškart įsijungė balso paštas. Maja žinutės nepaliko.

Kvėpuok giliai. Įkvėpk, iškvėpk. Suspausk, atleisk...

Ji nepanikuos. Panika nepadės. Vėl atsisėdusi ji pamėgino logiškai išnarplioti pokalbį, ir galbūt pirmą kartą po ilgo laiko reikalai ėmė aiškėti.

Bet aiškumas netruko ilgai.

Maja išgirdo, kaip namo įvažoje sustojo automobilis.

Galvoje vėl suskambo Kerolainos balsas: *„Jis sakė, kad greitai pasimatysite.“*

Ji nuskubėjo prie lango, tikėdamasi pamatyti...

Ką?

Įvažoje stovėjo dvi mašinos. Rodžeris Kyrsas išlipo iš nepažymėto policijos automobilio. Iš Esekso apygardos policijos visureigio iššoko Garbanius.

Maja nusisuko nuo lango. Prieš lipdama žemyn, ji paskutinį sykį pažiūrėjo į dukrelę. Nuovargis buvo pradėjęs bukinti jos karingą dvasią, bet Maja jį įveikė. Jau matėsi pabaiga. Gal dar ji buvo toli. Bet jau matėsi.

Maja nenorėjo, kad atvykėliai skambintų ir pažadintų Lilę, todėl jiems artinantis pati atidarė duris.

— Kas atsitiko? — paklausė ji nekantriau, nei žadėjo.

— Mes šį tą radome, — atsakė Kyrsas.

— Ką?

— Jums teks važiuoti su mumis.

28

Panelė Kitė sugebėjo išlaikyti plačią šypseną veide, net ir pastebėjusi nepažymėtą policijos automobilį ir pirmojo Majos apsilankymo metu.

Prieš Majai ką nors pasakant, panelė Kitė iškėlė delną.

— Nieko nereikia aiškinti.

— Ačiū.

Kaip jau buvo pratusi, Lilė nuėjo pas panelę Kitę be atsikalbinėjimų. Panelė Kitė atvėrė duris į saulės nušviestą kambarį. Lilė iki užsimiršimo laiminga susijuokė. Net nepažvelgusi į motiną, dukra išnyko už durų.

— Ji nuostabi mergaitė, — pasakė panelė Kitė.

— Ačiū.

Palikusi automobilį Lilės darželio stovėjimo aikštelėje, Maja persėdo pas Kyrsą. Važiuodamas jis mėgino užvesti pokalbį, bet Maja nekreipė dėmesio. Į Niuarką jiedu keliavo tylėdami. Po pusės valandos Maja buvo nuvesta į klasikinį apklausos kambarį apygardos nuovadoje. Ant nedidelio trikojo vidury stalo stovėjo vaizdo kamera. Garbanius, įsitikinęs, kad kamera atsukta į Mają, įjungė ją. Jis paklausė, ar ji norėsianti atsakinėti į klausimus. Maja atsakė, kad taip. Jis paprašė pasirašyti po sutikimu. Ji pasirašė.

Kyrso plaštakos buvo plaukuotos su stambiais krumpliais. Padėjęs delnus ant stalo, jis bandė šypsotis tarsi sakydamas: „Nusiramink, viskas bus gerai." Maja nenusišypsojo.

— Neprieštarausite, jei pradėsime nuo pradžių?

— Prieštarausiu.

— Atsiprašau?

— Sakėte, kad turite naujos informacijos, — pasakė Maja.

— Tikrai taip.

— Kodėl gi nepradėjus nuo jos?

— Šiek tiek pakentėkite, gerai?

Maja nieko neatsakė.

— Kai jūsų vyras buvo nušautas, atpažinote du vyriškius, bandžiusius, kaip kad tvirtinote, apiplėšti jus ir jūsų vyrą.

— Kaip kad tvirtinau?

— Tai tik terminologija, ponia Berket. Neprieštarausite, jei vadinsiu jus ponia Berket?

— Ne. Koks jūsų klausimas?

— Mes radome du vyrus, atitinkančius apibūdinimą. Emilijas Rodrigas ir Fredas Keitenas. Mes paprašėme jūsų juos atpažinti ir jūs tai padarėte pagal savo galimybes, nes, anot jūsų liudijimo, nusikaltimo metu jie dėvėjo slidininkų kaukes. Kaip žinote, mes negalėjome jų sulaikyti. Tiesa, Rodrigas yra kaltinamas neteisėtu ginklo nešiojimu.

— Gerai.

— Ar prieš vyro nužudymą jūs pažinojote Emiliją Rodrigą ar Fredą Keiteną?

Oho. Kur jis lenkė?

— Ne.

— Jūs niekada anksčiau nebuvote jų sutikusi?

Ji pažvelgė į Garbanių. Šio veidas buvo akmeninis. Tada ji vėl atsisuko į Kyrsą.

— Niekada.

— Esate tikra?

— Taip.

— Kadangi pagal vieną teoriją tai nebuvo apiplėšimas, ponia Berket. Pagal įmanomą teoriją jūs pasamdėte juos savo vyrui nužudyti.

Maja vėl pažvelgė į Garbanių, po to iš naujo į Kyrsą.

— Jūs gi žinote, kad tai netiesa, detektyve Kyrsai.

— O? Iš kurgi?

— Du dalykai. Pirma, jei būčiau pasamdžiusi Emiliją Rodrigą ir Fredą Keiteną, nebūčiau jų identifikavusi policijai, ar ne taip?

— Gal jūs norėjote juos išduoti?

— Man atrodo gana rizikinga. O jums kaip? Kiek suprantu, vienintelė sąsaja, kurią jūs turėjote su šitais vyrukais, buvo mano liudijimas? Jei nieko nebūčiau pasakojusi, jūs nebūtumėte jų suėmę. Tai kam gi man reikėjo juos atpažinti? Ar man nebūtų buvę naudingiau išvis tylėti?

Į tai Kyrsas neturėjo ką pasakyti.

— Ir jei dėl kokios nors nesuvokiamos priežasties, — tęsė Maja, — aš būčiau juos pasamdžiusi, o po to užsimaniusi išduoti, tai kodėl būčiau sakiusi, kad jie dėvėjo kaukes? Ar nebūtų buvę lengviau juos neabejotinai atpažinti, kad galėtumėte suimti?

Kyrsas jau žiojosi, bet Maja, išmokusi iš panelės Kitės, delno mostu jį nutildė.

— Ir prieš jums pradedant malti šūdą pasakysiu, jog abu žinome, kad ne tam buvau šįryt čia atvežta. O prieš jums klausiant, iš kur žinau, pasakysiu, kad mes esame Niuarke, o ne Niujorko mieste. Mes esame Garbaniaus jurisdikcijoje — oi, atleiskite, neprisimenu jūsų vardo.

— Esekso apygardos detektyvas Demetrijus Mavrogenusas.

— Puiku, ar nieko prieš, jei vadinsiu jus Garbaniumi? Bet gal baikime švaistyti visų mūsų laiką, gerai? Jei kalbėtume apie Džo mirtį, būtume Centrinio parko nuovadoje, detektyve Kyrsai. Bet mes esame Niuarke, Esekso apygardoje, kurio jurisdikcijoje yra Livingstonas Naujajame Džersyje, o kaip tik ten praeitą vakarą buvo aptiktas Tomo Daglaso kūnas.

— Ne aptiktas, — atitoko Kyrsas, mėgindamas atgauti pranašumą, — o atrastas. Ir radote jį jūs.

— Na gerai, bet tai nėra nauja informacija, ar ne taip?

Nutilusi Maja laukė.

— Ne, — pagaliau patvirtino detektyvas Kyrsas, — nenauja.

— Puiku. O aš nesuimta?

— Ne, nesuimta.

— Tuomet baikite žaisti, detektyve. Pasakykite, ką tokio aptikote, kas privertė jus šįryt mane čia atsivežti.

Kyrsas pažvelgė į Garbanių. Šis linktelėjo.

— Prašau pažiūrėti į ekraną dešinėje.

Ant sienos buvo pritvirtintas plokščiaekranis televizorius. Garbanius, paėmęs nuotolinio valdymo pultelį, spustelėjo mygtuką ir ekranas atgijo. Įrašas buvo filmuotas stebėjimo kamera degalinėje. Matėsi viena pumpavimo žarna gatvės ir šviesoforo fone. Maja negalėjo pasakyti, kur tiksliai ši kolonėlė yra, tačiau jautė, kas bus toliau. Ji vogčiomis metė žvilgsnį į Kyrsą. Kyrsas stebėjo ją, norėdamas pamatyti, kaip ji reaguos į įrašą.

— Laikykitės, — tarė Garbanius, — štai čia.

Sustabdęs įrašą, jis išdidino vaizdą, ir Maja pamatė savo automobilį, stovintį priekiu į dešinę pusę prie raudono šviesoforo signalo.

— Mes įžiūrėjome tik dvi pirmas raides, bet jos atitinka jūsų automobilio registracijos numerį. Ar tai jūsų mašina, ponia Berket?

Ji galėjo ginčytis, kad gal yra daugiau BMW su tokiomis pačiomis raidėmis numeriuose, bet kokia prasmė?

— Panašu, kad mano.

Kyrsas linktelėjo Garbaniui. Šis paėmė pultelį ir vėl paleido įrašą. Kamera nuslinko link lango keleivio pusėje. Visų akys smigo į Mają.

— Kas tas vyras keleivio vietoje? — paklausė Kyrsas.

Atšvaitas ant stiklo neleido įžiūrėti nieko, išskyrus beisbolo kepuraitę ir dėmę, neaiškiai, tačiau neabejotinai primenančią žmogų.

Maja nieko neatsakė.

— Ponia Berket?

Ji tylėjo.

— Vakar sakėte, kad buvote viena, kai suradote Tomo Daglaso kūną, teisingai?

Maja pažiūrėjo į ekraną.

— Nematau, kaip tas įrašas prieštarautų mano žodžiams.

— Jūs aiškiai ne viena.

— Ir aš aiškiai nesu prie automobilių remonto dirbtuvės, kur buvo rastas kūnas.

— Sakote, kad tas vyras...

— Esate tikras, kad tai vyras?

— Atsiprašau?

— Matau dėmę ir beisbolo kepuraitę. Moterys irgi dėvi beisbolo kepuraites.

— Kas šis žmogus, ponia Berket?

Ji neketino jiems pasakoti apie Korį Rudzinskį. Sutiko vykti su jais į nuovadą, nes norėjo sužinoti, ką jie atrado. Dabar jau žinojo. Ji dar kartą paklausė:

— Ar esu suimta?

— Ne.

— Tuomet, manau, važiuosiu.

Kyrsas jai nusišypsojo. Majai šypsena nepatiko.

— Maja?

Nebe ponia Berket.

— Mes ne dėl to jus atsivežėme.

Maja sustingo vietoje.

— Mes kalbėjome su ponia Daglas, našle. Ji papasakojo mums apie jūsų apsilankymą.

— Jokia ne paslaptis. Sakiau jums vakar vakare.

— Taigi tikrai sakėte. Ponia Daglas papasakojo, kad jūs ją aplankėte, nes manėte, jog jūsų sesuo Klerė klausinėjo jos vyrą. Ar teisingai?

Maja nematė reikalo nepripažinti.

— Kaip jau ir sakiau jums.

Kyrsas pakreipė galvą į šoną.

— O iš kur sužinojote, kad jūsų sesuo kalbėjo su Tomu Daglasu?

Į šitą klausimą ji nenorėjo atsakyti. Kyrsas aiškiai to ir tikėjosi.

— Ar jūs gavote dar vieną užuominą iš anoniminio šaltinio?

Maja nieko nepasakė.

— Taigi, jeigu teisingai suprantu, slaptas šaltinis jums pranešė, kad Klerė norėjo susisiekti su Tomu Daglasu. Paskui slaptas šaltinis pranešė jums apie Tomo Daglaso sandėliuką. Pasakykite, Maja: ar jūs pati patikrinote bent vieną užuominą?

— Kaip suprasti?

— Ar turėjote įrodymų, kad jūsų slaptas šaltinis sako tiesą?

Maja nutaisė miną.

— Na, aš žinau, kad Klerė susitiko su Tomu Daglasu.

— Ar tikrai?

Majai panižo sprandą.

— Ir nors aš sutinku, kad dėl Tomo Daglaso sandėliuke — tikrai gera užuomina — jūsų šaltinis buvo teisus, bet kodėl paliko jus srėbti visą košę? Ar jūs apie tai nesusimąstėte?

Atsistojęs Kyrsas nuėjo prie televizoriaus ekrano.

— Ir aš darau prielaidą, — detektyvas dūrė pirštu į beisbolo kepuraitę, — kad čia yra tas jūsų slaptas šaltinis.

Maja tylėjo.

— Manau, šis vyras, — tik dėl juoko tarkime, jog tai vyras, nes matau barzdos plaukus ant veido, — jus ir nuvedė prie sandėliuko pašiūrės?

Sukryžiavusi rankas, Maja padėjo jas ant stalo.

— O jeigu ir taip?

— Tai visgi jis buvo jūsų automobilyje?

— Ir?

— Ir, — priėjęs Kyrsas kumščiais įsirėmė į stalą ir palinko virš Majos, — mes radome kraujo jūsų automobilio bagažinėje, ponia Berket.

Maja sėdėjo tylutėlė.

— Trečios grupės teigiamas. Toks pats, kaip ir Tomo Daglaso. Gal malonėtumėte pasakyti, kaip jis ten atsirado?

29

Jie buvo nustatę kraujo grupę, bet dar laukė DNR analizės atsakymo, patvirtinančio, kad kraujas automobilio bagažinėje priklauso Tomui Daglasui. Vis dar nebuvo pakankamai įkalčių ją sulaikyti.

Bet jie jau artėjo. Laikas seko.

Kyrsas pasisiūlė parvežti ją namo. Šiuokart Maja sutiko. Pirmas dešimt minučių jie važiavo tylėdami. Pagaliau Kyrsas prašneko.

— Maja?

Ji žiūrėjo pro langą. Mąstė apie Korį Rudzinskį, žmogų, kuris, tam tikra prasme visa tai pradėjo. Būtent Koris paviešino mūšio vaizdajuostę, nuo kurios užvirė visa ši velniava. Bet vėlgi, ji galėjo grįžti į dar ankstesnį laiką, prie savo pačios veiksmų toje misijoje, prie savo sprendimo eiti į armiją, ir visa kita. Bet iš tikro tai, kas pradėjo griauti jos pasaulį, kas privedė prie Klerės ir Džo mirčių, buvo to prakeikto įrašo paviešinimas.

Ar Koris Švilpukas išdūrė ją?

Majai taip rūpėjo įgyti jo pasitikėjimą, jog net pamiršo, kad gal būtų neprotinga pasitikėti žmogumi, padariusiu viską, kad ją sužlugdytų. Mintyse ji atkūrė Korio žodžius. Jis sakė, kad Klerė pati atėjo pas jį, kad susisiekė su juo per jo svetainę. Maja patikėjo. Bet ar tikrai? Pagalvok minutę. Buvo iš dalies suprantama, kad Klerė susisiekė su Koriu, norėdama užkirsti kelią to garso įrašo paviešinimui. Bet galėjo būti ir taip, vienodai suprantamai, o gal net *labiau*, kad Koris pats susisiekė su Klere, kad jis panaudojo tą garso įrašą ja manipuliuoti ar net tiesiu taikymu šantažuoti, norėdamas priversti Klerę rinkti informaciją prieš Berketus ir „EAC Pharmaceuticals“.

Ar Koris ir Maja manipuliavo?

Ar galėjo jis taip viską surežisuoti, kad jai tektų prisiimti kaltę dėl Tomo Daglaso mirties?

— Maja? — vėl kreipėsi į ją Kyrsas.

— Ką?

— Jūs man melavote nuo pirmos dienos.

Užteks, pamanė Maja. Laikas apsukti kaltinimus.

— Kerolaina Berket man sakė, kad jūs ėmėte kyšius iš Berketų šeimos.

Galbūt jis net nusišypsojo.

— Tai melas.

— Ar tikrai?

— Taip. Tik nežinau, ar Kerolaina Berket melavo jums, — jis trumpai pažvelgė į ją, o po to vėl nusuko akis į kelią, — ar meluojate jūs, kad nukreiptumėte mano dėmesį.

— Šioje mašinoje nėra daug pasitikėjimo, ką?

— Ne, — sutiko Kyrsas. — Bet jūs nebeturite laiko, Maja. Melas niekada nemiršta. Jį galima prislopinti, bet jis visada suranda būdų, kaip iškilti.

Maja linktelėjo.

— Gilu, Kyrsai.

Jis sukikeno:

— Aha, pavariau.

Jie įsuko į jos įvažą. Maja siekė rankenėlės, bet durys buvo užrakintos. Ji atsisuko į Kyrsą.

— Aš surasiu atsakymą, — pasakė jis, — tik tikiuosi, kad jis vėl neatves prie jūsų. O jeigu atves...

Maja laukė atrakinamos spynos trakštelėjimo. Išgirdusi šį garsą, atidarė dureles ir išlipo, nesivargindama nei atsisveikinti, nei padėkoti. Įėjusi vidun, prieš lipdama žemyn tamsiais laiptais, užrakino visas duris ir patikrino užraktus. Rūsys savo gyvenimą pradėjo kaip gana prašmatnus „vyro urvas“ — trys plokšti ekranai, ąžuolinis baras, šaldytuvas vynui, pulo stalas, du žaidimų automatai, — bet Džo buvo pradėjęs pamažu versti jį Lilės žaidimų kambariu. Tamsūs medžio ap-

mušalai buvo nuplėšti, o sienos nudažytos ryškiomis spalvomis. Džo buvo suradęs natūralaus dydžio animacinių personažų, — pavyzdžiui, Mikės Pūkuotuko, — paveikslėlių ir prilipdęs juos prie sienų. Jo ąžuolinis baras vis dar stovėjo rūsyje, bet Džo buvo žadėjęs jį išnešti. Majos nuomone, jis galėjo ir pasilikti. Tolimame rūsio kampe stovėjo žaidimų namelis, kurį Džo buvo nupirkęs „Toys „R" Us" parduotuvėje 17-ajame kelyje. Namelis buvo tvirtovės formos („vyriškas", tvirtino Džo) su virtuvėle („moteriška", vos nepasakė, bet savisaugos instinktas išgelbėjo), veikiančiu durų skambučiu ir langu bei langinėmis.

Maja nuėjo prie ginklų seifo. Pasilenkusi nužvelgė rūsio laiptus, nors ir žinojo esanti visiškai viena, ir tik po to pridėjo pirštą prie stiklo. Seifas galėjo atpažinti trisdešimt du pirštų atspaudus, bet suaktyvinti buvo tik Majos ir Džo. Ji buvo svarsčiusi, ar nepridėjus Šeino atspaudų tam atvejui, jei šiam prireiktų paimti jos ginklą ar dėl kokios nors priežasties jai tektų jo prašyti ginklą iš ten išimti, bet taip ir neprisiruošė.

Du trakštelėjimai reiškė, kad jos pirštų atspaudai buvo atpažinti, ir seifas atsidarė. Pasukusi rankenėlę, Maja atidarė metalines dureles.

Ji išėmė „Glock 26" pistoletą ir, tik norėdama įsitikinti, jog niekas nebuvo atėjęs, neatidarė seifo ir nieko nepaėmė, Maja pertikrino visus ginklus.

Ne, ji netikėjo, kad Džo gyvas, bet šiuo metu turėtų būti itin užsispyrusi, kad visai atmestų šią mintį.

Maja išėmė ginklus, vieną paskui kitą, ir nors neseniai buvo juos valiusi, vėl juos perrinko ir švariai išvalė. Ji visada taip darydavo. Kaskart, palietusi ginklą, jį patikrindavo ir išvalydavo. Toks įprotis, toks skrupulingas elgesys su ginklais ne kartą išgelbėjo jai gyvybę.

Arba sužlugdė gyvenimą.

Akimirką ji užsimerkė. Kiek daug visame šitame reikale „o kas, jeigu", kiek daug „slankiojančių durų". Ar viskas prasidėjo Franklino Bidlo akademijoje, o gal tąnakt jachtoje? Ar galėjo viskas tada ir pasibaigti, o gal jos mūšis virš Alkaimo kokiu nors būdu viską

atgaivino? Ar dėl pabudusių vaiduoklių reikėjo kaltinti Korį? O gal Klerę? Ar visko priežastis ir buvo tas pasauliui paviešintas įrašas? O gal apsilankymas pas Tomą Daglasą?

O gal tas prakeiktas seifas?

Maja nieko nebežinojo. Ir nebuvo tikra, ar jai berūpi.

Ginklai, dabar gulintys priešais ją, ginklai, rodyti Kyrsui, buvo teisėtai užregistruoti Naujajame Džersyje. Jie buvo suskaičiuoti ir apskaityti. Įkišusi ranką gilyn į seifą, Maja apčiuopė reikiamą vietą ir ją paspaudė.

Slaptas skyrius.

Ji nesusilaikė neprisiminusi močiutės lagamino Klerės namuose, kaip slaptos sienelės idėja, kilusi prieš daugelį metų Kijeve, tapo šeimos tradicija.

Maja ten laikė du pistoletus, pirktus ne valstijoje, todėl jų nebuvo įmanoma atsekti iki jos. Nieko neteisėto. Abu ginklai gulėjo savo vietoje, bet ko ji tikėjosi? Vaiduoklis Džo atėjo ir vieną pasiėmė? Po galais, juk vaiduokliai neturi pirštų atspaudų, taigi vaiduoklis Džo nebūtų galėjęs atidaryti seifo, net jei ir būtų panorėjęs.

O Dieve, na ir maniakė.

Mobiliojo telefono zvimbimas privertė ją krūptelėti. Pažiūrėjusi į ekraną, skambinančiojo neatpažino. Maja nuspaudė mygtuką ir atsiliepė:

— Alio?

— Ar čia Maja Berket?

Kalbėjo vyras glotniu kaip radijo pranešėjo balsu, tačiau su aiškiai juntamu virpesiu.

— Taip. Su kuo kalbu?

— Kristoferis Sveinas. Jūs man siuntėte žinutę.

Džo gimnazijos futbolo komandos antrasis kapitonas.

— Taip, ačiū, kad atskambinote. — Tyla. Akimirką Maja pamanė, kad skambintojas padėjo ragelį. — Norėjau jūsų kai ko paklausti, — tarė ji.

— Apie?

— Apie savo vyrą. Apie jo brolį Endrių.

Tyla.

— Pone Sveinai?

— Džo mirė, ar ne taip?

— Taip.

— Kas dar žino, kad susisiekėte su manimi?

— Niekas.

— Ar tai tiesa?

Maja pajuto, kaip tvirčiau suspaudė aparatą.

— Taip.

— Aš kalbėsiu su jumis, bet ne telefonu.

— Sakykite, kur atvažiuoti.

Jis pasakė adresą Konektikute.

— Galėsiu būti po dviejų valandų, — užtikrino Maja.

— Niekam apie tai nepasakokite. Jei būsite ne viena, jie jūsų neįleis, — pasakė Sveinas ir nutraukė ryšį.

Jie?

Maja, įsitikinusi, kad glokas užtaisytas, užrakino seifą. Po drabužiais ji užsijuosė diržą su paslėptu dėklu ginklui, kurio nesimato, ypač jei vilki tamprius džinsus ir tamsų švarką. Jai patiko taip nešiotis ginklą, patiko šis jausmas. Kitoje, alternatyvioje, planetoje toks jausmas būtų neteisingas — jis reikštų agresiją, pyktį ir panašiai, — bet čia ginklo svoris ir žadina tam tikrą primityvų instinktą, ir suteikia paguodos. Ir taip pat, žinoma, kelia pavojų. Tampi pernelyg pasitikintis. Leidi sau įsipainioti į įvairias situacijas, į kurias neturėtum painiotis, nes, ei, juk visada galima atsišaudyti. Pradedi jaustis per daug nepažeidžiamas, pernelyg susireikšminęs, truputį per drąsus, toks šiek tiek per didelis mačo.

Kai nešiojiesi ginklą, turi daugiau pasirinkimų. O tai ne visada yra gerai.

*

Maja įgrūdo auklę filmavusią kamerą į mašinos galą. Ji nebenorėjo jos namuose.

Suvedė Kristoferio Sveino adresą į navigacijos programėlę, kuri informavo, kad Majos kelionė, atsižvelgiant į dabartinę eismo padėtį, truks valandą ir trisdešimt šešias minutes. Važiuodama ji visu garsu paleido Džo grojaraštį. Ir vėl negalėjo pasakyti kodėl. Pirmoji daina, grupės *Rhye* „Būk atsimerkusi", prasidėjo labai karštai, žodžiais „Einu iš proto dėl virpesio tavo šlaunyse", bet po kelių eilučių, besisklaidant akimirkos burtams, mylimieji ima tolti vienas nuo kito: „Žinau, kad išnyksti, bet pasilik, mmm, būk atsimerkusi."

Kitoje dainoje britė Lepslė gražiai dainavo įspėjimą: „Aš užtrukau ilgai, bet dabar mano laikas senka." O varge, kaip pirštu į akį.

Maja paskendo muzikoje, garsiai dainavo kartu su atlikėjais, pirštais barbeno į vairą. Tikrame pasaulyje, sraigtasparnyje, Artimuosiuose Rytuose, namuose, bet kur, ji laikėsi ramiai ir oriai. Tik ne čia. Tik ne būdama viena prakeiktoje mašinoje. Prakeiktoje mašinoje Maja užsileisdavo muziką visu garsu ir staugdavo kiekvieną prakeiktą eilutę.

Va, kaip gerai.

Paskutinė daina, skambėjusi jai įvažiuojant į Darieno miesto ribas, buvo gražioji grupės *Cocoon* baladė keistu pavadinimu „Sušis". Ir vėl pirmoji eilutė trenkė jai kaip kuolu per galvą: „Ryte eisiu į kapines pažiūrėti, ar visam laikui esi miręs..."

Nuo tų žodžių Maja atsipeikėjo.

Kartais atrodo, kad kiekviena daina kalbasi tik su tavimi, ar ne?

O kartais dainos žodžiai būna pernelyg arti tiesos.

Ji važiavo siaura, ramia gatve, iš abiejų pusių apaugusia tankiais medžiais. Žemėlapis nurodė, kad reikiamas adresas yra aklagatvio gale. Jei tai tiesa, o Maja tuo abejoti neturėjo priežasties, tuomet namas stovi uždaroje teritorijoje. Prie įvažos ją pasitiko apsaugos būdelė. Užkarda nuleista. Majai privažiavus arčiau, prie jos priėjo apsaugininkas.

— Kuo galėčiau padėti?

— Atvažiavau pas Kristoferį Sveiną.

Apsaugininkas išnyko atgal į būdelę ir pakėlė ragelį. Po minutės jis baigė kalbėti ir grįžo prie jos.

— Važiuokite į svečių aikštelę. Ji bus dešinėje pusėje. Jus pasitiks.

Svečių aikštelė?

Važiuodama keliuku, Maja suvokė, kad čia ne žmogaus namai. Tuomet kas? Ant medžių buvo pritaisyta stebėjimo kamerų. Ėmė matytis pilki pastatai. Bendras vaizdas, įvertinus akmens gausą ir pastatų išdėstymą, priminė Franklino Bidlo akademiją.

Svečių aikštelėje stovėjo apie dešimt automobilių. Majai pastačius mašiną, prie jos golfo vėžimėliu privažiavo kitas apsaugininkas. Ji staigiai išėmė ginklą, — be abejonės, ją tikrins metalo detektoriumi, — ir įgrūdo jį į dokumentų skyrelį.

Apsaugininkas susidomėjęs apžiūrėjo Majos automobilį ir pakvietė ją atsisėsti į keleivio vietą jo vežimėlyje. Maja taip ir padarė.

— Ar galėčiau pamatyti jūsų asmens dokumentą?

Maja jam įdavė savo vairuotojo pažymėjimą. Jis nufotografavo jos nuotrauką ir grąžino dokumentą.

— Ponas Sveinas yra Broklherst Hole, nuvešiu jus ten.

Jiems pajudėjus, Maja pastebėjo kitų žmonių — daugiausia įkopusių į trečią dešimtį vyrų ir moterų, be išimties baltaodžių, — keistai susibūrusių grupelėmis arba greitai einančių poromis. Daugelis jų rūkė. Beveik visi vilkėjo džinsus ir įvairiausius megztinius ar storus marškinius, avėjo sportbačiais. Jie privažiavo lyg ir universitetinį kiemelį, tik kad jo viduryje buvo fontanas su skulptūra — kaip iš akies lupta Mergelė Marija.

Maja garsiai paklausė apsaugininko, ko ji pati savęs jau kurį laiką klausė:

— Kas čia per vieta?

Apsaugininkas dūrė pirštu į Mergelę Mariją.

— Iki aštunto dešimtmečio pabaigos čia buvo moterų vienuolynas, norite tikėkite, norite — ne.

Maja patikėjo.

— Tada buvo pilnas vienuolių.

— Nejuokaukite, — pasakė Maja, vildamasi, kad nenuskambėjo per daug sarkastiškai. Kažin ko dar galėtų būti pilnas vienuolynas? — O kas čia dabar?

Jis suraukė kaktą.

— O jūs nežinote?

— Ne.

— Pas ką lankotės?

— Kristoferį Sveiną.

— Ne mano reikalas ką nors sakyti.

— Prašau, — pratarė Maja balsu, kuris privertė jį giliai įkvėpti, — tik noriu žinoti, kur esu.

Apsaugininkas atsiduso tarsi apmąstydamas, ką pasakyti.

— Soulmanio reabilitacijos centras.

Reabilitacijos centras — narkomanų gydyklos eufemizmas. Dabar Maja suprato. Kokia ironija — turčiai įsikūrė šioje gražioje, nuošalioje vietoje, kur kadaise vienuolės buvo davusios neturto įžadus. O dabar tik pažiūrėkite. Tai bent skurdo įžadai. Gal ir ne visai ironija, bet kažkas panašaus.

Golfo vežimėlis sustojo prie pastato, iš pažiūros panašaus į studentų bendrabutį.

— Jau atvažiavome. Eikite pro anas duris.

Mają įleido dar kitas apsaugininkas ir, be abejo, ją patikrino metalo detektoriumi. Priėjo moteris ir šypsodamasi paspaudė ranką.

— Sveiki, aš Melisa Li. Esu Soulmanio centro koordinatorė.

Koordinatorė. Dar vienas viską apimantis eufemizmas.

— Kristoferis paprašė, kad nuvesčiau jus į soliariumą. Parodysiu kelią.

Melisos Li kulniukai caksėjo ir aidėjo tuščiu koridoriumi. Išskyrus tą garsą, visur tvyrojo vienuolyno tyla. Jeigu esi čia ne pirmą kartą, — o juk esi, jei čia dirbi, — tai kodėl ryžtiesi savo bateliais trikdyti šią rimtį? Ar jie yra uniformos dalis? Ar tyčia taip apsiavei? Kodėl paprasčiausiai neavi sportbačių ar kokių kitų minkštų batelių?

O kodėl Maja išvis apie tokius kasdienius dalykus galvoja?

Kristoferis Sveinas laukė jos susijaudinęs, tarsi atėjęs į pirmą pasimatymą. Jis vilkėjo gerai pasiūtą juodą kostiumą ir baltus marškinius, ryšėjo siaurą juodą kaklaraištį. Jo veidas buvo taip skrupulingai apželdintas, kad atrodė kaip nerūpestingi šeriai. Šviesūs, sruogomis paryškinti plaukai buvo tarsi riedutininko. Kristoferis atrodė gražiai, nors ir matėsi, kad dėl to labai stengiasi. Tai, kas privertė jį čia atsidurti, buvo raukšlėmis įsirėžę jo veide. Turbūt jam tai nepatiko. Gal būtų prisileidęs botulino ar kokių užpildų, tačiau, anot Majos, manė, kad raukšlės suteikia daugiau charakterio.

— Gal ko nors norėtumėte? — paklausė Melisa Li.

Maja papurtė galvą.

Nusišypsojusi puse lūpų, Melisa pažvelgė į Kristoferį. Su vos juntamu susirūpinimu balse ji paklausė:

— Ar tikrai nori, kad aš išeičiau, Kristoferi?

— Taip, prašau, — jis kalbėjo atsargiai. — Manau, kad žengiu svarbų žingsnį.

Melisa linktelėjo.

— Aš irgi taip manau.

— Todėl mums reikės privatumo.

— Suprantu. Aš būsiu netoliese, dėl viso pikto. Tik pašauk.

Melisa vėl pusiau nusišypsojo ir išėjo, paskui save uždarydama duris.

— Oho, — jiems likus dviese pratarė Sveinas, — tu tikrai graži.

Maja nežinojo, ką į tai atsakyti, todėl net neprasižiojo.

Šypsodamasis jis atvirai nužiūrinėjo ją nuo galvos iki kojų.

— Atrodai pritrenkiamai *ir* sudarai neprieinamos moters įspūdį. Tarsi būtum virš visų mūsų. — Jis papurtė galvą. — Lažinuosi, kad Džo, vos tave pamatęs, negalėjo atsispirti. Ar aš teisus?

Dabar nebuvo laikas lošti feministės korta ar įsižeisti. Reikėjo, kad jis nenustotų kalbėti.

— Panašiai ir buvo.

— Leisk atspėti. Džo tave pakabino kokia nors banalybe, kokia nors juokinga fraze, šiek tiek save menkindamas ir atskleisdamas savo silpnumą. Aš teisus, ar ne?

— Tikrai teisus.

— Turbūt iškart iki ausų jį įsimylėjai?

— Taip.

— O, žmogau... tas Džo. Kai panorėdavo, galėdavo būti trimis galvomis aukščiau už patį žavesį. — Sveinas ėmė kratyti galvą, ir jo šypsena blėso. — Negi jis tikrai mirė?

— Taip.

— Aš nežinojau. Mes negauname jokių žinių. Tokios taisyklės. Jokios žiniasklaidos, jokio interneto, jokio išorinio pasaulio. Kartą per dieną galime pasitikrinti elektroninį paštą. Taip ir pamačiau tavo žinutę. O kai pamačiau... Na, gydytoja man leido perskaityti tą pranešimą. Turiu pasakyti, kad žinia apie Džo mirtį mane pribloškė. Gal norėtum atsisėsti?

Soliariumas akivaizdžiai buvo naujausias centro statinys, kurį ne visai sėkmingai buvo mėginta įterpti tarp senųjų. Stogas kupolo formos, dengtas netikrais vitražais. Čia augo gėlės, bet patalpai, vadinamai soliariumu, jų buvo per mažai. Viduryje kambario, viena priešais kitą, stovėjo dvi oda trauktos kėdės. Maja atsisėdo į vieną, Sveinas — į kitą.

— Negaliu patikėti, kad jis miręs.

Taip jai daug kas sako, pamanė Maja.

— Tu buvai su juo kartu? Kai jį nušovė?

— Taip.

— Pranešime sakoma, kad tu nebuvai sužeista.

— Taip.

— Kaip?

— Aš pabėgau.

Sveinas pažvelgė į Mają, tarsi ne visai ja tikėtų.

— Turėjo būti labai baisu.

Ji nieko neatsakė.

— Žinios šį atvejį pavadino nenusisekusiu apiplėšimu.

— Taip.

— Bet mes abu žinome, jog tai netiesa, ar ne, Maja? — pirštais jis persibraukė plaukus. — Nesėdėtum dabar čia, jei tai būtų buvęs tik paprastas apiplėšimas.

Nuo Kristoferio elgesio Maja buvo beprarandanti drąsą.

— Šiuo metu, — pratarė ji, — aš mėginu viską sudėti į krūvą.

— Neįtikėtina, — pertraukė Sveinas, — negaliu patikėti, — veide žaidė keista šypsenėlė.

— Kuo patikėti?

— Kad Džo negyvas. Atleisk, kad vis kartoju. Tik kad jis buvo... nežinau, kaip teisingai pasakyti, pilnas gyvybės. Baisiai banalu, ar ne? Tarkim, Džo buvo pilnas gyvybinės galios. Supranti? Atrodė toks stiprus, toks galingas, lyg ištrūkusi ugnis, kurios nebegali suvaldyti. Jis buvo beveik, — žinau, kaip kvailai skamba, — nemirtingas...

Maja sujudėjo kėdėje.

— Kristoferi?

Jis spoksojo pro langą.

— Tu buvai tąnakt jachtoje, kai Endrius iškrito per bortą.

Kristoferis nesujudėjo.

— Kas iš tikro nutiko Džo broliui Endriui?

Sveinas sunkiai nurijo seiles. Ištryškusi ašara nuriedėjo skruostu.

— Kristoferi?

— Aš nieko nemačiau, Maja, nes buvau apatiniame denyje.

Jo balse skambėjo šaltis.

— Bet kažką žinai.

Dar viena ašara.

— Prašau, pasakyk man, — maldavo Maja, — ar tikrai Endrius iškrito?

Jo balsas skambėjo kaip akmuo, krintantis gilyn į šulinį:

— Nežinau. Bet nemanau.

— Tai kas tuomet nutiko?

— Manau... — prabilo Kristoferis Sveinas, bet pritrūko oro. Giliai įkvėpęs, lyg drąsindamas save, jis pradėjo iš naujo: — Manau, kad Džo nustūmė jį nuo denio.

30

Sveinas sėdėjo, abiem rankomis sugriebęs ranktūrius.

— Viskas prasidėjo, kai Teo Mora atėjo mokytis į Franklino Bidlo akademiją. O gal tik tada aš pradėjau matyti.

Jiedu buvo sustūmę kėdes šalia vienas kito, beveik susiliečiant keliais, tarsi jiems būtų reikėję fizinio artumo tame kambaryje, kuris, regis, vis labiau šalo.

— Turbūt prisiminei seną, nuvalkiotą posakį apie tai, kad turtingieji nenori matyti šalia savęs varguolių, nes šie suterštų jų elitines institucijas. Jau beveik gali įsivaizduoti, kaip mes susiburiame prieš Teo ir tyčiojamės iš jo. Bet buvo visai ne taip.

— O kaip?

— Teo buvo linksmas ir lengvai bendraujantis. Jis nesilaikė nuošalyje, nekeliaklupsčiavo prieš mus. Nuo pat pradžių jis pritapo. Mes jį mėgome. Daugeliu atvejų jis nesiskyrė nuo mūsų. Žinau, žmonės vienomis spalvomis dažo turtuolius, kitomis — vargšus, bet kai esi vaikas, — o mes tokie ir buvome, arba man taip atrodė, — nori tik gerai leisti laiką, nori būti grupės dalimi.

Vyras nusišluostė akis.

— O tai, kad Teo buvo puikus futbolininkas, jam irgi netrukdė. Ne geras. Puikus. Buvau juo sužavėtas. Tais metais mes turėjome progą laimėti viską. Ne tik būti pirmi tarp valstijos parengiamųjų mokyklų, — o mes tokie ir buvome, — bet be pralaimėjimų nugalėti visos valstijos turnyre, įskaitant ir dideles valstybines, ir parapijų mokyklas. Teo buvo nuostabus. Jis galėdavo įmušti įvartį iš bet kur. Gal tai ir buvo problema.

— Kodėl?

— Man jis nekėlė grėsmės, aš buvau saugas. Teo taip pat nekėlė grėsmės savo kambario ir šiaip geriausiam draugui Endriui. Mat Endrius buvo vartininkas.

Sveinas nutilo ir pažvelgė į Mają.

— Bet Džo buvo puolėjas, — pasakė ji.

Sveinas linktelėjo.

— Nesakau, kad jis atvirai rodė priešiškumą Teo. Bet... pažinojau Džo nuo pirmos klasės. Mes kartu užaugome. Abu visuomet būdavome komandos kapitonai. O kai tiek laiko praleidi su žmogumi, kartais gauni progą žvilgtelėti už fasado. Pamatai prasiveržiantį pyktį. Įsiūčio priepuolius. Kai mes buvome aštuntokai, Džo vieną vaikį beisbolo lazda nusiuntė tiesiai į ligoninę. Pamenu, kaip mes trise plėšėme Džo nuo vargšelio. Įskėlė vaikiui kaukolę. Kitais metais, Džo patinkanti mergaitė, vardu Mariana Barford, ruošėsi eiti į šokius su Tomu Mendiburu. Po dviejų dienų užsidegė chemijos laboratorija ir Tomas vos liko gyvas.

Maja sunkiai nurijo tulžį.

— Niekas nepasiskundė?

— Tu nepažinojai Džo tėvo, ne?

— Ne.

— Jis buvo bauginantis žmogus. Sklandė gandai, kad turėjo reikalų su kietais vyrukais. Šiaip ar taip, nukentėjusiems buvo sumokėta. Berketų šeimos, taip sakant, ne tokie subtilūs draugai ateidavo ir paprašydavo tylėti. Be to, Džo žinojo, ką darė. Nepalikdavo daug pėdsakų. Anksčiau kalbėjome apie jo žavesį. Kaip niekas kitas jis mokėjo apsimesti apgailestaująs. Jis atsiprašydavo. Meilikaudavo. Džo buvo turtingas ir galingas, o tuos momentus, tas tamsiąsias savo puses, prireikus mokėjo tikrai gerai slėpti. Ir vėl primenu, pažinojau Džo visą savo gyvenimą. Ir net aš mačiau jį tokį gal tik kelis kartus. Bet kai matydavau...

Kristoferio skruostu vėl ėmė riedėti ašara.

— Turbūt svarstai, ką čia veikiu tokioje vietoje?

Ji nesvarstė. Maja suprato, kad jis gydosi nuo kokios nors pri-

klausomybės, ką dar? Norėjo, kad jis tęstų savo istoriją, bet jeigu jam reikėjo atokvėpio, ji neketino daryti klaidos ir trukdyti.

— Esu čia dėl Džo, — pasakė Kristoferis.

Maja mėgino išlaikyti abejingą veidą.

— Žinau, žinau, žmogus atsakingas pats už save. Visi taip sako. O aš vieną priklausomybę keičiu kita. Gydžiausi čia nuo gėrimo, tablečių, kokaino... ką bepaminėtum. Bet toks buvau ne visada. Mokykloje iš manęs šaipydavosi, nes nesutikdavau išgerti daugiau negu vieną alaus. Man nepatiko skonis. Vieną kartą paskutiniais metais mokykloje parūkiau žolės. Mane supykino.

— Kristoferi?

— Taip.

— Kas atsitiko Teo?

— Tai turėjo būti Teo krikštynos. Taip mums sakė Džo. Nežinau, patikėjau juo ar ne... buvau toks bevalis. Ne, nebuvau, esu bevalis. Džo buvo mūsų vadas. Mes — jo sekėjai. Endrius irgi buvo sekėjas. Ir tikrai, kokia galėjo būti žala? Šiek tiek papokštauti. Tai dažnai nutinka tokiose mokyklose kaip Franklino Bidlo akademija. Taigi tąnakt mes užpuolėme Teo. Žinai, kaip būna? Mes, — aš ir Džo, Endrius jau buvo kambaryje, — atėjome naktį, pagriebėme jį miegantį ir nutempėme žemyn.

Dabar jis žvelgė į tolį, keista šypsenėlė žaidė lūpose.

— Žinai ką?

— Ką?

— Teo nesipriešino. Tarsi supratęs. Supratęs, jog tai krikštynos. Va toks jis buvo šaunus vaikis. Pamenu, kaip Teo šypsojosi, tarsi nieko bloga negali atsitikti, supranti? Tada nutempiame jį į tą kambarį ir nuteškiame į kėdę. Džo pradeda jį rišti. Mes padedame. Visi juokiamės, o Teo apsimeta šaukiąs ir visa kita. Pamenu, kaip palikau vieną mazgą laisvai surištą. Džo jį perrišo tvirčiau. Paskui, kai Teo jau buvo tvirtai surištas, Džo išsiėmė piltuvą. Žinai, piltuvą? Gėrimams pilti? Jis įspraudė tą piltuvą Teo tarp lūpų ir tada aš pamačiau, kaip pasikeitė jo žvilgsnis. Lyg, nežinau, lyg jis būtų

pradėjęs suprasti. Kiti du vaikinai jau buvo kambaryje. Laris Raja ir Nilas Kornfildas. Mes visi juokėmės, ir Džo pradėjo piltuvu pilti alų. Vaikinai skandavo: „Gerk, gerk." Visa kita buvo lyg sapnas. Naktinis košmaras. Aš tarsi vis dar netikiu. Kažkuriuo momentu Džo pakeitė alų degtine. Pamenu Endrių sakant: *„Palauk, Džo, baik..."*

Kristoferio balsas nutilo.

— Kas nutiko? — paklausė Maja, nors buvo ir taip akivaizdu.

— Staiga Teo kojos ėmė daužytis kaip per kokį priepuolį.

Kristoferis Sveinas pravirko. Maja norėjo uždėti ranką jam ant peties. Tuo pat metu ji norėjo smogti jam į veidą. Tad, užuot ką nors dariusi, sėdėjo ir laukė.

— Iki vakar niekam nebuvau pasakojęs. Visiškai niekam. Bet po tavo laiško... mano gydytoja, ji dabar kai ką žino. Todėl ji mano, kad man būtų naudinga su tavimi pasikalbėti. Bet tą naktį... tą naktį pasielgiau baisiai. Aš taip išsigandau. Žinojau, kad jei kam nors prasitarsiu, Džo mane užmuš. Ir ne tik tada bijojau. Dabar. Net dabar. Aš vis dar jaučiu...

Kad tik jis nenustotų kalbėti, Maja paklausė:

— O kas paskui? Jūs nutempėte jo kūną į rūsį?

— Džo nutempė.

— Bet jūs visi pasilikote kambaryje?

Sveinas linktelėjo.

— Tuomet abejoju, kad Džo vienas būtų jį pakėlęs.

Jis papurtė galvą.

— Kas padėjo Džo?

— Endrius, — jis pažvelgė į Mają. — Džo privertė Endrių jam padėti.

— Ar dėl to Endrius palūžo?

— Nežinau. Gal Endrius ir taip būtų puolęs į depresiją. Po to įvykio Endrius, aš... mes visi jau nebebuvome tokie kaip anksčiau.

Chavjeras Mora buvo teisus. Tai buvo ne sielvartas. Tai buvo kaltė.

— Ką darei paskui?

— O ką galėjau daryti?

Buvo daugybė dalykų, kuriuos jis būtų galėjęs padaryti, bet Maja neatvažiavo tam, kad jį teistų ar duotų išrišimą. Jai reikėjo žinoti. Ir tiek.

— Juk turėjau laikyti paslaptį, ar ne? Todėl nutildžiau kaltę. Mėginau gyventi įprastą gyvenimą, bet niekas nebebuvo kaip iki tol. Mano pažymiai ėmė prastėti. Negalėjau sutelkti dėmesio. Tada ir pradėjau išgėrinėti. Žinau, atrodo kaip patogus pasiteisinimas...

— Kristoferi?

— Klausau.

— Po šešių savaičių jūs visi susirinkote toje jachtoje.

Jis užsimerkė.

— Kas nutiko ten?

— Kas nutiko, kaip manai, Maja? Baik, juk žinai. Taigi tu man pasakyk. Juk susiprotėjai.

Maja palinko į priekį.

— Taigi jūs visi plaukiate jachta į Bermudas. Visi pradedate gerti. Turbūt tu — daugiausia. Jūs pirmą kartą susirinkote visi drauge po Teo mirties. Endrius irgi laive. Jis gydėsi, bet jam nepadėjo. Kaltė jį žudo. Taigi Endrius apsisprendžia. Aš tiksliai nežinau, kaip buvo — padėk man, Kristoferi. Ar Endrius pradėjo jums, vaikinai, grasinti?

— Ne grasinti, — atsiliepė jis. — Ne visai. Jis tik... Endrius tik ėmė mūsų maldauti. Jis negalėjo miegoti. Negalėjo valgyti. Dieve, jis atrodė siaubingai. Jis mums liepė prisipažinti, nes sakė nežinąs, kiek laiko ištvers, laikydamas savyje tą paslaptį. Buvau toks girtas, kad net nesupratau, ką jis šneka.

— O paskui?

— O paskui Endrius užlipo į viršutinį denį. Kad mūsų nematytų. Po kelių minučių jį nusekė Džo, — Sveinas patraukė pečiais. — Pabaiga.

— Ir tu niekam nesakei?

— Niekam.

— Kiti du vaikinai, Laris Raja ir Nilas Kornfildas...

— Nilas planavo studijuoti Jeile, bet apsigalvojo ir įstojo į Stanfordą. Laris išvyko mokytis į Europą, regis, Paryžių. Tarsi rūke mes baigėme mokyklą ir niekada daugiau nebesusitikome.

— Ir visus tuos metus tu išlaikei paslaptį?

Sveinas linktelėjo.

— Tai kodėl dabar? — paklausė Maja. — Kodėl nusprendei atskleisti tiesą dabar?

— Žinai kodėl.

— Ne, tikrai nežinau.

— Nes Džo miręs, — pasakė jis. — Nes aš pagaliau jaučiuosi saugus.

31

Majai einant į mašiną, ausyse skambėjo Kristoferio Sveino žodžiai:

„Nes Džo miręs..."

Galiausiai viskas grįžo prie tos filmavimo kameros, tiesa?

Atėjo laikas paanalizuoti. Buvo trys galimybės paaiškinti tai, ką ji matė vaizdo įraše.

Pirma ir labiausiai tikėtina galimybė — kad kažkas ją apmovė, pasinaudodamas kokia nors fotografijos programa. Yra visokių technologijų. Ji matė įrašą tik labai trumpai. Buvo galima lengvai viską surežisuoti.

Antra galimybė, einanti beveik lygiosiomis su pirmąja, kad Maja įsivaizdavo Džo ar matė haliucinacijas — smegenims žaidžiant žaidimus, jose galėjo iškilti gyvo Džo vaizdas. Ailina Fin jai siųsdavo tokius optinės iliuzijos vaizdelius, kai galvoji, kad matai viena, o kamerai pasisukus suvoki, jog tai tebuvo tavo akių išankstinis nusistatymas. O dar pridėjus Majos potrauminį sindromą, medikamentus, sesers mirtį, kaltės jausmą dėl jos žūties, naktį Centri-

niame parke ir visa kita — ar galėjo Maja atmesti šią galimybę kaip neįtikimą?

Trečia galimybė, mažiausiai tikėtina — Džo vis dar gyvas.

Jei atsakymas yra numeris du, viskas vien tik Majos galvoje, tuomet ji mažai ką begalės padaryti. Vis dėlto jai reikės tai išsiaiškinti, nes tiesa, nors ir neišlaisvins jos, padės kažkaip atitaisyti žalą. Bet jei atsakymas yra numeris vienas (fotografijos triukas) arba numeris trys (Džo gyvas), tuomet peršasi aiški išvada: kažkas aukščiausiu lygiu kruša jai smegenis.

Ir dar. Jei pasirinkimas yra numeris vienas ar numeris trys, tuomet tikrų tikriausiai Izabela jai melavo. Ji matė Džo tame įraše. Vienintelė priežastis, kodėl Izabela galėjo apsimesti, kad nemato, papurkšti Majai dujų ir pabėgti, pavogus įrašą, yra ta, kad ji eina išvien.

Maja grįžo į automobilį, užvedė variklį ir įsijungė grojaraštį. Grupė *Imagine Dragons* liepė jai nesiartinti, nes tamsu, nes ten gyvena demonai.

Vaikinai net pusės to siaubo neįsivaizdavo.

Maja įjungė programėlę Hektoro automobiliui sekti. Visų pirma, jei Izabela buvo į tai įsipainiojusi, nepanašu, kad veiktų pati viena. Ne toks ji žmogus. Jos motina, Roza, plaukusi jachtoje tą naktį, irgi bus įsivėlusi į šį reikalą. Ir jos brolis Hektoras. Antra, — oho, šiandien ji mąsto aritmetiškai, — visada lieka tikimybė, kad Izabela bus kur nors toli išvykusi, nors Maja tuo abejojo. Buvo tik laiko klausimas ją surasti. Išsiėmusi pistoletą iš mašinos dokumentų skyrelio, patikrino navigaciją ir pastebėjo, kad šiuo metu Hektoro pikapas stovi tarnų aikštelėje Farnvude. Maja nuspaudė mygtuką, rodantį visą istoriją, kur pikapas buvo nuvažiavęs per keletą pastarųjų dienų. Vienintelė Hektoro dažnai lankyta vieta, neatitinkanti jo, kaip sodininko, darbotvarkės, buvo Patersone, Naujajame Džersyje. Gal jis ten turėjo draugų ar merginą? Bet kažkas atrodė ne taip.

O kas toliau?

Net jei Izabela slapstėsi tuo adresu, Maja negalėjo šiaip sau atvažiuoti ir pasibelsti į duris. Jai reikėtų turėti pranašumą. Viskas

dėliojasi į vietas. Ji turi atsakymus į didžiumą klausimų. Jai tik reikia išsiaiškinti visa kita ir padėti šiame reikale tašką visiems laikams.

Suskambo jos mobilusis. Pažiūrėjusi į ekraną, pamatė, kad skambina Šeinas.

— Alio?

— Ką tu padarei?

Jo balsas stingdė kraują.

— Apie ką kalbi?

— Detektyvą Kyrsą.

— O ką detektyvas Kyrsas?

— Jis žino, Maja.

Ji nieko neatsakė. Ant jos ėmė griūti dangus.

— Jis žino, kad aš tavo prašymu dariau tos kulkos analizę.

— Šeinai...

— Tuo pačiu ginklu buvo nušauti ir Klerė su Džo, Maja. Kaip, po velnių, taip galėjo būti?

— Šeinai, paklausyk. Turi manimi pasitikėti, gerai?

— Tu visą laiką kartoji „pasitikėk manimi" tarsi mantrą.

— Man nereikėtų taip sakyti. — Beprasmiška, pamanė. Ji niekaip negalėjo dabar jam visko paaiškinti. — Turiu bėgti.

— Maja?

Ji išjungė telefoną ir užsimerkė.

Pamiršk, liepė ji sau.

Ji ėmė važiuoti ramiu keliuku, sutrikdyta Šeino skambučio, Kristoferio Sveino pasakojimo, visų savo emocijų ir jausmų, besisukančių galvoje.

Galbūt tuo galima paaiškinti netrukus nutikusį įvykį.

Iš priešingos pusės į Mają pradėjo važiuoti furgonas. Medžiais apsodintas keliukas buvo siauras, todėl ji šiek tiek pasuko į dešinę, duodama kelią furgonui prasilenkti. Bet jau priartėjęs jis staigia metėsi į kairę, užkirsdamas jai kelią.

Maja užgulė stabdžius, kad išvengtų susidūrimo. Kūnui pasi-

duodant į priekį ir pakimbant ant saugos diržo, driežo instinkto lygmeniu Maja pagalvojo: mane užpuolė.

Furgonas buvo užkirtęs kelią į priekį, tad ji jau rengėsi jungti atbulinę pavarą ir važiuoti atgal, kai pasigirdo beldimas į langą. Pasukusi galvą, Maja pamatė į ją atkištą ginklą. Šoniniu regėjimu prie keleivio pusės lango ji pamatė dar kažką stovint.

— Nebijok, — vyro balsas vos girdėjosi per stiklą. — Mes nieko tau nepadarysime bloga, ne tam čia esame.

Kaip tas vyras taip greitai spėjo atsirasti prie jos automobilio? Jis negalėjo ateiti iš furgono. Tam nebuvo laiko. Viskas buvo kruopščiai surežisuota. Kažkas nuspėjo ją važiuosiant į Soulmanio reabilitacijos centrą. Kelias buvo ramus. Mašinų nedaug. Tad tiedu vyrai, matyt, slėpėsi už medžio. Furgonas užkerta jai kelią. Jie išeina iš slėptuvės.

Maja sėdėjo tylėdama ir svarstė savo galimybes.

— Prašome išlipti iš mašinos ir sekti paskui.

Galimybė numeris vienas: įjunk pavarą ir išvažiuok atbulomis.

Galimybė numeris du: išsitrauk ginklą iš dėklo prie šono.

Abi galimybes komplikavo viena priežastis — jai prie galvos vyras laikė pistoletą. Galbūt jo draugas prie kito lango irgi laikė ginklą. Ji ne šerifas Vajatas Erpas ir čia ne Senojo Kinderslio arklidės. Jei vyriškis norės ją nušauti, ji neturės progos nei ginklo pagriebti, nei pavaros perjungti.

Čia prieinama prie galimybės numeris trys: išlipti iš mašinos ir...

Ir tuomet vyriškis su ginklu pasakė:

— Greičiau, Džo laukia.

Šoninės furgono durys ėmė slinkti į šoną. Sėdėdama mašinoje, rankas pasidėjusi ant vairo, Maja pajuto, kaip pradėjo daužytis jos širdis. Furgono durys atsidarė perpus. Maja prisimerkė, bet nieko neįžiūrėjo. Tada pasisuko į vyriškį su ginklu.

— Džo?.. — ištarė ji.

— Aha, — pasakė vyras staiga sušvelnėjusiu balsu. — Eime, juk norite jį pamatyti?

Ji pirmą kartą įžiūrėjo vyro veidą. Tuomet pažvelgė į antrąjį. Šis ginklo neturėjo.

Galimybė numeris trys...

Maja pravirko.

— Ponia Berket?

Pro ašaras ji išspaudė:

— Džo...

— Taip, — vyriškis ėmė nekantrauti. — Atrakinkite duris, ponia Berket.

Verkdama Maja vos sugraibė mygtuką durims atrakinti. Ji patraukė durelių rankeną. Vyriškis atsitraukė, leisdamas durims atsiverti. Jis vis dar laikė į ją atstatytą ginklą. Ji vos neiškrito iš mašinos. Vyriškis ištiesė ranką, norėdamas pagelbėti išlipti, bet Maja papurtė galvą ir pasakė:

— Nėra reikalo.

Susiglosčiusi drabužius, klupinėdama nuėjo furgono link. Vyriškis su ginklu ją paleido. Ir tai Majai pasakė viską.

Keturi vyrai, Maja paskaičiavo. Vairuotojas, furgono durų atidarytojas, vyriškis iš keleivio pusės ir ketvirtasis — žmogus su ginklu.

Kai artinosi prie furgono, visi jos per treniruotes įgyti įgūdžiai, visos prie simuliatoriaus ir šaudykloje praleistos valandos ėmė aktyvintis. Ji pasijuto keistai rami, beveik abejinga, kaip jaučiasi žmogus, patekęs į uragano akį. Viskas tuoj pat vienaip ar kitaip išsispręs, kad ir kaip jai tai baigtųsi, ar mirs, ar liks gyva, bent jau bus kažką dariusi. Maja nevaldė savo pačios likimo — tokie dalykai jai atrodė visiška nesąmonė, — bet jei esi treniruotas ir pasirengęs, gali veikti su tam tikru paguodžiančiu pasitikėjimu. Vis dar klupinėdama Maja nežymiai, tik visiškai truputį, pasuko galvą, nes tai, ką ji dabar pamatys, nulems viską. Jai išlipus iš mašinos, vyras su ginklu jos nepačiupo. Štai dėl ko ji liejo netikras ašaras ir puolė į pusiau isteriją. Kad pažiūrėtų, kaip jis reaguos. Jis patikėjo. Leido jai laisvai eiti. Neapieškojo jos.

Tai reiškė tris dalykus...

Maja pažiūrėjo sau už nugaros. Vyriškis tikrai laikė ginklą nuleidęs prie šono. Jis atsipalaidavo. Jautė, kad ji nebėra labai grėsminga.

Pirma, niekas neįspėjo vyriškio, kad ji bus ginkluota...

Maja planavo veiksmų seką nuo tos akimirkos, kai apsipylė ašaromis. Ašaros turėjo suveikti kaip ginklas — paskatinti užpuoliką atsipalaiduoti; neleisti įvertinti jos galimybių; duoti jai laiko prieš išlipant iš mašinos parengti tikslių veiksmų planą.

Antra, Džo žinotų, kad ji bus ginkluota...

Pradėdama veikti, Maja jau buvo uždėjusi ranką ant klubo. Dauguma žmonių nežino tokio įdomaus fakto. Rankiniu ginklu šauti taikliai yra sunku. O šauti taikliai į judantį taikinį dar sunkiau. Treniruoti policijos karininkai septyniasdešimt šešis procentus kartų nepataiko iš nuotolio tarp trijų ir devynių pėdų. Jei šaudo civiliai, šis procentas viršija devyniasdešimt.

Todėl privalai visada judėti.

Maja pažiūrėjo į furgono galą. Paskui, nežengusi nė menkiausio netikslaus žingsnio, neįspėjusi ar net nepadvejojusi, ji krito ant šaligatvio, traukdama pistoletą persivertė ir atsistojo, taikydamasi tiesiai į vyriškį su ginklu. Vyriškis pastebėjo jos judesį, sureagavo, tačiau per vėlai.

Maja nusitaikė jam į krūtinės vidurį.

Tikrame gyvenime niekada nešauni tam, kad sužeistum. Taikaisi į krūtinės vidurį, į didžiausią taikinį — taip gauni geriausią šansą nors į kažką pataikyti, jei jau prašausi, — ir šaudai, šaudai, šaudai...

Tą Maja ir darė.

Vyriškis parvirto.

Trečia, išvada: Džo jų nepasiuntė.

Vienu metu įvyko keli dalykai.

Maja visąlaik judėjo, kad netaptų stacionariu taikiniu. Ji atsisuko į vyrą, stovintį prie keleivio durelių. Pakėlė ginklą, pasirengusi šauti, bet vyriškis pasislėpė už jos automobilio.

Judėk, Maja, judėk...

Furgono durys su trenksmu užsidarė. Užkriokė atgijęs variklis. Maja slėpėsi už jo, naudodama mašiną kaip skydą tam atvejui, jei vyriškis imtų į ją šaudyti. Ji akivaizdžiai negalėjo pasilikti už furgono. Šis ruošėsi judėti, greičiausiai atbulomis, greičiausiai ketindamas ją sutraiškyti.

Maja instinktyviai apsisprendė.

Bėk.

Ginkluotas vyras buvo nukautas. Vaikinai furgone panikavo. Paskutinis vyrukas slėpėsi jai už nugaros.

Jei abejoji, elkis paprastuoju būdu.

Prisidengusi furgonu tarsi skydu, Maja nuskuodė į mišką. Furgonas šoko atgal, vos jos nenutrenkdamas. Maja puolė į šalį ir, visiškai uždengta nuo vyruko keleivio durelėmis, apsisukusi nukūrė paskutiniąsias pėdas.

Nesustok...

Miškas buvo per tankus, kad bėgdama ką nors už savęs matytų, bet vienu metu prigludo prie medžio ir surizikavo pasižiūrėti. Vyrukas, kuris slėpėsi už keleivio sėdynės, paskui ją neatsekė. Jis puolė tiesiai prie furgono ir įšoko vidun šiam jau judant. Per du kartus apsisukęs, furgonas, cypdamas padangomis, nurūko keliu.

Vyriškis su ginklu, kurį Maja nušovė, buvo paliktas gulėti šalikelėje.

Visas veiksmas, — nuo tada, kai Maja griuvo ir apsivertė, iki dabar, — užtruko mažiau nei dešimt sekundžių.

O kas toliau?

Sprendimas atėjo akimirksniu. Iš tikro ji neturėjo pasirinkimo. Jei ji praneštų policijai ar jos lauktų, be abejo, ją suimtų. Ji buvo parke, kai Džo buvo nušautas, surado Tomą Daglasą, atliko neteisėtą balistinę ekspertizę, o dabar šalia guli dar vienas nušautas vyras — jai nepavyktų greitai pasiaiškinti.

Maja nuskubėjo atgal į kelią. Vyras su ginklu gulėjo ant nugaros išskėstomis kojomis.

Jis galėjo ir apsimesti. Maja laikė ginklą paruošusi.

Be reikalo. Jis buvo negyvas.

Ji nužudė tą vyrą.

Bet nėra laiko apie tai mąstyti. Bet kurią akimirką galėjo kas nors atvažiuoti. Ji mikliai panaršė po jo kišenes ir pačiupo piniginę. Nebuvo laiko jo tapatybei tikrinti. Svarstė, ar nepasiėmus ir jo telefono, — savuoju ji negalės naudotis, — bet dėl akivaizdžių priežasčių tai buvo pernelyg pavojinga. Galiausiai norėjo pasiimti jo ginklą, kurį jis vis dar spaudė rankoje, bet jei viskas pakryptų į blogąją pusę, tas ginklas būtų vienintelis įrodymas, kad jos veiksmai — tik savigyna.

Be to, ji vis dar turėjo savo gloką.

Mintyse Maja jau buvo apskaičiavusi. Nušautojo kūnas gulėjo šalikelėje. Nebūtų sunku jį pastumti dvi ar tris pėdas ir nuridenti nuo kranto.

Skubiai žvilgtelėjusi įsitikinti, ar niekas neatvažiuoja, Maja tiksliai taip ir padarė.

Ginkluotasis vyrukas nusirito lengviau, nei ji būtų kada nors pagalvojusi, o gal adrenalinas jai suteikė jėgų. Jis nusliuogė tiesiai žemyn ir glebiu kūnu atsitrenkė į medį.

Bent jau laikinai vyrukas buvo pašalintas iš akiračio.

Žinoma, kūną ras. Galbūt po valandos. Gal po dienos. Bet tuo tarpu Maja laimėjo laiko.

Nuskubėjusi prie savo automobilio, įsliuogė į vairuotojo vietą. Jos telefonas ėjo iš proto. Skambino Šeinas. Turbūt Kyrsas norėjo žinoti, kas, po galais, dedasi. Tolumoje pasigirdo atvažiuojantis automobilis. Maja sėdėjo rami. Užvedusi savo mašiną, ji švelniai nuspaudė greičio pedalą. Ji buvo tik dar vienas lankytojas, išvažiuojantis iš Soulmanio reabilitacijos centro. Jei kur nors aplink būtų stebėjimo kamerų, jos užfiksuotų paskubomis išlekiantį furgoną, o po minutės ar dviejų, ramiai išvažiuojantį BMW, turintį visišką teisę čia būti.

Giliai kvėpuok, Maja. Įkvėpk, iškvėpk. Suspausk, atleisk...

Po penkių minučių ji jau važiavo greitkeliu.

*

Maja nubrėžė liniją tarp savęs ir negyvėlio.

Išjungė telefoną ir paskui sudaužė aparatą į vairą, nes nežinojo, ar galima jį atsekti. Po trisdešimties mylių ji sustojo CVS vaistinės automobilių aikštelėje. Maja apžiūrėjo vyriškio su ginklu piniginę. Jokio asmens dokumento, bet jis turėjo keturis šimtus dolerių grynaisiais. Puiku. Maja nebeturėjo pinigų ir nenorėjo naudotis bankomatu.

Už tuos pinigus ji nusipirko tris vienkartinius telefonus ir beisbolo kepuraitę. Parduotuvės tualete veidrodyje apžiūrėjo savo veidą. Siaubinga. Kaip galėdama Maja nusiprausė ir susirišo plaukus į uodegą. Užsidėjusi kepuraitę, išėjo iš tualeto atrodydama padoriai.

Kur galėjo nuvykti pagrobėjai?

Greičiausiai jie nebekėlė grėsmės. Buvo maža tikimybė, kad jie atvažiuos į jos namus ir ten lauks, bet negi jie taip rizikuotų. Furgonas, matyt, buvo vogtas ar nuomotas, negana to, su netikrais numeriais, todėl jie bus baigę savo pasirodymą.

Ji vis dar neketino važiuoti namo.

Maja paskambino Edžiui. Jis atsiliepė po antro signalo. Pasakė jam, kur jiedu susitiks. Edis atsakė jau važiuojąs ir, dėkui Dievui, neuždavė klausimų. Tai irgi buvo rizikinga, nors ir minimaliai. Ir vis dėlto, artėdama prie Lilės darželio, Maja nuodugniai akimis ištyrinėjo aplinką. Įdomu, kad darželis buvo įsikūręs kaip kokia karinė bazė. Negalėjai nepastebėtas prie jo priartėti. Apsauga buvo kelių lygių. Žinoma, visada galima įsiveržti su ginklu, bet atsimuštum į jų telefonspyne užrakintą lauko įėjimą, taip pat ir rakinamas duris į visus kambarius, o neilgai trukus tektų susidurti ir su valdžios atstovais — policijos nuovada buvo tik per vieną gatvę.

Ji dar kartą apvažiavo darželio teritoriją. Nieko įtartina.

Pamačiusi Edžio mašiną, įsukančią į aikštelę, Maja įvažiavo už jos. Glokas buvo grąžintas į dėklą. Edis sustojo. Maja irgi sustojo ir išlipo iš mašinos. Atidariusi svainio automobilio dureles, atsisėdo šalia jo.

— Kas dedasi, Maja?

— Man reikia įrašyti tave, kad galėtum paimti Lilę iš darželio.

— O tas keistas telefono numeris, iš kurio man skambinai?

— Dabar tik įrašykime tave, gerai?

Edis pažvelgė į ją.

— Ar žinai, kas nužudė Klerę ir Džo?

— Taip.

Jis laukė. Po to tarė:

— Bet man nesakysi.

— Ne, ne dabar.

— Todėl kad?..

— Todėl kad neturiu laiko. Todėl, kad Klerė norėjo tave apsaugoti.

— O gal aš nenoriu būti saugomas.

— Taip negalima.

— Šūdą negalima. O gal atėjo laikas, kai aš galiu pagelbėti.

— Šiuo metu, — pasakė Maja, — tu gali man pagelbėti, eidamas su manimi į vidų.

Ji suėmė rankeną ir atidarė dureles. Sunkiai atsidusęs, Edis padarė tą patį. Kai jis nusisuko, kai jis lipo iš mašinos, į Edžio nešiojamojo kompiuterio krepšio dugną Maja įgrūdo voką. Paskui išlipo ir ji.

Panelė Kitė juos įleido ir padėjo užpildyti popierius. Kai tikrino Edžio tapatybę, Maja pažvelgė į saulės užlietą kambarį ir pastebėjo Lilę. Pamačius dukrą, staiga jai palengvėjo širdis. Lilė dėvėjo iš senų Majos marškinių sumeistrautą chalatą, rankytės išteptos dažais. Mažoji mergytė plačiai šypsojosi. Maja žiūrėjo į ją ir jautė, kaip širdį suspaudžia tarsi gniaužtais.

Iš nugaros priėjo panelė Kitė.

— Ar norėsite įeiti vidun pasisveikinti?

Maja papurtė galvą.

— Ar viskas sutvarkyta?

— Viskas. Dabar jūsų svainis bet kada galės ją paimti.

— Aš nebeturėsiu skambinti, kad duočiau leidimą?

— Juk jūs taip norėjote.

— Taip norėjau.

— Taip mes ir padarėme.

Vis dar žiūrėdama į Lilę, Maja linktelėjo. Paskutinį kartą pažvelgusi į dukrelę, atsisuko į panelę Kitę.

— Ačiū.

— Ar jums viskas gerai?

— Viskas puiku.

Pro ją Maja pasižiūrėjo į Edį.

— Mums reikia važiuoti.

Jiems nuėjus į automobilių aikštelę, Maja paprašė Edžio paskolinti telefoną. Jis neprieštaravo. Internetu ji prisijungė prie savo navigacinio sekimo programėlės.

Hektoro pikapas stovėjo Petersone.

Puiku. Laikas vėl veikti. Ji svarstė ar nepasilaikius Edžio telefono, bet nusprendė, kad galiausiai tai išaiškės ir ją bus galima atsekti. Maja atidavė jam telefoną.

— Ačiū.

— Ar nenori man pasakyti, kas vyksta?

Kai jiedu priėjo prie savo automobilių, Maja jį sustabdė.

— Palauk minutę.

Ji atidarė bagažinę, išsiėmė įrankių dėžę ir susirado atsuktuvą.

— Ką darai? — paklausė Edis.

— Sukeičiu mūsų mašinų numerius.

Maja tikėjosi, kad Kyrsas dar nebuvo paskelbęs visuotinės paieškos, bet niekada nepakenks apsidrausti. Pradėjo nuo priekinio buferio. Edis, išsitraukęs dešimties centų monetą ir naudodamasis ja kaip atsuktuvu, ėmėsi galinio. Po dviejų minučių numeriai buvo sukeisti.

Maja rengėsi lipti į mašiną. Edis stovėjo ir stebėjo ją.

Ji akimirką stabtelėjo. Buvo milijonas dalykų, kuriuos norėjo pasakyti Edžiui — apie Klerę, apie Džo, apie viską. Maja jau žiojosi

kalbėti, bet susilaikė. Kaip niekas kitas ji suprato, kad tai prie gero neprivestų. Tik ne šiandien. Tik ne dabar.

— Aš tave myliu, Edi.

Jis ranka prisidengė akis nuo saulėlydžio spindulių.

— Ir aš tave myliu, Maja.

Ji įlipo į automobilį ir nuvažiavo Petersono link.

32

Hektoro „Dodge Ram“ pikapas stovėjo Fultono gatvės daugiaaukščio namo aikštelėje.

Maja sustojo gatvėje. Įėjusi pro vartus, patikrino pikapo dureles, tikėdamasi, kad gal bus atrakintos. Deja. Svarstė, ką daryti toliau. Nebuvo jokių šansų sužinoti, kur konkrečiai yra Hektoras. Maja taip pat nežinojo, ar jis buvo su Izabela, ar ne. Per vėlu dėl to rūpintis. Dabar jos tikslas labai paprastas.

Privers Hektorą pasakyti, kur yra Izabela.

Maja grįžo į savo automobilį ir laukė. Nenuleido akių nuo daugiaaukščio įėjimo, kartkartėmis mesdama žvilgsnį į Hektoro pikapą, jei jis prie mašinos prieitų iš kitos pusės. Praėjo pusė valandos. Ji gailėjosi neturinti interneto ryšio — norėjo įsitikinti, kad Koris, kaip ji tikėjosi, buvo pradėjęs viešinti detales apie „EAC Pharmaceuticals“, — bet jos pačios telefonas buvo sudaužytas aname greitkelyje, o vienkartiniais galėjai tik skambinti ir rašyti žinutes. Maja būtų galėjusi lažintis, kad Koris jau pradėjo savo misiją. Tai paaiškintų nepavykusį pagrobimą. Koriui paviešinus istorijos detales, kažkas, greičiausiai iš Berketų, mėgino slėpti palaidus galus.

Staiga prie savo automobilio atsirado Hektoras.

Maja jau buvo išsiėmusi pistoletą iš dėklo. Pakėlęs raktų karulį, jis nuspaudė mygtuką. Pikapo šviesos užsižiebė, durelės atsirakino. Hektoras atrodė susirūpinęs, bet jis niekada nebuvo iš tų žmonių, kurie atrodo atsipalaidavę ir laimingi.

Majos planas buvo paprastas. Pasek Hektorą iki mašinos. Tyliai prisėlink prie jo. Įremk pistoletą į galvą. Priversk nuvežti tave pas Izabelą.

Planas nebuvo visiškai subtilus — tam Maja neturėjo laiko.

Bet vos tik ji pradėjo artintis prie Hektoro pro pikapo galą, beregint suprato, kad planą teks keisti: pro daugiaaukščio duris išėjo Izabela.

Maja pasislėpė už mašinos. O kas dabar? Ar jai, prieš ko nors imantis, laukti, kol Hektoras išvažiuos? Jei įremtų pistoletą Izabelai į galvą, kol jis dar čia, kaip jis reaguotų? Neapsidžiaugtų, įsivaizdavo Maja. Rankoje Hektoras laikė telefoną. Galėtų skambinti pagalbos arba... arba kaip nors suknisti visą reikalą.

Ne, Maja palauks, kol jis išvažiuos.

Hektoras įsėdo į pikapą. Maja pasilenkusi prislinko per vieną mašiną arčiau. Pistoletą laikė paslėpusi. Tikėjosi, kad niekas nepamatys jos besitrainiojančios aplink, bei jei ir pamatys, be ginklo ji pasirodys tik įtartina, o ne grėsminga. Maja abejojo, kad kas nors kviestų policiją, bet visada lieka tokia tikimybė.

Izabela pasuko į kairę.

Palauk...

Maja pamanė, kad Izabela išėjo atsimojuoti su savo broliu ar atsisveikinant dar persimesti pora žodžių pro pikapo langą, tačiau buvo kitaip.

Izabela sėdosi į keleivio vietą brolio pikape.

Dabar Maja turėjo du pasirinkimus. Pirmasis — grįžti į savo mašiną ir sekti juos. Ji pasirinktų tik šį variantą, tačiau bijojo pamesianti juos, o be mobiliojo telefono nebūtų galėjusi sekti pikapo judėjimo.

Antrasis...

Pakaks.

Ji nuskubėjo prie pikapo, atplėšė užpakalines dureles, įsliuogė vidun ir įrėmė pistoleto vamzdį Hektorui į pakaušį.

— Rankas ant vairo, — paliepė Maja, paskui, mostelėjusi ginklu į Izabelą ir iškart nukreipusi jį atgal Hektorui į pakaušį, pridūrė: — Ir tu, Izabela. Rankas ant skydelio.

Akimirką jiedu abu spoksojo priblokšti.

— Tuojau pat!

Jiedu lėtai padėjo rankas ten, kur reikalavo Maja. Prisiminusi, kaip neįvertino Izabelos pastarąjį kartą joms susirėmus, Maja pačiupo jos rankinę ir dirstelėjo vidun.

O taip, pipirinis purkštukas buvo vietoje, kaip ir mobilusis telefonas.

Hektoro mobilusis gulėjo kavos laikiklyje. Maja jį pačiupo ir įmetė Izabelos rankinėn. Maja svarstė, ar Hektoras nešiojasi ginklą. Laikydama įremtą pistoletą, apčiupinėjo jį per pagrindines ginklo nešiojimosi vietas. Nieko. Ištraukusi pikapo raktą, įkišo jį į tą pačią rankinę. Numetusi ją ant automobilio grindų priešais save, Maja staiga pamatė kažką, kas privertė ją stabtelėti.

Jos akį patraukė spalva...

— Ko jūs norite? — paklausė Izabela.

Už vairuotojo sėdynės buvo krūva drabužių.

— Jūs negalite tiesiog taip ginklo...

— Užsičiaupk, — paliepė Maja. — Jei nors kvėptelėsi, ištaškysiu Hektoro smegenis.

Drabužių krūvą dengė pilkas sportinis megztukas. Maja koja nustūmė jį į šalį. Ir štai aiškiai, visu gražumu pasimatė, — Maja iš įsiūčio vos nepaspaudė gaiduko, — iki skausmo pažįstami miško žalumo susagstomi marškiniai.

— Kalbėk, — paliepė Maja.

Izabela su įniršiu stebeilijo į ją.

— Paskutinis šansas.

— Aš neturiu ko pasakyti.

Tuomet prakalbo pati Maja:

— Hektoras yra panašaus ūgio ir sudėjimo kaip Džo. Manau, jis ir atliko Džo vaidmenį tame įraše? Tu įleidai jį į namus. Jis suvaidino sceną. Lilė pažįsta Hektorą. Ji mielai sėdosi jam ant kelių. Tau tereikėjo „pasiskolinti" Džo veido įrašą iš... — ta spindinti šypsena, — o Dieve, tu pasinaudojai mūsų vestuvių vaizdajuoste?

— Mes neturime ko jums pasakyti, — pasakė Izabela. — Jūs mūsų nenužudysite.

Užtenka. Tvirtai suspaudusi ginklą, ji užvožė metaline rankena Hektorui per nosį. Pasigirdo kaip lūžta kaulas. Hektoras sustūgo. Kraujas sruvo jam pro pirštus.

— Gal ir neužmušiu jūsų, — tarė Maja, — bet pirmoji kulka eis į jo petį. Antra — į alkūnę. Trečia — į kelį. Taigi, pradėk kalbėti.

Izabela dvejojo.

Maja atitraukė ranką su ginklu ir užsimojusi vėl vožė Hektorui, šiuokart į ausį. Jis sudejavo ir susmuko į šoną. Izabela instinktyviai patraukė rankas nuo prietaisų skydelio ir čiupo brolį. Maja pistoletu šėrė Izabelai per veidą pakankamai stipriai, kad skaudėtų, bet nesužalotų.

Dabar kraujavo ir Izabela.

Tuomet ji įrėmė pistoleto vamzdį Hektorui į petį ir ėmė lėtai spausti gaiduką.

— Palaukit! — sušuko Izabela.

Maja nejudėjo.

— Mes tai padarėme, nes jūs nužudėte Džo!

Maja vamzdžio nepatraukė.

— Kas jums taip sakė?

— Koks skirtumas, kas.

— Manai, kad aš nužudžiau savo vyrą? — Maja linktelėjo į ginklą rankoje. — Tai kodėl esi tokia tikra, kad nenušausiu tavo brolio?

— Mūsų mama, — dabar prakalbo Hektoras. — Ji pasakė, kad jūs nužudėte Džo. Sakė, kad privalome padėti tai įrodyti.

— Kaip padėti?

Hektoras atsisėdo tiesiai.

— Jūs jo nenužudėte?

— Kaip padėti, Hektorai?

— Kaip jūs ir sakėte. Aš apsirengiau Džo drabužiais. Nufilmavome vaizdą auklės kamera. SD kortelę nuvežiau į Farnvudą. Šeima buvo pasamdžiusi kompiuterinės grafikos specialistą. Po valandos grįžau į jūsų namus su Džo veidu. Izabela įdėjo kortelę atgal į rėmelį.

— Palaukit, — pertraukė Maja, — iš kur sužinojote, kad aš turiu slaptą kamerą?

Izabela paniekinamai suprunkštė:

— Staiga iškart po laidotuvių jūs įsigyjate naują skaitmeninį fotografijų rėmelį su jau įdėtomis šeimos nuotraukomis? Na taip, atleiskit... Jūs esate vienintelė mano pažįstama motina, neturinti nė vienos savo dukros nuotraukos. Net nepakabinate jos darbelių. Taigi, kai pamačiau tą rėmelį — ar labai kvaila, jūsų manymu, aš esu?

Maja prisiminė, kokia gera būdavo Izabela tuose įrašuose, kaip visada šypsojosi ir noriai žaidė su vaiku.

— Tai ką, pasakei savo motinai apie tai?

Izabela nesiteikė atsakyti.

— Ir, manau, tai buvo jos mintis apipurkšti mane pipirinėmis dujomis?

— Aš nežinojau, kaip elgsitės peržiūrėjusi tą įrašą. Man tik reikėjo paimti SD kortelę. Kad neparodytumėt kitiems žmonėms.

Jie norėjo izoliuoti Mają.

— Jei man imtumėt rodyti tuos vaizdus, — Izabela tęsė, — turėjau apsimesti, kad nieko nematau.

— Kodėl?

— O kaip manote, kodėl?

Bet ir taip buvo akivaizdu.

— Norėjote, kad palūžčiau, kad imčiau abejoti savo sveiku protu...

Majos balsas nutilo. Dabar ji pro juos spoksojo teisiai į priekinį pikapo langą. Izabela ir Hektoras atsisuko pažiūrėti, kas patraukė Majos dėmesį.

Tiesiai prieš Hektoro pikapo nosį stovėjo Šeinas.

— Jei sujudėsite, — perspėjo Maja Hektorą ir Izabelą, — aš jus nušausiu.

Atidariusi dureles ir išlipusi, ji grįžtelėjo pasiimti Izabelos rankinės. Šeinas stovėjo ir laukė. Jo akys buvo paraudusios.

— Ką tu darai?

— Jie mane apmovė.

— Ką?

— Hektoras apsivilko Džo drabužiais. Įraše jo veidas buvo pakeistas Džo veidu.

— Tai Džo...

— Negyvas. Taip. Kaip tu mane suradai, Šeinai?

— Navigacija.

— Su savimi neturiu telefono.

— Aš pritvirtinau sekimo įtaisus prie abiejų tavo automobilių.

— Kam to reikėjo?

— Nes elgeisi neprotingai, — paaiškino jis, — net ir prieš visą tą istoriją su kamera. Turi pati suprasti.

Maja tylėjo. Šeinas tęsė:

— Ir tikrai, tai aš paskambinau daktarui Vu. Pamaniau, gal jam pavyktų įkalbėti tave tęsti gydymą. Ir sekimo įtaisus pritvirtinau prie tavo mašinų tam atvejui, jei reikėtų pagalbos. O kai Kyrsas susisiekė su manimi dėl tos balistinės ekspertizės, o tu neatsakei į mano skambučius...

Maja atsigręžė į pikapą. Jokio judesio.

Kvėpuok giliai...

— Man reikia kai ką tau papasakoti, Šeinai.

— Apie balistinę ekspertizę?

Ji papurtė galvą.

Suspausk, atleisk...

— Apie tą dieną virš Alkaimo.

Šeinas atrodė sutrikęs.

— O ką apie ją?

Ji prasižiojo ir užsičiaupė.

— Maja?

— Mes jau buvome praradę vyrų. Gerų vyrų. Nenorėjau prarasti daugiau.

Jos akyse sublizgo ašaros.

— Aš žinau, — tarė Šeinas, — tokia buvo mūsų misija.

— O tada mes aptikome tą visureigį. Ir aš klausausi, kaip vyrukai maldauja pagalbos, o visureigis važiuoja jų pribaigti. Mes nusitaikome. Pasiunčiame užklausimą. Bet jie neleidžia pradėti.

— Taip, — pasakė Šeinas, — jie tik norėjo įsitikinti, kad ten nėra civilių.

Maja linktelėjo.

— Tai mes ir laukėme, — prisiminė Šeinas.

— O tuo tarpu tie berniukai maldavo gelbėti jų gyvybes.

Šeino lūpų kamputis sutrūkčiojo.

— Kraupu buvo jų klausyti. Žinau. Bet mes elgėmės teisingai. Mes laukėme. Laikėmės protokolo. Tie civiliai žuvo ne dėl mūsų kaltės. Kai gavome patvirtinimą...

Maja papurtė galvą:

— Mes taip ir negavome patvirtinimo.

Nutilęs Šeinas pažiūrėjo į ją. Maja tęsė:

— Aš išjungiau tavo signalą.

— Ką... ką tu?..

— Iš vadavietės mums įsakė sulaikyti ugnį.

Jis purtė galvą.

— Apie ką čia šneki?

— Jie neleido mums pulti. Vadai manė, kad bent vienas žmogus tame visureigyje yra civilis, galbūt mažametis. Jie pranešė per

radiją esą įsitikinę tik penkiasdešimčia procentų, kad visureigiu važiuoja priešas.

Šeinas vos kvėpavo.

— Bet aš girdėjau...

— Ne, negirdėjai, Šeinai. Aš tau pati perdaviau, atsimeni?

Jis stovėjo tylėdamas.

— Tu manei, kad garso įrašas pridarys mums žalos, nes mes sveikinome vienas kitą sunaikinus taikinį. Bet ne tai Koris prieš mane turėjo. Jis turėjo įrašą, kuriame man pranešama, jog visureigyje gali būti civilių.

— Ir tu vis vien šovei, — pratarė Šeinas.

— Taip.

— Kodėl?

— Todėl kad civiliai man nerūpėjo, — pasakė Maja, — man tik rūpėjo mūsų vaikinai.

— Jėzau, Maja...

— Aš pasirinkau. Neketinau prarasti nė vieno mūsų vaikino. Tik ne per savo pamainą. Tik ne turėdama galios sukliudyti... O jei civiliai žus, jei bus abipusių nuostolių, tegu būna. Man neberūpėjo. Tokia yra tiesa. Manai, kad mano kraupius naktinius košmarus sukelia kaltė dėl civilių? Kaip tik atvirkščiai, Šeinai. Aš sapnuoju košmarus, nes *nesijaučiu* kalta. Tos mirtys nepersekioja manęs. Mane persekioja, griaužia iš vidaus, Šeinai, įsitikinimas, kad jei vėl atsidurčiau tenai, toje pačioje padėtyje, pasielgčiau lygiai taip pat.

Šeino akyse blizgėjo ašaros.

— Nebūtinai turi būti psichoanalitikas, kad suprastum. Esu priversta kas naktį išgyventi tai, kas įvyko, bet niekada negaliu pakeisti pabaigos. Todėl, Šeinai, tie garsai manęs nepalieka. Kiekvieną naktį aš vėl skrendu sraigtasparniu. Kiekvieną naktį ieškau būdų, kaip išgelbėti kareivius.

— Ir kiekvieną naktį tu vis žudai tuos civilius, — užbaigė Šeinas. — O Jėzau...

Žengęs į priekį, norėjo apkabinti Mają, bet ši nusikratė jo ran-

kų. Ji jokiu būdu to nepakeltų. Staigiu judesiu apsisukusi, Maja pažvelgė atgal. Izabela ir Hektoras nepajudėjo.

Reikėjo tęsti, kas pradėta.

— Ką tau pasakė Kyrsas, Šeinai?

— Džo ir Klerė buvo nužudyti tuo pačiu ginklu, — atsakė jis. — Bet tu ir taip žinojai. Kyrsas tau sakė.

Maja linktelėjo.

— Bet man tu nepasakei, Maja.

Ji tylėjo.

— Papasakojai man apie viską, išskyrus balistinės ekspertizės rezultatus.

— Šeinai...

— Kaip supratau, tu pati ėmeisi ieškoti Klerės žudikų. Policija buvo bejėgė. Pamaniau, kad kažką radai.

Maja nenuleido akių nuo pikapo. Ne tam, kad matytų Izabelą ir Hektorą, o tam, kad nereiktų žiūrėti į Šeiną.

— Tu man davei tą kulką *prieš* Džo žūtį, — pasakė Šeinas. — Paprašei patikrinti, ar ji neatitinka ginklo, kuriuo buvo nužudyta Klerė. Ji atitiko. Atsisakei paaiškinti, iš kur ją gavai. O dabar aš sužinau, kad tuo pačiu ginklu buvo nužudytas ir Džo. Kaip tai gali būti?

— Tik vienu atveju, — pratarė Maja.

Šeinas papurtė galvą, bet jau ir taip žinojo. Maja pažvelgė į jį ir atlaikė žvilgsnį.

— Aš jį nužudžiau, — pasakė ji. — Aš nužudžiau Džo.

33

Užsidėjusi beisbolo kepuraitę, Maja vairavo Hektoro pikapą. Kelionės tikslas buvo Farnvudas. Įvažiavusi pro užpakalinius vartus, ji pasuko link pagrindinio namo. Lauke sutemo. Visur buvo pilna apsaugos, bet ne itin griežtos. Niekas nesivargino stabdyti pažįstamo „Dodge Ram“ automobilio.

Šeinas prižiūrėjo Hektorą ir Izabelę, kad jie negalėtų nieko didžiajame name įspėti apie jos apsilankymą. Pasinaudodama vienkartiniu telefonu, Maja paskambino į „Odą ir nėrinius" ir pakvietė Lulu.

— Nebegaliu jums padėti, — pasakė Lulu.

— Manau, galite.

Baigusi pokalbį, Maja pastatė automobilį šalia didžiojo namo. Aplinkui buvo tamsu. Ji nuslinko prie virtuvės durų ir pamėgino jas atidaryti. Durys neužrakintos. Name buvo tylu ir tuščia. Nedegė nė viena šviesa. Nuėjusi prie židinio, Maja stabtelėjo. Paskui ji atsisėdusi ėmė laukti. Akys priprato prie tamsos.

Jos galvoje gyvais vaizdais slinko praeitis. Tačiau būtent pirmasis vaizdas — ji atrakina ginklų seifą — pakeitė viską. Ji pirmą kartą po Klerės mirties grįžo namo. Aplankė kapą. Džo ją nuvežė. Jis elgėsi keistai, bet tai ją nelabai trikdė. Tačiau Maja buvo pradėjusi po truputį mąstyti apie jį, kaip trumpai jie buvo pažįstami prieš prasidedant jųdviejų stulbinamam romanui, o dar jos tarnyba, jo darbas. Bet vėlgi, tai nieko nereiškė.

Ar tikrai tuomet ji manė gerai nepažįstanti to vyriškio? Ne, tik dabar, žvelgdama į praeitį, ji tai matė.

Ginklų seifo durų atidarymas pakeitė viską.

Su ginklais Maja elgėsi itin rūpestingai. Ji juos laikė iki blizgesio nuvalytus, todėl kai išsiėmė savo „Smith&Wesson 686" pistoletus, tučtuojau suprato, kad kažkas ne taip.

Vienas jų — kurį ji laikė slaptame skyrelyje — buvo naudotas. Grįžęs namo, Džo dažnai kartodavo, kaip jis nekenčiąs ginklų, kaip jam neįdomu eiti su ja į šaudyklą, kaip norėtų, kad Maja nelaikytų ginklų namie.

Trumpai tariant, jis tikrai prieštaravo.

Žvelgiant į praeitį kyla keistas klausimas, kodėl vyras, nesidomintis ginklais, visgi nori turėti savo pirštų atspaudus suvedęs į seifo durelių užrakto duomenų bazę. Dėl viso pikto — sakydavo jis, — niekada negali žinoti.

Būna akimirkų gyvenime, kai viskas keičiasi. Vėl ji jautėsi žiūrinti į optinę iliuziją. Iš pradžių matai vienokį vaizdą, bet kitą akimirką kažkas šiek tiek pakinta, ir tu jau matai visiškai kitą. Būtent taip Maja jautėsi, laikydama ginklą, kurį kažkas bandė išvalyti, neturėdamas žalio supratimo, kaip tai daroma.

Tai buvo tikras smūgis. Bjauriausios rūšies išdavystė. Miega su priešu — ji jautėsi apkvailinta ir dar blogiau. Bet kartu viskas kažkaip siaubingu būdu sutapo.

Maja suprato.

Net pati to nepripažindama, ji žinojo, kad jos asmeninis ginklas nužudė seserį. Ji žinojo dar prieš eidama į šaudyklą, iššaudama kulką ir atnešdama ją Šeinui. Ji žinojo dar prieš įkalbėdama Šeiną slapta atlikti balistinę ekspertizę ir palyginti jos iššautąją su ta 38 kalibro kulka, rasta Klerės kaukolėje.

Džo nužudė Klerę.

Ir vis dėlto buvo tikimybė, kad Maja klysta. Buvo tikimybė, kad sumanus samdomas žudikas, įsilaužęs į jos seifą, paėmė ginklą, pasinaudojo juo ir padėjo atgal. Buvo tikimybė, kad tai išvis ne Džo. Todėl ji sukeitė abudu „Smith&Wesson 686“ pistoletus — paėmė tą, kurį Džo buvo paėmęs iš seifo slaptavietės, skirtos kitoje valstijoje pirktiems ginklams, ir pakeitė jį Naujame Džersyje registruotu ginklu, kurį laikė atvirai seife. Ji dar kartą patikrino visus kitus ginklus, kad nė vienas nebūtų užtaisytas...

Išskyrus „Smith&Wesson“ slaptame skyrelyje. Ji ėmė raustis Džo daiktuose, tyčia palikdama pėdsakus, kad jis žinotų. Maja norėjo, kad Džo žinotų, jog ji įtaria jį. Norėjo pamatyti, kaip jis reaguos. Norėjo surinkti pakankamai informacijos, kad Džo jai prisipažintų, kodėl nužudė Klerę.

Taip, Kyrsas buvo teisus. Tai Maja tą vakarą paskambino Džo, o ne atvirkščiai.

„Žinau, ką padarei“, — pasakė ji tada. *„Apie ką kalbi?“* — *„Aš turiu įrodymų“*, — atsakė.

Ji liepė Džo ateiti į jų vietą Centriniame parke. Atvykusi anksčiau, Maja ištyrė aplinką. Ji pastebėjo du gatvės pankelius, — vėliau sužinos, kad jie vadinosi Emilijas Rodrigas ir Fredas Keitenas, — einančius pro Betesdos fontaną. Iš to, kaip ėjo Rodrigas, ji suprato, kad jis buvo ginkluotas.

Puiku. Atpirkimo ožiai, kurių neįmanoma nuteisti.

Susitikusi su Džo, ji jam suteikė daug šansų.

„Kodėl nužudei Klerę?“ — „Maniau, kad sakei, jog turi įrodymų, Maja. Tu nieko neturi.“ — „Aš rasiu įrodymų. Nenuleisiu rankų. Tavo gyvenimą paversiu pragaru.“

Tuomet Džo ir išsitraukė užtaisytą „Smith&Wesson“, kurį jis rado seifo slaptavietėje. Jis šypsojosi Majai. Bent jau taip ji manė. Buvo pernelyg tamsu, o be to, jos akys buvo nukreiptos į ginklą. Tačiau dabar, viską iš naujo išgyvendama, Maja galėtų lažintis, kad jis šypsojosi.

Jis nusitaikė jai į krūtinės vidurį.

Visa, ką būtų maniusi prieš tai — įsitikinimas, kad žino, — išgaravo pamačius vyrą, kuriam buvo prisiekusi amžiną meilę, nukreipusį užtaisytą ginklą tiesiai į ją. Ji žinojo, bet netikėjo, nepripažino, manė, kad visa tai klaida, ir dabar, nukreipdama jo ranką su ginklu prieš save pačią, ji įsitikins, ką praleido ir kaip klydo.

Džo, jos vaiko tėvas, ne žudikas. Ji nesidalino guoliu ir neatidavė savo širdies žmogui, kankinusiam ir nužudžiusiam jos seserį. Vis dar liko šansas, jog tai galima paaiškinti.

Iki jis paspaudė gaiduką.

Dabar, sėdėdama tamsiame prieškambaryje, Maja užsimerkė. Ji vis dar matė Džo veido išraišką, kai ginklas neiššovė. Jis dar kartą nuspaudė gaiduką. Ir dar kartą.

„Aš išėmiau skiltuvą.“ — „Ką?“ — „Aš nuėmiau skiltuvą nuo gaiduko, todėl jis nešauna.“ — „Nesvarbu, Maja, tu neįrodysi, kad aš ją nužudžiau.“ — „Tu teisus.“

Tuomet Maja išsitraukė kitą „Smith&Wesson“, tą, kuriuo buvo nužudyta Klerė, ir iššovė tris kartus. Tyčia nenužudė jo dviem pir-

mais šūviais. Buvo patyrusi snaiperė. Daugelis gatvės pankelių tokie nebuvo. Todėl mirtis nuo vienintelio šūvio būtų atrodžiusi įtartinai.

Kyrsas: *„Pirmoji kulka kliudė jūsų vyro kairį petį. Antroji įstrigo į dešinį raktikaulį."*

Ji dėvėjo lietpaltį ir mūvėjo pirštines, kurias buvo pirkusi Gelbėjimo armijos parduotuvėje už grynuosius. Ant pirštinių nusėda parako liekanos. Nusitraukusi nuo rankų, Maja šveitė jas į šiukšliadėžę už sienelės Penktajame aveniu. Pirštinių niekas neras, o jei ir rastų bei sugalvotų ištirti dėl parako liekanų, nedidelio daikto — pistoleto iki jos atsekti neįmanoma. Ji pasilenkė ir stipriai apkabino mirštantį Džo, kad kuo labiau susiteptų jo krauju. Abu ginklus įsidėjo į savo rankinę. Tuomet nuklupinėjo link Betesdos fontano.

„Padėkite... prašau... kas nors... mano vyras..."

Niekas jos neapieškojo. Kodėl turėtų? Ji buvo auka. Iš pradžių visi rūpinosi jos sužeidimais bei pasprukusiais nusikaltėliais. Sumaištis jai buvo naudinga. Maja susiruošė išmesti rankinę bet kur, — joje nebuvo nieko, išskyrus ginklus, — bet paskui persigalvojo. Laikė ją prie savęs, kol galiausiai parsinešė namo. Žmogžudystės ginklą išmetė į upę. Registruotajam „Smith&Wesson" įdėjo skiltuvą ir padėjo ginklą atgal į seifą. Kaip tik jį Kyrsas paėmė ir tikrino.

Maja žinojo, kad balistinė ekspertizė patvirtins jos „nekaltumą" ir supainios policiją. Tas pats ginklas, kuriuo buvo nužudyti Džo ir Klerė, suteikė Majai tvirtą kaip uola alibi — ji buvo užjūryje, taigi niekaip negalėjo būti žudike. Jai nepatiko mintis perleisti du nekaltuosius — Emiliją Rodrigą ir Fredą Keiteną — per policijos mėsmalę, bet vienas iš jų tikrai neteisėtai nešiojosi ginklą. Ji taip pat žinojo, kad jos liudijimas, jog vyrukai buvo su kaukėmis, nebus priimtas kaip kaltę įrodantis. Jie tikrai nebus nuteisti už jos nusikaltimą.

Palyginti su tuo, ką ji buvo padariusi praeityje, civiliniai nuostoliai šiuo atveju nereikšmingi.

Byla buvo neišsprendžiama košė, o to ji ir norėjo. Klerė žuvo, o jos žudikas nubaustas. Pabaiga. Įvykdytas savos rūšies teisingumas. Maja nežinojo visko, bet ką žinojo, to pakako. Ji ir dukrelė bus saugios.

O paskui ta filmavimo kamera viską vėl iš naujo pakeitė.

Sėdėdama prieškambaryje, Maja išgirdo sustojant automobilį. Ji liko kėdėje. Atsidarė paradinės durys. Girdėjo, kaip Džudita skundžiasi nuobodžiu renginiu. Su ja buvo Nilas. Ir Kerolaina. Jie trise suėjo vidun.

Džudita uždegė šviesą ir garsiai aiktelėjo.

Maja sėdėjo.

— O Dieve, — ištarė Džudita, — tu mus mirtinai išgąsdinai. Ką čia veiki, Maja?

— Okamo skustuvas.

— Atsiprašau?

— Iš daugelio hipotezių visada reikia rinktis tą, kuri turi mažiausiai prielaidų, — Maja nusišypsojo. — Trumpai tariant, paprasčiausias atsakymas yra labiausiai tikėtinas. Džo po susišaudymo neišgyveno. Jūs tik norėjote, kad aš patikėčiau, jog jis gyvas.

Džudita pažvelgė į savo du vaikus, o po to vėl atsisuko į Mają.

— Jūs sužaidėte su ta kamera, Džudita. Pasakėte Rozos šeimai, kad tai aš nužudžiau Džo, bet nėra įrodymų. Taigi nusprendėte mane truputį papurtyti.

Džudita nesivargino gintis.

— Na ir kas? — ištarė ji grynai lediniu balsu. — Juk įstatymas nedraudžia mėginti sučiupti žudiką, tiesa?

— Nežinau tokio įstatymo, — sutiko Maja. — Iš pat pradžių įtariau. Jūs mokate manipuliuoti. Visą gyvenimą praleidote žaisdama su žmonių protais.

— Tai vadinasi psichologiniai eksperimentai.

— Tai žodžiai. Bet aš mačiau, kaip miršta Džo. Aš žinojau, kad jis negali būti gyvas.

— A, bet juk buvo tamsu, — paprieštaravo Džudita, — galėjai ir suklysti. Tu kažkaip apgavai Džo. Pasikvietei ateiti į tą vietą parke. Bet ir jis tave galėjo apgauti. Pakeisti kulkas tavo pistolete tuščiomis. Ar kažką panašaus.

— Bet nepakeitė.

Nilas atsikrenkštė.

— Ko nori, Maja?

Nekreipdama dėmesio į jį, Maja nenuleido akių nuo Džuditos.

— Net jei aš nepatikėsiu, kad Džo gyvas, net jei nuo spaudimo nepalūšiu, jūs žinojote, kad vis vien reaguosiu.

— Taip.

— Supratau, kad kažkas kruša man protą. Kažkas tikisi, kad pradėsiu narplioti. Gal paslysiu, gal žengsiu klaidingą žingsnį, ir bus galima mane apkaltinti žmogžudyste. Be to, jums reikėjo išsiaiškinti, ką aš žinau. Ir jūs visi gavote vaidmenis mažajame mamytės psichologiniame eksperimente. Kerolaina maitino mane melais apie tai, kad neva tiki, jog jos broliai gyvi, o Kyrsui šeima už kažką moka. Visiškas pramanas. Ir daugiau dalykų manęs laukė — kamera, dingę drabužiai, telefoniniai skambučiai. Bet kas pradėtų abejoti savo sveiku protu. Ir aš suabejojau. Būčiau buvusi psichiškai nesveika, jei nebūčiau bent susimąsčiusi, kad galbūt einu iš proto.

Džudita jai nusišypsojo.

— Kodėl tu čia, Maja?

— Turiu jums klausimą, Džudita.

Ji laukė.

— Iš kur žinojote, kad aš nužudžiau Džo?

— Taigi, tu prisipažįsti.

— Žinoma. Bet iš kur jūs žinojote? — Maja pažvelgė į Nilą, po to į jo seserį. — Ar ji tau pasakė, iš kur, Kerolaina?

Kerolaina susiraukė ir pasisuko į motiną.

— Tiesiog žinojau, — atsakė Džudita. — Motina visada žino.

— Ne, Džudita. Jūs žinojote, kad aš jį nužudžiau, nes žinojote, jog turiu motyvą.

Kerolaina paklausė:

— Apie ką ji šneka?

— Džo nužudė mano seserį.

— Tai netiesa, — pasakė Kerolaina irzlaus vaiko balsu.

— Džo nužudė Klerę. Ir tavo motina tai žinojo.

— Mama?

Džuditos akys degė.

— Klerė vogė iš mūsų, — atrėžė ji.

— Mama...

— Ir dar daugiau. Klerė norėjo sužlugdyti mus visus, Berketų vardą ir turtą. Džo bandė ją stabdyti. Atvesti į protą.

— Jis Klerę kankino, — tarė Maja.

— Džo supanikavo. Pripažįstu. Klerė užsispyrė nesakyti jam, ko buvo pridariusi. Ji nepasakė, kokią informaciją buvo surinkusi. Aš nepateisinu jo elgesio, bet tavo sesuo pirma pradėjo. Klerė norėjo sužlugdyti šitą šeimą. Maja, turi suprasti. Ji buvo mūsų priešas. O priešą reikia pulti visa jėga. Kovoji, kaip gali. Nevalia rodyti pasigailėjimo.

Maja jautė kylantį įniršį, bet ji jam neleis jos pasiglemžti.

— Jūs esate kvaila, kupina blogio moteris.

— Ei, — Nilas ėmė ginti motiną, — užteks, gerai?

— Tu nesupranti, Nilai, tiesa? Manai, Džo mėgino apsaugoti šeimą? Manai, jam rūpėjo „EAC Pharmaceuticals“ reikalai?

Nilo žvilgsnis į motiną patvirtino, kad Maja buvo teisi. Ji vos nepratrūko juoku. Pasisukusi į Džuditą tarė:

— Taip jums sakė pats Džo, ar ne? Klerė buvo gavusi įrodymų apie jūsų farmacines machinacijas. Ir viskam žlungant, tu, Nilai, nebepasitikėjai mamytės planu. Supanikavai ir pasiuntei tuos pagrobėjus. Norėjai pažiūrėti, kiek aš žinau. Ir pasakei vyrukams apie mano psichikos būklę. Pasakei jiems, kad jei jie užsimins, jog Džo manęs laukia, tai aš — ką? Būsiu sutriuškinta?

Nilas spoksojo į ją neslėpdamas neapykantos.

— Kad pagaliau tave palaušime.

Džudita užsimerkė.

— Kvaila, — pramurmėjo.

— „Džo laukia“, — pasakė tas vyrukas. Ir tai buvo tavo klaida, Nilai. Matai, jei Džo būtų visa tai surengęs, jei Džo būtų pasiuntęs

juos mane pagrobti, jis būtų pasakęs, kad aš tikrai turėsiu ginklą. O vyrukai nežinojo.

— Maja? — Džuditos balsas. — Tu nužudei mano sūnų.

— Jis nužudė mano seserį.

— Jis miręs, negali mirusiojo teisti. Bet trys liudytojai girdėjo tave prisipažįstant. Mes iškelsime bylą.

— Jūs nesuprantate, — pratarė Maja, — Džo nužudė ne tik mano seserį. Jis užmušė Teo Morą...

— Tai buvo nepavykęs naujoko krikštynų atvejis.

— Jis nužudė Tomą Daglasą.

— Neturi įrodymų.

— Ir jis nužudė savo tikrą brolį.

Tuomet visi nutilo. Kelias akimirkas įsivyravo mirtina tyla, kai atrodo, jog ir baldai sulaiko kvėpavimą.

— Mama? — atsitokėjo Kerolaina. — Tai netiesa.

— Žinoma, netiesa, — užtikrino Džudita.

— Tai tiesa, — pasakė Maja, — Džo nužudė Endrių.

Kerolaina atsisuko į Džuditą.

— Mama?

— Neklausyk jos, tai melas.

Bet dabar Džuditos balsas sudrebėjo.

— Šiandien aplankiau Kristoferį Sveiną, Džudita. Jis man papasakojo, kad Endrius buvo palūžęs, kad tądien laive jis pasakė Džo, ketinantis prisipažinti, ką jie padarė Teo. Tuomet Endrius vienas nuėjo ant denio. O Džo jį nusekė.

Vėl tyla.

Kerolaina pravirko. Nilas žiūrėjo į motiną, tarsi maldaudamas gelbėti.

— Tai nereiškia, kad Džo jį nužudė, — pasakė Džudita. — Tu savo liguistomis smegenimis gal ir gali patikėti tokia siaubinga nesąmone, bet pati man papasakojai, kas atsitiko. Ir tu sakei tiesą.

Maja linktelėjo.

— Endrius iššoko. Jis nusižudė.

— Taip.

— Ir Džo matė. Taip jis man pasakė.

— Taip, žinoma.

— Tik kad viskas buvo ne taip. Džo ir Endrius užlipo ant denio pirmą valandą nakties.

— Teisingai.

— Bet niekas iki pat ryto nepranešė, kad Endrius dingo. — Maja pakėlė galvą. — Jei Džo būtų matęs, kaip nuo denio nušoka jo brolis, argi jis tučtuojau nebūtų skambinęs visais pavojaus varpais?

Džuditos akys išsiplėtė, tarsi jai kas būtų trenkęs į paširdžius. Maja suprato. Džudita visąlaik neigė. Ji žinojo ir nežinojo. Stebėtina, kaip mes mokame apsimesti aklais, kad nematytume akivaizdžių tiesų.

Džudita susmuko ant kelių.

— Mama? — Nilas palinko ties motina.

Džudita ėmė raudoti kaip sužeistas gyvulys.

— Tai netiesa.

— Tiesa, — tarė Maja, atsistodama nuo kėdės. — Džo užmušė Teo Morą. Nužudė Endrių. Nužudė Klerę. Nužudė Tomą Daglasą. Kiek dar žmonių jis nužudė, Džudita? Aštuntoje klasėje jis beisbolo lazda praskėlė vaikui galvą. Gimnazijoje Džo vos nesudegino vaikino gyvo dėl jam patikusios mergaitės. Džozefas Vyresnysis tai matė. Todėl savo kompaniją jis perleido Nilui.

Džudita vis purtė galvą.

— Jūs išauginote, išauklėjote ir gynėte žmogžudį.

— O tu už jo ištekėjai.

Maja linktelėjo.

— Ištekėjau.

— Negi manai, kad nepamatei jo tikrojo veido?

— Aš nemanau, aš žinau.

Vis dar klūpėdama, Džudita pasakė:

— Tu surengei egzekuciją.

Maja tylėjo.

— Tai nebuvo savigyna. Galėjai jį įduoti policijai.

— Galėjau.

— Bet geriau nusprendei nužudyti.

— Vėl būtumėt jį gynusi, Džudita. Negalėjau to leisti. — Maja žengė žingsnį durų link. Nilas ir Kerolaina žengtelėjo atgal. — Bet dabar viskas išaiškės.

— Jei taip, — pasakė Džudita, — tu sėsi į kalėjimą iki gyvos galvos.

— Gal. Bet nešvarūs „EAC Pharmaceuticals" reikalai irgi išaiškės. Viskas baigta. Neliko nieko.

— Palauk, — Džudita pakilo nuo grindų.

Maja stabtelėjo.

— Gal mes galėtume susitarti.

Nilas įsiterpė:

— Mama, ką čia kalbi?

— Ša, — Džudita pažiūrėjo į Mają. — Norėjai teisingumo savo seseriai? Gavai jį. O dabar laikykimės drauge.

— Mama?

— Paklausykite manęs, — ji uždėjo rankas Majai ant pečių. — Mes suversime Džo visą kaltę dėl skandalo su vaistais. Užsiminsime, kad būtent dėl to jis buvo nužudytas. Suprantate? Niekam nereikia žinoti tiesos. Teisingumas įvykdytas. Ir galbūt... galbūt tu teisi, Maja. Aš... aš esu Ieva, išauginusi Kainą, kad užmuštų Abelį. Turėjau tai suprasti. Nežinau, kaip gyvensiu ir ar kada nors išpirksiu savo nuodėmę, bet jei mes nepamesime galvos, aš išgelbėsiu bent du likusius vaikus. Ir išgelbėsiu tave, Maja.

— Per vėlu sandoriams, Džudita, — pasakė Maja.

— Ji teisi, mama.

Taip pasakė Nilas. Atsisukusi į jį, Maja išvydo į ją nutaikytą ginklą.

— Bet aš turiu geresnę mintį, — tarė jis Majai. — Tu pavogei Hektoro pikapą. Tu įsilaužei į mūsų namus. Tu, esu tikras, su savimi turi ginklą. Prisipažinusi, kad nužudei Džo, dabar ketini užmušti

ir mus. Va tik kad aš suspėjau tave nušauti ir mus visus išgelbėti. O vaistų skandalą mes vis tiek prikabinsime Džo. Ir nebeturėsime gyventi visąlaik dairydamiesi per petį.

Nilas pažvelgė į motiną. Džudita šypsojosi. Tuomet Kerolaina linktelėjo. Šeima laikėsi išvien.

Nilas triskart iššovė.

Kaip poetiška, pamanė Maja. Būtent tiek kartų ji iššovė į Džo.

Maja tysojo ant grindų išskėstomis rankomis ir kojomis. Tysojo ant nugaros. Negalėjo pajudėti. Ji tikėjosi pajusti šaltį, bet nejuto nieko panašaus. Balsus ji girdėjo šuorais:

— Niekas nesužinos...

— Apžiūrėk kišenes...

— Ji neturi ginklo...

Maja nusišypsojo ir pažiūrėjo į židinį.

— Ko ji šypsosi?..

— O kas ten, virš židinio?.. Atrodo kaip...

— O, ne...

Maja sumirksėjo ir užsimerkė. Ji laukė įprastų garsų antplūdžio — sraigtasparnio motoro, kulkosvaidžių ugnies, klyksmų. Bet neišgirdo nieko. Šįkart garsai negrįžo. Ir niekada nebegrįš.

Ją užklojo tamsa ir tyla. Pagaliau — ramybė.

34

PRAĖJUS DVIDEŠIMT PENKERIEMS METAMS

Beužsidarant lifto durims išgirstu, kaip mane pašaukia moters balsas:

— Šeinai?

Aš įkišu ranką į tarpdurį, kad liftas nepradėtų kilti.

— Sveika, Ailina.

Ji šypsodamasi įpuola ir pabučiuoja mane į skruostą.

— Seniai nesimatėme.

— Per daug seniai.

— Gerai atrodai, Šeinai.

— Ir tu puikiai, Ailina.

— Girdėjau, kad operavaisi kelį. Gerai jautiesi?

Aš tik ranka numoju dėl jos rūpesčio. Abu šypsomės. Diena tiesiog nuostabi.

— Kaip vaikai? — klausiu.

— Puikiai. Ar sakiau, kad Misė dėsto Vasaro koledže?

— Ji visada buvo protinga. Kaip mama.

Ailina uždeda ranką man ant peties ir neatitraukia. Mes abu vis dar viengungiai, nors praeityje ir turėjome įsimintinų akimirkų. Šnekėtis nebėra apie ką, todėl toliau važiuojame tylėdami.

Dabar jau visi esate matę paslėptos kameros, kurią Maja buvo įtaisiusi ant židinio Farnvude, įrašą — kai kildavo tokio masto sensacija, sakydavo „išplito virusas", — tad aš jums papasakosiu, ką žinau pats.

Tą vakarą, kai Maja įkalbėjo mane prižiūrėti Hektorą ir Izabelą, ji susisiekė su kažkuo, dirbusiu Koriui Švilpukui. Taip ir nesužinojau to žmogaus vardo. Niekas nesužinojo. Pasitelkę slaptą kamerą, jie surengė tiesioginę transliaciją. Trumpai tariant, pasaulis galėjo stebėti, kas vyko tą vakarą Berketų namuose. Stebėjo gyvą transliaciją. Jau ir taip Koris Švilpukas buvo žinomas — visa tai nutiko, kai tokio masto viešumas dar išgyveno kūdikystę, — tačiau po to vakaro jo svetainė tapo interneto sensacija. Aš akivaizdžiai jaučiau jiems nuoskaudą už tai, kad buvo paviešinę mūsų misijos įrašą. Bet galiausiai Koris Rudzinskis panaudojo viešumą, kurį jam suteikė Maja tą naktį, geriems dalykams. Išgąsdinti, sužeisti bejėgiai žmonės, nedrįsę sakyti tiesos, staiga įgavo drąsos viešai kalbėti. Korumpuotos vyriausybės ir nešvarūs verslai buvo sužlugdyti.

Galiausiai tokia ir buvo Majos idėja: atskleisti tiesą gyva transliacija, kad pasaulis pamatytų. Tik kad niekas nesitikėjo tokios pabaigos.

Žmogžudystė tiesiai jums prieš akis.

Lifto durys atsidaro.

— Paskui tave, — sakau Ailinai.

— Ačiū, Šeinai.

Eidamas paskui ją koridoriumi — vis dar šlubuodamas po kelio operacijos, — jaučiu, kaip kyla širdis krūtinėje. Pripažįstu, kad sendamas darausi jausmingesnis. Labiau linkęs gražiomis gyvenimo akimirkomis pravirkti.

Pasukęs koridoriuje už kampo ir įėjęs į palatą, pirmiausia sutinku Danielį Vokerį. Jam dabar trisdešimt devyneri metai ir jo ūgis siekia šešias pėdas ir keturis colius. Jis dirba radiologu trimis aukštais aukščiau. Šalia jo stovi jo sesuo Aleksa. Jai trisdešimt septyneri ir ji turi mažiuką. Aleksa dirba skaitmenine dizainere, nors, tiesą pasakius, nežinau, kas tai yra.

Abudu pasisveikina su manimi apsikabindami ir pabučiuodami.

Čia yra ir Edis su žmona Selina. Edis prabuvo našliu dešimt metų prieš vesdamas antrą kartą. Selina nuostabi moteris, ir aš džiaugiuosi, kad Edis surado laimę po Klerės mirties. Mudu su Edžiu paspaudžiame vienas kitam rankas ir pusiau apsikabiname, kaip daro vyrai.

Paskui žiūriu į lovą, kur sėdi Lilė, laikydama rankose naujagimę mergytę.

Pokšt. Mano krūtinėje sprogsta širdis.

Neįsivaizduoju, ar tą vakarą Maja važiavo pas Berketus žinodama, kad mirs. Savo ginklą ji buvo palikusi automobilyje. Kai kas manė, kad ji taip pasielgė nenorėdama suteikti Berketams galimybės dangstytis savigyna. Galbūt. Maja paliko man laišką, kurį parašė savo mirties išvakarėse. Ir Edžiui ji parašė laišką. Norėjo, kad Edis užaugintų Lilę, jei Majai kas nors nutiktų. Jis tai padarė pasigėrėtinai. Maja rašė tikinti, kad Aleksa ir Danielis bus geri savo mažajai sesutei. Jie buvo geri, ir dar daugiau. Aš turėjau tapti Lilės krikštatėviu, Ailina — krikštamotė. Maja norėjo, kad mes būtume mergaitės

gyvenime. Mes taip ir padarėme, bet turint Edį, Danielį, Aleksą ir vėliau Seliną, nemanau, kad Lilei mūsų reikėjo.

Aš buvau — ir vis dar esu — su ja, nes myliu Lilę taip žiauriai, kaip vyras begali mylėti savo vaiką. Lilė panaši į motiną. Ji atrodo kaip motina. Ji elgiasi kaip motina. Būdamas su Lile, leisdamas laiką su ja, — pakentėkite, tuoj baigsiu, — galiu vieninteliu būdu išlaikyti savyje Mają. Gal aš savanaudis. Nežinau. Ilgiuosi Majos. Kartais, kai nuveždavau Lilę namo po beisbolo varžybų ar kino, aš beveik jausdavau skubantis pas Mają, kad galėčiau papasakoti jai, kaip praėjo diena, ir užtikrinti, kad Lilei gerai sekasi.

Kvaila, ar ne?

Sėdėdama lovoje, Lilė žiūri į mane ir šypsosi. Jos motinos šypsena. Nors retai matydavau Mają taip švytint.

— Pažiūrėk, Šeinai.

Lilė neatsimena savo motinos. Tai mane žudo.

— Puikiai padirbėjai, vaike, — sakau aš jai.

Žmonės, žinoma, kalba apie Majos nusikaltimus. Ji užmušė civilius. Ji, kad ir kaip ieškotum pateisinimo, mirtimi nubaudė vyrą. Jei būtų išgyvenusi, būtų sėdusi į kalėjimą. Nėra net abejonių. Tad gal ji pati pasirinko mirtį, o ne kalėjimą. Gal ji pasirinko verčiau mirti, būdama tikra, kad Berketai visam laikui dings iš jos dukros gyvenimo, nei pūti kalėjimo vienutėje, rizikuojant savo vaiku. Aš nežinau.

Maja tvirtino man, kad niekada nesijautė kalta dėl savo poelgio užjūryje. Dėl to irgi nesu tikras. Tie baisūs košmarai, kiekvieną naktį draskantys ją... Žmonių be sąžinės priekaištų jų poelgiai nepersekioja, ar ne?

Ji buvo geras žmogus. Man nerūpi, ką sako kiti.

Kartą man Edis sakė, kad jis jaučia mirtį esant Majos dalimi. Kad mirtis ją seka. Keistas pasakymas. Bet aš, manau, suprantu. Po to, kas įvyko Irake, Maja nebegalėjo nutildyti balsų. Mirtis liko joje. Maja mėgino eiti lenktynių, bet mirtis visuomet ją pavydavo

ir paplodavo per petį. Niekada jos nepaliko. Kartais galvoju, kad Maja ją matė. Man atrodo, kad labiausiai ji norėjo, jog mirtis nepersekiotų Lilės.

Maja nepaliko Lilei laiško, kurį ji turėtų atplėšti, būdama tam tikro amžiaus, ar panašiai. Ji nenurodė Edžiui, kaip auginti jos vaiką, nepaaiškino, kodėl jį pasirinko globėju. Ji žinojo. Maja žinojo, kad pasirinkta teisingai. Taip ir buvo. Prieš daugelį metų Edis paklausė mano nuomonės, ką sakyti Lilei apie jos biologinius tėvus ir kada. Mes abu apie tai neturėjome supratimo. Maja dažnai sakydavo, kad vaikai neateina į šį pasaulį su naudojimosi instrukcija. Ji leido mums patiems daryti sprendimus. Maja tikėjo, kad laikui atėjus mes nuspręsime, kaip Lilei geriausia.

Kai Lilė užaugo pakankamai didelė, kad suprastų, mes jai viską papasakojome.

Šlykšti tiesa, nusprendėme mes, bus geriau už išgražintą melą.

Dinas Venečis, Lilės vyras, įpuolęs į palatą, bučiuoja žmoną.

— Sveikas, Šeinai.

— Sveikinu, Dinai.

— Ačiū.

Dinas yra kariškis. Garantuoju, Majai būtų patikę. Laimingoji pora sėdi ant lovos ir žavisi savo kūdikiu, kaip jauni tėvai ir privalo daryti. Pažvelgiu į Edį. Jo akys ašarotos. Aš linkteliu.

— Senelis, — sakau jam.

Edis negali atsakyti. Jis nusipelnė tokios akimirkos. Edis suteikė Lilei gerą vaikystę, ir aš jam esu už tai dėkingas. Visada, jei reikės, būsiu šalia. Visada būsiu šalia Aleksos ir Danielio. Šalia Lilės.

Maja, be abejo, žinojo.

— Šeinai?

— Taip, Lile.

— Norėtum ją palaikyti?

— Nežinau, esu gana nerangus.

Bet Lilė, žinoma, nepatikėjo.

— Kaip nors sugebėsi nulaikyti.

Šneka su manimi, tarsi būtų mano viršininkė. Kaip ir jos motina.

Prieinu prie lovos, ir ji įduoda man kūdikį, pamokydama, kaip įguldyti vaiko galvelę į alkūnės linkį. Žvelgiu į ją ir mane apima pagarbaus susižavėjimo jausmas.

— Mes ją pavadinome Maja, — sako Lilė.

Aš tik linksiu galva, nes negaliu kalbėti.

Maja — mano Maja, senoji Maja, — o aš mačiau daug mirčių. Mes kalbėdavomės apie tai, kad mirusieji lieka mirę. Tik tiek, sakydavo Maja. Tu miršti. Viskas baigta. Bet dabar aš nesu toks tikras. Dabar, žiūrėdamas į vaikelį, aš galvoju, kad galbūt Maja tuokart klydo.

Ji yra čia. Aš žinau.

PADĖKA

Autorius (o tai esu aš) norėtų padėkoti šiems žmonėms:

Rickui Friedmanui, Lindai Fairstein, Kevinui Marcy'ui, Pete'ui Miscia, Karinių oro pajėgų papulkininkiui T. Markui McCurley, Diane'ai Discepolo, Rickui Kronbergui, Benui Sevierui, Christine'ai Ball, Jamie'ei Knapp, Carrie'ei Swetonic, Stephanie Kelly, Selinai Walker, Lisai Erbach Vance, Eliane'ai Benisti ir Françoise'ai Triffaux. Esu tikras, kad jie pridarė klaidų — atleiskime jiems.

Autorius (vis dar aš) taip pat nori padėkoti Marianai Barford, Tomui Douglassui, Eileen Finn, Heather Howell, Fredui Katenui, Rogeriui Kierce'ui, Neilui Kornfeldui, Melissai Lee, Mary McLeod, Julianui Rubinsteinui, Corey'ui Rudzinskiui, Kitty Shum ir daktarui Christopheriui Swainui.

Šie žmonės (arba jų artimieji) buvo labai dosnūs, aukodami mano pasirinktiems labdaros fondams, atsidėkodami už jų vardų panaudojimą romane. Jei norite dalyvauti šiame projekte, smulkiau sužinokite, apsilankę *HarlanCoben.com* arba parašę adresu *giving@harlancoben.com*.

Ir pabaigai, nesveikai didžiuojuosi, būdamas *USO Show* (JAV kariuomenę aptarnaujančių organizacijų) veteranas. Keletas armijoje tarnaujančių vyrų ir moterų, iš kuklumo norėdami likti nežinomi, paprašė manęs padėkoti daugybei jų drąsių bičiulių veteranų (ir jų šeimoms), kenčiančių nuo psichologinių traumų, gautų savanoriškai tarnaujant kraštui, kariaujančiam jau ilgiau nei dešimtmetį.